

ΣΩΜΑΤΕΙΟ «ΔΙΑΖΩΜΑ»

10^η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ «ΠΟΛΥΤΙΜΗΣ ΑΝΔΡΙΟΠΟΥΛΟΥ»

ΜΕ ΘΕΜΑ:

***«ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ
ΤΗΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ ΟΔΟΥ – VIA ΕΓΝΑΤΙΑ»***

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Σάββατο 09 Σεπτεμβρίου 2017

Α΄ Μέρος εργασιών 10ης Γενικής Συνέλευσης: Αμφιθέατρο Ιδρύματος Παπανικολάου

- Υποδοχή των μελών της Γενικής Συνέλευσης και των προσκεκλημένων στο Αμφιθέατρο του Ιδρύματος Παπανικολάου **σελ. 6**
- Χαιρετισμός από τον Μητροπολίτη Μαρώνειας - Κομοτηνής, κ. Παντελεήμων Μουτάφη **σελ. 8**
- Χαιρετισμός και καλωσόρισμα από το Δήμαρχο Κομοτηνής, κ. Γιώργο Πετρίδη **σελ. 9**
- Χαιρετισμός από τον πρόεδρο της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης και Δήμαρχο Αλεξανδρούπολης, κ. Ευάγγελο Λαμπάκη **σελ. 11**
- Ομιλία από την κ. Χρύσα Καραδήμα, Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Ροδόπης, *«Η Κομοτηνή και οι αρχαιότητες της περιοχής της»*. **σελ. 13**
- Χαιρετισμός από την κυρία Κλημεντίνη Διακομανώλη, εκπρόσωπο της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα **σελ. 15**
- Χαιρετισμός από τον κ. Άρη Ίκκο, Επιστημονικό διευθυντή Ινστιτούτου ΣΕΤΕ **σελ. 17**
- Παρέμβαση – χαιρετισμός κ. Θεοδώρας Γκόττα, εκπρόσωπο του ΥΠ.ΕΞ. **σελ. 19**
- Ομιλία του κ. Χρήστου Μέτιου, Περιφερειάρχη Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, *«Via Egnatia ... Δρόμος ανάπτυξης και πολιτισμού»* **σελ. 20**
- Ομιλία της κ. Θάλειας Βαλκούμα, Υποδιευθύντριας Υποστήριξης Στρατηγικού Σχεδιασμού/Υπεύθυνη Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στην “Έγνατία Οδός Α.Ε.” *«Η προσφορά της “Έγνατία Οδός Α.Ε.” στην κοινωνία, το περιβάλλον, τον πολιτισμό και την ανάπτυξη»* **σελ. 25**
- Ομιλία του κ. Διαμαντή Τριαντάφυλλου, Επίτιμου Εφόρου Αρχαιοτήτων, *«Ταξιδεύοντας με άμαξα πολυτελείας (Carpentum) στην αρχαία Έγνατία οδό, από την Τόπειρο του Νέστου ως τη Δύμη και την Πλωτινόπολη του Έβρου, θα ανακαλύψουμε τα μνημεία της Θράκης»* **σελ. 31**
- Χαιρετισμός από τον κ. Νίκο Κουτσιανά, πρόεδρο της εταιρείας Arivita **σελ. 38**

Έναρξη των εργασιών της 10ης Γενικής Συνέλευσης

- ο Έναρξη των εργασιών της 10ης Γενικής Συνέλευσης – Διαπίστωση της απαρτίας - Εκλογή προεδρείου **σελ. 39**
- ο Απολογισμός δράσης του Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2017 & προγραμματισμός δράσεων για το έτος 2018 από τους κ.κ. Σταύρο Μπένο, πρόεδρο Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» **σελ. 40**
- ο Ομιλία από τον κ. Πέτρο Θέμελη, αντιπρόεδρο Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» **σελ. 44**
- ο Ομιλία από τον κ. Βασίλη Λαμπρινουδάκη, γενικό γραμματέα Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ». **σελ. 47**
- ο Οικονομικός και διαχειριστικός απολογισμός του Σωματείου μέχρι σήμερα, και προϋπολογισμός για το έτος 2018 από τον κ. Γιώργο Κουρουπό, Ταμία Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ». **σελ. 50**
- ο Ομιλία του κ. Δρ Κωνσταντίνου Μπολέτη, αρχιτέκτονα, και μέλος του Δ.Σ. του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» **σελ. 52**
- ο Έκθεση ελεγκτικής επιτροπής από την κ. Μαίρη Μπελογιάννη, πρόεδρο Ελεγκτικής Επιτροπής **σελ. 54**

I. Γνωριμία με τα μνημεία της περιοχής

- ο Ομιλία από την κ. Χρύσα Καραδήμα, Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Ροδόπης, «*Η Κομοτηνή και οι αρχαιότητες της περιοχής της*». **σελ. 59**
- ο Ομιλία από την κ. Πολυξένη Τσατσοπούλου, Επίτιμη Έφορο Αρχαιοτήτων, «*VIA EGNATIA. Ιστορία και διαδρομή ενός 'σύγχρονου' αρχαίου δρόμου*». **σελ. 62**
- ο Ομιλία από την κ. Κωνσταντίνα Καλλιντζή, Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Ξάνθης, «*Το έργο της ΕΦΑ Ξάνθης για την ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων Αβδήρων και Πόρων*». **σελ. 67**

II. Η συνάντηση των μνημείων με την ψηφιακή εποχή

- ο Ομιλία από τον κ. Πρόδρομο Τσιαβό, Υπεύθυνο Ψηφιακής Πολιτικής στη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση: «*Ανοιχτή Καινοτομία και Πολιτιστική Κληρονομιά: Το "ΔΙΑΖΩΜΑ" για τους πολίτες του κόσμου*» **σελ. 70**
- ο Ομιλία από τον κ. Γιάννη Κωνσταντινίδη, Chief Officer Στρατηγικής, Μετασχηματισμού & Παρόχων του Ομίλου Ο.Τ.Ε.: «*Από την Εγνατία οδό στις σύγχρονες ψηφιακές λεωφόρους*» **σελ. 75**

- Ομιλία από τον κ. Ιωάννη Νικολόπουλο, συνιδρυτή της Clío Muse και την κ. Εύη Παπαδοπούλου, αρχαιολόγο : «Ψηφιακό πανόραμα των μνημείων της Κομοτηνής» σελ. 80
- Παρέμβαση, κ. Γιάννη Ζηρίνη, Ηλεκτρολόγο-Μηχανολόγο / Μηχανικό – Εμπειρογνώμονα σε θέματα Ανάπτυξης και Ευρωπαϊκών πόρων σελ. 84

III. Η ώρα των πολιτών

- Ομιλία από την κ. Γεσθημανή Τσουρουκίδου, υπεύθυνη Επικοινωνίας και Marketing Επιστημονικής Ομάδας «Οψόμεθα εις Φιλίππους: «Πάρκο Φιλίππων - ένα Όραμα που μετατράπηκε σε Δυναμική Πρωτοβουλία από Νέους Επιστήμονες που αρνούνται να εγκαταλείψουν τον αιεφόρο τόπο τους» σελ. 85
- Παρέμβαση της συνέδρου κ. Κατερίνας Παππά σελ. 88
- Ομιλία από την κ. Μίχα Μαρία, πρόεδρο της Κίνησης Πολιτών για την Ανάδειξη Αρχαίου Θεάτρου Αχαρνών «ΕΠΙΣΚΗΝΙΟΝ» και επίτιμο μέλος Διαζώματος: «ΕΠΙΣΚΗΝΙΟΝ – Ένας νέος Δικαιόπολις» σελ. 89

Κυριακή 10 Σεπτεμβρίου 2017

Β' Μέρος εργασιών της 10ης Γενικής Συνέλευσης στο Αρχαίο Θέατρο Μαρώνειας

- Χαιρετισμός από τον κ. Γιάννη Σταυρίδη, Δήμαρχο Μαρώνειας – Σαπών σελ. 93
- Ομιλία από την κ. Χρύσα Καραδήμα, Προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ροδόπης σελ. 95
- Απονομή τιμητικής διάκρισης του Μέλους - Ευεργέτη του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» στην κ. Πολυτίμη Ανδριοπούλου σελ. 99

IV. «Η συνάντηση των μνημείων με τον αγροδιατροφικό πολιτισμό»

- Θοδωρής Μπένος, εθελοντής Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» σελ. 101
- Δημήτρης Καρακούσης, παραγωγός, οικογενειακή επιχείρηση «Από τη γη» σελ. 103
- Γιάννης Γκίκας, παραγωγός, οικογενειακή επιχείρηση «Κτήμα Ερείκη» σελ. 105
- Ξενοφών Κάππας, Γενικός Διευθυντής στο Ίδρυμα «Καπετάν Βασίλη»: «Η συνάντηση των μνημείων με τον αγροδιατροφικό πολιτισμό» σελ.106
- Ψηφοφορίες σελ. 108

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΔΙΑΖΩΜΑ

- Ολοκλήρωση των εργασιών της 10^{ης} Γενικής Συνέλευσης του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» και Μουσικό οδοιπορικό στην ανθρωπογεωγραφία και τα ακούσματα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, σε επιμέλεια Θανάση Γκαϊφύλλια.

σελ. 109

Σήμερα, Σάββατο 09 Σεπτεμβρίου 2017 και ώρα 10:00 π.μ., μετά από την ενημέρωση-πρόσκληση του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», κ. Σταύρου Μπένου, η οποία εστάλη στις 30 Αυγούστου 2017, συνήλθαμε τα μέλη του Σωματείου στο χώρο του Αμφιθεάτρου του Ιδρύματος Παπανικολάου στην Κομοτηνή.

Αρχικά, ο πρόεδρος του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» καλωσόρισε τα μέλη στη 10η Γενική Συνέλευση.

Αμέσως μετά, ο κ. Μπένος ανέφερε ότι πρόκειται για μια πολύ σημαντική ημέρα για το Σωματείο «ΔΙΑΖΩΜΑ», καθώς αποδεικνύεται στην πράξη η δύναμη των «συνεργειών»:

«Κυρίες και κύριοι, πρόσθεσε, αυτή η χώρα δε συνεργάζεται, δε συνεργάζεται το κράτος με τις αυτοδιοικητικές δομές, με τις περιφερειακές δομές και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Δε συναντάται, επίσης, ο δημόσιος με τον ιδιωτικό τομέα. Όμως, αυτή η “κατάρρα” για τη χώρα μας πρέπει να αρθεί.

Καταφέραμε στο μεταπολιτευτικό κύκλο να ενοχοποιήσουμε την επιχειρηματικότητα, δηλαδή τους ανθρώπους που παρήγαγαν πλούτο για τη χώρα. Και τώρα αυτό φαίνεται ν’ αποκαθίσταται σιγά σιγά. Αλλά δεν πρέπει να αποκατασταθεί μόνο λεκτικά και ρητορικά, πρέπει τα πράγματα να πορευθούν με ουσιώδη τρόπο, για τη χώρα μας, που αντιμετωπίζει τόσα πολλά προβλήματα.

Στη Θράκη, σ’ αυτή την ακριτική γωνιά της πατρίδας, εκκολάπτεται ένα μικρό θαύμα: το πρόγραμμα “Πολιτιστική Διαδρομή στα μνημεία της Εγνατίας Οδού”. Το Πρόγραμμα Via Egnatia έχει όλα τα χαρακτηριστικά που χρειάζεται όχι αυτή η Περιφέρεια, αλλά συνολικά η χώρα για να πετάξει προς το μέλλον. Τις συνέργειες. Γιατί μέχρι σήμερα ο καθένας, όποια οντότητα και να εκπροσωπούσε, δούλευε μόνος του σ’ ένα περιβάλλον ανταγωνιστικό.

Το Πρόγραμμα Via Egnatia, αποκαθιστά, επίσης, και μια μεγάλη παθογένεια στη χώρα μας, πολιτιστικού χαρακτήρα: θα προσπαθήσω όσο μπορώ πιο απλά να σας την περιγράψω.

Στο ελληνικό πολιτικό και διοικητικό σύστημα ταυτίζονται δυο έννοιες επάλληλες, αλλά όχι ταυτόσημες: τις υποδομές και την ανάπτυξη. Υπάρχει μια ροπή λοιπόν του ελληνικού συστήματος προς τις υποδομές. Αυτό οι θεωρητικοί τ’ ονομάζουν «ροπή στην εκτελεστικότητα». Και αυτό συμβαίνει γιατί δεν έχουν αντιληφθεί ότι οι υποδομές είναι η αναγκαία συνθήκη, αλλά όχι και η ικανή. Πολλές φορές μάλιστα οι υποδομές, όταν δε φροντίζουμε να ενταχθούν στην καθημερινή ζωή και την πραγματική οικονομία είναι και επιβλαβείς. Πόσες μη βιώσιμες υποδομές έχουν παραχθεί σ’ αυτή τη χώρα; Θα

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΔΙΑΖΩΜΑ

φέρω για παράδειγμα τα ολυμπιακά έργα. Ένα ακόμη υποδόριο, ύπουλο και αφανές παράδειγμα είναι το απόθεμα το περιβαλλοντικό και το πολιτιστικό της χώρας. Είναι ο μεγαλύτερος πλούτος και η προίκα της χώρας μας. Όμως, αυτή η προίκα βρίσκεται βυθισμένη στη μοναξιά της. Μάλιστα, χρησιμοποιώ μια ορολογία των Αβδηριτών οι οποίοι είχαν μια υπέροχη κρήνη, η οποία όμως δεν είχε νεράκι. Τί να την κάνεις την περικαλλή κρήνη χωρίς νεράκι; Έτσι, λοιπόν, και τα μνημεία μας δεν έχουν το νεράκι της ανθρώπινης θαλπωρής.

Το πρόγραμμα Via Egnatia και ο νέος πολιτισμός, με τον οποίο μας προικίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση, φιλοδοξεί να φέρει τα μνημεία στο κέντρο της ζωής, της αειφορίας, και της βιώσιμης ανάπτυξης. Θα τα δούμε να ξετυλίγονται σιγά σιγά όλα αυτά. Από τη μια μεριά είναι οι θεσμοί της χώρας (από την Εκκλησία, τους εκπροσώπους της πολιτείας, τον Περιφερειάρχη, τους Δημάρχους, τους αρχαιολόγους και άλλους θεσμούς) από την άλλη ο ιδιωτικός τομέας. Και στο κέντρο είναι η κοινωνία.

Όνειρο του Σωματείου μας είναι επιτέλους να συνεργαστούμε όλοι μαζί σ' αυτή τη χώρα. Είναι οι τρεις μεγάλοι κρίκοι που εμείς φιλοδοξούμε να ενώσουμε, όχι θεωρητικά, αλλά μέσα απ' αυτό το σπουδαίο πρόγραμμα. Και αν το πρόγραμμα εξελιχθεί με τη δική μας συνέργεια και με απόθεμα γενναιοδωρίας και ψυχής, όχι μόνο θ' αλλάξει τη μοίρα της περιοχής, αλλά θ' αλλάξει και τη μοίρα της χώρας μας.

Κλείνοντας, θέλω να κάνω μια εύφημη μνεία κατ' αρχάς σ' ένα δικό μας διαζωματικό μέλος που μας προίκισε εσωτερικά μ' αυτή την ιδέα. Αναφέρομαι στο Γιάννη Λασκαράκη, ο οποίος παλεύει για δεκαετίες. Είμαστε φίλοι από παιδιά, όταν εγώ ήμουν Δήμαρχος στην Καλαμάτα και εκείνος ήταν Αντιδήμαρχος στην Αλεξανδρούπολη. Ο κ. Λασκαράκης μας έφερε αυτή την ωραία πρόταση, η οποία είναι στραμμένη προς την κοινωνία των πολιτών και το ΔΙΑΖΩΜΑ.

Αλλά ακόμα πιο πολύ θέλω να κάνω εύφημη μνεία στον αείμνηστο Γιώργο Παυλίδη, ο οποίος πήρε τη μεγάλη απόφαση να δώσει ένα τεράστιο ποσό, 55 εκατομμύρια ευρώ εκ των οποίων τα 45 εκατομμύρια προορίζονται για τα μνημεία. Και με τη μόχλευση του ιδιωτικού τομέα θα ξεπεράσουμε τα 100 εκατομμύρια ευρώ για το πρόγραμμα αυτό.

Θέλουμε πραγματικά εμείς στο ΔΙΑΖΩΜΑ ν' αφιερώσουμε αυτήν εδώ την εκδήλωση στον αείμνηστο Γιώργο Παυλίδη για τη μεγάλη συνεισφορά του. Και χαίρομαι Χρήστο που τόσο επάξια κι εσύ και το Περιφερειακό Συμβούλιο αγκαλιάσατε το πρόγραμμα αυτό. Και έχουμε ένα πολύ καλό νέο, η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης και το Σωματείο έχουμε υπογράψει κι ένα μνημόνιο συνεργασίας».

Εν συνεχεία, ακολούθησε η εκφώνηση χαιρετισμών από τους εκπροσώπους των τοπικών φορέων.

Χαιρετισμός από τον Μητροπολίτη Μαρώνας και Κομοτηνής, κ. Παντελεήμων Μουτάφη.

Αρχικά, το λόγο έλαβε ο Σεβασμιότατος, Μητροπολίτης Μαρώνας και Κομοτηνής, κ. Παντελεήμων Μουτάφης.

Ο Σεβασμιότατος ανέφερε περίπου τα εξής:

«Αξιότιμε κ. πρόεδρε του Διαζώματος, κ. Περιφερειάρχα, κύριοι Δήμαρχοι Κομοτηνής και Αλεξανδρουπόλεως, προτάσσω τον οικείο, εκπρόσωποι των Αρχών και των Φορέων, κυρίες και κύριοι, κατ' αρχάς θα ήθελα, χωρίς να παρεξηγηθώ, απ' αυτή τη θέση να ευχαριστήσω τον κ. Μπένο για το ότι με τους συνεργάτες του αποφάσισαν αυτή η Γενική Συνέλευση, η 10^η που είναι και ορόσημο, να πραγματοποιηθεί εδώ, στην Κομοτηνή, στην πρωτεύουσα της Θράκης, στην όμορφο Ροδόπη και να του πω ότι τον εκτιμώ και τον παρακολουθώ από τότε που ήταν Δήμαρχος στην Καλαμάτα και επειδή εκεί οι σχέσεις μου με κάποιους ανθρώπους και με τον νυν Επίσκοπο και Μητροπολίτη της Μεσσηνίας, είναι αδελφικές και αγαστές.

Κατά δεύτερον, θα ήθελα να καλωσορίσω όλους εσάς που βρίσκεστε εδώ σήμερα, στον όμορφο τόπο μας και μάλιστα σ' αυτά που ως πρόλογο προειπώθηκαν από τον πρόεδρο, να πω ότι μπορεί η Ελλάδα να έχει τα προβλήματά της, πολλά προβλήματα, αλλά όμως η Ελλάδα δεν έπαψε ποτέ να διδάσκει. Να διδάσκει τον κόσμο και όλους τους λαούς και τις φυλές αυτού του κόσμου. Και θα σας πω τί εννοώ. Εδώ βλέπετε ότι τα καμπαναριά και οι μιναρέδες συνυπάρχουν. Ο ήχος της καμπάνας με τη φωνή του μουεζίνη συνυπάρχουν και δεν ενοχλούν κανέναν. Και για εμάς αυτό δεν αποτελεί απειλή αλλά αποτελεί πρότυπο συμβίωσης ειρηνικής. Και γι' αυτό είπα ότι η Θράκη διδάσκει και η Ροδόπη, γιατί αυτό που δε μπορούν να κάνουν άλλοι, επιτυγχάνεται εδώ και έχει αξία το πρόσωπο, η αξία του προσώπου όποιος και αν είναι αυτός, όποιον θεό και αν πιστεύει και όποιον πολιτισμό και αν υπηρετεί. Έτσι λοιπόν, στην Ελλάδα πολλά μπορούν να καταλογίσουν, ή εκτός αυτής, αλλά όμως από την Ελλάδα και σήμερα μπορούν να πάρουν δείγματα γραφής για μια ζωή αξιοπρεπή, για μια ζωή με φιλότιμο, λέξη η οποία υπάρχει όπως γνωρίζετε, μόνο στο δικό μας λεξιλόγιο.

Είπε ο πρόεδρος και το συνυπογράφο, ότι στην Ελλάδα πάσχουμε από συνεργασίες. Και πάλι θα μου πείτε "Δέσποτα ευλογείς τα γένια σου και την πόλη σου". Δεν την ευλογώ, αλήθεια σας καταθέτω. Και πάλι θα σας καταθέσω μια συνεργασία που έχει σχέση βέβαια με τα βυζαντινά μνημεία εδώ της περιοχής μας από τη Μητρόπολη, από το Δήμο της Κομοτηνής και από την Εφορία των Αρχαιοτήτων. Υποβάλλουμε κ. Πρόεδρε ένα πρόγραμμα σ' αυτή τη συνεργασία, για ν' αναδείξουμε το ιστορικό κέντρο της πόλης. Κι εκεί ο καθένας μας έχει τα δικά του έργα. Ήδη ο Δήμαρχος δημοπράτησε και θα τα πει εκείνος στο δικό του χαιρετισμό φαντάζομαι, το Θεοδοσιανό Τείχος και η Μητρόπολη έχει δημοπρατήσει και από το ΕΣΠΑ και ευχαριστώ τον Περιφερειάρχη που είναι εδώ και τους συνεργάτες του και το μητροπολιτικό μας ναό που είναι μνημείο του

17^{οο} αιώνας και το Εκκλησιαστικό μας Μουσείο που είναι το παλιό Πτωχοκομείο ή Ιμαρέτ, έτσι όπως οι άνθρωποι της περιοχής το ξέρουν».

Καταλήγοντας ο Σεβασμιότατος συνεχάρη τον πρόεδρο του Διαζώματος και τους συνεργάτες του για το έργο τους και απέδωσε ευχή υπερ αναπαύσεως του Γιώργου Παυλίδη: «Να συγχαρώ όλους όσους συνέργησαν σε όλες αυτές τις προσπάθειες και να πω κι εγώ τον δίκαιο έπαινο, αυτόν τον οποίο εσείς προ είπατε, και να παρακαλέσω το θεό ν' αναπαύσει την ψυχή του Γιώργου Παυλίδη, γιατί εμείς που ήμαστε κοντά του, εμείς που συνεργαστήκαμε μαζί του, βλέπαμε τη διάθεση της ψυχής του, αυτό το Via Egnatia, να γίνεται πραγματικότητα. Μια ευχή της Εκκλησίας μας λέει ότι "τα πνεύματα των ανθρώπων ως νέφος ημίν ώδε περίκεινται". Από κει που θα είναι, κι εύχομαι να τον αναπαύει ο Θεός, να χαίρεται για το ότι το όραμά του, το οποίο σκέφτηκε μαζί με τους τότε Αντιπεριφερειάρχες, ένας εκ των οποίων ο δικός μας τότε Αντιπεριφερειάρχης σήμερα κατέχει τη θέση Περιφερειάρχου, το αποφάσισαν και τους συγχαίρω λοιπόν όλους μαζί. Ας είναι αναπαυμένη η ψυχή του».

Ο πρόεδρος του Διαζώματος ευχαρίστησε τον Σεβασμιότατο για τον χαιρετισμό που απέδωσε και τους εμπνευσμένους λόγους και έδωσε το λόγο στον οικοδεσπότη της εκδήλωσης, τον Δήμαρχο Κομοτηνής κ. Γιώργο Πετρίδη.

Χαιρετισμός και καλωσόρισμα από το Δήμαρχο Κομοτηνής

Ο κ. Πετρίδης είπε περίπου τα ακόλουθα: *«Μίλησε για συνέργειες ο Σταύρος Μπένος, και αυτή η συνέργεια μυαλού και καρδιάς είναι απαραίτητη. Και ξεκινώ από τη λέξη "συνέργεια". Πώς εννοούμε στην πράξη τη συνέργεια, στην περίπτωση της Κομοτηνής.*

Η περίπτωση της Κομοτηνής είναι μια υποπερίπτωση στην ολοκληρωμένη χωρική επένδυση Έγνατία, που δεν έχει αναφορά σ' αυτό που φαντάζομαι έχοντας παρακολουθήσει και τη Γενική Συνέλευση του Ναυπλίου πέρυσι, σε αυτό που έχετε συνηθίσει ως ενασχόληση με τ' αρχαία θέατρα κυρίως αλλά και τ' αρχαιοελληνικά και ρωμαϊκά κυρίως μνημεία, καθώς η ιστορία της πόλης μας αρχίζει από τα βυζαντινά χρόνια κυρίως.

Η ιστορία της πόλης είναι πλούσια και αποτυπώνεται στα κτίρια και μνημεία τα οποία υπάρχουν στον ιστορικό πυρήνα της Κομοτηνής. Μνημεία και κτίρια που δεν αναδείχθηκαν με τον τρόπο που θα τους άξιζε, καθώς οι προτεραιότητες όλες αυτές τις δεκαετίες είχαν συνήθως οριζόντια προσέγγιση σε όλη τη χώρα μας. Μιας στρεβλής ανάπτυξης από τη μία και μίας αντίληψης για τα μνημεία που, επιτρέψτε μου, αν και δεν είμαι ειδικός, τ' αποστείρωνε».

Ο Δήμαρχος στη συνέχεια εξήγησε πώς προχώρησε στο σχεδιασμό της ανάδειξης και διασύνδεσης του πολιτιστικού πλούτου του Δήμου, δημιουργώντας μια ολιστική προστιθέμενη αξία: *«Γι' αυτό λοιπόν κάναμε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο. Μια*

συνέργεια της Μητρόπολής μας, της Εφορείας Αρχαιοτήτων που είναι στον πυρήνα αυτής της προσπάθειας, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, του Δήμου, της Περιφέρειας και κάναμε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο. Δεν είμαστε ακόμα στη φάση της δημοπράτησης αλλά έχουμε την ένταξη, και επίκειται η δημοπράτηση του πρώτου έργου. Όμως είναι τέτοιος ο προγραμματισμός που έχει γίνει και τηρείται, που αγαπητέ Σταύρο μου δίνει το δικαίωμα να προτείνω συν Θεώ και εφ' όσον όλοι είμαστε γεροί, μετά από 5 χρόνια, να κάνετε πάλι τη Γενική Συνέλευσή σας στην Κομοτηνή για να δείτε πώς θα έχει αλλάξει η πόλη μας και το κέντρο μας. Θα έχει μεγάλο ενδιαφέρον».

Στη συνέχεια ο κ. Πετρίδης αναφέρθηκε στη συνεργασία του με το ΔΙΑΖΩΜΑ: *«Μέσα στη συνέργεια αυτής της προσπάθειας, είναι και το ΔΙΑΖΩΜΑ. Όχι μόνο στην έναρξη, στην αφετηρία, τη σκέψη και το σχεδιασμό αλλά είμαι σίγουρος και στη φάση υλοποίησης».*

Ο Δήμαρχος Κομοτηνής ολοκλήρωσε τον χαιρετισμό με τα ακόλουθα λόγια: *«Ο Σεβασμιότατος έκλεισε με μια χριστιανική ρήση, εγώ θα κλείσω με την άδειά σας με τη φράση ενός ειδωλολάτρη, του Μαύρου Αυρήλιου, που όμως δεν ήταν εχθρός του Χριστιανισμού. Αν λοιπόν ισχύει αυτό το οποίο είπε ο Μάρκος Αυρήλιος ότι ο καθείς αξίζει όσο αυτά με τα οποία ασχολήθηκε, τότε η αξία του Σταύρου Μπένου είναι ανεκτίμητη».*

Ο πρόεδρος του Διαζώματος ευχαρίστησε το Δήμαρχο Κομοτηνής και αναφέρθηκε στους Μάνο Χατζηδάκι και Γρηγόρη Διαμαντόπουλο, τους μέντορες του στην ανοικοδόμηση της πόλης της Καλαμάτας μετά τον καταστροφικό σεισμό του 1986:

«Να σας πω κάτι που μου συνέβη τη νύχτα: Σήμερα μ' επισκέφθηκε ένα όνειρο, τέσσερις μορφές οι οποίες μ' έχουν καθορίσει στη ζωή μου. Απ' τη μια μεριά δυο τεθνεώτες, στην πρώτη μου φάση, όταν ήμουν Δήμαρχος στην Καλαμάτα. Σας μιλάω για τους δύο μέντορές μου, σε δυο μεγάλες μου αγάπες, στον πολιτισμό και στο περιβάλλον. Μιλάω για το αείμνηστο Μάνο Χατζηδάκι και για τον αείμνηστο Γρηγόρη Διαμαντόπουλο, τον πολεοδόμο. Σ' αυτούς πνευματικά οφείλω τα πάντα. Και η πόλη μου ενεργητήθηκε από τους ανθρώπους αυτούς, κυρίως μετά τους σεισμούς. Από την άλλη πλευρά, είναι οι σύγχρονοι μέντορές μου, που είναι εδώ στην αίθουσα. Είναι οι δυο κορυφαίοι αρχαιολόγοι της χώρας, ο Πέτρος Θέμελης και ο Βασίλης Λαμπρινουδάκης. Και μου έλεγε ο Χατζηδάκης στον ύπνο μου: "Ό,τι έκανες στην Καλαμάτα θα το κάνεις μαζί τους τώρα για τη χώρα. Ό,τι ολιστικό κάναμε στην Καλαμάτα και τη σώσαμε από την καταστροφή. Η χώρα βρίσκεται μπροστά σε μια καταστροφή. Αλλά έχεις όμως συνοδοιπόρους που σε συμβουλεύουν σωστά". Πιστέψτε με, οι πρώτοι ΟΧΕ της χώρας ήταν οι σεισμοί της Καλαμάτας. Ήταν τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα. Ο Γρηγόρης της νύχτα του σεισμού, αυτός ο κορυφαίος Πολεοδόμος της χώρας, μου είπε με δάκρυα στα μάτια, "θέλω ένα τέταρτο να βρούμε μια γωνίτσα να μιλήσουμε". Με παρακάλεσε να μην αφήσω να μας πάρουν την πόλη. Πώς δεν υπάρχει πολιτική για τις φυσικές καταστροφές, παρά μόνο σεισμοδάνεια. Πώς δεν υπάρχει ολιστική προσέγγιση. Και πως η πόλη δεν είναι κτίρια, είναι άνθρωποι που

έχουν ανάγκες οικονομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές. Επομένως, αν δεν αναταχθούν οι πολίτες, δεν μπορεί να αναταχθεί η πόλη". Κι έτσι οικοδομήθηκε το ανθρωποκεντρικό πρόγραμμα το οποίο βραβεύτηκε από την Ένωση Ευρωπαϊών Πολεοδόμων. Και όλοι οι αντισεισμικοί Οργανισμοί, από την Αμερική, απ' τον Καναδά, από την Ιαπωνία, τις πιο προηγμένες χώρες, ήρθαν για να δουν πώς ανασυγκροτήθηκε η πόλη. Αντίστοιχα, για τις Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις, πέρυσι μας κάλεσαν στην Αμερική, στην Παγκόσμια Τράπεζα και στα Πανεπιστήμια Harvard και στο George Town για να δουν αυτό το εγχείρημα της σύνδεσης του μνημείου με την οικονομία. Είναι αυτό που κάνει το Πρόγραμμα Via Egnatia», κατέληξε.

Στη συνέχεια ο πρόεδρος του Διαζώματος έδωσε το λόγο στον κ. Ευάγγελο Λαμπάκη, Δήμαρχο Αλεξανδρούπολης.

Χαιρετισμός από τον πρόεδρο της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης και Δήμαρχο Αλεξανδρούπολης

Ο κ. Λαμπάκης είπε περίπου τα εξής: « Μέχρι πριν από 5 λεπτά, ήξερα ότι ο Σταύρος Μπένος είναι ένας εμπνευσμένος άνθρωπος με πολύ μεγάλο όραμα και ένας ταυτόχρονα πολύ μεγάλος πολιτικός. Διαπιστώνω ότι θα μπορούσε να πρωταγωνιστήσει σε μεγάλες παραστάσεις και στο θέατρο, γιατί ένας πολύ καλός πολιτικός, πρέπει να έχει και δυνατότητες θεατρικές, στην προσπάθειά του και στην εφεύρεση, να βρει τρόπους για να πείσει, σ' αυτό που πιστεύει αληθινά. Και μαζί μ' αυτά τα καλά λόγια προς το Σταύρο Μπένο, θέλω να σας πω με απόλυτη ειλικρίνεια, ότι νιώθω πάρα πολύ καλά εδώ σήμερα. Νιώθω διαφορετικά. Νιώθω πολιτισμένα. Νιώθω ότι βρίσκομαι σε μια αγορά όπου προσπαθώ να ξεπεράσω το φίλο μου το Γιώργο Πετρίδη κι άλλους Δημάρχους και να πάρω περισσότερα έργα από την Περιφέρεια, από τα Υπουργεία, από την Ευρωπαϊκή Ένωση και να γίνω ο καλύτερος Δήμαρχος προσφέροντας τα καλύτερα στην τοπική μου κοινωνία. Νιώθω ότι δε βρίσκομαι μέσα σ' εκείνη την αρένα όπου ο ένας προσπαθεί να προβληθεί περισσότερο από τον άλλον, μέσα στις πολιτικές αναζητήσεις ή στις προσωπικές για ν' ανεβεί ένα σκαλοπάτι πιο πάνω. Νιώθω ήρεμος. Αυτό τί σημαίνει; Αυτό σημαίνει ότι αυτό που έχει εμπνευστεί ο Σταύρος Μπένος και το έχετε αγκαλιάσει όλοι εσείς και πολλοί άλλοι μέσα στην Ελλάδα, είναι ένα τεράστιο μεγαλείο. Είναι ένα όραμα, αληθινά. Γιατί στην Ελλάδα συμπαραλιάσαμε την έννοια της λέξης «όραμα» και τη βάλουμε στα χείλη ανόητων, ανίκανων και μέτριων ανθρώπων με αποτέλεσμα αληθινά να χάσει το νόημά της. Πέραν του γεγονότος ότι η πολιτική εφαρμογή των κομμάτων που κυβέρνησαν αυτή τη χώρα τα τελευταία χρόνια, εγώ δε θα τα ισοπεδώσω και δε θα πω ότι ήταν χάλια όλα, αλλά λειτούργησε έτσι ώστε να μην υπάρχουν οραματιστές στο τέλος. Αυτοί μπήκαν στη γωνία αναγκαστικά, μη μπορώντας ν' αντιπαλέψουν το μεγάλο κομματικό θεριό το οποίο κατέκλυσε από γωνιά σε γωνιά όλη την Ελλάδα και τη διέλυσε.

Γι' αυτό νιώθω εδώ πέρα σήμερα καλά και ήρεμα. Γιατί ο πολιτισμός, τον οποίο τον ξεχάσαμε, γιατί νομίζαμε ότι όλα είναι υποδομές, νομίζαμε ότι όλα γίνονται με τα χρήματα και στο τέλος δεν κάναμε και τίποτα σπουδαίο. Εδώ όμως τώρα τί γίνεται:

Εδώ παίρνει χρήματα, χορηγίες και δωρεές, κάνει μελέτες, αναγκάζει το Ελληνικό Δημόσιο, το ανίκανο για πάρα πολλούς λόγους, όχι ότι έχει ανίκανους ανθρώπους μέσα, έχει ανθρώπους που αν τους εμπνεύσεις θα δουλέψουν και στο τέλος, τί κάνει; Ενεργοποιεί τους ανθρώπους αντιληφθούν τί σημαίνει ένα έργο ιστορικό τέχνης από την αρχαία Ελλάδα, από τη Βυζαντινή Ελλάδα και ταυτόχρονα ενεργοποιεί και την ιστορία σώζοντας μνημεία, ασχολούμενοι με τη σωτηρία των μνημείων οι άνθρωποι γίνονται ένα με τα μνημεία αυτά, γίνονται ένα με την ιστορία. Και να η καινούργια Ελλάδα, αυτή είναι».

Ο κ. Λαμπάκης αναφέρθηκε στη συνέχεια στον κ. Γιάννη Λασκαράκη: *«Να πω ότι είμαι περήφανος που είναι συντοπίτης μου, είναι όντως άνθρωπος του πολιτισμού, είναι πραγματικά αυτός ο οποίος με τσιγκλάει και μου λέει “έλα μαζί μας, κάνε κάτι περισσότερο, άσε τον τοίχο που πας να κατασκευάσεις και το δρόμο, έλα και λίγο στον πολιτισμό”. Είναι πολύ μεγάλη υπόθεση να έχεις ανθρώπους οι οποίοι να σε οδηγούν σε τέτοιου είδους μονοπάτια. Και βέβαια για σένα τί να πω; Μακάρι η Ελλάδα να έχει καμιά δεκαριά ακόμα σαν εσένα, θα πήγαινε σίγουρα πολύ-πολύ καλύτερα. Για την Εκκλησία και την Περιφέρεια: Ο Χρήστος Μέτιος συνεχίζει ακριβώς όπως έπρεπε να κάνει ένας έντιμος πολιτικός, αυτό που έκανε ο αείμνηστος. Και γι’ αυτό Χρήστο Μέτιο σε συγχαίρω, έτσι έπρεπε να λειτουργήσεις και νομίζω ότι το έκανες από ψυχή, χωρίς καν να σ’ ενεργοποιήσει κανένας. Εκκλησία, Περιφέρεια, Δήμοι, Περιφερειακές Ενότητες, όλοι μαζί στη συνέλευση, θα πορευθούμε μαζί, θα συνεργήσουμε και θα δημιουργήσουμε. Γιατί αληθινά Σταύρο μόνος του κανείς δε μπορεί να κάνει τίποτα. Ας αφήσουμε το μένος προς τις κακές πολιτικές και τους κακούς πολιτικούς. Γιατί αναλωνόμαστε σ’ αυτό και δεν αφήνουμε ενέργεια να προχωρήσουμε μπροστά και πιο πέρα. Ας καθίσουμε λοιπόν να δημιουργήσουμε την καινούργια Ελλάδα εμείς οι ίδιοι. Κι όταν εμείς οι ίδιοι είμαστε ενωμένοι μέσα κι από μια έντιμη θεσμική ενωμένη εκπροσώπηση, μη φοβόμαστε τίποτα, ούτε καν την πείνα. Θα την αντικαταστήσουμε με τις απαραίτητες ανάγκες που χρειαζόμαστε και όχι μ’ εκείνη την πληθώρα που ήταν και αντικανονική επί τόσα χρόνια αλλά και δε μας εξέφραζε ως Έλληνες».*

Μετά την ολοκλήρωση του χαιρετισμού του κ. Λαμπάκη, ο κ. Σταύρος Μπένος ευχαρίστησε τον Δήμαρχο και είπε τα εξής: *«Ευχαριστούμε πολύ Δήμαρχε. Κατά καιρούς έχω πει ότι το μεγαλύτερο κακό που έχει συμβεί στη χώρα μας είναι ότι έχει σταματήσει να ονειρεύεται. Και μέσα σ’ αυτό το κακό υπάρχει ένα χειρότερο κακό: Δεν τολμά να ονειρευτεί. Αυτό είναι δυστυχώς που πρέπει ν’ ανατρέψουμε. Όσο δε για το άλλο που είπες, για τις υποδομές, το έχω πει όχι τώρα, δεκαετίες πίσω, ότι η χώρα δεν πάσχει από υποδομές και από μεγάλες χρηματοδοτήσεις και πακέτα χρηματοδοτήσεων, πάσχει από νοοτροπίες, από αλλαγή νοοτροπιών. Εμείς εδώ αυτό το πράγμα οικοδομούμε. Και θα πήγαινε ένα βήμα παραπέρα Δήμαρχε. Δε φιλοδοξούμε μόνο να έρθουν τα μνημεία στο κέντρο της καθημερινότητας και να τ’ αγαπήσουν οι πολίτες, αλλά να έρθουν στο κέντρο της οικονομίας της χώρας. Στην Αμερική που με κάλεσαν στην Παγκόσμια Τράπεζα, ξέρετε τί επιχείρημα έφεραν; Μου λένε “τί είναι τα μνημεία για σας;”. “Ό,τι είναι”, λέω, “το πετρέλαιο για τη Σαουδική Αραβία”. Και το πιστεύω βαθιά.*

Και αυτό θ' αναδειχθεί μέσα απ' αυτά τα προγράμματα. Γι' αυτό άλλωστε, μην απορείτε ότι δεν έχω καλέσει τον κ. Περιφερειάρχη, είναι ο κεντρικός ομιλητής, μετά τους πρώτους χαιρετισμούς. Κι έχουμε φροντίσει να σηματοδοτήσουμε κι εκεί την τριλογία».

Αμέσως μετά ο πρόεδρος του Διαζώματος ενημέρωσε το κοινό για τη συνέχεια του προγράμματος της Γενικής Συνέλευσης και προλόγισε τους επόμενους ομιλητές, τον Χρήστο Μέτιο, Περιφερειάρχη Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, το Διαμαντή Τριαντάφυλλο, Ιστορικό – Αρχαιολόγο και την κα Θάλεια Βαλκούμα, Υποδιευθύντρια Υποστήριξης Στρατηγικού Σχεδιασμού/Υπεύθυνη Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στην “Εγνατία Οδός Α.Ε.” σημειώνοντας πως οι άνθρωποι αυτοί θα περιγράψουν το τρίπτυχο που θέλει να σηματοδοτήσει το ΔΙΑΖΩΜΑ. Πρόσθεσε επίσης, πως στη συνέχεια θα ακολουθήσουν οι τυπικές διαδικασίες, όπως η εκλογή Προεδρείου. Συμπλήρωσε πως η κυρία Γλυκερία Καλφακάκου, Διευθύνουσα Σύμβουλος της “Εγνατία Οδός Α.Ε.” δεν θα μπορέσει να παραβρεθεί στις εργασίες λόγω έκτακτης επαγγελματικής υποχρέωσης.

Ο πρόεδρος του Διαζώματος έδωσε το λόγο στην Έφορο Αρχαιοτήτων Ροδόπης, κ. Χρύσα Καραδήμα, προκειμένου να απευθύνει χαιρετισμό εκ μέρους της Υπουργού Πολιτισμού, η οποία βρισκόταν σε σημαντική επίσκεψη στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης με τον Πρωθυπουργό της χώρας και υπενθύμισε στο κοινό πως η Υπουργός παρέστη στην επίσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της Γενικής Συνέλευσης την προηγούμενη ημέρα στο αρχαίο θέατρο της Θάσου, όπου και χαιρέτισε τις εργασίες της Γενικής Συνέλευσης.

Ομιλία από την κ. Χρύσα Καραδήμα, Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Ροδόπης, «Η Κομοτηνή και οι αρχαιότητες της περιοχής της».

Η κ. Καραδήμα πήρε το λόγο και είπε περίπου τα εξής: *«Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ροδόπης, μεταφέροντας και το χαιρετισμό της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού κας Λυδίας Κονιόρδου, που όπως ακούσατε δε μπορούσε να έρθει σήμερα κοντά μας, υποδέχεται με ιδιαίτερη χαρά τον Πρόεδρο, το Διοικητικό Συμβούλιο και τα μέλη της Κίνησης Πολιτών ΔΙΑΖΩΜΑ που επέλεξαν την πόλη μας και τη Μαρώνεια για τη 10^η τους Γενική Συνέλευση. Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, με το πρόγραμμα της Πολιτιστικής Διαδρομής της Εγνατίας Οδού που υποστηρίχθηκε θερμά από τον αείμνηστο Περιφερειάρχη Γεώργιο Παυλίδη και το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού δια των Περιφερειακών Υπηρεσιών του, θα συνεχίσουν και στη νέα προγραμματική περίοδο τις παρεμβάσεις στα μνημεία της περιοχής, από τα προϊστορικά μέχρι τα νεότερα χρόνια, τα οποία θα ενταχθούν σ' ένα ευρύτερο πρόγραμμα ανάδειξης της πολιτιστικής φυσιογνωμίας της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, σε μια ολιστική προσέγγιση, για να μεταχειριστώ κι εγώ τον όρο που χρησιμοποιεί ο Πρόεδρος του Διαζώματος. Η συντήρηση, προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, απαιτεί ενίσχυση των υποστελεχωμένων Περιφερειακών Υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού ώστε ν' αξιοποιηθούν με τον καλύτερο δυνατό*

τρόπο οι διαθέσιμες στην παρούσα προγραμματική περίοδο πιστώσεις και να επιτευχθεί το βέλτιστο αποτέλεσμα. Είναι γνωστό ότι η σωστή και η σύμφωνη με την αρχαιολογική νομοθεσία διαχείριση των μνημείων μας προς όφελος των πολιτών της Παγκόσμιας Κοινότητας, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την εξασφάλιση των πόρων οι οποίοι θα επιτρέψουν την επαρκή συντήρηση και προστασία τους αλλά και τη λειτουργία των υποδομών που έχουν δημιουργηθεί ήδη σε προηγούμενες προγραμματικές περιόδους».

Σε αυτή την προσπάθεια πρέπει να συστρατευθούν όλοι, τόνισε η κ. Καραδήμα και συνέχισε ως εξής: *«Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, οι Δημοτικές Αρχές και οι πολίτες της περιοχής μας, όπως και τα μέλη του Σωματίου "ΔΙΑΖΩΜΑ" που με τη διαδρομή του μέχρι σήμερα, δίνει το παράδειγμα των μεγάλων δυνατοτήτων που κρύβονται στην κοινωνία μας. Η Εφορεία μας έχει ήδη εντάξει τα πρώτα έργα στο πρόγραμμα της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης Via Egnatia, χάρις στη συνδρομή του αγαπητού μας Περιφερειάρχη και όλων των φορέων και των υπολοίπων, την υποστήριξη των Αρχών μας και αφορούν στο ιστορικό κέντρο της Κομοτηνής, είναι το γνωστό σε όλους Βυζαντινό Τείχος, το Ιμαρέτ, το Εκκλησιαστικό Μουσείο, αλλά και ο Ναός της Παναγίας, έργο που θα εκτελεστεί από τη Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού. Έπεται το Μουσείο Κομοτηνής».*

Η κ. Καραδήμα ολοκλήρωσε το χαιρετισμό της απευθύνοντας μια παράκληση σε όλους, να συνδράμουν στο σημαντικό έργο που υλοποιεί η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ροδόπης και ευχαρίστησε το κοινό για την προσοχή του.

Ο κ. Μπένος, αμέσως μετά ενημέρωσε πως προέκυψαν κάποιες απουσίες από τη Γενική Συνέλευση εξαιτίας της Έκθεσης που πραγματοποιείται στη Θεσσαλονίκη και στην οποία παραβρίσκεται ο Πρωθυπουργός, σημαντικός αριθμός επιχειρηματιών της χώρας, και κυβερνητικά στελέχη: *« Όπως του κ. Πιρτσιόλα, με τον οποίο σχεδιάζονται συνεργασίες με αξιοποίηση των ΣΔΙΤ στον πολιτισμό, και του πακέτου Γιουνκέρ. Επίσης, από τις εργασίες της Γενικής Συνέλευσης απουσιάζει, λόγω επαγγελματικών υποχρεώσεων και ο κ. Παναγιώτης Καρβούνης, ως εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Θεσμών της».* Πρόσθεσε επίσης το εξής: *«Στην πρώτη ΟΧΕ της χώρας και της Ευρώπης που σχεδιάστηκε από τη σπουδαία κυρία Ελένη Ρόκκου, ως Προϊσταμένη Διαχειριστικής Αρχής στην Ήπειρο, η οποία και σχεδίασε το πρώτο πρόγραμμα, ο Επίτροπος, οργάνωσε ειδική Σύνοδο το 2013 στο CARAVEL για να παρουσιαστεί αυτή η δουλειά στα διοικητικά και πολιτικά στελέχη. Το πρόγραμμα είχε παρουσιαστεί και στη Γενική Συνέλευση που πραγματοποίησε το ΔΙΑΖΩΜΑ στην Ήπειρο. Ακολούθησε η παρουσίαση το Νοέμβριο στο CARAVEL και η Ευρωπαϊκή Ένωση έκανε ένα παράδοξο.. την ενέκρινε το 2013, πριν καν αρχίζει η προγραμματική περίοδος. Την ενέκρινε ακριβώς για να δείξει το δρόμο: "Έλληνες αυτό το δρόμο πρέπει ν' ακολουθήσετε"».*

Ο κ. Μπένος πρόσθεσε πως τον κ. Καρβούνη, τον Επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα εκπροσωπεί στην Γενική Συνέλευση η κα

Κλημεντίνη Διακομανώλη, στην οποία έδωσε στη συνέχεια το λόγο για να απευθύνει χαιρετισμό.

Χαιρετισμός από την κυρία Κλημεντίνη Διακομανώλη, εκπρόσωπο της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα

Η κ. Διακομανώλη είπε περίπου τα εξής: «Σεβασμιότατε, κ. Περιφερειάρχα, κ.κ. Δήμαρχοι, αγαπητέ Σταύρο, μέλη του Διαζώματος, φίλοι που είστε όλοι εδώ σήμερα, να ευχαριστήσω κατ' αρχάς θερμά τον κ. Μπένο για την πρόσκληση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, να συμμετάσχει στη Γενική Συνέλευση, σ' ένα μέρος εξαιρετικό όπως είναι η Βόρεια Ελλάδα, η Θράκη, μια περιοχή που έχει από ευρωπαϊκής σκοπιάς ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον γιατί είναι διαπολιτισμική αλλά έχει κι ένα ενδιαφέρον τεράστιο γιατί είναι πλέον ένας ενεργειακός κόμβος, πέραν του αρχαιολογικού και ιστορικού βέβαια. Η πρωτοβουλία που μας συγκέντρωσε εδώ, αναδεικνύει αυτό που αποτελεί αναμφισβήτητα σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα για τη χώρα, το πετρέλαιο που λέγαμε, τη βαριά βιομηχανία, την πολιτιστική της κληρονομιά. Συνδυάζει δε ιδανικά αυτό το οπλοστάσιο με την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα. Ή τουλάχιστον θα θέλαμε, όλο και περισσότερο, αναδεικνύοντας με τον καλύτερο και προσφορότερο τρόπο αυτό που χρειάζεται η σύγχρονη εποχή, αυτό που λέγαμε πριν σύνδεση του αρχαίου με το νέο, των μνημείων με τη σημερινή οικονομία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνωρίζει τη σημασία του πολιτισμού ως μέρος της ευρωπαϊκής εμπειρίας αλλά και ως στοιχείο που μπορεί να ενισχύσει το προφίλ της Ελλάδας και της Ευρώπης ως παγκόσμιο brand name. Αν η Ελλάδα έχει ένα brand name αυτό θα είναι σύμφυτο με την πολιτιστική της κληρονομιά. Η αναγνώριση αυτή από πλευράς των ευρωπαϊκών οργάνων είναι τόσο έμπρακτη που θα έλεγα ότι φαίνεται παντού, οπουδήποτε και να βαδίσουμε σήμερα στην Ελλάδα, σε οποιοδήποτε αρχαιολογικό χώρο, σε οποιοδήποτε μέρος ιστορικού, λαογραφικού ενδιαφέροντος, σε οποιοδήποτε δρόμο με τις μεγάλες αυτές ταμπέλες που υπάρχουν παντού και είναι χρηματοδότηση, συγχρηματοδότηση, είτε λέγεται ΕΣΠΑ είτε λέγεται ΜΟΠ είτε θα λέγεται πακέτα Γιουνκέρ μεθαύριο. Υπάρχουν πάρα πολλά εργαλεία τα οποία είναι όλα στη διάθεση του πολιτισμού στην Ελλάδα. Παρ' όλο που βρισκόμαστε στην περιοχή της Αρχαίας και της Νέας Εγνατίας, θα μου επιτρέψετε σας παρακαλώ, για λόγους επικαιρότητας αλλά και γι' αντιπαραβολή ν' αναφερθώ σε μια άλλη οδό, που εγκαινιάστηκε πριν από λίγες μέρες, την Ιόνια Οδό.

Είναι ένα έργο λοιπόν αυτό που κατασκευάστηκε και πρέπει να το πούμε, 100% με κονδύλια της Πολιτικής Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σκοπό είχε να ενισχύσει την πρόσβαση σ' ένα μεγάλο κομμάτι της χώρας μας. Αυτός ο αυτοκινητόδρομος, μήκους 200 χιλιομέτρων, συνδέει την πόλη των Ιωαννίνων στην περιοχή της Ηπείρου, κοντά σας, με το Αντίρριο, τη Δυτική Ελλάδα και μειώνει τη διάρκεια της διαδρομής κατά 2 ώρες, πολύ σημαντικό. Καταλήγει στη Χερσόνησο της Πελοποννήσου στο νότο, μέσω της χρηματοδοτημένης πάλι από την Ευρωπαϊκή Ένωση, γέφυρας Ρίου-Αντιρρίου στη Βόρεια Ελλάδα και επιτρέπει γενικώς ομαλότερη πρόσβαση στις γείτονες χώρες στα Δυτικά Βαλκάνια. Η Ιόνια Οδός, και γι' αυτό την αναφέρω, είναι μια από τις 5 χρηματοδοτούμενες από την Ευρωπαϊκή Ένωση παραχωρήσεις αυτοκινητοδρόμων στη

χώρα, με τον αυτοκινητόδρομο Μορέα στην Πελοπόννησο, του Αιγαίου που συνδέει Αθήνα – Θεσσαλονίκη, Ολυμπία Οδό Πατρών – Κορίνθου και το μεσαίο τμήμα του αυτοκινητόδρομου E-65 στην Κεντρική Ελλάδα. Όλες οι παραπάνω αρτηρίες υποστηρίχθηκαν με κονδύλια αμιγώς ευρωπαϊκά, συνολικού ύψους 3,6 δις για την Ελλάδα. Αλλά για να μη μιλάμε μόνο για χρήματα, δεν είναι μόνο τα χρήματα, αυτό που θέλουμε είναι όπως είπαμε σύνδεση μνημείων με την οικονομία και αξιοποίηση αρχαιολογικών χώρων, γιατί ακόμα παρατηρούμε ότι πολλά μνημεία είναι terra incognita όχι για τους ξένους, καμιά φορά είναι και για μας. Βασικά αυτό που χρειάζεται είναι το ολιστικό project, να συνδέσουμε την κοινωνία, να συνδέσουμε την οικονομία, να συνδέσουμε τα πάντα σ' αυτό τον τόπο με τον πλούτο αυτόν που υπάρχει, για να μπορέσουμε να το βγάλουμε προς τα έξω και να μπορέσουμε να το αναδείξουμε όχι μόνο στην Ελλάδα, και με συμμετέχοντες και με παρτενέρ και με συνέργειες εκτός Ελλάδας πλέον, που νομίζω ότι η ιδέα είναι ήδη στα σκαριά του Διαζώματος».

Η κ. Διακομανώλη κατέληξε λέγοντας πως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει το έργο του Διαζώματος και ενθαρρύνει την ιδέα το ΔΙΑΖΩΜΑ να επιχειρήσει να αναζητήσει συνέργειες και στο εξωτερικό ανοίγοντας ακόμη περισσότερο τα φτερά του.

Ο πρόεδρος του Διαζώματος ευχαρίστησε την κ. Διακομανώλη και σχολίασε πως είναι παθιασμένος Ευρωπαίος. Εν συνεχεία, ο κος Μπένος έκανε ειδική αναφορά στην κ. Τούλα Ανδριοπούλου, που προσέφερε χορηγία ύψους 100.000 ευρώ προκειμένου να οργανωθεί η συγκεκριμένη Γενική Συνέλευση και πως για το λόγο αυτό προτείνει η 10^η Γενική Συνέλευση τιμητικά να ονομαστεί «ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΠΟΛΥΤΙΜΗΣ ΑΝΔΡΙΟΠΟΥΛΟΥ». Πρόσθεσε ακόμη, πως η κ. Ανδριοπούλου ήταν η πρώτη χορηγός μεγάλου μνημείου, καθώς το Αρχαίο Θέατρο των Δελφών για το οποίο αναπτύχθηκε μια συνέργεια με τη Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή, χρηματοδοτήθηκε από τις αδελφές Ανδριοπούλου.

Αμέσως μετά, ο κος Μπένος πρόσθεσε ένα σχόλιο απευθυνόμενος στην κ. Διακομανώλη για το θεσμό των εταιρικών μελών που έχει αναπτύξει το ΔΙΑΖΩΜΑ: «Είμαι της άποψης ότι τα θεμέλια πρέπει συνεχώς να ενδυναμώνονται και να προστίθενται πράγματα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα εταιρικά μας μέλη. Ένας νέος θεσμός για τη χώρα μας. Ομολογώ ότι το οφείλω στην κόρη μου, η οποία σπούδασε στην Αμερική, έκανε Πολιτιστική Διαχείριση και είδε και ότι κοινός τόπος είναι η συμμετοχή της επιχειρηματικότητας. Και φέραμε δυο θεσμούς από την Αμερική, το Crowdfunding, που τώρα χαϊρόμαστε που η Εθνική Τράπεζα, εταιρικό μας μέλος το έχει απογειώσει, καθώς και το θεσμό των εταιρικών μελών».

Ο κος Μπένος πρόσθεσε πως περίμενε να ωριμάσει το ΔΙΑΖΩΜΑ πριν ενεργοποιήσει το θεσμό των εταιρικών μελών, καθώς επιθυμούσε οι χορηγίες να έχουν μια μορφή win-to-win: «Ήθελα να αισθάνονται και οι εταιρείες ότι απ' όλη αυτή την υπόθεση βγαίνουν ωφελημένες. Όχι με την οικονομική έννοια, με την έννοια της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Αλλά συνολικά και η χώρα μας να βγαίνει ωφελημένη».

Και συνέχισε δίνοντας το ακόλουθο παράδειγμα : «Όλοι οι αυτοκινητόδρομοι είναι εταιρικά μέλη του Σωματείου και ετοιμάζουμε εκπληκτικές εφαρμογές. Σ' ένα χρόνο περίπου θα ταξιδεύετε και παντού θα υπάρχουν εφαρμογές στα κινητά σας για τα μνημεία των αυτοκινητοδρόμων. Η Aegean είναι εταιρικό μας μέλος. Σε λίγο στις διεθνείς πτήσεις, έχουμε ετοιμάσει ένα βιντεάκι τριών λεπτών με όλα τ' αρχαία θέατρα που θα είναι στις διεθνείς πτήσεις της Aegean. Το Έλευθέριος Βενιζέλος" είναι επίσης εταιρικό μέλος. Σιγά-σιγά αρχίζουμε τις επαφές και με τη Fraport. Δηλαδή όλο το σύστημα αυτών των επικοινωνιών θα είναι εταιρικά μας μέλη. Επίσης με τον όμιλο της Cosmote και με τη σύμβαση που κάναμε, ήδη έχουμε δυο πάρα πολύ σημαντικές μελέτες, οι οποίες προέρχονται από τα εταιρικά μας μέλη. Η μία είναι για τα θέματα της οικονομίας, της βιωσιμότητας και του cluster επιχειρηματικότητας δίπλα στην κάθε διαδρομή, άρα και στη Via Egnatia. Αυτή τη μελέτη τη χρηματοδότησε η Ιονία Οδός. Και τη μελέτη για τα Ψηφιακά, μια σπουδαία μελέτη για όλες τις εφαρμογές. Θα έχουμε και επίδειξη σε λίγο για την πρώτη εφαρμογή της Via Egnatia, στο ιστορικό κέντρο. Το οφείλουμε και σ' εσάς, στον όμιλο της Cosmote η οποία μας έδωσε ένα πολύ σημαντικό ποσό και κάναμε μια στρατηγική μελέτη για τον Ψηφιακό Πολιτισμό στην Ελλάδα, που είναι μια οριζόντια μελέτη. Σε όλα τα προγράμματα που θα κινούνται στη χώρα, θα το οφείλουμε σ' εσάς. Και στα θέματα δηλαδή της οικονομίας, γιατί αυτές οι μελέτες είναι οριζόντιες, το λέω και στους Δημάρχους, και άλλες μελέτες που θα παραχθούν, όσες είναι απαραίτητες εδώ, τώρα προστέθηκε κι ο αγωγός TAP, καταλαβαίνετε τί έχει να γίνει. Έχουμε να κάνουμε δηλαδή πάρα πολύ ωραία πράγματα για να ενισχύσουμε όλη αυτή την προσπάθεια».

Αμέσως μετά ο κος Μπένος ενημέρωσε πως ο κύκλος των χαιρετισμών θα ολοκληρωθεί με τον εκπρόσωπο ενός σημαντικού θεσμικού εταιρικού μέλους, τον κ. Άρη Ίκκο, Επιστημονικό Διευθυντή του ΣΕΤΕ.

Χαιρετισμός του κ. Άρη Ίκκου, Επιστημονικό διευθυντή Ινστιτούτου ΣΕΤΕ

Ο κ. Ίκκος αφού καλημέρισε το κοινό και ευχαρίστησε το ΔΙΑΖΩΜΑ για την πρόσκληση, είπε περίπου τα εξής: «Καλημέρα σας, ευχαριστούμε για την πρόσκληση. Δεν ξέρω πόσοι από σας, είχατε την ευκαιρία προχθές να δείτε την ομιλία του Μακρόν στην Πνύκα. Ανεξαρτήτως περιεχομένου, η εικόνα ήταν πραγματικά μαγική. Με φόντο την Ακρόπολη, την Αθήνα, στο βάθος τη θάλασσα. Και σκεφτόμουν την ώρα που την έβλεπα, γιατί μια ομιλία εκεί να μπορεί να την κάνει μόνο ο Μακρόν ή μόνο κάποιος πολιτικός και να μη μπορεί να την κάνει ένας Ιστορικός παγκοσμίου κλάσεως μιλώντας π.χ. για τη Δημοκρατία στην Αθήνα, ή ένας Νομπελίστας γιατρός μιλώντας για θέματα Βιοηθικής ή ένας Οικονομολόγος μιλώντας για τη φτώχεια στον κόσμο με 500 σύνεδρους από κάτω, που είμαι σίγουρος ότι όταν γύριζαν στην πατρίδα τους θα παραληρούσαν, διηγούμενοι την εμπειρία αυτή. Αυτό λοιπόν είναι ένα όραμα, ένα όραμα που μας ενώνει πιστεύω σα θέμα προς επεξεργασία. Πώς με μια λελογισμένη χρήση βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, μπορεί να γίνει μια αξιοποίηση των πολιτιστικών μας πόρων, με αδρή αμοιβή η οποία μπορεί μετά να χρησιμοποιηθεί για

την ανάδειξη και άλλων αρχαιολογικών πόρων. Είναι και αυτό ένα κομμάτι το οποίο μπορεί να συμβάλλει σημαντικά και στη δημιουργία του brand name και σίγουρα στην ένταξη του πολιτιστικού αποθέματος μέσα στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας, πέρα απ' όλα αυτά τα οποία κανείς έχει στο μυαλό σκεπτόμενος τουρισμό και πολιτισμό ή πολιτισμό και τουρισμό. Αυτή λοιπόν η κοινή μας αναζήτηση με το ΔΙΑΖΩΜΑ που πρωτοπόρησε σ' αυτό το θέμα, είναι που μας έχει κάνει εταιρικό μέλος του Διαζώματος, είναι αυτό το οποίο μας έχει οδηγήσει να συνεργαζόμαστε πλέον αρκετά στενά και να προσπαθούμε μαζί να στηρίζουμε αυτή την προσπάθεια και ο λόγος για τον οποίο είμαι εδώ. Σας ευχαριστώ πολύ, ευχαριστώ πολύ Σταύρο και θα συνεχίσουμε».

Στη συνέχεια ο κος Μπένος επιχείρησε, με αφορμή το χαιρετισμό του κ. Ίκκου, ένα σχόλιο – ερμηνεία στο εγχείρημα της καθιέρωσης του ελληνικού πρωινού και στην προσπάθεια να καταστεί μέσω προγράμματος η Αθήνα, City Break : «Τώρα θα μου επιτρέψετε με αφορμή τον Άρη και τους εκπροσώπους ή ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων που είναι παρόντες, να σας κάνω ένα σχόλιο επικαλούμενος δυο τελευταία υποδείγματα, γιατί όλοι έχουν την απορία, πώς αφού είναι τόσο καλά πώς δεν έχουν πετύχει. Το ένα είναι το ελληνικό πρωινό. Το δεύτερο είναι το City Break της Αθήνας, στο οποίο τελευταία έχουν μπει δυναμικά η Aegean και ο Δήμαρχος Αθηναίων. Ξέρετε, η Αθήνα που ανεβαίνει πάρα πολύ, δεν έχει γίνει ακόμα προορισμός, είναι πέρασμα και το ζητούμενο είναι πώς θα γίνει προορισμός. Γιατί δεν έχουν γίνει; Γιατί δεν υπάρχει ολιστικότητα στο πρόγραμμα.

Το παράδειγμα μας το προσφέρει η Εγνατία. Σήμερα το απόγευμα θα ζήσετε στη Μαρώνεια, τέσσερις νέους ανθρώπους. Την οργάνωση έχει αναλάβει ο γιος μου, ο Θοδωρής που είναι επιστήμονας στην Έρευνα της Αγροτικής Οικονομίας και θα μας κάνει μια θεωρητική τοποθέτηση. Πρόκειται για την κορυφαία στιγμή της Συνέλευσής μας. Ο Θοδωρής είναι χρόνια ερευνητής στο Πανεπιστήμιο του Μάαστριχτ στον τομέα της Αγροτικής Οικονομίας και έχει κάνει πολλές έρευνες για την Ευρωπαϊκή Ένωση και για ξένες χώρες. Θέλει να δουλέψει ως εθελοντής εδώ με πάθος για σας. Ο Θοδωρής έκανε μια έρευνα και σας εφοδίασε μ' ένα μικρό σάκο με πέντε παραδοσιακά προϊόντα τα οποία συμβολίζουν δυο πράγματα: Την καινοτομία και την αναβίωση. Καλλιέργειες που έρχονται με τη Via Egnatia μπροστά. Δηλαδή περιγράφουν τη συνάντηση των μνημείων με το αγροδιατροφικό πολιτισμό. Είναι οι διακηρύξεις του Γιάννη Ρέτσου. Είμαστε σε τόσο ευθεία γραμμή με το ΣΕΤΕ για το πώς θέλουμε να συναντηθεί με τον πολιτιστικό τουρισμό και το φαινόμενο της Αγροδιατροφής.

Το απόγευμα στην Μαρώνεια, θα δείτε το Θοδωρή που θα βάλει το θεωρητικό πλαίσιο, θα δείτε δυο αγρότες, δυο νέα παιδιά που έχουν κάνει καινούριες καλλιέργειες και θα δείτε κι ένα σπουδαίο Ίδρυμα που έχει αρχίσει να δουλεύει πάνω σ' αυτό, το Ίδρυμα Καπετάν- Βασίλη. Άρα σήμερα θα νιώσουμε μια προσομοίωση με τη μελλοντική υπόσταση της διαδρομής που θα είναι η σύνδεση των μνημείων με την επιχειρηματικότητα και την πραγματική οικονομία: συνδυάζοντας την οικονομία και τα

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΔΙΑΖΩΜΑ

ψηφιακά, θα κλέψουμε τα μνημεία από την αφάνεια, σα συνωμότες και θα τα φέρουμε στο κέντρο της αειφορίας και της βιώσιμης ανάπτυξης».

Κλείνοντας ο κος Μπένος θέλησε να κάνει ένα σχόλιο και στην κυρία Διακομανώλη: «Κάνουμε τα πρώτα μας βήματα σταθερά, έτσι έχουν αναλάβει οι καθηγητές, που είναι μπροστά και οι οποίοι έχουν παγκόσμια ακτινοβολία. Ήδη φιλοδοξούμε να οργανώσουμε δύο δίκτυα με το Υπουργείο Εξωτερικών. Οργανώνουμε με το Υπουργείο Εξωτερικών την έξοδό μας όμορφα και συστηματικά. Είναι το δίκτυο των αρχαίων θεάτρων και το δίκτυο των Ασκληπιείων σε πρώτο χρόνο. Αλλά μας έχουν ζητήσει –δεν είναι να καμαρώνουμε;- τεχνογνωσία από την Ιταλία για παράδειγμα για το πώς οργανώνονται οι πολιτιστικές διαδρομές και πώς γίνεται η επιχειρηματικότητα. Και να σας πω και κάτι άλλο πολύ εντυπωσιακό: Το Ελληνοαμερικανικό Πανεπιστήμιο μας ζήτησε να οργανώσουμε Μεταπτυχιακό Τμήμα με 20 Αμερικάνικα Πανεπιστήμια πάνω στην εμπειρία του Διαζώματος. Γιατί ενδιαφέρονται πολλοί να δουν πώς λειτουργούν τα Προγράμματα, θα χρησιμοποιήσω έναν όρο της αρχαιολογίας, «in situ»».

Στη συνέχεια ο κος Μπένος έδωσε το λόγο για μια σύντομη παρέμβαση στην κ. Θεοδώρα Γκόττα, που εκπροσώπησε το Υπουργείο Εξωτερικών.

Παρέμβαση – χαιρετισμός κ. Θεοδώρας Γκόττα, εκπρόσωπο ΥΠ.ΕΞ.

Η κ. Γκόττα, αφού ευχαρίστησε τον κ. Μπένο, είπε περίπου τα εξής: «Ως Υπουργείο Εξωτερικών χρησιμοποιήσαμε το Σταύρο Μπένο και το ΔΙΑΖΩΜΑ για να μπορέσουμε να φέρουμε τα μνημεία τα ελληνικά και τον ελληνικό πολιτισμό στο εξωτερικό. Είναι γεγονός και το έχουμε διαπιστώσει από τις Αρχές μας στο εξωτερικό, ότι διψούν για τον ελληνικό πολιτισμό.

Άνθρωποι όλων των κοινωνικών τάξεων, επισκέπτονται τις Αρχές μας και ζητούν να έρθουν στην Ελλάδα να πάρουν μέρος σε μια ανασκαφή, έστω για πέντε μέρες, να επισκεφθούν αρχαιολογικούς χώρους, να δουν παραστάσεις και δεν έχουμε δυστυχώς, το θεσμικό πλαίσιο, δεν το έχουμε αναπτύξει, έχουμε μια παθολογία και σ' αυτό τον τομέα, να τους καλέσουμε και να τους προσφέρουμε την εμπειρία, το βίωμα.

Πιστεύω ότι το ΔΙΑΖΩΜΑ καλύπτει ακριβώς αυτό το κενό. Το είδαμε από την αρχή όταν ήρθε ο κ. Μπένος μαζί με τον κ. Λαμπρινουδάκη. Ο κ. Λαμπρινουδάκης ουσιαστικά ήταν Καθηγητής μου στο Πανεπιστήμιο. Όταν ήρθε και μας παρουσίασε το πρόγραμμα των Ασκληπιείων, ένα δίκτυο πόλεων στις οποίες υπάρχουν Ασκληπιεία, ξεκινώντας με τρεις πόλεις από την Ελλάδα και όραμά μας να συμμετάσχουν πόλεις απ' όλο το μεσογειακό κόσμος, όπως πολύ καλά γνωρίζει ο κ. Καθηγητής, οι οποίες ήταν αποικίες αν μπορούμε να το πούμε έτσι, της Επιδαύρου. Αυτό το Δίκτυο θα είναι μεσογειακό, θα προβάλλει τη χώρα μας και ελπίζουμε να το θέσουμε ως πρότυπο και στον ευρωμεσογειακό διάλογο, στις ευρωμεσογειακές συναντήσεις που κάνουμε. Είναι μια πρόταση που ψάχναμε και δε μπορούσαμε να δημιουργήσουμε μόνοι μας λόγω άλλων προβλημάτων, όπως αυτό της γραφειοκρατίας που έχει η χώρα μας. Και με το

ΔΙΑΖΩΜΑ μπορέσαμε να προχωρήσουμε μέσω της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, δηλαδή με συνεργασία του Δημοσίου με τον ιδιωτικό τομέα».

Η κ. Γκότα ευχήθηκε καλή επιτυχία στο έργο του Διαζώματος και στη συνέχεια το λόγο πήρε ο πρόεδρος του Διαζώματος. Εξήγησε το λόγο για τον οποίο το Πρόγραμμα της Via Egnatia έχει μεγάλη δυναμική επιτυχίας:

«Τί διαφέρει τώρα στη Via Egnatia; Ότι θα είμαστε όλοι εκεί. Θα τα πούμε και αργότερα, στο σύστημα διακυβέρνησης που θα επιλέξει η Περιφέρεια, δηλαδή το φορέα για τη διακυβέρνηση και τη βιωσιμότητα αυτών των προγραμμάτων που εξελίσσονται με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στο σύστημα της διακυβέρνησης, θα συμμετέχουν οι πάντες. Δε θα είναι μόνοι τους οι ξενοδόχοι και οι αγρότες · θα είναι οι θεσμοί της Περιφέρειας, θα είναι όλος ο ιδιωτικός τομέας και θα υπάρχει μια ολιστική σχέση των μνημείων με το εξωτερικό τους περιβάλλον και μία ολοκληρωμένη βιωματική εμπειρία για τον επισκέπτη.

Θα σας μιλήσω για το παράδειγμα της Αθήνας. Στην Αθήνα έχουν γίνει μετρήσεις για το πού πηγαίνει ο κόσμος: πάει στην Ακρόπολη, πάει στο Μουσείο της Ακρόπολης, δεν πάνε όλοι στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο γιατί δεν είναι τόσο ελκυστικό, και τελειώνει κάπου εκεί το πράγμα. Εμείς λοιπόν έχουμε σχεδιάσει ένα πρόγραμμα, - τελευταία μιλάμε με την κα Δούρου γι' αυτό - το οποίο θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για City Break και θα περιλάβει το σύνολο του φαινομένου της Αρχαίας Αθήνας που ήταν και το Ιερό της, δηλαδή η Ελευσίνα, ήταν και ο πλούτος της, δηλαδή τα ορυχεία του Λαυρίου. Για φανταστείτε αυτό το πρόγραμμα τί προϋποθέσεις πραγματικές θα δημιουργήσει για το City Break. Σας δίνω εικόνες τώρα για να κατανοήσετε όσο γίνεται καλύτερα το λόγο που είμαστε εδώ και τι είναι αυτό που σιγά-σιγά οικοδομούμε όλοι μαζί».

Και αμέσως μετά έδωσε το λόγο στον Περιφερειάρχη κ. Χρήστο Μέτιο τον «ηγέτη», όπως χαρακτηριστικά ανέφερε αυτού του προγράμματος.

Ομιλία του Περιφερειάρχη Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, κ. Χρήστου Μέτιου, με τίτλο: «Via Egnatia ... Δρόμος ανάπτυξης και πολιτισμού»

Το λόγο πήρε ο Περιφερειάρχης Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, κ. Χρήστος Μέτιος, η ομιλία του οποίου είχε τίτλο «Via Egnatia ... Δρόμος ανάπτυξης και πολιτισμού». Ο κ. Μέτιος είτε περίπου τα ακόλουθα:

«Επιτρέψτε μου, μετά τη χειμαρρώδη τοποθέτηση του κ. Λαμπάκη για τα έργα στην Αλεξανδρούπολη, να ξεκαθαρίσω ότι γίνονται έργα και στην Κομοτηνή αλλά και σε όλους τους υπόλοιπους Δήμους της Περιφέρειάς μας.

Κύριε Πρόεδρε του Διαζώματος, Σεβασμιότατε, κυρίες και κύριοι, ο πιο σημαντικός ίσως Γάλλος Γεωγράφος του 20^{ου} αιώνα, ο Πωλ Βιντάλ Ντε Λαπλάς είχε γράψει: “Οι

ρωμαϊκές οδοί έχουν μείνει στενά συνδεδεμένες με τη βαθιά και ζωντανή ιστορία κάποιων περιοχών, γιατί μαζί με τ' αγαθά, τους προσκυνητές ή τα στρατεύματα, από πάνω τους έχουν περάσει όλοι οι ήχοι του κόσμου, οι ιδέες και οι θρύλοι". Όπως ακριβώς οι άνθρωποι που έχουν δει πολλά, οι δρόμοι έχουν πολλά να μας διηγηθούν. Μας λένε την ιστορία μας. Ο τόπος μας, η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, έχει μια μακρά ιστορία πολιτισμού και πνευματικότητας. Η μακραίωνη αυτή ιστορία συνδυάζεται με μια κουλτούρα επικοινωνίας, ανταλλαγών και αποδοχής της διαφορετικότητας.

Οι κάτοικοι του τόπου έχουμε το προνόμιο αλλά και την ευθύνη αυτής της σπουδαίας κληρονομιάς. Μιας κληρονομιάς που ξεκινά από τους Βίστωνες, τους Σιδωνούς και τους Κίκονες, ακτινοβολεί στη φιλοσοφία του Δημόκριτου και στην ποίηση του Ορφέα και διαπερνώντας ολόκληρη τη ρωμαϊκή, τη βυζαντινή και την οθωμανική περίοδο, καταλήγει να ταυτίζεται με το σύγχρονο ελληνισμό.

Η γεωγραφική θέση του τόπου μας άλλωστε ευνοούσε πάντοτε την επικοινωνία των ανθρώπων, των ιδεών και των αγαθών και ήταν αυτή που διαμόρφωσε τον ιστορικό χαρακτήρα της περιοχής μας ως περάσματος, ως σταθμού και ως σημείο διασταυρώσεως. Υπήρξαν όμως και περίοδοι της ιστορίας που η γεωγραφική θέση της περιοχής μας, στάθηκε αιτία απομόνωσης και εσωστρέφειας.

Με τα πολεμικά για παράδειγμα και για αρκετές δεκαετίες, ήταν η περιοχή μας απομακρυσμένη από τα μεγάλα αστικά κέντρα και συνόρευε με δυο χώρες, τη Βουλγαρία και την Τουρκία, με τις οποίες οι σχέσεις μας ήταν τεταμένες και έχασε έτσι το ρόλο της ως περάσματος και αποτέλεσε σύνορο, όριο, ανάχωμα. Σήμερα βέβαια, οι συνθήκες έχουν αλλάξει, η υλοποίηση σημαντικών έργων υποδομής, η ένταξη της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και η αναβάθμιση των διμερών σχέσεων με την Τουρκία, έδωσαν στην περιοχή μας το ρόλο της πύλης εισόδου στη Βαλκανική και την ευρωπαϊκή ενδοχώρα.

Η περιοχή μας άρχισε σταδιακά να εγκαταλείπει τα στενά όρια της εσωστρέφειας, ν' αποκαλύπτει και ν' αναλαμβάνει ξανά το ρόλο που η ιστορία και η γεωγραφία της είχαν αναθέσει από την αρχαιότητα. Το εγχείρημα αυτό, σε συνδυασμό με τις αλλαγές που έγιναν τα τελευταία χρόνια στην Αυτοδιοίκηση, έθεσαν ενώπιόν μας νέες προκλήσεις.

Ζητήματα περιφερειακής συνείδησης και τουριστικής ταυτότητας, νέοι προσανατολισμοί στην επιχειρηματικότητα και στο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής μας, ήταν ορισμένες από τις προκλήσεις τις οποίες κληθήκαμε ν' ανταποκριθούμε. Για να δώσουμε απαντήσεις, στραφήκαμε στα δύο από τα μεγάλα συγκριτικά μας πλεονεκτήματα, τα οποία έως τότε έμειναν σε μεγάλο βαθμό αναξιοποίητα: Την ιστορία μας και τον πολιτισμό.

Και σε αυτό το σημείο η συμβολή του αείμνηστου Περιφερειάρχη μας, του Γιώργου Παυλίδη, υπήρξε καταλυτική. Γιατί ήταν ο εκλιπών Περιφερειάρχης, που κατανόησε τα

οφέλη που θα προέκυπταν για την Περιφέρειά μας, αν εστιάζαμε τις αναπτυξιακές μας προσπάθειες γύρω από ένα ενοποιητικό στοιχείο με έντονα ιστορικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά, το οποίο θα μπορούσε να συμπυκνώσει βασικά στοιχεία της τοπικής μας ταυτότητας. Έτσι τέθηκαν τα θεμέλια για να γίνει πράξη η πολιτιστική διαδρομή Via Egnatia. Πράγματι, η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, διαθέτει υψηλό κεφάλαιο στον τομέα της πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς με πλήθος μνημείων ιστορικού, αρχαιολογικού και θρησκευτικού ενδιαφέροντος. Με αυτό ως δεδομένο, η περιοχή μας μπορεί ν' αποτελέσει πραγματικό πολιτιστικό και τουριστικό πόλο αν αναδείξει τους ιστορικούς τόπους και με οργανωμένο σχεδιασμό και συνεργασία φορέων.

Σημείο αναφοράς αποτελούν οι φημισμένοι αρχαιολογικοί χώροι, τα μνημεία βυζαντινής, μεσαιωνικής και οθωμανικής περιόδου καθώς και η πλούσια πολιτιστική κληρονομιά, την οποία χαρακτηρίζει η αρμονική συνύπαρξη της χριστιανικής και της μουσουλμανικής παράδοσης.

Η διάταξη των χώρων και των μνημείων κατά μήκος της αρχαίας Via Egnatia, μας οδήγησε στο σχεδιασμό της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης της πολιτιστικής διαδρομής της Εγνατίας Οδού, που έχει ως στόχο να υλοποιηθούν τεχνικά έργα για ν' αναδείξουν και να καταστήσουν προσβάσιμα τα μνημεία και χώρους κατά μήκος της αρχαίας Εγνατίας Οδού και στις 5 περιφερειακές ενότητες της Περιφέρειάς μας. Και στη Δράμα και στην Ξάνθη και στην Καβάλα και στη Ροδόπη και στην Αλεξανδρούπολη και στον Έβρο.

Θα ενταχθούν οι τουριστικοί και πολιτιστικοί πόροι της Περιφέρειας σ' ένα ενιαίο δίκτυο. Θα ενισχυθούν οι συνοδευτικές εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Θα γίνουν παρεμβάσεις, δράσεις ήπιου χαρακτήρα που αφορούν το marketing του τουριστικού προορισμού, την κατάρτιση των επαγγελματιών, τη δημιουργική επιχειρηματικότητα, τη δικτύωση των επιχειρηματιών του τουρισμού. Ωστε, να προκύψει ένας διακριτός, διεθνούς εμβέλειας τουριστικός προορισμός για την Περιφέρειά μας που θα στηρίζεται στους φυσικούς και πολιτιστικούς μας πόρους».

Στη συνέχεια ο κ. Μέτιος αναφέρθηκε αναλυτικά στα έργα που έχουν προβλεφθεί να υλοποιηθούν από την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης:

«Πιο συγκεκριμένα, έχουμε προβλέψει να γίνει:

- Οργάνωση – διασύνδεση πολιτιστικών τουριστικών πόρων, Φιλίππων και Κεφαλαίου.
- Ενδυνάμωση του πόλου της Δράμας. Το σχέδιο περιλαμβάνει την πρόταση δημιουργίας και ενίσχυσης της εικόνας αυτής, με στόχο την ανάπτυξή του ως τόπος τουρισμού – πόλης, μέσα από την παρέμβαση σε δυο εμβληματικά μνημεία: Την αξιοποίηση του Αράπ Τζαμί και την αποκατάσταση του ναού της Αγίας Σοφίας.

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΔΙΑΖΩΜΑ

- Διασύνδεση πολιτισμού – τουρισμού Θάσου με την αποκατάσταση του Αρχαίου Θεάτρου της Θάσου.
- Ενοποίηση αρχαιολογικών χώρων του νησιού και την οργάνωση του θεματικού πάρκου της Αλυκής.
- Δημιουργία ανοιχτού αρχαιολογικού πάρκου Αβδήρων (Πόρτο Λάγος).
- Διασύνδεση πολιτιστικού και οικολογικού τουρισμού και την ανάδειξη, συντήρηση και ανασκαφή συμπληρωματικών αρχαιολογικών χώρων Αβδήρων.
- Δημιουργία οικολογικών και πολιτιστικών διαδρομών στο οικοτουριστικό πάρκο Φαναρίου.
- Ενίσχυση της τουριστικής ελκυστικότητας της Ξάνθης με τη δημιουργία ενός παιδικού Μουσείου – Εργαστηρίου πολιτισμού και τεχνολογίας, την ολοκλήρωση του Μουσείου Καπνού, διαμόρφωση χώρου έκθεσης της ιστορίας του καπνού στην Ξάνθη και την οργάνωση και υλοποίηση πολιτιστικών περιπάτων, ξεναγήσεων στον οικισμό της παλιάς πόλης της Ξάνθης.
- Ενίσχυση τουριστικών υποδομών Κομοτηνής με την ανάδειξη του Βυζαντινού Τείχους, την ανάδειξη και προσβασιμότητα του κάστρου Κομοτηνής στην ανάδειξη του μνημείου του Ιμαρέτ, του Εκκλησιαστικού Μουσείου και της ευρύτερης περιοχής.
- Αναστήλωση του Ιερού Μητροπολιτικού Ναού, αναφέρθηκε ο Σεβασμιότατος.
- Ανακαίνιση του Αρχαιολογικού Μουσείου Κομοτηνής.
- Ενίσχυση τουριστικών υποδομών στην Αλεξανδρούπολη και της ευρύτερης παράκτιας ζώνης με την ολοκλήρωση του Αρχαιολογικού Μουσείου Αλεξανδρούπολης, την οργάνωση περιοδικής έκθεσης Μάκρης στα Λουτρά Τραϊανούπολης.
- Ανάπλαση και αξιοποίηση του βυζαντινού πυρήνα του οικισμού της Μάκρης.
- Αξιοποίηση του αρχαιολογικού χώρου της Μάκρης.
- Οργάνωση και λειτουργία ανοιχτού αρχαιολογικού πάρκου Αρχαίας ζώνης.
- Οργάνωση τουριστικών πόρων παράκτιας ζώνης για την ανάπλαση – ανάδειξη της Αρχαίας Εγνατίας στα σωζόμενα τμήματα.
- Διασύνδεση πολιτισμού - τουρισμού Σαμοθράκης με την επισκευή – επανέκθεση Αρχαιολογικού Μουσείου Σαμοθράκης και την ανάδειξη και προστασία των Πύργων της Σαμοθράκης.
- Βελτίωση της ελκυστικότητας του Βορείου Έβρου με την ανάδειξη εργοστασίου του Τζιβρέ, τον εκσυγχρονισμό του Λαογραφικού Μουσείου Διδυμοτείχου.
- Ενοποίηση αρχαιολογικών χώρων.
- Οργάνωση αστικών και τουριστικών υποδομών του Διδυμοτείχου.
- Αποκατάσταση του τεμένους Βαγιαζίτ στην προστασία και ανάδειξη πολιτιστικών πόρων Διδυμοτείχου, τον αρχαιολογικό χώρο Δοξιπάρας, την αποκατάσταση και αξιοποίηση του παραδοσιακού κτιρίου Παπαζιάν.
- Ένταξη σημειακών αρχαιοτήτων στο τουριστικό τμήμα της ΟΧΕ για την ανάδειξη αρχαιοτήτων Δράμας, Καβάλας, Θάσου, Ξάνθης, Κομοτηνής και Έβρου σε τουριστικούς πόρους της ΟΧΕ, στην αποκατάσταση εναπομείναντος

τμήματος του ιστορικού διατηρητέου πέτρινου γεφυριού στο 5^ο χιλιόμετρο Ξάνθης – Σταυρούπολης.

- *Επέκταση δημιουργίας θεματικής διαδρομής καπνού.*
Ο κ. Μέτιος διευκρίνισε πως πρόκειται για δώδεκα μνημεία, 12 γεωγραφικά σημεία, με δικτύωση σήμανσης επί του οδικού δικτύου στην περιοχή της ΟΧΕ με τοποθέτηση πινακιδίων πόλων, προορισμών και διαδρομών της ΟΧΕ επί του οδικού δικτύου και των κυρίων πυλών εισόδου της χώρας και της Περιφέρειά μας, πρόσθεσε και συμπλήρωσε:
- *Ολοκλήρωση οδικού δικτύου στην περιοχή της ΟΧΕ με τη σύνδεση της Μάκρης με τη Μαράνεια μέσω του παραλιακού μετώπου της Περιφέρειάς.*
- *Ενίσχυση δικτυώσεων στο εσωτερικό της ΟΧΕ για την ανάπλαση του θαλάσσιου τουρισμού και την κατασκευή ναυδέτων κρουαζιερόπλοιων στη Θάσο.*
- *Ολοκλήρωση τουριστικού λιμένα στη Θάσο.*
- *Δημιουργία καταφυγίου τουριστικών σκαφών στο λιμενίσκο της Νέας Ηρακλείτσας.*
- *Πληροφοριακό Σύστημα της ΟΧΕ και τη δημιουργία πλατφόρμας ΟΧΕ και Τράπεζας Τουριστικού Υλικού Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.*
- *Λειτουργία συστήματος και εκπαίδευσης στελεχών της Υπηρεσίας Ηλεκτρονικής Ξενάγησης, το σύστημα διαχείρισης εισιτηρίων, το σύστημα διαχείρισης παρακολούθησης και αξιολόγησης της ΟΧΕ.*
- *Προώθηση της δημιουργικής βιομηχανίας στον τουρισμό με βάση την αξιοποίηση του πολιτιστικού αποθέματος της Εγνατίας Οδού με την εικονική γλυπτοθήκη Μουσείου Θάσου.*
- *Προώθηση της δημιουργίας πολιτιστικών τουριστικών διαδρομών του καπνού, την ψηφιοποίηση της μάχης των Φιλίππων, την αρχιτεκτονική και ιστορική αποτύπωση διατηρητέων κτισμάτων στον οικισμό της παλαιάς πόλης της Ξάνθης.*
- *Υποστήριξη της επιχειρηματικότητας με την ενίσχυση των υπηρεσιών διανομής στη δημιουργία παροχής δραστηριοτήτων στις τοπικές δικτυώσεις».*

Ο κ. Μέτιος μετά την ολοκλήρωση αυτής της παρουσίασης των έργων που λαμβάνουν χώρα στην Περιφέρεια αναφέρθηκε στη συνεργασία της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης με το ΔΙΑΖΩΜΑ:

«Σε αυτή την προσπάθεια της Περιφέρειά μας, το Σωματείο ΔΙΑΖΩΜΑ μπορεί με την εμπειρία και την τεχνογνωσία που διαθέτει από παρόμοιες οργανωτικές προσπάθειες, σε άλλες Περιφέρειες, ν' αποτελέσει πολύτιμο αρωγό. Σ' αυτό αποσκοπεί άλλωστε και η απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου στις 30/8/2017 για την υπογραφή του μνημονίου συνεργασίας, στο οποίο αναφέρθηκε ο κ. Μπένος, ανάμεσα στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και στο ΔΙΑΖΩΜΑ. Η συνεργασία αυτή θα οικοδομηθεί στη βάση μιας Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης της πολιτιστικής διαδρομής της Εγνατίας Οδού, στην υλοποίηση της οποίας μπορεί να βοηθήσει το

ΔΙΑΖΩΜΑ με δικά του μέσα και πόρους. Ιδιαίτερα σημαντικοί τομείς στους οποίους μπορεί το ΔΙΑΖΩΜΑ να έχει πολύτιμη συμβολή, είναι η πραγματοποίηση μελετών, η ανάληψη πρωτοβουλιών και η κατάθεση ιδεών που αφορούν στην κινητοποίηση των τοπικών κοινωνιών, στη συνέργεια επιχειρήσεων, στη χρήση νέων τεχνολογιών, στη διασύνδεση της τοπικής οικονομίας με το τουριστικό προϊόν της Περιφέρειας. Η θέσπιση ενός τουριστικού Συμφώνου υποστήριξης – ανάπτυξης της πολιτιστικής ανάπτυξης της πολιτιστικής διαδρομής που θα θέσει συγκεκριμένα κριτήρια ποιότητας για τις επιχειρήσεις της Περιφέρειάς μας. Επίσης θα χρειαστεί διάλογος και συνεννόηση με την κεντρική εξουσία, με την κεντρική Διοίκηση ώστε ν' αποσαφηνιστούν και να καθοριστούν κριτήρια και άλλα σημεία κρίσιμα για τα οποία το νομοθετικό πλαίσιο δεν είναι σαφές. Θα χρειαστεί προσπάθεια η οποία πιθανόν να μην είναι εύκολη, για να πετύχουμε τους στόχους μας, που έχει θέσει και η ΟΧΕ και το Σωματείο ΔΙΑΖΩΜΑ.

Κυρίες και κύριοι, το ΔΙΑΖΩΜΑ ξεκίνησε από μια απλή αλλά ουσιαστική και πρωτότυπη ιδέα, αυτή της ανάδειξης της προστασίας και της σύνδεσης των κοινωνιών των αρχαίων θεάτρων και των άλλων μνημείων της πατρίδας μας. Με όχημα αυτή την ιδέα το ΔΙΑΖΩΜΑ κατάφερε να εμπνεύσει σκέψεις, να κινητοποιήσει δυνάμεις και ν' αναπτυχθεί προσφέροντας σήμερα ένα πολύπλευρο και σημαντικό έργο. Ένα έργο που βασίζεται στη συμμετοχή και τη συνεργασία να κατορθώσει να συνδέσει την πολιτιστική μας κληρονομιά με τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και Αειφορία».

Στη συνέχεια ο κ. Μέτιος ευχαρίστησε τους παρευρισκόμενους και τα μέλη του Διαζώματος για το έργο που επιτελείται και έκλεισε την ομιλία του με την ευχή να υπήρχαν περισσότεροι άνθρωποι στην Ελλάδα, άξιοι όσο ο πρόεδρος του Διαζώματος.

Ακολούθως ο πρόεδρος του Διαζώματος, ευχαρίστησε τον κ. Μέτιο λέγοντας τα εξής: «Ευχαριστούμε πάρα πολύ τον κ. Περιφερειάρχη, που άλλωστε θα είναι ο βασικός θεσμικός κόμβος γύρω από τον οποίο θα βοηθήσουμε να ολοκληρωθεί αυτό το οραματικό σχέδιο. Θα είμαστε όλοι, και να ξέρετε, για όσους δεν το γνωρίζετε, το ΔΙΑΖΩΜΑ από την ίδρυσή του είπε, δε θα πάρει ποτέ λεφτά από το κράτος, δε θα εμπλακεί ποτέ σ' ευρωπαϊκά προγράμματα. Το ΔΙΑΖΩΜΑ δε θέλει να κάνει κάτι που κάνουν άλλοι καλύτερα από αυτό, θέλει απλώς να είναι ο καταλύτης, να συνδέονται όλες οι δυνάμεις της χώρας γύρω από σχέδια οραματικά όπως αυτό. Συνεπώς όπως φέρεται και στο μνημόνιο, εμείς θα έχουμε μόνο συνεισφορά, δεν έχουμε αμοιβή από πουθενά. Ό,τι προσφέρεται, προσφέρεται από την οικογένειά μας, από τα μέλη μας, τα εταιρικά μας μέλη και τον κύκλο των δωρητών και χορηγών μας».

Ομιλία της κ. Θάλειας Βαλκούμα, Υποδιευθύντριας Υποστήριξης Στρατηγικού Σχεδιασμού/Υπεύθυνη Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στην “Εγνατία Οδός Α.Ε.”

Η ομιλία της κ. Θάλεια Βαλκούμα είχε τίτλο: «Η προσφορά της “Εγνατία Οδός Α.Ε.” στην κοινωνία, το περιβάλλον, τον πολιτισμό και την ανάπτυξη». Η κ. Βαλκούμα είπε περίπου τα ακόλουθα:

«Κύριε Πρόεδρε του Διαζώματος, κ. Μπένο, μέλη και φίλοι του Διαζώματος, είμαι η Υποδιευθύντρια Υποστήριξης Στρατηγικού Σχεδιασμού και Υπεύθυνη Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στην «Εγνατία Οδό Α.Ε.». Θα ήθελα να μεταφέρω τους χαιρετισμούς του Προέδρου και της Διευθύνουσας Συμβούλου για τις εργασίες της συνέλευσης. Ζητούν συγγνώμη γιατί δε μπόρεσαν να παρευρεθούν λόγω των υποχρεώσεών τους στη ΔΕΘ.

Η εταιρεία «Εγνατία Οδός Α.Ε.» ιδρύθηκε το 1995 και διοικείται από ένα 7μελές Διοικητικό Συμβούλιο και μια πενταμελή Διευθύνουσα Επιτροπή. Χαρακτηριστικό είναι ότι στελεχώνεται από υψηλής τεχνογνωσίας έμπειρο προσωπικό. Σκοπός της είναι η μελέτη, η διαχείριση, η επίβλεψη, η κατασκευή, η συντήρηση, η οργάνωση, ο εξοπλισμός και η λειτουργία τόσο του αυτοκινητοδρόμου της Εγνατίας οδού και των κάθετων αξόνων της καθώς επίσης και η μελέτη και κατασκευή οδικού δικτύου και άλλων έργων σε όλη την Ελλάδα. Η εταιρεία διεκδικεί και εκτελεί έργα και στο εξωτερικό. Τέλος, η «Εγνατία Οδός Α.Ε.» διατυπώνει συστάσεις και προτάσεις και υλοποιεί έργα για θέματα που σχετίζονται με τα παραπάνω έργα και αφορούν τομείς όπως το περιβάλλον, η αειφορία, η διαχείριση πόρων και ενέργειας, ο πολιτισμός και η ανάπτυξη.

Μέχρι σήμερα η εταιρεία εισήγαγε πλήθος καινοτομιών σε όλους τους τομείς, στην τεχνική εκτέλεση των έργων, στην αειφορία, στην προστασία του περιβάλλοντος, στην προστασία του πολιτισμού κτλ. :

Άνοιξε το δρόμο και συμμετείχε ενεργά στη βελτίωση της παραγωγής του τεχνικού έργου στην Ελλάδα λαμβάνοντας στρατηγικές αποφάσεις, εξασφάλισε υψηλού επιπέδου οδική ασφάλεια και παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους χρήστες της, στόχευσε στην περιβαλλοντική διαχείριση και προστασία με συγκεκριμένη πολιτική, εργαλεία κι εφαρμογή καινοτομιών, προστάτευσε και ανάδειξε σε πάρα πολλές περιπτώσεις το ιστορικό και πολιτιστικό περιβάλλον της Βόρειας Ελλάδας, συνεργάστηκε επίσης αποτελεσματικά, κι εδώ έχουμε το θέμα της συνέργειας που ακούστηκε και αναφέρθηκε πάρα πολλές φορές σήμερα, με Δήμους, Περιφέρειες, Υπουργεία, ιδιωτικούς φορείς, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, Ερευνητικά Κέντρα και Πανεπιστήμια στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ανέπτυξε καινοτόμους και μοναδικούς εσωτερικούς – εξωτερικούς μηχανισμούς για παρακολούθηση των επιπτώσεων των έργων της σε κοινωνία και περιβάλλον και δημιούργησε έναν πολύτιμο πυρήνα τεχνογνωσίας τόσο για την τεχνική υλοποίηση των έργων όσο και για τη συνολική διαχείριση, οργάνωση και αποτελεσματική υλοποίηση έργων και στόχων.

Η κ. Βαλκούμα τόνισε πως αυτή την τεχνογνωσία, η εταιρεία την προσφέρει στους συνεργάτες της στο πλαίσιο της Βιώσιμης Ανάπτυξης και της Αειφόρου Ανάπτυξης Διαχείρισης και αμέσως μετά ανέπτυξε το έργο της «Εγνατία Οδός Α.Ε.»:

«Το έργο που υλοποιήθηκε, εκτείνεται από την Ηγουμενίτσα μέχρι τα σύνορα με την Τουρκία, στους Κήπους του Έβρου. Εκτός από τον κύριο άξονα που είναι γύρω στα 670 χιλιόμετρα, υπάρχουν και πάρα πολλοί κάθετοι άξονες. Πρόκειται για ένα συνολικό έργο της τάξεως των 1.000 χιλιομέτρων περίπου. Έχουμε 177 μεγάλες γέφυρες συνολικού μήκους 40 χιλιομέτρων, 73 δίδυμες σήραγγες συνολικού μήκους 100 χιλιομέτρων σε μονό κλάδο, 50 χιλιόμετρα σε διπλό κλάδο, 70 ανισόπεδους κόμβους που πραγματικά συνδέουν τον αυτοκινητόδρομο με αστικά κέντρα σε όλη τη Βόρεια Ελλάδα.

Η Εγνατία επίσης δίνει πρόσβαση και συνδέει την Οδό τα λιμάνια σε Ηγουμενίτσα, Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Αλεξανδρούπολη και άλλα μικρότερα. Κατά μήκος του άξονα της Εγνατίας Οδού, εντοπίζεται ένα πλούσιο φυσικό περιβάλλον με 17 περιοχές προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, «Φύση 2000», «NATURA 2000», 4 υγράτοπους προστατευόμενους από τη Διεθνή Σύμβαση RAMSAR, 70 περιοχές προστασίας άγριας ζωής, πρώην καταφύγια θηραμάτων, 200 και πλέον χώροι και πλέον μνημεία ιστορικού πολιτιστικού ενδιαφέροντος και τα περισσότερα από τα μεγαλύτερα ποτάμια της Ελλάδας.

Η Εγνατία Οδός και οι κάθετοι άξονές της έχουν μια πολύ ευρεία περιοχή επιρροής. Συγκεκριμένα η ζώνη επιρροής καλύπτει το 50% της εθνικής επικράτειας. Κάποια άλλα πολύ σημαντικά στοιχεία που πρέπει να έχετε υπ' όψιν σας είναι ότι επίσης επηρεάζει το 36% του πληθυσμού της χώρας, 33% του συνολικού ΑΕΠ, το 60% της εθνικής παραγωγής ενέργειας, 45% των ελληνικών εξαγωγών, 35% του Εθνικού Εργατικού Δυναμικού και 51% της εξορυκτικής δραστηριότητας της χώρας.

Η Εγνατία Οδός συνδέεται με όλες τις χώρες στα βόρεια σύνορα, Αλβανία, FYROM, Βουλγαρία και Τουρκία μέσω πολλών κάθετων αξόνων. Διέρχεται από πληθώρα οικιστικών περιοχών, συνδέεται με τα λιμάνια που σας έδειξα προηγουμένως, συνδέεται επίσης με αεροδρόμια, με παραγωγικές ζώνες, βιομηχανικές περιοχές, βιομηχανικά πάρκα και άλλες περιοχές οργανωμένης υποδοχής επιχειρηματικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων και συνδέεται κι εξυπηρετεί την πρόσβαση σε 85 αρχαιολογικούς χώρους, 75 Μουσεία, 78 τόπους ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, άνω των 250 παραδοσιακών οικισμών, παραθεριστικές περιοχές και χώρους υποδοχής πολιτιστικών εκδηλώσεων, πράγμα που έχει πολύ μεγάλη σημασία να το γνωρίζουμε όλοι εδώ.

Η κ. Βαλκούμα είπε πως η Εγνατία Οδός εκτός από την επιρροή της στην ελληνική επικράτεια, επιδρά σε όλα τα Νοτιοανατολικά Βαλκάνια και παρουσίασε στο κοινό σχετικό χάρτη όπου αποτυπώνεται μελέτη που έγινε στην Εγνατία για την επίδρασή της, τόσο στα Βαλκάνια όσο και σε περιοχές της Ιταλίας και της Τουρκίας. Στη συνέχεια η κ Βαλκούμα αναφέρθηκε στις δράσεις της εταιρείας τα τελευταία είκοσι

χρόνια στους τομείς του πολιτισμού, περιβάλλοντος, κοινωνίας και ανάπτυξης, λέγοντας περίπου τα εξής:

«Ως προς την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, η εταιρεία υπέγραψε μνημόνιο συνεργασίας με το Υπουργείο Πολιτισμού το οποίο το υπηρέτησε πάρα πολλά χρόνια.

Προσάρμοσε χαράξεις και τεχνικά έργα προκειμένου να προστατεύσει το πολιτιστικό περιβάλλον, ανέδειξε ιστορικούς και αρχαιολογικούς λόγους και ξοδεύτηκαν 80 εκατομμύρια ευρώ σε τεχνικά έργα, αλλαγές χαράξεων δηλαδή γι' αυτό το σκοπό και 15 εκατομμύρια ευρώ και πλέον σε ανασκαφικό έργο. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αλλαγής χάραξης έγινε για την προστασία του Αρχαίου Θεάτρου της Δωδώνης. Πρόκειται για αλλαγή στη χάραξη του αυτοκινητοδρόμου, καθώς και στην κατασκευή μεγάλου τεχνικού έργου, τη σήραγγα της Δωδώνης ώστε να προστατευθεί το θέατρο από την ηχορύπανση κι από την αέρια ρύπανση. Η εταιρεία επίσης ανέδειξε και προστάτευσε ιστορικά μνημεία, όπως το παραδοσιακό γεφύρι στην περιοχή Σενίκο του νομού Ιωαννίνων, το οποίο μεταφέρθηκε γιατί βρισκόταν ουσιαστικά πάνω στη χάραξη του οδικού άξονα».

Η κ. Βαλκούμα είπε στην συνέχεια πως η εταιρεία υπήρξε αρωγός σε έργα αρχαιολογικών ανασκαφών και μίλησε χαρακτηριστικά για τη συμβολή της εταιρείας στην προβολή και ανάδειξη των αρχαιολογικών ευρημάτων, όπως στην έκθεση με τίτλο «Αρχαίες αγροικίες σε σύγχρονους δρόμους», όπου παρουσιάστηκαν όλες οι αρχαίες αγροικίες κατά μήκος της Εγνατίας Οδού οι οποίες ήρθαν στο φως λόγω του ανασκαφικού έργου.

Η κ. Βαλκούμα μίλησε ακόμη για τη συμβολή της εταιρείας στην ανάδειξη περιοχών, με σήμανση προς χώρους πολιτιστικού και περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος, με υιοθέτηση στοιχείων παραδοσιακής αρχιτεκτονικής σε κτίρια και υποδομές εξυπηρέτησης της οδού και με μελέτες Μουσείων για ανάδειξη των ιδιαίτερων παραδοσιακών και ιστορικών χαρακτηριστικών κάθε περιοχής.

Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε στη συνέχεια στη σύνδεση της αρχαίας με τη σύγχρονη Εγνατία Οδό: *«Στο χάρτη βλέπετε ακριβώς τη χάραξη της σύγχρονης Εγνατίας, με κόκκινο τη χάραξη της αρχαίας Εγνατίας Οδού που βλέπετε ότι από την περιοχή της Θεσσαλονίκης και ανατολικά, ουσιαστικά είναι παράλληλη με τη σύγχρονη και βέβαια πάνω στο χάρτη αυτόν παρουσιάζονται όλες οι περιοχές πολιτιστικού ενδιαφέροντος κατά μήκος των δυο αξόνων, και του σύγχρονου και του αρχαίου.*

Κατ' αρχάς ήταν το πρώτο μεγάλο τεχνικό έργο στο οποίο εφαρμόστηκαν και συνεχίζονται να εφαρμόζονται Αρχές Περιβαλλοντικής Διαχείρισης. Στόχευσε στο σχεδιασμό, στην κατασκευή και στη λειτουργία της Οδού, με παράλληλη προσπάθεια ελαχιστοποίησης και πρόληψης των επιπτώσεων στο περιβάλλον και εισήγαγε μια νέα αντίληψη και στρατηγική σε όλα αυτά, επενδύοντας ποσοστό πάνω από το 7% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου. Δεν επικεντρώθηκε μόνο στην προστασία του περιβάλλοντος κατά τη μελέτη και την κατασκευή, αλλά συνεχίζει τώρα και κατά τη φάση της λειτουργίας να το προστατεύει. Επίσης χρηματοδότησε και συνεργάστηκε με

Περιβαλλοντικές Οργανώσεις και ειδικούς επιστήμονες για την παρακολούθηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον. Θ' αναφερθώ χαρακτηριστικά στην προστασία των ευαίσθητων οικοσυστημάτων που είναι πολλά εκατέρωθεν της Οδού. Χαρακτηριστικό ήταν το παράδειγμα της μελέτης που έγινε και όλου του προγράμματος για την προστασία της καφέ αρκούδας και γενικότερα των μεγάλων θηλαστικών και των ενδιαιτημάτων στην περιοχή των Γρεβενών και της Ηπείρου, καθώς επίσης και στο Πρόγραμμα Παρακολούθησης που έγινε στην περιοχή του Νέστου για την προστασία της ορνιθοπανίδας».

Η Υποδιευθύντρια Υποστήριξης Στρατηγικού Σχεδιασμού και Υπεύθυνη Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στην «Εγνατία Οδός Α.Ε.», επεσήμανε πως επιθυμία της εταιρείας είναι ο αυτοκινητόδρομος, πέρα από άξονας μεταφοράς κι επικοινωνίας να είναι και άξονας βιώσιμης ανάπτυξης. Στη συνέχεια αναφέρθηκε στη συμβολή της εταιρείας σε θέματα που αφορούν την κοινωνία και την ανάπτυξη και συγκεκριμένα:

- Στην άρση απομόνωσης περιοχών και στον περιορισμό των χωρικών ανισοτήτων.
- Στην αύξηση κινητικότητας και ευκολίας πρόσβασης σε όλη τη Βόρεια Ελλάδα.
- Στην αύξηση επιπέδου κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης και το βαθμό εδαφικής συνοχής.
- Στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και ανθεκτικότητας των περιοχών από τις οποίες διέρχεται άμεσα αλλά και έμμεσα όλης της Ελλάδας.
- Στην ενίσχυση της οικιστικής ανάπτυξης και δικτύωσης των αστικών κέντρων.
- Συνεισφέροντας σε μεταβολές των χρήσεων και αξιών γης και στη θετική εξέλιξη της τοπικής επιχειρηματικότητας και παραγωγής σε όλη τη Βόρεια Ελλάδα.
- Στην ανάδειξη πολιτιστικών και τουριστικών τόπων μέσω της διευκόλυνση της πρόσβασης και περιορισμού του χρόνου ταξιδιού.
- Στην ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος και στις συν αυτό αναπτυξιακές δραστηριότητες.
- Στη βελτίωση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής στην προσέλκυση πληθυσμού.
- Στην ενίσχυση της περιφερειακής οικονομίας και ανάπτυξης, της οδικής ασφάλειας μειώνοντας στο ελάχιστο τ' ατυχήματα, παρέχοντας υψηλού επιπέδου υπηρεσίες στους χρήστες της οδού και ενισχύοντας την προστασία του περιβάλλοντος μέσω παράκαμψης οικιστικών περιοχών με περιορισμό της ηχορύπανσης και της αέρας ρύπανσης.

Η κ. Βαλκούμα αναφέρθηκε ακόμη στα εργαλεία που έχει αναπτύξει η εταιρεία για τις δράσεις της και μετά από μια σύντομη περιγραφή τους παρέπεμψε το κοινό στον ιστότοπο του Παρατηρητηρίου και της εταιρείας.

Η κ. Βαλκούμα πρόσθεσε πως η εταιρεία έχει πάρα πολλούς στόχους και οράματα και ένα από αυτά είναι πως η πολιτισμική διαδρομή ενός αυτοκινητοδρόμου μπορεί ν' αποτελέσει ένα πολιτιστικό περιβαλλοντικό, τουριστικό και αναπτυξιακό προϊόν το οποίο να συμβάλλει πάρα πολύ στην ανάπτυξη της περιοχής της συγκεκριμένης της Βορείου Ελλάδας αλλά και της γενικότερης περιοχής της Ελλάδας. Για την υλοποίησή του, πρόσθεσε, είναι απαραίτητη προϋπόθεση η αποτελεσματική συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων: *«Γιατί μόνο με την υλοποίηση συντονισμένων δράσεων και αποτελεσματικών συνεργειών ανάμεσα σε αναπτυξιακούς φορείς, μπορεί να υπάρξει πλήρης εκμετάλλευση των πλεονεκτημάτων που προσέδωσε όπως είδαμε, η κατασκευή και η λειτουργία της Εγνατίας Οδού κι έτσι να επιτευχθεί η περιφερειακή ανάπτυξη στο μέγιστο βαθμό».*

Και κατέληξε επεξηγώντας με ποιους συγκεκριμένους τρόπους η Εγνατία Οδός, μέσω της τεχνογνωσίας που έχει αποκτήσει και των δυνατοτήτων της, μπορεί να προσφέρει στη συλλογική προσπάθεια: *«Μέσω σχεδιασμού μελέτης και υλοποίησης τεχνικών έργων βελτιώσεων προσβάσεων, για σημάσεις που θ' αναδείξουν και θ' αναπλάσουν περιοχές, αξιοθέατα, διαδρομές κτλ.. Μέσω παρακολούθησης από το Παρατηρητήριο κοινωνικοοικονομικών, περιβαλλοντικών και άλλων δεικτών και εκπόνησης μελετών, μέσω της Γεωπύλης με ύπαρξη κοινής, ενιαίας πλατφόρμας συγκέντρωσης συνόλου των στοιχείων και των πληροφοριών και με ψηφιακή προβολή του προϊόντος, μέσω της εμπειρίας που έχει στη διεκδίκηση και υλοποίηση χρηματοδοτικών προγραμμάτων. Επίσης η Εγνατία έχει τη δυνατότητα της ένωσης όλων των Περιφερειών. Θα μπορούσαμε δηλαδή να προτείνουμε να γίνει και μια Διαπεριφερειακή ΟΧΕ σε όλη τη βόρεια Ελλάδα η οποία δεν ανταγωνιστική των Περιφερειακών, αλλά θα τους δώσει μεγαλύτερη και προστιθέμενη αξία. Στην προσπάθεια αυτή για επίτευξη αυτού του στόχου, γενικότερα είμαστε πάρα πολύ υπέρ των συνεργασιών και ήδη η Εγνατία κάνει επαφές με Υπουργεία, με Περιφέρειες, με Δήμους. Εδώ βλέπετε μια συνεργασία που υπήρξε στα Γραφεία της Εγνατίας Οδού με τους Αντιπεριφερειάρχες Πολιτισμού και Τουρισμού και των 4 Περιφερειών από τις οποίες διέρχεται η Εγνατία Οδός.*

Ταυτόχρονα, εκτός από το δημόσιο τομέα, η Εγνατία Οδός θέλει και προσπαθεί και συνεργάζεται και με τον ιδιωτικό τομέα. Έτσι λοιπόν, συνεργάζεται με το ΔΙΑΖΩΜΑ, πρόσφατα πάρθηκε απόφαση για συμμετοχή της ως εταιρικό μέλος της και προσβλέπουμε και σε συνέχιση των συνεργασιών μαζί του αλλά και με οποιονδήποτε άλλο φορέα έχει τη δυνατότητα και τη διάθεση να συνεργαστεί. Παράλληλα συνεργαζόμαστε και με άλλους φορείς στο εξωτερικό, όπως με την Ένωση Ιταλών, η οποία ουσιαστικά σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Βενετίας, κάνουν την περιπατητική διαδρομή της Αρχαίας Εγνατίας Οδού».

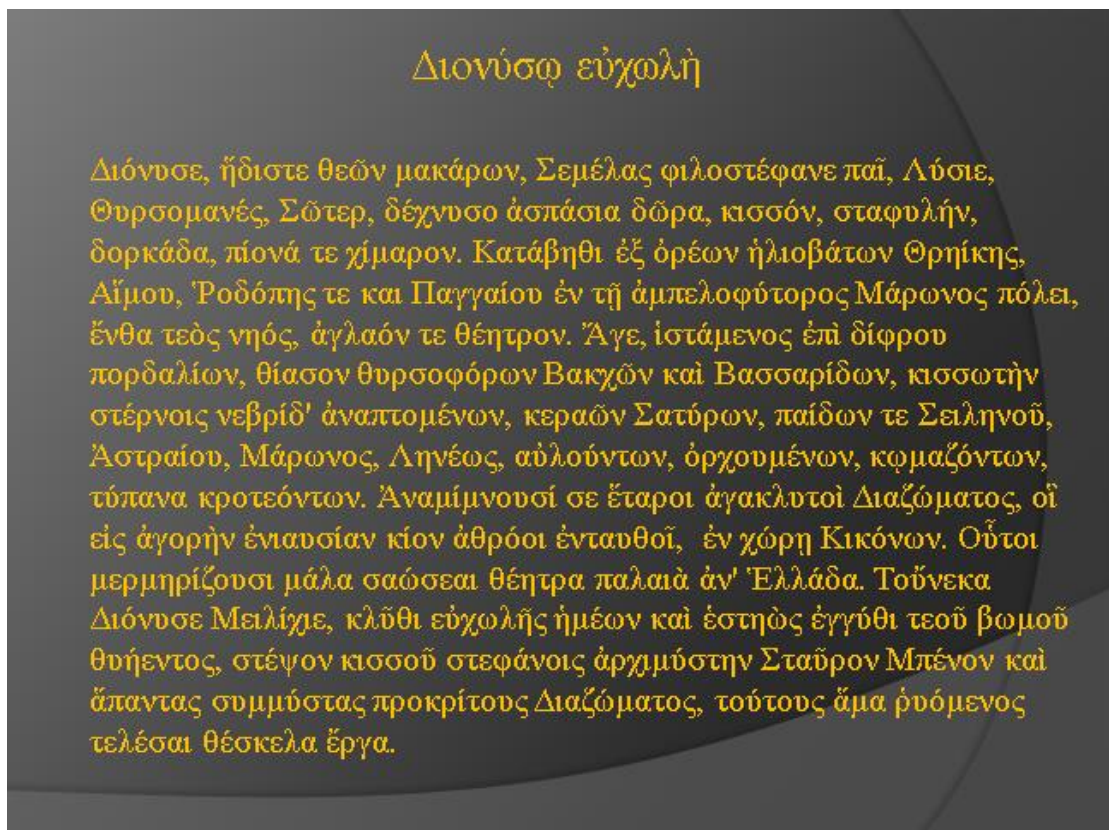
Η κ. Βαλκούμα έκλεισε την ομιλία της τονίζοντας πόσο σημαντική είναι η αξία των συνεργασιών και ευχαρίστησε το κοινό για την προσοχή του.

Στη συνέχεια ο κος Μπένος κάλεσε στο βήμα μια «ιστορική φυσιογνωμία της περιοχής, ένα σεβασίμο πρόσωπο», όπως ανέφερε συγκεκριμένα, το σπουδαίο

αρχαιολόγο κ. Διαμαντή Τριαντάφυλλο για να παρουσιάσει στο κοινό ένα ωραίο ταξίδι στα μνημεία της Via Egnatia.

Ομιλία του Επίτιμου Εφόρου Αρχαιοτήτων, κ. Διαμαντή Τριαντάφυλλου

Η ομιλία του κ. Τριαντάφυλλου είχε τίτλο «*Ταξιδεύοντας με άμαξα πολυτελείας (Carpentum) στην αρχαία Εγνατία οδό, από την Τόπειρο του Νέστου ως τη Δύμη και την Πλωτινόπολη του Έβρου, θα ανακαλύψουμε τα μνημεία της Θράκης*». Ο κ. Τριαντάφυλλος ευχαρίστησε τους περευρισκόμενους και καλωσόρισε τα μέλη του Διαζώματος στη Θράκη. Ως αντίδωρο για την προσφορά του Διαζώματος παρουσίασε ένα επίγραμμα, επίκληση-προσευχή στο Διόνυσο, προστάτη των θεάτρων:

Ακολουθεῖ η μετάφρασή του:

Προσευχή στον Διόνυσο

Διόνυσε ο πιο γλυκός απ' τους θεούς, φιλοστέφανε γιε της Σεμέλης, Λύσιε, Θυρσομαγή, Σωτήρα, δέξου δώρα επιθυμητά, κισσό, σταφύλι, μικρό ελάφι και τράγο παχύ. Κατέβα από τα ψηλά βουνά της Θράκης, τον Αίμο, τη Ροδόπη και το Παγγαίο στην πόλη του Μάρωνα, του φυτευτή των αμπελιών, εδώ που βρίσκονται ο ναός σου και το λαμπρό σου θέατρο. Οδήγησε όρθιος πάνω σε άρμα πανθήρων, τον θίασο με Βάκχες και Βασσαρίδες που κρατούν θύρσους κι έχουν στο στήθος κισσοστολισμένο ελαφοτόμαρο, με τους κερατοφόρους Σατύρους και τα παιδιά του Σειληνού, τον Αστράιο, τον Μάρωνα και τον Ληνέα που παίζουν αβλούς, χορεύουν, διασκεδάζουν και τύμπανα χτυπούν. Σε περιμένουν οι εξέχοντες εταίροι του Διαζώματος που συγκεντρώθηκαν εδώ, στη χώρα των Κικόνων, για την ετήσια συνέλευσή τους. Είναι αυτοί που φροντίζουν πολύ για τη διάσωση των αρχαίων θεάτρων της Ελλάδας. Γι' αυτό Διόνυσε Μειλίχιε εισάκουσε την προσευχή μας, στάσου εδώ κοντά στον ευωδιαστό βωμό σου και στεφάνωσε με στεφάνια κισσού τον αρχιμύστη Σταύρο Μπένο και όλους τους εξαιρετους μύστες του Διαζώματος, βοηθώντας τους συγχρόνως να ολοκληρώσουν το λαμπρό έργο τους.

Ο κ. Τριαντάφυλλος συνέχισε με το κυρίως θέμα της παρουσίασής του: «Και τώρα ένα σύντομο ταξίδι στην περιοχή της Θράκης, από το Νέστο έως τον Έβρο. Δεν παρουσιάζονται μόνο αυτά που είναι κοντά στη Εγνατία, αλλά και αυτά που είναι στις ορεινές περιοχές ή στην πεδιάδα επάνω του Έβρου, τα οποία θα πρέπει ν' ακολουθήσουν στο μέλλον με κάποια άλλα προγράμματα και να συμβάλλουν και αυτά στην ανάπτυξη της περιοχής.

Και βέβαια μερικά στοιχεία για την άμαξα με την οποία προτείνω να κάνω αυτό το νοητό ταξίδι, μια άμαξα πολυτελείας που ονομαζόταν *Carpentum*. Είχε τέσσερις τροχούς, υπάρχουν και με δυο, ήταν κλειστή και είχε τοξωτή οροφή ξύλινη. Συρόταν από άλογα ή μουλάρια, ήταν πολύ άνετη και πλούσια διακοσμημένη παντού. Η άμαξα *Carpentum* όπως και η μικρότερη σε μέγεθος παρόμοια *Caruca* είχαν κι ένα είδος ανάρτησης με μεταλλινούς και δερμάτινους ιμάντες για να είναι το ταξίδι πιο άνετο. Βέβαια εάν θα έπρεπε ν' αντικαταστήσουμε τα εννέα πούλμαν (που χρησιμοποιήθηκαν για τις ανάγκες της Γενικής Συνέλευσης) με άμαξες, θα έπρεπε να χρησιμοποιήσουμε 125 άμαξες των 4 ατόμων και 300 άλογα ή μουλάρια. Και η απόσταση που θα διανύαμε θα ήταν την ημέρα 37.050 μέτρα. Βλέπετε και την ετυμολογία, από πού προέρχονται οι λέξεις *Carpentum* και *Caruca*».

Ο κ. Τριαντάφυλλος συνέχισε με την περιγραφή των περιοχών ενώ την παρουσίασή του συνόδευε και προβολή διαφανειών:

«Η Τόπειρος είναι μια σημαντική πόλη στα όρια Μακεδονίας και Θράκης. Η παλαιότερη πηγή είναι ο Στράβων. Ο αυτοκράτορας Τραϊανός ενίσχυσε την πόλη, ο δε Ιουστινιανός επισκεύασε τα τείχη της και μάλιστα στο πάνω μέρος τα έκανε στεγασμένα για την ασφάλεια των αμυνομένων. Το 549 ξέρουμε ότι κατέλαβαν την πόλη οι Σκλαβινοί. Υπολείμματα των τειχών, και περνάμε μέσα στο Νέστο όπου σ' ένα ποτάμιο ακρωτήριο υπάρχουν λείψανα κάποιας οχύρωσης, που σημαίνει ότι το πέρασμα του ίδιου του ποταμού, παρ' όλο που είναι δύσκολο, ελεγχόταν. Πρέπει να υπήρχε κάποια διάβαση ή να ήταν σε ορισμένα μέρη πλωτός ο ποταμός.

Στο σταθμό Ρουμποντόνα, που ήταν περίπου στην περιοχή της Ξάνθης, σταματάμε για λίγο για να δούμε τη βυζαντινή Ξάνθια. Αναφέρεται ως Ξάνθια το 879 μ.Χ. με Επίσκοπο τον Γεώργιο. Ξέρουμε ότι όταν ο Κατακουζηνός ανέθεσε την περιοχή της Μερόπης, που είναι η περιοχή της Ξάνθης, στο Βούλγαρο ηγεμονίσκο, άλλοι τον λένε και «ληστή» και δεν έχουν άδικο, Μομτσίλο, αυτός έκανε την Ξάνθια έδρα της επικρατείας του διότι ήλεγχε όλη την περιοχή και ήταν στην αρχή σύμμαχος των Κατακουζηνών, αργότερα βέβαια πήγε με τους αντιπάλους του Κατακουζηνού.

Την Ξάνθη την είδατε χτες, σας δείχνω μερικά από τα αρχοντικά της πόλης και θα ήθελα να τονίσω εδώ ότι η παλιά Ξάνθη διασώθηκε χάρις στις ενέργειες της Εφορείας Αρχαιοτήτων Θράκης με τον αείμνηστο Ευάγγελο Πεντάζο, παρά τις πολύ έντονες αντιδράσεις των τοπικών Αρχών για την κήρυξη της παλιάς πόλης.

Σήμερα βέβαια προσφέρει πολλά στην περιοχή. Πάνω από την Ξάνθη, στο ύψωμα Αυγό, υπάρχει μια οχύρωση βυζαντινών χρόνων. Βλέπουμε τείχη και πύργους της πόλης σ' ένα άλλο ύψωμα δίπλα στη Τρίφαινα, υπάρχει κι εκεί ένας οχυρωματικός περίβολος και υπάρχει κι ένα λιθόστρωτος δρόμος πολύ καλά διατηρημένος που οδηγούσε από την περιοχή της Χρύσας στην Ξάνθη, προς την περιοχή την παρανέστια της Σταυρούπολης.

Πάμε πιο ψηλά, στο Φρούριο της Καλύβας, ένα σημαντικό φρούριο στο οποίο έγιναν ανασκαφές πριν αρκετά χρόνια. Είναι ένα φρούριο με διάφορες οικοδομικές φάσεις. Η πρώτη φάση χρονολογείται στην εποχή των Μακεδόνων, του Φιλίππου. Βλέπουμε εδώ μια γενική άποψη του φρουρίου. Κάτω αριστερά είναι χαραγμένα πέλματα στην πύλη, μία από τις δίδυμες πύλες, τα οποία έχουν μαγική σημασία. Η πύλη η εξωτερική το Πριάπου όπως ονομάστηκε από το ανάγλυφο του θεού, το βλέπετε δεξιά, μεγαλοπρεπής και η δεξαμενή του τάφου του φρουρίου, σημαντικό έργο της αρχαίας υδραυλικής, κατασκευασμένη με γωνιόλιθους.

Ένα άλλο φρούριο στην παρανέστια περιοχή, γιατί υπάρχει μια αλυσίδα φρουρίων για τον έλεγχο της διάβασης από τη Μακεδονία προς τη Θράκη. Ένα δεύτερο φρούριο του 4^{ου} αιώνα είναι αυτό που σώζεται στη Μυρτούσσα ή στο Αερικό. Στη Σταυρούπολη υπάρχει ο τάφος ο Μακεδονικός του 2^{ου} αιώνα, 200 με 150 π.Χ.

Σε όλη τη Ροδόπη, υπάρχουν λείψανα βυζαντινών φρουρίων, νεκροταφείων, ναών κτλ., πολλά από τα οποία έχουν εντοπισθεί αλλά χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια για την έρευνα και την ανάδειξή τους. Στην περιοχή της Γλαύκης, βρίσκεται ένα από τα

φρούρια αυτά. Πιο ψηλά στις Θέρμες της Ξάνθης, κοντά στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα είναι το ανάγλυφο του Μίθρα, λαξευμένο πάνω στο φυσικό βράχο, δίπλα σε μια πηγή νερού. Εκεί εικονίζεται ο θεός να θυσιάζει τον ταύρο και στο κάτω μέρος υπάρχουν εικονίδια από τη ζωή του θεού Μίθρα. Και βέβαια έχουμε ένα κατάλοιπο στους σημερινούς κατοίκους της περιοχής, τους Πομάκους οι οποίοι πιστεύουν ότι το νερό της πηγής που είναι δίπλα, κάνει καλό στις ασθένειες των ματιών, κάτι που έχει μείνει από την εποχή του Μίθρα, του θεού του φωτός και του προστάτη της όρασης.

Στα Κιμμέρια της Ξάνθης, πάνω από τη Εγνατία είναι ένας οχυρωματικός περίβολος ελληνιστικής και ρωμαϊκής περιόδου. Ορισμένες απόψεις από έναν πύργο και μια κλίμακα. Και περνάμε στη μεγάλη βυζαντινή πόλη της Αναστασουπόλεως Περιθεωρίου. Βλέπετε τη θέση της και τμήματα των τειχών και των πύργων που έχουν διασωθεί σε μεγάλο ύψος.

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων έχει κάποιο πρόγραμμα για την ανάδειξη των σωζομένων τμημάτων. Τα μονογράμματα των Παλαιολόγων πάνω σε πύργους και στην ίδια περιοχή, από τη δυτική πλευρά της Βιστωνίδας, είναι ο τεκές αυτός, είναι βασικά ένας τάφος, ο τεκές πρέπει να καταστράφηκε πριν το 1826 επί Σουλτάνου Μαχμούτ. Είναι ο τεκές Κιουτουκλού Μπαμπά, κάποιος δερβίσης περιπλανώμενος ο οποίος είχε ακολουθήσει το Γαζή Εβρενός Πασά στις εκστρατείες του εδώ στη Θράκη.

Στον Πολύανθο υπάρχει η βυζαντινή οχύρωση ακριβώς πάνω από τον Κόψαντο. Είναι η αρχή του Παπικίου Όρους και η γέφυρα του 18^{ου} αιώνα. Στον όρμο της Βιστωνίδας Λίμνης, στην ανατολική πλευρά, υπάρχει η Δίκαια, αποικία των Σαμίων, τ' όνομά της από τον Δίκαιο, το γιο του Ποσειδώνα, από την οποία προέρχονται διάφορα τυχαία παλαιά ευρήματα όπως είναι οι αμφίγλυφοι στήλοι Αθηνών – Κομοτηνής, το 500 π.Χ. και ορισμένα ευρήματα από μια μικρή ανασκαφική έρευνα που είχε γίνει το '71-'72 στο νεκροταφείο της πόλης όπου βρέθηκαν ενδιαφέροντα αγγεία, τέλος του 6^{ου} και των αρχών του 5^{ου} αιώνα π.Χ.

Η Civitas Μαξιμιανούπολη η οποία αναφέρεται στα δρομολόγια, έχει ταυτιστεί με το θρακικό όνομα Porsulis ή Pes Sule, υπάρχει και σχετική επιγραφή αφιερωματική στον Δία Πεσουλινό και βλέπουμε όπως φαίνεται αριστερά, οχυρωματικός περίβολος και ένα Τμήμα δεξιά. Είναι μια πόλη που λεγόταν Μαξιμιλιανούπολη μέχρι τον 9^ο αιώνα και κατόπιν αναφέρεται από τις πηγές ως Μοσυνόπολις.

Αξίζει να αναφερθεί ο εντυπωσιακός περίκεντρος επισκοπικός ναός που έχει ανασκάψει ο συνάδελφος Νίκος Ζήκος, του 11^{ου} αιώνα και μπορούμε ν' αναφέρουμε ένα ιστορικό γεγονός που έγινε στη Μαξιμιλιανούπολη. Είναι η τύφλωση του αυτοκράτορα Αλέξιου του Ε' του Μούρτζουφλου από τον πεθερό του Αλέξιο Γ' ο οποίος είχε φύγει και διέμενε στη Μαξιμιλιανούπολη.

Η πόλη καταστράφηκε το 1205 ή 1206 από το Βούλγαρο Ιωαννίτση ή Καλογιάννη ή Σκυλογιάννη. Μια επιγραφή οδήγησε τον ανασκαφέα στο να βρει τον επισκοπικό ναό.

Το Παπίκιον Όρος, όπου ο Νίκος Ζήκος βρήκε κατάλοιπα των μοναστηριών, είναι ένα συγκρότημα μοναστηριακό μοναδικό, εφάμιλλο του Αγίου Όρους που συνδέεται με πολλές ιστορικές προσωπικότητες. Ιστορικά πρόσωπα έγιναν μοναχοί στα μοναστήρια αυτά, όπως ο Αλέξιος Σαζούτ, ο Σεβαστοκράτωρ Αλέξιος, νόθος γιος του Μανουήλ Α' του Κομνηνού και ο Σέρβος ηγεμόνας, ο Στέφανος Νεμάνια.

Και στο Λινό, ένα άλλο μοναστηριακό συγκρότημα, εκτός από το καθολικό υπάρχουν και όλοι οι βοηθητικοί χώροι, σπαράγματα από τις τοιχογραφίες και βέβαια στη Μονή αυτή του Λινού διέμενε τα τελευταία χρόνια της ζωής της η Μαρία Αλανή, η αυτοκράτειρα, η οποία είχε παντρευτεί το Μιχαήλ τον Ζ', αργότερα το Νικηφόρο Βοτανιάτη και αναφέρεται ότι ήταν ερωμένη και του επόμενου αυτοκράτορα, του Αλέξιου Κομνηνού. Στο τέλος της ζωής της, ενεδύθη το μοναδικό ένδυμα και φαίνεται ότι βρέθηκε στο μοναστηριακό κέντρο του Παπικίου και εκεί απέθανε, ενταφιάστηκε και έχει σωθεί το δακτυλίδι το χρυσό, αυτό που αναφέρει τ' όνομά της καθώς επίσης και σπαράγματα τοιχογραφίας στο νάρθηκα του ναού όπου εικονίζεται η ίδια η Μαρία μαζί με το γιο της, τον Κωνσταντίνο Δούκα.

Στην περιοχή της Κομοτηνής, μία από τις πολλές θρακικές ακροπόλεις που υπάρχουν στην περιοχή, η Αργάνη, με τον περίβολο και την ακρόπολη, όπου είχε κάνει μικρή ανασκαφική έρευνα ο αείμνηστος συνάδελφος Έφορος, ο Βαγγέλης Πεντάζος.

Στο Φρούριο της Νυμφαίας, βόρεια της Κομοτηνής, υπάρχουν κατάλοιπα του φρουρίου, ο τάφος των συμβόλων και αυτός βόρεια της Κομοτηνής, με τα κονιάματα τα χρωματιστά, τελωνειακός υπάλληλος 4^ο αρχές 3^ο αιώνα π.Χ. Και η παραλία, στη Στρώμη, μια αποικία των Θασίων. Από έρευνες που έγιναν σε τύμβους της περιοχής, έχουν βρεθεί ενδιαφέροντα αγγεία και η ανασκαφή συνεχίζεται τα τελευταία χρόνια από το Πανεπιστήμιο του Princeton με τη συνεργασία της Εφορείας Αρχαιοτήτων και της συναδέλφου Δόμνας Τερζοπούλου.

Στη Γρατινή Ροδόπης, μία σημαντική βυζαντινή πόλη η οποία αναπτύχθηκε μετά την καταστροφή της Μαξιμιλιανούπολης και την οποία είχε έδρα ο γιος του Κατακουζηνού ο Ματθαίος, και διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στα γεγονότα των εμφυλίων πολέμων, μεταξύ Κατακουζηνού και Παλαιολόγων. Επίσης στην περιοχή της Ροδόπης και στην περιοχή του Ισμάρου υπάρχουν πολλά Ιερά του ήρωα ιππέα, από τα οποία σας δείχνω εδώ στην περιοχή της Νέδας, όπου προέρχονται αυτά τα πλακίδια με παραστάσεις του θεού. Είναι μια θεότητα που λατρευόταν πολύ σε όλη την έκταση της Θράκης και υπάρχουν υπαίθρια Ιερά σε πολλές περιοχές. Δυστυχώς δεν έχουν γίνει ακόμη ανασκαφικές έρευνες. Μερικά από τα επιφανειακά ευρήματα, αμφορίσκοι, αναθήματα στα Ιερά του Θεού, με απαρχές μέσα, λάδι, γάλα, κρασί που πρόσφεραν οι πιστοί του θεού.

Στο σταθμό της Σάλης, όπου ο σημαντικός νεολιθικός οικισμός της Μάκρης, της 6^{ης} και 5^{ης} χιλιετηρίδας, η ανασκαφή από το συνάδελφο Νίκο Ευστρατίου. Στην ίδια περιοχή

δίπλα υπάρχουν κατάλοιπα και ενός οικισμού, ενός εμπορίου της κλασικής ελληνιστικής και ρωμαϊκής εποχής από τον 5^ο έως τον 2^ο αιώνα π.Χ., έρευνα που έκανε η συνάδελφος Κωνσταντίνα Καλλιντζή. Το σπήλαιο, το γνωστό ως Σπήλαιο του Κύκλωπα, όπου μικρή έρευνα είχε κάνει ο Αδαμάντιος Σάμσον.

Στη Μάκρη έχουμε και κατάλοιπα βυζαντινής εποχής, του οχυρωματικού περιβόλου, ναών και εδώ βλέπουμε και το ναό της Αγίας Αναστασίας που είναι βέβαια μεταβυζαντινής περιόδου του 1800 με 1833 κι ένα οθωμανικό λουτρό».

Ο κ. Τριαντάφυλλος έκανε μια διακοπή στη ροή της περιγραφής προκειμένου να αναφερθεί στον Γάλλο περιηγητή Μελτραντόν Ντε Λα Μπροκέρ : «Και σταματώ για λίγο εδώ για να σας δείξω κάτι που αναφέρει ο Γάλλος περιηγητής Μελτραντόν Ντε Λα Μπροκέρ. Το 1433 πρέπει να πέρασε από την περιοχή, ο οποίος βρισκόμενος στη Μάκρη λέει ότι δρόμος, η Εγνατία δηλαδή εκείνης της εποχής, διακλαδώνεται. Ο ένας κλάδος είναι για τις άμαξες και οδηγεί από το Γκιουβενζιλίκ και τις σημερινές Σάπες στην Κομοτηνή, ενώ ο άλλος που είναι για τα άλογα και για τους πεζούς, ακολουθεί μια εσωτερική διαδρομή και ενώνονται και οι δύο στην Κομοτηνή. Στην περιοχή της Αλεξανδρούπολης τοποθετείται ο σταθμός Τέμπειρα, έχουμε τα φρούρια τα βυζαντινά στον ποταμό πριν τον Άβαντα και στον ίδιο τον Άβαντα, στο ύψωμα πάνω από το χωριό. Επίσης υπάρχει το σπήλαιο των Αγίων Θεοδώρων με σημαντικές τοιχογραφίες του 11^{ου} και 12^{ου} με 13^ο αιώνα. Έχουμε δύο αλληπάλληλες περιόδους και πιο ψηλά είναι ένα υπαίθριο Ιερό του Ρήσου που λατρευόταν στα βουνά της Ροδόπης. Στο ύψωμα, υπάρχει ένας πολυγωνικός τοίχος, κατάλοιπα μικρών περιβόλων που περικλείουν το χώρο του Ιερού, έναν υπαίθριο βραχώδη βωμό με βαθμίδες και αριστερά κάτω έχουμε κοιλάτητες, λαξευμένες στο βράχο που σχηματίζουν το σχήμα της μεγάλης άρκτου. Έχουμε τέτοιες κοιλάτητες πολλές σε όλο το χώρο της Θράκης.

Στην Τραϊανούπολη η οποία αναφέρεται ως Πόλις, έχουμε τη Χάνα, η οποία χρονολογείται την εποχή του Γαζή Εβρενός Πασά, το 1375-85 και χρησίμευε ως ξενώνας. Εκεί έχει αναγορευθεί αυτοκράτορας ο Νικηφόρος Βριένιος και αναφέρεται από τον Τσελεβί, τον 17^ο αιώνα. Από την περιοχή της Τραϊανούπολης, από έναν ταφικό τύμβο, έχουν βρεθεί ενδιαφέροντα ευρήματα από δυο καύσεις, χάλκινα αγγεία, λυχνοστάτες, εργαλειοθήκη, ιατρική και περνάμε στον γειτονικό Δορίσκο που αναφέρεται από τον Ηρόδοτο ως αιγιαλός και πεδίο μέγα.

Η ανασκαφή του 1970 σε περιορισμένη βέβαια κλίμακα και αργότερα από τη συνάδελφο Χρύσα Καραδήμα, με γεωφυσική διακόσμηση και τη διάνοιξη τετραγώνων και ορισμένα από τα ευρήματα των ανασκαφών αυτών του 2007 και 2010.

Η Κοσμοσώτειρα στις Φέρες, έργο του Ισαάκιου Κομνηνού το 1152 όπου μέσα υπάρχουν και τοιχογραφίες στρατιωτικών αγίων που έχουν ταυτιστεί από το Χαράλαμπο Μπακιρτζή με μέλη της οικογένειας των Κομνηνών. Άλλοι δε δέχονται αυτή την ταύτιση.

Στα Κοίλα έχουμε μεγαλιθικούς τάφους που δεν έχουν ερευνηθεί, στα Λαγυνά έχουμε μακεδονικό τάφο, τα θεμέλια του 4^{ου} αι. π.Χ., στην Κοτρωνιά έχουμε πάλι μεγαλιθικούς τάφους του 9^{ου} αι. π.Χ. και βέβαια στη Ρούσσα, όπου έγινε μια μικρή ανασκαφή το 1979 και 1980 με αγγεία, με διακόσμηση της πρώιμης εποχής του σιδήρου, βραχογραφίες στην περιοχή με μορφές ανθρώπων και πουλιών που είχαν μαγική και αποτροπαϊκή σημασία, παραστάσεις ζώων, μεταβυζαντινοί ναοί στο Σουφλί και ορισμένα από τ' αρχοντικά της πόλης και τα Μουσεία.

Στο Διδυμότειχο το Φρούριο του Διδυμοτείχου με τα τείχη που σώζονται σε πολλά σημεία, σε εντυπωσιακό ύψος, οι πύργοι και σε παλιές χαλκογραφίες, γενικές απόψεις και δεξιά κάτω ο γνωστός πύργος της Βασιλοπούλας, οι ναοί που είναι μέσα στο Διδυμότειχο, της Αγίας Αικατερίνης, του Αγίου Αθανασίου και του Σωτήρα Χριστού, το Τζαμί του Βαγιαζίτ που ξεκίνησε επί Βαγιαζίτ Α' αλλά ολοκληρώθηκε επί Μεχμέτ Α' και τα εγκαίνια πρέπει να έγιναν το 1420. Δυστυχώς με την τελευταία πυρκαγιά έχει καταστραφεί η εντυπωσιακή ξύλινη στέγη.

Το Βυζαντινό Μουσείο του Διδυμοτείχου, ένας πόλος έλξης των επισκεπτών, η έκθεσή του, η Πλωτινόπολη στο γειτονικό λόφο, από το Διδυμότειχο, με τα ψηφιδωτά δάπεδα από ένα δημόσιο κτίριο, πιθανότατα λουτρό, ευρήματα παλαιότερων ανασκαφών και το νόμισμα της Πλωτινόπολης που βρήκε ο συνάδελφος Ματθαίος Κουτσουμανής ο οποίος συνεχίζει τις ανασκαφές στο χώρο της πόλης, έχει βρεθεί αυτό το εντυπωσιακό πηγάδι και βέβαια τα γνωστά ψηφιδωτά δάπεδα όπου εικονίζεται ο ποταμός Έβρος ως νεαρός δίπλα σε μια γυναίκα που έχει ερμηνευθεί ως προσωποποίηση της πόλης της Πλωτινόπολης.

Στην περιοχή του ορυχείου επάνω είναι οι μεγάλοι κιβωτιόσχημοι τάφοι και στο σημερινό Πύθειο είναι το φρούριο του Κατακουζηνού, που αναφέρει ο Ιστορικός Γρηγοράς με τους εντυπωσιακούς πύργους όπου έχουν γίνει εργασίες στερέωσης και αποκατάστασης.

Στη Δάφνη του Ελαφοχωρίου, δυτικά του Διδυμοτείχου, ένας τάφος μακεδονικού τύπου με αρκετές ιδιορρυθμίες, ο ναός του Αγίου Αθανασίου στο Αλεποχώρι με τοιχογραφίες στις οποίες εικονίζεται και ο Άγιος Χριστόφορος που εικονίζεται κυνοκέφαλος, μια έκθεση στο αναψυκτήριο του σπηλαίου Έβρου με φωτογραφίες, κείμενα, εκμαγεία γλυπτών και μακέτες, που βοηθούν τον επισκέπτη να έρθει σ' επαφή με τα μνημεία της περιοχής.

Και βέβαια η ανασκαφή της μικρής Δοξιάρας Ζώνης, ο Τύμβος των αμαξών και των αλόγων όπου βρέθηκαν 5 άμαξες, 15 άλογα και 4 καύσεις νεκρών μ' εντυπωσιακά ευρήματα και όπου αναμένεται να γίνει επιτόπου ένας εκθεσιακός χώρος στον τύμβο της Βεργίνας με ανακατασκευή του Τύμβου για να μπορούν οι επισκέπτες να βλέπουν στο έδαφος σε αντίγραφα πώς βρέθηκαν οι άμαξες και μέσα σε προθήκες με σκελετούς όρθιων αμαξών, πώς κυκλοφορούσαν οι άμαξες εκείνη την εποχή.

Τα ευρήματα είναι πολύ εντυπωσιακά και πολλά γυάλινα, χάλκινα αγγεία, κοσμήματα, εργαλεία με τα διάφορα εργαλεία μέσα και βέβαια απέναντι στο σημερινό Ιβαϊλοβγκαντ, παλιότερα ήταν το Ορτάκιοϊ το ελληνικό της Βουλγαρίας, έχει βρεθεί μια αγροικία ρωμαϊκή του 2^{ου} με 4^ο αιώνα μ.Χ., οι Βούλγαροι έχουν κάνει ένα στέγαστρο από πάνω, ο χώρος είναι επισκέψιμος και στην ίδια περιοχή, υπάρχει και ο Τύμβος στο Ζβιράκι».

Ο Κ. Τριαντάφυλλος ολοκλήρωσε την παρουσίασή του λέγοντας πως ο παραπάνω μνημειακός πλούτος θα μπορούσε συνδυαστικά με τον πολιτιστικό πλούτο της Ελλάδας να συμβάλει στην τόνωση της διακίνησης επισκεπτών και έκλεισε την παρουσίασή του ευχαριστώντας τους παρευρισκόμενους.

Ο πρόεδρος του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» αφού ευχαρίστησε τον κ. Τριαντάφυλλο για την παρουσίασή κάλεσε στο βήμα για χαιρετισμό τον κ. Νίκο Κουτσιανά, πρόεδρο της εταιρείας Arivita. Η Arivita, είτε ο κος Μπένος, είναι εταιρικό μέλος του Διαζώματος και συμμετέχει στο πρόγραμμα του Ασκληπιείου της Επιδαύρου, προσφέροντας δωρεάν τη μελέτη για τα φαρμακευτικά φυτά, στην αποκατάσταση δηλαδή του Βοτανικού Κήπου της αρχαιότητας.

Χαιρετισμός από τον κ. Νίκο Κουτσιανά, πρόεδρο της εταιρείας Arivita

Ο κ. Κουτσιανάς, πήρε το λόγο και είπε περίπου τα εξής: «Ο ποιητής λέει "τραγουδάω για να σμιζουμε, αδερφέ μου". Κι εδώ σμιζουμε πραγματικά. Αυτός ο τόπος πάσχει από το έλλειμμα που είπε ο πρόεδρός μας, της συνέργειας, αλλά εγώ θέλω να το επεκτείνω πιο πέρα, της εθνικής συνεννόησης. Γιατί αυτό το μικρό που υπάρχει εδώ, που είναι η μικρή Ελλάδα, θα μπορεί να επεκταθεί αν υπάρξει μια εθνική συνεννόηση πάρα πολύ γρήγορα. Και βεβαίως, αυτό το έλλειμμα φαίνεται σε όλες τις εκδηλώσεις και επεκτείνεται και στην επιχειρηματική δραστηριότητα.

Παρακολουθώντας χτες τον Πρωθυπουργό μας και τον Πρόεδρο Μακρόν, βλέπεις κάποια πράγματα φρέσκα. Βεβαίως όταν φύγουν από κει μέσα, αρχίζει η αντιπαλότητα και η αντιπαράθεση των πολιτικών κομμάτων κι εκεί είναι το μεγάλο δράμα. Έχουμε δει κατά καιρούς νέους πολιτικούς όπως είναι και ο Κωστής Μπακογιάννης που βλέπεις δηλαδή πραγματικά μια άλλη Ελλάδα. Αυτή την Ελλάδα πρέπει να την ενισχύσουμε και νομίζω κάποιος από τους Δημάρχους είπε ότι βιώνει κάτι διαφορετικό εδώ. Το θέμα είναι η δράση. Και η δράση επαφίεται στον πατριωτισμό όλων μας. Αυτό το πράγμα που γίνεται εδώ, είναι σημαντικό ν' αρχίσουμε να το βλέπουμε σε μια θετική κατεύθυνση, μέσα από μια εθνική συνεννόηση, μια εθνική στρατηγική αειφορίας. Γιατί αυτό ακριβώς πρεσβεύει αυτή τη στιγμή το ΔΙΑΖΩΜΑ, τη σύνδεση του πολιτισμού όπως λέμε με την επιχειρηματικότητα και μετά να δούμε την εθνική στρατηγική. Που σημαίνει ότι χρειάζονται στόχοι. Κι ένα παράδειγμα είναι ακριβώς αυτό εδώ. Το πρώτο λοιπόν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα υμνήθηκε προηγούμενα από τους ομιλητές, και είναι ο πολιτισμός. Αυτός ο πολιτισμός που όπως πολύ χαρακτηριστικά λέει ο πρόεδρός μας "ζει τη μοναξιά του", ζει την εθνική μοναξιά. Αυτό που γίνεται με την Εγνατία τώρα για

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΔΙΑΖΩΜΑ

να μπορέσουμε να το μεταφέρουμε προς τα έξω, και να μπορέσουμε να αναπτύξουμε πραγματικά την Ελλάδα, απαιτεί δράση. Και η δράση αυτή τη στιγμή είναι να μιλήσουμε όλοι για τις συνέργειες, εγώ λέω για την εθνική συνεννόηση. Γιατί αυτός ο τόπος που τα έχει όλα, θέλει ένα κλικ για ν' αναπτυχθεί».

Ο κ. Κουτσιανάς κατέληξε στο πόσο σημαντικό είναι να «*συμφωνηθεί μια εθνική συνεννόηση*» και ευχαρίστησε τον πρόεδρο του Διαζώματος για το έργο του.

Διαπίστωση της απαρτίας

Στο σημείο αυτό, ξεκίνησε η διαδικασία για τη διαπίστωση της απαρτίας της Συνέλευσης. Οι παρόντες σύνεδροι δήλωσαν την παρουσία τους δι' ανατάσεως της χειρός. Το σύνολο των παρόντων μελών ανήλθε σε 206 και το σύνολο των μελών που είχαν εξουσιοδοτηθεί να εκπροσωπήσουν απόντα μέλη ανήλθε σε 72. Διαπιστώθηκε η ύπαρξη απαρτίας, αφού το σύνολο των ψήφων (παρόντες και εξουσιοδοτούμενοι) ήσαν 278, πάνω από το 50% δηλαδή των ταμειακώς εντάξει μελών που ήσαν 412.

Εκλογή προεδρείου Γενικής Συνέλευσης

Κατόπιν, ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου πρότεινε τιμητικά ως πρόεδρο της 10^{ης} Γενικής Συνέλευσης, τον κ. Γιάννη Λασκαράκη, τακτικό μέλος του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», πολιτικό μηχανικό και σύμβουλο έκδοσης της εφημερίδας «*Η ΓΝΩΜΗ*» της Αλεξανδρούπολης, ο οποίος σχεδίασε και το πρόγραμμα της Via Egnatia. Επίσης, πρότεινε ως γραμματέα της 10ης Γενικής Συνέλευσης, την κα Άρτεμη Τσολάκη, Οικονομολόγο και τακτικό μέλος του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», η οποία, όπως χαρακτηριστικά ανέφερε, δούλεψε ακατάπαυστα επί μήνες για την προετοιμασία της συνέλευσης.

Ο πρόεδρος του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» είπε τα ακόλουθα: «*Σας κομίζω την πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου για τους λόγους που έχουν ήδη αναφερθεί. Πρόεδρος της 10ης Γενικής Συνέλευσης να είναι τιμητικά γιατί εκείνος ονειρεύτηκε για μας και σχεδίασε το πρόγραμμα, ο Γιάννης Λασκαράκης. Γραμματέας, αυτό το «πολυεργαλείο» που υπάρχει εδώ πέρα, που ετοίμασε όλα αυτά τα πράγματα για σας δουλεύοντας ακατάπαυστα επί μήνες, η Άρτεμις Τσολάκη*».

Η πρόταση του κ. Μπένου έγινε ομόφωνα αποδεκτή από τη Γενική Συνέλευση δι' ανατάσεως της χειρός και επιδείξεως των διαπιστεύσεων των μελών. Τα μέλη που έφεραν εξουσιοδοτήσεις επέδειξαν την πίσω όψη της διαπίστευσης.

Εν συνεχεία, οι κ.κ. Γιάννης Λασκαράκης και η Άρτεμις Τσολάκη κλήθηκαν να αναλάβουν τη συνέχεια της Γενικής Συνέλευσης.

Αμέσως μετά, ο πρόεδρος της Συνέλευσης, κ. Γιάννης Λασκαράκης, ανέγνωσε τα θέματα που θα κληθούν να εγκρίνουν τα μέλη της συνέλευσης:

1. Έγκριση του απολογισμού δράσης του Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2017.
2. Έγκριση οικονομικού και διαχειριστικού απολογισμού για το έτος 2016 και μέχρι σήμερα.
3. Έγκριση του προγραμματισμού δράσεων για το έτος 2018.
4. Έγκριση του προϋπολογισμού για το έτος 2018.
5. Έγκριση της Έκθεσης της Ελεγκτικής Επιτροπής για το έτος 2016.

Με την ολοκλήρωση της παραπάνω περιγραφής, ο πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης ενημέρωσε τα μέλη της ότι ξεκινά η ενότητα της παρουσίασης του απολογισμού της δράσης του Διοικητικού Συμβουλίου του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» για το έτος 2017, καθώς και του προγραμματισμού των δράσεων για το έτος 2018 από τους κ.κ. Σταύρο Μπένο, πρόεδρο Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», Πέτρο Θέμελη, αντιπρόεδρο Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» και Βασίλη Λαμπρινουδάκη, γενικό γραμματέα του Σωματείου.

Ομιλία του προέδρου του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», κ. Σταύρου Μπένου

Αμέσως μετά, ο πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης έδωσε το λόγο στον κ. Σταύρο Μπένο, πρόεδρο Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ». Ο κ. Μπένος ξεκίνησε την ομιλία του με την προβολή ενός video. Εν συνεχεία, ανέφερε τα εξής:

«Το ΔΙΑΖΩΜΑ συμβάλλει στις τέσσερις πρώτες φάσεις αποκατάστασης ενός θεάτρου (γεωφυσικές έρευνες, απαλλοτριώσεις, ανασκαφές και μελέτες αποκατάστασης). Συνεπώς, με τη συνδρομή του Διαζώματος παραδίδονταν έτοιμες μελέτες στο Υπουργείο Πολιτισμού, με την επίβλεψη βεβαίως των Υπηρεσιών του και την έγκριση από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο. Συνεπώς, το Υπουργείο μπορούσε ν' αξιοποιήσει τους πόρους του προηγούμενου ΕΣΠΑ.

Το αποτέλεσμα; πάνω από 50 Αρχαία Θέατρα μπήκαν στη διαδικασία αποκατάστασης. Για τα περισσότερα από αυτά έχουν ολοκληρωθεί αποκατάστασής τους. Αυτός, λοιπόν, ήταν ο πρώτος κύκλος του Διαζώματος.

Περνάμε τώρα στο 2ο κύκλο του Σωματείου που έχει ως επίκεντρο: «τα μνημεία στο κέντρο της ζωής». Σε όλη την Ελλάδα εκτυλίσσονται 4 διαφορετικά προγράμματα που προέρχονται από το νέο ΕΣΠΑ, από την Ευρωπαϊκή Ένωση:

- οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις.
- η Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλίες Τοπικών Κοινοτήτων.
- η Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη.
- το πρόγραμμα «Φύση και Πολιτισμός».

Στο χάρτη που προβάλλεται στις οθόνες, μπορείτε να δείτε πόσα προγράμματα είναι τώρα σ' εξέλιξη: 1) η Via Egnatia, 2) το πρόγραμμα Πολιτιστική Διαδρομή των Αρχαίων Θεάτρων της Ηπείρου, 3) η Περιβαλλοντική – Πολιτιστική Διαδρομή Στερεάς

Ελλάδας, 4) η διαδρομή στα μνημεία της Ολυμπίας Οδού, 4) η Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη του Ηρακλείου.

Για το Πρόγραμμα «Φύση και Πολιτισμός» έχουμε δύο προγράμματα: το ένα αναφέρεται στο φυσικό περιβάλλον και το άλλο στο αστικό περιβάλλον. Στο φυσικό περιβάλλον εντάσσεται το πρόγραμμα του Ασκληπιείου της Επιδαύρου και στο αστικό περιβάλλον το Αρχαιολογικό Πάρκο του Ορχομενού Βοιωτίας.

Βλέπετε, λοιπόν, ένα πανόραμα του Απολογισμού μας με την αξιοποίηση αφ' ενός μεν του Προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφ' ετέρου όλων των δυνάμεων της χώρας: Κυβέρνησης, Αυτοδιοίκησης, πολιτών, εταιρικών μελών. Σε δυο προγράμματα, στο Ασκληπιείο της Επιδαύρου και στην Ήπειρο, όλες οι μελέτες χρηματοδοτήθηκαν από τα εταιρικά μέλη. Το ίδιο σκοπεύουμε να πράξουμε κι εδώ, προκειμένου να βοηθήσουμε την Περιφέρεια στο πρόγραμμα της Via Egnatia.

Στον πυρήνα του Απολογισμού μας έχουμε μια διπλή διεργασία, δηλαδή μια παράλληλη διεργασία σε δυο επίπεδα. Το πρώτο είναι το ιδεολογικό επίπεδο και το δεύτερο το προγραμματικό.

Ως προς το πρώτο επίπεδο θέλουμε να περάσουμε από ένα σύστημα κρατικής διαχείρισης, όπως είναι το σύστημα διαχείρισης των μνημείων σήμερα, σ' ένα σύστημα που θ' αναδεικνύει την πανδαισία της διαχείρισης δημοσίων αγαθών. Τί σημαίνει αυτό: Όταν έγινα Υπουργός πολιτισμού το '96 έπαθα σοκ κυριολεκτικά, γιατί είδα στην πράξη ότι το σύστημα διαχείρισης των μνημείων είναι κρατικό και όχι δημόσιο. Όμως τα μνημεία δεν είναι κρατικό αγαθό, το κράτος δεν είναι αγαθό, το κράτος είναι μηχανισμός. Αγαθό είναι το μνημείο. **Και το μνημείο ως δημόσιο αγαθό πρέπει να έχει όλους όσους εμπλέκονται στην υπηρεσία του παρόντες.** Πρέπει δηλαδή ο μηχανισμός του κράτους να δίνει τη δυνατότητα στα μνημεία να γίνονται πραγματικά δημόσια αγαθά.

Για να γίνει αυτό, πρέπει ο καθένας ν' αναχθεί και ν' αυτοαναγορευθεί ως μέρος και μέλος της προσπάθειας αυτής και του κράτους. Γιατί ο καθένας από μας, είναι κράτος. Εμένα με είχε συνεγείρει ως έφηβο ένας λόγος του αείμνηστου Προέδρου Κένεντυ που είχε καλέσει το '61, ήμουν τότε 14 χρόνων, τους Αμερικάνους να μην κοιτάζουν τί κάνει το κράτος γι' αυτούς αλλά τί μπορούν να κάνουν εκείνοι για το κράτος. Είναι αυτό που καλούμαστε τώρα εμείς να κάνουμε. Άρα λοιπόν στον πνευματικό μας πυρήνα, στις πνευματικές αποσκευές μας υπάρχει αυτή η έγνοια.

Η δεύτερη παράλληλη πορεία είναι το κομμάτι το προγραμματικό, πώς δηλαδή οικοδομείται το πρόγραμμα μιας Πολιτιστικής Διαδρομής ή ενός Αρχαιολογικού Πάρκου.

Η οικοδόμηση των παραπάνω προγραμμάτων έχει 4 φάσεις:

1. οι υποδομές,

2. το marketing και οι ψηφιακές εφαρμογές,
3. η επιχειρηματικότητα,
4. η διακυβέρνηση.

Οι υποδομές είναι ένα θέμα άγνωστο για τη χώρα μας, γιατί έχουμε μάθει τα Τεχνικά Δελτία για να κάνουμε υποδομές. Από κει και πέρα δε μας νοιάζει τί γίνεται. Είδατε πόσες υποδομές έδειξε ο κ. Διαμαντής. Ποιος νοιάστηκε Διαμαντή μου τί γίνεται μ' αυτές τις υποδομές; Τουλάχιστον 100 υποδομές. Τί μόχθο κρύβουν αυτές οι υποδομές; Τί χρήματα; Τί επενδύσεις; Πού βρίσκονται; Υπάρχουν πουθενά; Ούτε στην καθημερινότητά μας δεν υπάρχουν. Εμείς στο ΔΙΑΖΩΜΑ φιλοδοξούμε όλες αυτές να τις φέρουμε πραγματικά στο κέντρο της ζωής.

Για να το κάνουμε αυτό όμως, δε χρειάζεται μόνο σχέδιο, χρειάζεται κι ένα ισχυρό σύστημα διακυβέρνησης. Από δω και πέρα θα σας δείξω με απλά παραδείγματα πώς θα υλοποιηθούν όλα αυτά τα βήματα».

Ακολούθησε η προβολή ενός βίντεο, όπου παρουσιάστηκαν οι ενότητες των έργων που θα υλοποιηθούν στο πρόγραμμα Via Egnatia.

Έπειτα ο πρόεδρος συνέχισε λέγοντας τα εξής: «Η επιχειρησιακή θεωρία στο management και το marketing είναι η θεωρία του δέντρου. Αν κάνεις ένα γερό κορμό με ρίζες γερές, οι φυλλωσιές μπορεί να είναι άπειρες μετά και να εναλλάσσονται. Άρα τα 9 σημεία αυτά αποτελούν τον κορμό της διαδρομής. Από κει και πέρα φιλοδοξούμε ν' αξιολογηθούν και όλα τα μνημεία της περιοχής.

Έχουμε ήδη υπογράψει ένα μνημόνιο συνεργασίας το ΔΙΑΖΩΜΑ και η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, το οποίο περιλαμβάνει τη συνδρομή μας στα 4 βασικά πράγματα: στο marketing, στη σύνδεση με την τοπική οικονομία, στην ψηφιακή στρατηγική και σε όλες τις ήπιες δράσεις που θα εμφανιστούν στην πορεία. Εμείς στο ΔΙΑΖΩΜΑ θα είμαστε παρόντες για να τις θεραπεύουμε και να τις αντιμετωπίζουμε».

Ακολούθως, ο κ. Μπένος αναφέρθηκε σε συγκεκριμένα παραδείγματα για να δείξει τη συνδρομή του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» στο κεφάλαιο των υποδομών. Αρχικά, τόνισε την προσφορά του Σωματείου για την ανάθεση της Τοπογραφικής Μελέτης του Θεάτρου της Θάσου, η οποία έγινε σε συνεννόηση με την Εφορεία Αρχαιοτήτων, προκειμένου να ετοιμαστεί το Τεχνικό Δελτίο για την αποκατάσταση του Θεάτρου.

Έπειτα, ανέφερε το παράδειγμα του θεάτρου της Κασσώπης, για το οποίο το ΔΙΑΖΩΜΑ σε συνεργασία με την Εθνική Τράπεζα και την πλατφόρμα Act4 Greece υλοποίησε πρόγραμμα Crowd Funding, συγκέντρωσε το ποσό των 80.000 ευρώ και ανέθεσε τη μελέτη αποκατάστασης του μνημείου. Ο κ. Μπένος τόνισε, επίσης, ότι η αποκατάσταση του θεάτρου εντάχθηκε στο Ε.Σ.Π.Α. με χρηματοδότηση 2,5 εκατομμυρίων ευρώ.

Εν συνεχεία, ο πρόεδρος επικεντρώθηκε στο θέμα των ψηφιακών εφαρμογών και χρησιμοποίησε ως παράδειγμα την εφαρμογή που υλοποιεί η Εταιρεία Clio Muse και η εξαιρετική αρχαιολόγος, κα Εύη Παπαδοπούλου για το ιστορικό κέντρο της Κομοτηνής, μετά από ανάθεση του έργου από το ΔΙΑΖΩΜΑ.

Σχετικά με την επιχειρηματικότητα ο πρόεδρος αναφέρθηκε σε ένα πρόγραμμα που σχεδιάζεται από τον κ. Θοδωρή Μπένο, με τίτλο: «Ένα μικρό πουγκί γεμάτο από μεγάλες ιστορίες».

Ως προς το θέμα της διακυβέρνησης ο κ. Μπένος ανέπτυξε ένα γράφημα που δείχνει τη μελλοντική διακυβέρνηση των μνημείων.

«Με κίτρινο χρώμα, απεικονίζεται το εξωτερικό περιβάλλον των μνημείων, τη φροντίδα του οποίου θα πρέπει να έχει η Περιφέρεια, αναπτύσσοντας ένα σύστημα ολικής ποιότητας. Τι σημαίνει η θεωρία της ολικής ποιότητας; Για να είναι ένα προϊόν ποιοτικό, πρέπει όλη η αλυσίδα της παραγωγής του να είναι ποιοτική. Αν σου σπάσει ένας κρίκος θα χαλάσει η ποιότητα του προϊόντος.»

Πρέπει, λοιπόν, να οικοδομήσουμε ένα σύστημα ποιότητας και διαχείρισης, ένα σύστημα εμπλοκής και της επιχειρηματικότητας για το εξωτερικό σύστημα ποιότητας των μνημείων. Αυτό σταδιακά θα συμπαρασύρει και το εσωτερικό σύστημα ποιότητας των μνημείων (κόκκινοι κύκλοι στο σχήμα), αρμόδια για το οποίο είναι η αρχαιολογική κοινότητα. Πρέπει η αρχαιολογική κοινότητα να φιλοδοξήσει, κι εμείς θα την υποκινήσουμε προς αυτό, να έχει το δικό της εσωτερικό σύστημα ποιότητας των μνημείων. Δηλαδή να είναι ανοιχτοί και φροντισμένοι οι χώροι, να έχουν καλά πωλητήρια, να διαθέτουν καλές ψηφιακές εφαρμογές για την κατανόηση των μνημείων κ.α.

Το ΔΙΑΖΩΜΑ, λοιπόν, θα παίζει πάρα πολύ μεγάλο ρόλο στο ν' αναπτυχθεί αυτό το σχέδιο διακυβέρνησης, καθώς κι ένα σύστημα οικονομικών πόρων που θα το φροντίζει».

Ακολούθως, ο κ. Μπένος περιέγραψε ένα γράφημα που επιμελήθηκε ο κ. Φρέγκογλου, το οποίο απεικονίζει ένα βαθύ χάσμα μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.

Τέλος, ο κ. Μπένος κάλεσε όλους τους φορείς να δώσουν τα χέρια με όλους τους μετόχους του ιδιωτικού τομέα, για να επιτύχουν τρία καινοτόμα για τη χώρα πράγματα: το Cluster Επιχειρηματικότητας, το Σύμφωνο Ποιότητας και τη Μελέτη Βιωσιμότητας.

Κλείνοντας, ο πρόεδρος έκανε μια έκκληση προς όλους: «Θέλω όλοι σας να αισθάνεστε περήφανοι που είμαστε σ' αυτή την οικογένεια για την πατρίδα μας. Και θέλω όλοι μας να δώσουμε μια υπόσχεση στους εθελοντές ότι θα βοηθήσουμε τους ακρίτες μας να ολοκληρώσουν αυτό το οραματικό έργο».

Αμέσως μετά, ο πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης, κ. Γιάννης Λασκαράκης επισήμανε ότι ακολουθεί η ομιλία δυο πολύ σημαντικών μελών του Διαζώματος, του αντιπροέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και Ομότιμου Καθηγητή Κλασικής Αρχαιολογίας, κ. Πέτρου Θέμελη και του Γενικού Γραμματέα και Ομότιμου Καθηγητή Κλασικής Αρχαιολογίας, κ. Βασίλη Λαμπρινουδάκη.

Ομιλία του Αντιπροέδρου του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», κ. Πέτρου Θέμελη

Το λόγο έλαβε πρώτος ο κ. Πέτρος Θέμελης, ο οποίος ανέφερε τα εξής:

«Σας ευχαριστώ κατ' αρχάς για τη σταθερή υποστήριξη και εμπιστοσύνη που δείχνετε επί 10 συναπτά έτη στο Σωματείο "ΔΙΑΖΩΜΑ" και κατ' επέκταση στο πρόσωπό μου, μολοντί ότι γνωρίζετε ότι μόνιμη, καθημερινή, αποκλειστική θα έλεγα έγνοια μου, είναι η Αρχαία Μεσσήνη.

Ομολογώ ότι το όποιο απόθεμα είχα σε πρωτότυπες ενδεχομένως ιδέες και προτάσεις για την κοινωνικοποίηση των μνημείων, τη δεύτερη ζωή τους στο παρόν, στη σύγχρονη ζωή, καθώς και για τη σχέση τους με την παιδεία και την οικονομία, έχει εξαντληθεί. Είναι πάντως γεγονός, κατά τη γνώμη μου, ότι η λέξη "χρήση" των μνημείων γενικώς και ειδικότερα των χώρων θέσης και ακρόασης έπαψε να είναι ταμπού και να προκαλεί θύελλες αντιδράσεων, γραπτών και προφορικών, από ορισμένους εκπροσώπους της λεγόμενης πνευματικής ηγεσίας του τόπου.

Όταν τίθεται το δίλημμα μεταξύ χρήσης ή προστασίας τότε βέβαια υπερισχύει η προστασία. Είναι άλλωστε υποχρεωτική σε κάθε περίπτωση η χρήση αρχαίου μνημείου να συνοδεύεται από τη σύμφωνη γνώμη και την εποπτεία του κρατικού φορέα - υπεύθυνου κατά νόμο για την προστασία του.

Μου επιτρέπετε να είμαι αισιόδοξος για τη γενικότερη απήχηση και αποδοχή και άλλων απόψεων σχετικών με τα μνημεία, οι οποίες εντάσσονται στους στόχους και τις δράσεις του Διαζώματος, όπως για παράδειγμα, την υιοθέτηση νέων μεθόδων όσον αφορά στη διαχειριστική στρατηγική και την αλλαγή του χαρακτήρα των μνημείων και των αρχαιολογικών χώρων.

Αναπτύσσονται άλλωστε διεθνώς νέες τάσεις με στόχο να καταστήσουν τους χώρους λειτουργικούς και φιλικούς στο ευρύ κοινό. Οι σύγχρονοι αρχαιολογικοί χώροι στοχεύουν σε διάλογο με το ευρύ κοινό, αναλαμβάνοντας παιδευτικό κοινωνικό και πολιτιστικό ρόλο. Έχει γίνει πλέον γενικώς αποδεκτό ότι τα μνημεία όλων των εποχών και οι αρχαιολογικοί χώροι προστατεύονται αποτελεσματικότερα όταν αποτελούν μέρος της ζωής των πολιτών, όταν αναδεικνύονται σε πόλους έλξης και παράγοντες οικονομικής ανάπτυξης.

Επαναλαμβάνω ρήσεις που έχουν λεχθεί στο παρελθόν κι από άλλους κι από μένα. Η σύγχρονη πολιτιστική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενθαρρύνει επενδύσεις σε

πολιτιστικούς και δημιουργικούς τομείς, οι οποίοι συμβάλλουν αποφασιστικά στην πάταξη της ανεργίας, στην κοινωνική ευημερία και την οικονομία που συνδέεται άρρηκτα με τις νέες μορφές διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως οι πολιτιστικές διαδρομές και τ' αρχαιολογικά πάρκα, όπου δικαιωματικά το "ΔΙΑΖΩΜΑ" κατέχει την πρωτοπορία, τολμώ να πω, διεθνώς.

Ένα αρχαιολογικό πάρκο, όπως για παράδειγμα αυτό της Αρχαίας Μεσσήνης, είναι τοπικό και ταυτόχρονα παγκόσμιο όσον αφορά την αξία του. Έχει γεωγραφικό, κοινωνικό, οικονομικό και συμβολικό χαρακτήρα. Η Αρχαία Μεσσήνη, πέρα από τις ποικίλες μορφές, τις υποστάσεις και τις διαστάσεις της, είναι πρωτίστως μια τρισδιάστατη αφαιρετική εν πολλοίς δημιουργία που συνομιλεί με το φυσικό περιβάλλον και τους πολίτες επισκέπτες – θεατές.

Είναι ένα περίοπτο έργο τέχνης που συγκροτείται από τα διάσπαρτα μέλη του, αναδύεται σταδιακά μέσα από επιχώσεις σκοτεινών αιώνων, ζει στο παρόν μια δεύτερη ζωή που προοιωνίζεται, θέλω να πιστεύω, αιώνια. Αναγεννημένη η Αρχαία Μεσσήνη, εμφανίζεται στα μάτια μας με μια νέα εξελισσόμενη διαρκώς μορφή που έλκει, εμπνέει, συγκινεί, γοητεύει και απαιτεί ταυτόχρονα ταπεινότητα και ευαισθησία στην προσέγγιση και τη χρήση των χώρων της.

Στο απώτερο λαμπρό παρελθόν της πλήθη γέμιζαν το θέατρο, την αγορά, το Ασκληπιείο, το Γυμνάσιο, το στάδιο, την παλαίστρα, για να δουν, ν' ακούσουν, να προμηθευτούν προϊόντα, να συζητήσουν, να διασκεδάσουν, να σκεφτούν. Πλήθη συρρέουν σήμερα απ' όλο τον κόσμο για τους ίδιους γενικά λόγους. Τα μνημεία της αρχαίας πολιτείας του σήμερα, στεγάζουν και πάλι δημιουργίες, δρώμενα και τέχνηρα υψηλής αισθητικής, αναλαμβάνοντας σημαντικό παιδευτικό, κοινωνικό και πολιτιστικό ρόλο».

Εν συνεχεία, ο κ. Θέμελης έδειξε ορισμένες εικόνες από την Αρχαία Μεσσήνη, ενδεικτικές του έργου που πραγματοποιείται στην Αρχαία Μεσσήνη για την προστασία, ανάδειξη και κοινωνικοποίηση των μνημείων (π.χ. φωτογραφία της βόρειας στοάς της αγοράς, της κρήνης Αρσινόης, του θεάτρου, του Ασκληπιείου, του Εκκλησιαστηρίου, του σταδίου, της παλαίστρας, των λουτρών κ.α.).

Αμέσως μετά, ο κ. Θέμελης αναφερόμενος στις ανασκαφές που λαμβάνουν χώρα στην Αρχαία Μεσσήνη, τόνισε ότι κατά τη διάρκεια των ανασκαφών οι χώροι παραμένουν ανοικτοί, καθώς και ότι επισκέπτες – και κυρίως παιδιά – μπορούν πλησιάσουν και να παρατηρήσουν τη διαδικασία.

Επίσης, αναφέρθηκε στις ξεναγήσεις που διοργανώνονται στη Μεσσήνη, κατά τη διάρκεια των οποίων μαθητές Γυμνασίου και πλήθη κόσμου συρρέουν για να γνωρίσουν το χώρο, αλλά και σε εκθέσεις που διοργανώνονται στο χώρο.

Έπειτα ο κ. Θέμελης ανέφερε τα εξής: «Ο πολιτισμός ερμηνεύεται σήμερα ευρύτερα ως τρόπος ζωής και ως σύνολο κοινών αξιών και εμπειριών. Ο καταναλωτής από παθητικός δέκτης γίνεται συνδιαμορφωτής του προϊόντος που καλείται να καταναλώσει. Κινητήριες δυνάμεις στην αναπτυξιακή πορεία της οικονομίας του πολιτισμού και της δημιουργίας είναι η χρήση της νέας τεχνολογίας και η επιθυμία των πολιτών για απόκτηση εμπειριών και συγκινήσεων.

Εδώ εντάσσεται και ο παρεξηγημένος, δυστυχώς, στη χώρα μας, ανασκαφικός τουρισμός (*excavation tourism*) που αποτελεί συνήθη πρακτική παγκοσμίως. Είμαστε υποχρεωμένοι να επιδιώκουμε με κάθε δυνατό τρόπο την προσέγγιση των πολιτών προς το πολιτιστικό αγαθό, καθορίζοντας ταυτόχρονα τους όρους αυτής της προσέγγισης.

Η συνεργασία και η αμοιβαία κατανόηση μεταξύ αρχαιολόγων και πολιτών, επιτυγχάνεται βέβαια με επίπονες προσπάθειες και ενέργειες. Σύμφωνα με το νέο διεθνές αναπτυξιακό παράδειγμα, η οικονομία της γνώσης και της τεχνολογίας συνδυάζεται με την οικονομία του πολιτισμού και της δημιουργίας.

Όπως έχει εύστοχα σημειωθεί, η πρόκληση για τη χώρα μας είναι να μεταστραφεί η τρέχουσα πολιτική της πολιτιστικής διαχείρισης από τη στατική στη δυναμική – ολιστική προσέγγιση, στην παραγωγή δηλαδή νέων μορφών.

Οι επιχειρήσεις που παράγουν αγαθά πολιτισμού και δημιουργίας αποτελούν τα τελευταία χρόνια έναν από τους πλέον δυναμικούς τομείς, καταλαμβάνοντας σημαντική θέση στη Στρατηγική Ευρώπη 2020, γιατί συμβάλλουν σε νέο τύπο ανάπτυξης όχι μόνο οικονομικής, αλλά και κοινωνικής.

Επίσης, με την αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας και των εφαρμογών της δεν απαιτούνται μεγάλα χρηματικά ποσά για επενδύσεις στο χώρο του πολιτισμού. Απαιτείται, όμως, φαντασία, δημιουργική αντίληψη, εξωστρέφεια, προσαρμοστικότητα, εκπαίδευση και διαρκής ενημέρωση. Στο χώρο του πολιτισμού η καινοτομία με τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της προσωπικής δημιουργίας μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά σε μια οικονομία βιώσιμη, έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς.

Τα μέτρα λιτότητας που εφαρμόζονται στην περίοδο της κρίσης καθιστούν επιτακτικά:

- α) την ανάγκη επιλογής προγραμμάτων και δράσεων προς χρηματοδότηση με γνώμονα τα απτά αποτελέσματά τους στην οικονομία και την κοινωνία,
- β) την αλλαγή από τις συνεχείς κρατικές επιχορηγήσεις,
- γ) τη διαχειριστική και διοικητική αυτονομία, όπως υποστηρίζει από χρόνια το “ΔΙΑΖΩΜΑ”».

Τέλος, ο κ. Θέμελης ευχαρίστησε θερμά τους παρευρισκόμενους.

Ομιλία του Γενικού Γραμματέα του Σωματείου ΔΙΑΖΩΜΑ, κ. Βασίλειου Λαμπρινουδάκη

Αμέσως μετά έλαβε το λόγο ο Γενικός Γραμματέας του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», κ. Βασίλειος Λαμπρινουδάκης, ο οποίος είπε τα εξής:

«Κύριε Πρόεδρε, αγαπητές φίλες και αγαπητοί φίλοι, εγώ θα είμαι λίγο πιο θεωρητικός. Έχουμε έρθει εδώ με μια ασυνήθιστα μεγάλη συμμετοχή, για να δώσουμε με την παρουσία μας έμφαση στη μέριμνά μας για ένα κορυφαίο πρόγραμμα ολιστικής ανάδειξης της πολιτισμικής κληρονομιάς της Περιφέρειας και ταυτόχρονα για να ενημερωθούμε από κοντά για τις αναγκαίες ενέργειες και συνέργειες για την πραγματοποίησή του.

Γιατί αυτή η κοινή έγνοια γενικότερα, για την πολιτισμική μας κληρονομιά, είναι που μας ενώνει και μας κινεί στο ΔΙΑΖΩΜΑ. Το εξέφρασε πριν από λίγες μέρες με τον πιο σαφή τρόπο σε πρόσφατη συνέντευξή του εδώ στην Κομοτηνή ο Σταύρος Μπένος. “Είναι ωραίο, είπε, να προσφέρεις στη χώρα σου από την πλευρά ενός απλού εθελοντή. Πρέπει να αισθανθεί ο καθένας ότι είναι ένα μικρό κράτος, ότι το κράτος το έχουμε μέσα μας και μπορούμε να το διευρύνουμε, να το κάνουμε πιο ποιοτικό και να το υπερασπιζόμαστε”.

Ο καθένας μας που έχει το κράτος μέσα του, είναι ακριβώς η έννοια του ιδανικού πολίτη, του μέλους της ιδανικής πολιτείας που έχει το δικαίωμα να απολαμβάνει ό,τι είναι δημόσιο αγαθό, κοινό δημόσιο αγαθό αλλά και την ατομική υποχρέωση να ενεργεί για την προστασία του και για την ευδοκίμησή του. Αυτό το δεύτερο, την ατομική υποχρέωση του ενεργού πολίτη, σημαίνει το “έχω το κράτος μέσα μου και μπορώ να το διευρύνω”.

*Με την ευκαιρία λοιπόν της σημερινής μας συνάντησης, θα ήθελα να μοιραστώ μαζί σας κάποιες σκέψεις για την έννοια του **δημόσιου αγαθού** που έχουμε όλοι την υποχρέωση όπως είδαμε να προστατεύουμε και την έννοια του κράτους που αποτελεί τον εντολοδόχο του συνόλου των μικρών κρατών που είναι οι πολίτες. Και αυτά με ιδιαίτερη αναφορά στην πολιτισμική κληρονομιά που αποτελεί ένα κατ’ εξοχήν δημόσιο αγαθό.*

Η λέξη «δημόσιο» αντιπροσωπεύει μια κατ’ εξοχήν δημοκρατική έννοια. Σημαίνει αυτό που ανήκει στο Δήμο, δηλαδή στο λαό. Η αρχαία λέξη «Δήμος» που εμφανίζεται ήδη από τον Όμηρο, παράχθηκε από το ρήμα «δαίω» που σημαίνει διαιρώ, διαμοιράζω. Και αρχικά σήμαινε τις επιμέρους κοινότητες, άρα τον απλό κόσμο, τον απλό λαό. Ας δούμε πρώτα πώς γινόταν αντιληπτό και πώς εφαρμοζόταν το Δημόσιο στην αρχαία Ελλάδα η οποία γέννησε και τη δημοκρατία. Στην Αρχαία Πόλη ο κάθε πολίτης αποτελούσε ένα από τα πολλά της κύτταρα. Ένωθε ότι ανήκε οργανικά στο σύνολο των πολιτών και ότι το συμφέρον του ήταν το κοινό συμφέρον της πόλης. Αυτό σήμαινε πολίτης. Πολίτης δεν ήταν εκείνος που κατοικούσε στην πόλη, αλλά αυτός που αποτελούσε οργανικό μέλος της ζωντανής, συντεταγμένης κοινωνίας της πόλης. Και ο

ιδανικός πολίτης ήταν εκείνος που είχε και απολάμβανε το δικαίωμα στη χρήση των δημοσίων αγαθών, από την ελευθερία μέχρι την παιδεία και τον πλούτο της πόλης αλλά συγχρόνως αναγνώριζε και πραγματοποίησε την υποχρέωση να συμβάλλει με όλες του τις δυνάμεις στην προστασία και την ανάπτυξη αυτών των αγαθών.

Είναι ξέρετε πολύ χαρακτηριστικά, όσα έλεγε ο Σόλων ήδη. Λέει: “Πόλη εμείς, δε θεωρούμε τα οικοδομήματα όπως για παράδειγμα τα τείχη, τα Ιερά και τους νεωσοίκους (τα νεώρια δηλαδή). Αυτά αποτελούν ένα είδος σώματος για να δέχονται και να προστατεύουν τους πολίτες. Όλο το βάρος το δίνουμε στους πολίτες, γιατί αυτοί είναι που γεμίζουν την πόλη, σχεδιάζουν και εκτελούν το κάθε τι και την προστατεύουν όπως περίπου είναι για κανέναν από μας η ψυχή”.

Τα είπε για το σήμερα ο Σταύρος Μπένος. Βλέπετε πόσο βάθος στην ιστορία έχουν οι πράξεις του σήμερα. Το πιο χαρακτηριστικό δείγμα συμβολής του αρχαίου πολίτη στην προστασία και την παραγωγή δημόσιου αγαθού, είναι οι λειτουργίες που διαμόρφωσε το δημοκρατικό πολίτευμα της Αρχαίας Αθήνας.

Δηλαδή η ανάληψη από πλουσίους πολίτες, σήμερα θα τους λέγαμε ιδιώτες, τον ιδιωτικό χώρο, ανάληψη λοιπόν δαπανών για τη συντήρηση πολεμικών πλοίων, για δημόσιες αποστολές, αλλά και για βοήθεια στην κοινωνία όπως ήταν η παράθεση κοινών γευμάτων, επίσης για δραστηριότητες πολιτισμού, όπως η εκπαίδευση στα Γυμνάσια, η συγκρότηση χορών για το Θέατρο κ.ά. Από αυτό το τελευταίο, τη συγκρότηση χορών για το Θέατρο, παράγεται και η λέξη «χορηγία» (των χορών άγω). Ίσως κακώς η σημερινή χορηγία, γλωσσικά τουλάχιστον παραπέμπει μόνο στο τελευταίο αυτό είδος της αρχαίας λειτουργίας. Ο όρος «λειτουργία» θα ταίριαζε πολύ περισσότερο στο εύρος και το χαρακτήρα της σημερινής χορηγίας. Γιατί η λέξη «λειτουργία» παράγεται από το λαός-λεώς και το επίθετο το επίθετο λείτος-λεϊτος, δηλαδή αυτός που ανήκει στο λαό, ο δημόσιος. Το δεύτερο συνθετικό είναι η λέξη «έργον». Δηλαδή όλη μαζί η λέξη σημαίνει την παραγωγή έργου ωφέλιμου για το λαό, δημόσιου έργου.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η λειτουργία απέφερε ηθικά κυρίως οφέλη σ’ αυτόν που την προσέφερε. Τα πολλά χορηγικά μνημεία που σώζονται, δείχνουν τη δημόσια προβολή τέτοιων πράξεων και οι ανάλογες τιμητικές επιγραφές, δείχνουν την κοινωνική εκτίμηση, την αποδοχή και την ευγνώμονα αναγνώριση της προσφοράς των λειτουργών.

Αργότερα, στα κλασικά χρόνια εφαρμόστηκε κι άλλος ένας παρόμοιος θεσμός των επιδόσεων, δηλαδή η εθελοντική προσφορά δωρεών πάλι από πλούσιους πολίτες οι οποίοι ανταμείβονταν κι αυτοί με τιμητικά ψηφίσματα. Η χορηγία με τη γενική έννοια της εξυπηρέτησης του δημόσιου αγαθού, επιβίωσε, αν και χωρίς θεσμική υποστήριξη και ασκήθηκε στο πλαίσιο των εκάστοτε πολιτικών, κοινωνικών και ιδεολογικών δομών και στο Βυζάντιο αλλά και στην Τουρκοκρατία.

Άρχοντες, ιερωμένοι, πλούσιοι έμποροι, οικογένειες, αλλά και συντεχνίες, προώθησαν τη θρησκευτική αρχιτεκτονική κτίζοντας ναούς, χρηματοδότησαν τη ζωγραφική διακοσμώντας τους και αγόρασαν και έσωσαν παλαιά χειρόγραφα ή χρηματοδότησαν την παραγωγή τους. και εδώ η ιδιωτική δωρεά διατήρησε άθικτη την έννοια της παραγωγής έργου ωφέλιμου για το λαό. Παραγωγής ή προστασίας δημόσιου αγαθού.

Οι ευεργέτες, όπως χαρακτηριστικά λέγονταν κυρίως για τους ηπειρώτες δωρητές, διαφύλασσαν –φράση της εποχής εκείνης- το κοινόν θησαύρισμα του γένους. Ο δωρητής πρόβαλλε συχνά με προσωπογραφία ή επιγραφή την πράξη του και κέρδιζε πάλι την κοινωνική εκτίμηση όπως φαίνεται από τους χαρακτηρισμούς που του αποδίδονται σε αναμνηστικά κείμενα.

Κλείνω αυτή την ιστορική αναδρομή που είναι ιδιαίτερα διδακτική όμως για το σήμερα ως διαχρονική εμπειρία, με τους μεγάλους ευεργέτες του πρώιμου νεοελληνικού κράτους, Βαλλιάνους, Δομπόλης, Σίνα και άλλους. Όλοι μας γνωρίζουμε ότι στις μέρες μας συχνά η χορηγία από ιδιώτες αντιμετωπίζεται με δυσπιστία ή και αποφεύγεται εν ονόματι ενός άμεσου ελέγχου της προστασίας του δημόσιου αγαθού από τα θεσμοθετημένα όργανα του κράτους.

Και όμως, ιδιαίτερα για την πολιτισμική κληρονομιά, η χορηγία έχει θεσμοθετηθεί με νόμο και στη σύγχρονη Ελλάδα. Είναι ο 3525/2007. Όσο κι αν ο νόμος αυτός περιλαμβάνει βυζαντινοτουρκικές ρυθμίσεις και δεν πέτυχε, στη γενική του όμως θεώρηση βασίζεται στην ιστορική αντίληψη του δικαιώματος του πολίτη, αυτή που αναλύσαμε στα δημόσια αγαθά και του χρέους του για τη διαχείρισή τους, που συνέλαβε η αρχαία δημοκρατία και που επικρατεί και σήμερα διεθνώς.

Αυτή η διεθνής επικράτηση εκφράζεται στην επικυρωμένη και από την Ελλάδα, σύμβαση για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφία των πολιτιστικών εκφράσεων της UNESCO, όπου διαβάζουμε στο άρθρο 11-παράθεμα: “Τα μέρη αναγνωρίζουν το θεμελιώδη ρόλο της κοινωνίας των πολιτών στην προστασία και στην προώθηση της πολυμορφία των πολιτιστικών εκφράσεων. Τα μέρη ενθαρρύνουν την ενεργό συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, στις προσπάθειές τους για να επιτευχθούν οι στόχοι της παρούσης σύμβασης”.

*Και το δικό μας αναθεωρημένο Σύνταγμα του 2008, το Σύνταγμα της Δημοκρατίας μας στο άρθρο 24 τονίζει: “**Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, αποτελεί υποχρέωση του κράτους και δικαίωμα του καθενός**”. Και ο ισχύων νόμος, ο αρχαιολογικός, ή μάλλον της πολιτιστικής κληρονομιάς, ο 3028/ 2002 λέει: “**Τα μνημεία ανήκουν στο Δημόσιο**”. Όχι στο κράτος. Στο Δημόσιο. Και ότι “η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας συνίσταται», εκτός των άλλων που λέει «και στην ευαισθητοποίηση των πολιτών”.*

Στην τελολογική έκθεση γι’ αυτό το νόμο, περί χορηγιών, διαβάζουμε ακόμα: “Με την προώθηση του θεσμού της πολιτιστικής χορηγίας, αναδεικνύεται η στενότερη

συνεργασία των πολιτών και των επιχειρήσεων με τους πολιτιστικούς φορείς”. Είναι πολύ ωραίο το κείμενο αυτό: “ Η πολιτιστική χορηγία αποτελεί ένα είδος κοινωνικής ανταπόδοσης του χορηγού προς την κοινωνία, μέσα στην οποία δραστηριοποιείται και ως εκ τούτου βελτιώνει τη δημόσια εικόνα του. Από την άλλη πλευρά, οι **πολιτιστικοί φορείς κερδίζουν μια ακόμη πηγή χρηματοδότησης**. Αυτό το λέω για το δικό μας χώρο. “Αλλά και περισσότερη ανεξαρτησία, καθ’ όσον με **τις χορηγίες, πιθανόν διευκολύνονται δράσεις οι οποίες δε θα μπορούσαν να υποστηριχθούν όταν η κρατική επιχορήγηση αποτελεί τη μοναδική πηγή χρηματοδότησής τους**”.

Βλέπουμε λοιπόν ότι η **νομοθετική εξουσία** της πολιτείας, του κράτους, υιοθετεί και σήμερα τη σωστή έννοια του **δημόσιου αγαθού**, αυτή την ιστορική έννοια που αναλύσαμε, ιδίως του πολιτιστικού και την επιβαλλόμενη στάση των πολιτών απέναντί του. Είναι στην εκτελεστική εξουσία που ακόμα συχνά παρερμηνεύεται το Δημόσιο και ταυτίζεται με το **κρατικό**, με αποτέλεσμα την αρνητική αντιμετώπιση της ιδιωτικής συμβολής.

Η πολιτιστική κληρονομιά αγαπητοί φίλοι, είναι δημόσιο αγαθό. Δεν ανήκει επομένως μόνο στο στερνό κράτος, αλλά στο σύνολο των πολιτών του και στον καθένα μας, με την έννοια που είδαμε ότι διατρέχει από αρχής, μέχρι σήμερα τη δημοκρατική θεσμοθετημένη ή μη σκέψη αλλά και πράξη.

Ο πολίτης μιας ευνομούμενης πολιτείας, παράλληλα με το **δικαίωμα** στη χρήση και τη βίωση του δημόσιου αγαθού, πρέπει να έχει και το **χρέος** να συμβάλλει ανάλογα με τις δυνάμεις του, συλλογικά ή ατομικά, στην προστασία και την προαγωγή αυτού του αγαθού. Αυτός θα είναι πάντα ο ιδανικός πολίτης.

Αυτή την έννοια προσπαθούμε να κάνουμε πράξη όσοι υπηρετούμε στο ΔΙΑΖΩΜΑ. Και ναι, είμαι κι εγώ αισιόδοξος όπως ο Πρόεδρος, γιατί ήδη οι προσπάθειες αυτές αποδίδουν αγλαούς καρπούς, όπως το σημερινό πρόγραμμα που σας παρουσιάζεται. Ευχαριστώ».

Ο Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης στη συνέχεια κάλεσε στο βήμα τον κ. Γιώργο Κουρουπό, ταμία του Διαζώματος, για να παρουσιάσει τον «Οικονομικό και διαχειριστικό απολογισμό του Σωματείου καθώς και τον προϋπολογισμό για το έτος 2018».

Ομιλία του ταμία του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», κ. Γιώργου Κουρουπού

Ο κ. Κουρουπός αρχικά θέλησε να κάνει ένα προλογικό σημείωμα, λέγοντας τα εξής: «Θα μου επιτρέψετε ένα προλογικό σημείωμα. Ποιος θα μπορούσε ποτέ να φανταστεί ότι ένα ταπεινό Σωματείο που ιδρύθηκε με στόχο τη διάσωση και την ανάδειξη των αρχαίων θεάτρων, μέσα σε 10 χρόνια θα αναπτυσσόταν σ’ ένα βασικό μοχλό ολιστικής ανάπτυξης της χώρας συνδυάζοντας την αρχαία κληρονομιά με το περιβάλλον και με

την οικονομία; Για την εντυπωσιακή αυτή πορεία χρειάστηκε αφ' ενός να συνειδητοποιηθούν και να διαγνωστούν σωστά οι συστημικές παθογένειες της χώρας και αφ' ετέρου να διευρυνθούν και να εισακουστούν τα αιτήματα, οι επιθυμίες, τα οράματα της ελληνικής κοινωνίας.

Τώρα πια, σήμερα το ΔΙΑΖΩΜΑ βρίσκεται στο επίκεντρο της προσοχής και του ενδιαφέροντος του συνόλου των ανθρώπων της προόδου, της ελπίδας, του αγώνα για μια καλύτερη Ελλάδα. Μεγάλες λοιπόν σήμερα οι ευθύνες του Διαζώματος και του Προέδρου ιδιαίτερος, δεν έχουμε πια το δικαίωμα να υποχωρήσουμε, δεν έχουμε το δικαίωμα ν' αποτύχουμε. Θα είναι μια αποτυχία της χώρας».

Στη συνέχεια ο κ. Κουρουπός παρουσίασε τον οικονομικό – διαχειριστικό απολογισμό του τελευταίου οκταμήνου από 1/1/2017 έως 31/8/2017 (**Συν. 1**).

«Το σύνολο των εσόδων φτάνει στα 418.340,00 € και το σύνολο των εξόδων 339.358,56 €, ώστε το υπόλοιπο είναι 78.982 €. Αν το αθροίσετε αυτό το θετικό υπόλοιπο με το υπόλοιπο που είχαμε 31/12, προκύπτει το ποσό των 53.349,98 €, ώστε το σύνολο διαθέσιμο του Διαζώματος την 31/8/2017 είναι 132.232 €». Τα έσοδα, πρόσθεσε ο κ. Κουρουπός προέρχονται από τις τακτικές εισφορές των μελών, τις ετήσιες συνδρομές από τα εταιρικά μέλη και από χορηγίες, τονίζοντας πόσο σπουδαία και μεγάλη είναι η ενίσχυση των δράσεων του Σωματείου από την πλευρά των χορηγών.

Εν συνεχεία, ο κ. Κουρουπός έδειξε την κίνηση των «κουμπαράδων» (ηλεκτρονικούς τραπεζικούς λογαριασμούς) των αρχαίων θεάτρων (**Συν. 2**).

Αμέσως μετά, ο κ. Κουρουπός παρουσίασε την πρόταση ετήσιου οικονομικού προϋπολογισμού του Διαζώματος για το έτος 2018 (**Συν. 3**), που όπως είπε είναι κατ' εικόνα και ομοίωση του Απολογισμού του 2017.

«Το όλο έξοδο της επόμενης χρονιάς προϋπολογίζεται στα 400.000 ευρώ και όταν δείτε τα έσοδα, κάνουμε έναν ισολογισμό βασιζόμενοι πάλι στα βασικά έσοδα του Διαζώματος που είναι από τη μια μεριά οι συνδρομές, απ' την άλλη μεριά οι χορηγήσεις και τα εταιρικά μέλη και υπάρχουν ήδη συμβάσεις που μας δίνουν το δικαίωμα να πιστεύουμε ότι θα έχουμε συγκεκριμένα μεταβιβαστικά έσοδα, που θα τα δώσουμε για συγκεκριμένα έργα και μας έχουν δοθεί γι' αυτό. Και όλο αυτό, κάνει επίσης 400.000 για να είναι ισολογισμένος ο προϋπολογισμός».

Ο πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης ευχαρίστησε τον κ. Κουρουπό και κάλεσε στο βήμα για μια παρέμβαση τον κ. Κωνσταντίνο Μπολέτη, αρχιτέκτονα και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Διαζώματος.

Ομιλία του κ. Δρ Κωνσταντίνου Μπολέτη, αρχιτέκτονα, τέως προέδρου της Επιστημονικής Επιτροπής Μνημείων Νότιας Κλιτύος Ακροπόλεως και μέλος του Δ.Σ. του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ»

Ο κ. Μπολέτης παρουσίασε το χρονικό ολοκλήρωσης του πρώτου από τα τρία προγράμματα του Διονυσιακού Θεάτρου στην Αθήνα, ένα εξέχον στοιχείο της αθηναϊκής μνημειακής τοπογραφίας, δείχνοντας σχετικό φωτογραφικό υλικό και λέγοντας περίπου τα εξής:

«Χαίρετε κι από μένα. Βλέπετε βέβαια κάτι που δεν αφορά την Εγνατία Οδό και τη Θράκη γενικότερα. Θα σας παρουσιάσω το χρονικό ολοκλήρωσης του πρώτου από τα τρία προγράμματα του Διονυσιακού Θεάτρου, τρία προγράμματα τα οποία βρίσκονταν σ' εξέλιξη τα τελευταία χρόνια.

Πρέπει να σας θυμίσω ότι το έργο της αναστήλωσης του Διονυσιακού Θεάτρου, έχει χρονική αφετηρία το Γ' ΚΠΣ και επανεκκίνηση τον Ιούνιο του 2011, με χρηματοδότηση από τη Νομαρχία Αθηνών, μέσω προγραμματικής σύμβασης με το Υπουργείο Πολιτισμού, κατόπιν συντονισμένων προσπαθειών του Σωματείου μας. Τον Ιούλιο του 2014, για κάποιους λόγους το έργο εντάχθηκε στο πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων με καταλύτη πάλι το ΔΙΑΖΩΜΑ.

Από το τέλος του 2015, τα θέματα διαχείρισης του έργου σε όλα τα επίπεδα έχουν περάσει στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Αθηνών μετά την κατάργηση της Επιστημονικής Επιτροπής των μνημείων της νότιας κλιτύς της Ακροπόλεως. Το χορηγικό μνημείο του Θρασύλλου είναι κτίριο δομικά και ιστορικά συνδεδεμένο με το χώρο του Διονυσιακού Θεάτρου αφού δεσπόζει στην κορυφή του κοίλου, συνθέτοντας με το βράχο το άνω όριό του.

Το χρονικό που θα σας παρουσιάσω καλύπτει την περίοδο από το τέλος του 2015, αρχές 2016 μέχρι τις αρχές του 2017. Η ιστορία του μνημείου που ανιδρύθηκε στα στόμια του Μεγάλου Σπηλαίου πάνω από το Διονυσιακό Θέατρο είναι ένα πολύ ενδιαφέρον αφήγημα στο οποίο δε θα αναφερθώ για λόγους οικονομίας χρόνου.

Το μνημείο ήταν πάντα ένα εξέχον στοιχείο της αθηναϊκής μνημειακής τοπογραφίας και ως εκ τούτου οι εκ του σύνεγγυς αποτυπώσεις του ή συμπερίληψή του σε ευρύτερα σχέδια της νότιας κλιτύς της Ακροπόλεως είναι πολυάριθμες. Αυτά τα σχέδια ήταν εν πολλοίς και χρήσιμα εργαλεία για να επιλυθούν ορισμένα δύσκολα σημεία του οργανισμού του κτιρίου.

Ελάχιστα δομικά στοιχεία και ένα σύνολο διάσπαρτων λίθων κάτω από το σπήλαιο, συνθέταν τη μορφή του μνημείου για 1,5 αιώνες, μια εικόνα που δογματικά απέχει από τη μορφή που είδατε κατά την αρχαιότητα, αλλά ακόμη κι από τη μορφή τη μεταγενέστερη των χρόνων της τουρκοκρατίας. Τα περισσότερα ιστάμενα μέλη χρειάστηκε να μετακινηθούν και να επανατοποθετηθούν σε ακριβέστερη θέση για την ανάπτυξη της αναστήλωσης μπροστά από το στόμιο του σπηλαίου.

Τώρα στο συνολικό έργο του Διονυσιακού Θεάτρου, εκτός από το πρόγραμμα του Θρασύλλου είναι και δυο ακόμη προγράμματα που αφορούν ισάριθμα σημεία και περιοχές του μνημείου και συνεχίζονται βάσει των εγκεκριμένων μελετών από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο.

Στο ανατολικό πλευρικό ανάλημμα βρίσκεται σ' εξέλιξη καθ' ύψος προσθήκη της κατασκευής με λιθοπλίνθους από τεχνητό λίθο, ενώ στο κοίλο του Θεάτρου προβλέπεται η αποκατάσταση του κεντρικού του τομέα, η οποία δυστυχώς μέχρι σήμερα έχει εκτελεστεί σε ένα ποσοστό μικρότερο από το 50%, κυρίως λόγω προβλημάτων στην κανονική ροή των χρηματοδοτήσεων και τη συνακόλουθη δυσκολία στην πρόσληψη του απαιτούμενου προσωπικού (μαρμαροτεχνητών).

Η εγκεκριμένη από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο μελέτη για το Θρασύλλειο προέβλεπε την αποκατάστασή του μέχρι το ύψος του γείσου στην ανατολική, δεξιά πλευρά δηλαδή του μνημείου και του επιστηλίου του στη δυτική, δηλαδή την αριστερή με την ενσωμάτωση του μεγαλύτερου αριθμού των σωζόμενων λίθων του.

Στο τέλος του 2015, τοποθετήθηκε οριστικώς το συμπληρωμένο ανώφλι του δυτικού θυρώματος, του δυτικού ανοίγματός του και τα επίκρανα της δυτικής παραστάδας και του πεσσού. Από το σημείο αυτό λοιπόν ξεκινά το παρουσιαζόμενο σήμερα χρονικό.

Σε ό,τι αφορούσε τα κατακόρυφα στηρίγματα του μνημείου, που έλειπαν οι λίθοι, έπρεπε να τοποθετηθούν οριστικώς οι λίθοι της δεξιάς παραστάδας, της ανατολικής παραστάδας, το κατώτερο τμήμα του παραστάτη του γειτονικού παραστάτη του ανατολικού θυρώματος και βεβαίως όλοι αυτοί οι λίθοι οι οποίοι βρίσκονταν πάνω από το ανατολικό δεξιά άνοιγμα καθώς και το αριστερό επιστήλιο.

Επρόκειτο για ήδη συμπληρωμένα μέλη τα οποία είχαν στο παρελθόν συμπληρωθεί και δομικά αποκατασταθεί και τοποθετήθηκαν οριστικώς στην τελική τους θέση με τη χρήση των προβλεπομένων γόμφων και συνδέσμων από τιτάνιο και συμπληρωματικές απολαξεύσεις απέργων σε τελικές θέσεις.

Το κάτω μέλος του ανατολικού παραστάτη, του ανατολικού θυρώματος, είναι ένα κομμάτι μήκους 3,30 μέτρων περίπου. Τελευταίο στην ανατολική παραστάδα, τοποθετήθηκε το επίκρανο της από νέο υλικό. Ακολούθησε η κατασκευή των μεγάλων συμπληρωμάτων των δυο ενεπίγραφων λίθων του επιστυλίου, η συγκόλλησή τους στα σωζόμενα αρχαία αποτμήματα με τη χρήση ράβδων εκ τιτανίου». Στο σημείο αυτό ο κ. Μπολέτης συμπλήρωσε την παρουσίασε με οπτικό υλικό που επεξηγούσε απολάξευση των απέργων και τη μόρφωση τελικών λεπτομερειών κατ' αντιστοιχία με τις σωζόμενες αρχές.

«Επί του μνημείου τοποθετήθηκε αρχικώς το ανατολικό μέλος του επιστυλίου και στερεώθηκε στα υποκείμενά του και ακολούθησε η τοποθέτηση των λίθων που

συνέθεταν το ανατολικό τμήμα της λεωφόρου. Για τους λίθους αυτούς έγιναν πολλές δοκιμές επί εδάφους. Πρώτος ανέβηκε ο καινούργιος λίθος της ζωοφόρου.

Ο λίθος αυτός με τα 4 στεφάνια ελιάς κατασκευασμένος από λεπτόκκοκη κρυσταλίνα Νάξου, χρηματοδοτήθηκε από το Ίδρυμα Κωστοπούλου και ακολούθησε εκμαγείο από σωζόμενο απότμημα λίθου του Ζωοφόρου. Το απότμημα βρισκόταν στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο και για το εκμαγείο χρησιμοποιήθηκε σύνθεση χυτού υλικού. Η σχετική έρευνα ξεκίνησε από την Υπηρεσία Συντήρησης Μνημείων Ακροπόλεως».

Ο κ. Μπολέτης πρόσθεσε πως κατόπιν μελέτης, χρειάστηκε να τοποθετηθούν πρόσθετοι λίθοι πίσω από τη ζωφόρο, και τοποθετήθηκαν αυθεντικοί λίθοι της ζώνης του γείσου. Συνέχισε την παρουσίασή του ως εξής:

«Χρειάστηκε να ξαναχαραχτεί στο νέο μέλος το υπόλοιπο τμήμα της επιγραφής του Θρασύλλου, πάλι κατόπιν εξαντλητικής έρευνας. Οι εργασίες αμέσως μετά προχώρησαν στο εσωτερικό του σπηλαίου όπου υπάρχουν τα κατάλοιπα της Παναγίας της Σπηλιώτισσας, ενός εκκλησιδίου για το οποίο γνωρίζουμε λίγα σχετικά πράγματα, σχετικά με τη χρονολόγηση της εγκατάστασής του.

Οι εργασίες συντήρησης ανέδειξαν τις τοιχογραφίες στα διάφορα σημεία του σπηλαίου και εδώ βλέπετε τον εργοταξιακό εξοπλισμό όπως ήταν ανεπτυγμένος, ήταν μια όχληση γενικά για το βράδυ της Ακροπόλεως, στήθηκε ειδική σκαλωσιά για ν' απομακρυνθεί αυτή η βαριά γερανογέφυρα που ήταν μπροστά από το μνημείο, έφυγαν όλα τα στοιχεία τα οποία επιβάρυναν το χώρο και είχαν χρησιμοποιηθεί κατά τη διάρκεια του αναστηλωτικού προγράμματος για πολλά χρόνια. Έγινε εκτενής καθαρισμός του βράχου από κάθε υπόλειμμα τσιμέντου από τις συγκολλήσεις και βέβαια από κάθε λατύπη και εδώ βλέπετε ορισμένες φωτογραφίες του τελικού αποτελέσματος για ν' αποτιμήσει την ποιότητα του εκτελεσθέντος έργου. Βλέπετε εδώ το άλλο επίτευγμα της παραστάδας, βλέπετε ορισμένες φωτογραφίες του τελικού αποτελέσματος για ν' αποτιμήσετε την ποιότητα του εκτελεσθέντος έργου Βλέπετε εδώ το άλλο επίπεδο της παραστάδας, βλέπετε το στεφάνι το καινούργιο που αναπαράχθηκε στο νέο μέλος της αναστήλωσης, τη συνολική εικόνα και εδώ μια τελική εικόνα από πάνω. Ευχαριστώ πολύ».

Ο πρόεδρος ευχαρίστησε τον κ. Μπολέτη για το σπουδαίο έργο και την εξαιρετική του παρουσίαση και αμέσως μετά κάλεσε στο βήμα την πρόεδρο της Ελεγκτικής Επιτροπής **κα Μαίρη Μπελογιάννη** για να παρουσιάσει την Έκθεση της Ελεγκτικής Επιτροπής.

Η κα Μπελογιάννη ευχαρίστησε τον πρόεδρο, τους συνεργάτες και τους εθελοντές του Διαζώματος για την άψογη διοργάνωση της γενικής συνέλευσης, καθώς και την πόλη της Κομοτηνής για τη φιλοξενία της και προχώρησε στην παρουσίαση της Έκθεσης της Ελεγκτικής Επιτροπής:

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΔΙΑΖΩΜΑ

ΕΚΘΕΣΗ

Επιτροπής Ελέγχου του μη κερδοσκοπικού σωματείου ΔΙΑΖΩΜΑ

Στην Αθήνα, σήμερα Πέμπτη 31/08/2017 και ώρα 11:00 π.μ., στα γραφεία του Σωματείου ΔΙΑΖΩΜΑ στην οδό Μπουμπουλίνας 30 στην Αθήνα, συνήλθε η Ελεγκτική Επιτροπή του μη κερδοσκοπικού σωματείου ΔΙΑΖΩΜΑ που αποτελείται από τους:

- Μαίρη Μπελογιάννη,
- Ιωάννη Μαριόλη,
- Βασίλειο Μαυριδόγλου

και ασχολήθηκε με τον έλεγχο και τη διαχείριση των οικονομικών του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Αφού έλαβε γνώση του βιβλίου Ταμείου και των λοιπών παραστατικών στοιχείων σχετικά με την οικονομική κατάσταση του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ, διαπίστωσε τα παρακάτω:

1. Τα έσοδα του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ για το έτος 2016, χρήση 01/01/2016 – 31/12/2016, ήταν συνολικά 360.780,32 € και έχουν ως εξής:

ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΜΕΛΩΝ	45.344,00 €
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΩΡΕΕΣ ΜΕΛΩΝ-ΦΙΛΩΝ	2.375,00 €
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΧΟΡΗΓΙΕΣ-ΔΩΡΕΕΣ	312.940,00 €
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΣΟΔΑ –ΤΟΚΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	20,74 €
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ	100,58 €
Σ Υ Ν Ο Λ Ο Ε Σ Ο Δ Ω Ν	360.780,32 €

2. Τα έξοδα του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ για τη χρήση 2016, από 01/1/2016-31/12/2016, όπως προκύπτουν από τα επίσημα στοιχεία, βιβλία και αποδείξεις, ανέρχονταν συνολικά στα 375.607,56 € και έχουν ως εξής:

	(ΕΞΟΔΑ €)
ΠΑΓΙΑ ΚΑΙ Η/Υ	1.254,95 €
ΕΝΟΙΚΙΑ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΑ	6.513,09 €
ΕΞΟΔΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	34.848,81 €
ΑΜΟΙΒΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ & ΤΡΙΤΩΝ	79.591,86 €
ΟΔΟΠΟΡΙΚΑ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ ΤΟΥ ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ	18.608,51 €
ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΒΟΛΗΣ & ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ	787,65 €
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΑ ΘΕΑΤΡΑ	18.500,00 €
ΕΞΟΔΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ	66.266,87 €
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ (ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ-ΕΚΔΟΣΕΙΣ -ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	88.232,94 €
ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΟΤΕ	31.000,00 €
ΤΡΙΤΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΑ ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΤΟΥ ΜΕΛΗ	26.487,80 €
ΑΝΩ ΔΙΑΖΩΜΑ	2.890,90 €

ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ (Φόροι τόκων-τραπεζικά έξοδα)	624,18 €
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	375.607,56 €
<u>ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ</u>	
ΕΣΟΔΑ 2016	360.780,32 €
ΕΞΟΔΑ 2016	375.607,56 €
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2016	-14.827,24 €
ΥΠΟΛΟΙΠΟ 31/12/2015	68.177,22 €
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ 31/12/2016	53.349,98 €

Τα χρηματικά διαθέσιμα του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ στις 31/12/2016 έχουν ως εξής :

	(Ποσά σε €)
• Το υπόλοιπο του Ταμείου του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ σε μετρητά, στις 31-12-2016 ήταν:	254,89 €
• ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	3.847,30 €
• ALPHA BANK	8.993,03 €
• EUROBANK	4.722,68 €
• ΤΡ. ΑΤΤΙΚΗΣ	6.561,58 €
• ΤΡ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ	28.289,59 €
• TAX.TAMIEYTHPIO EUROBANK	100,58 €
• PAY PAL	580,33 €
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ	53.349,98 €

Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ /ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΟΥΜΠΑΡΑΔΩΝ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ.

Πίνακας με αναλυτικά στοιχεία για τα υπόλοιπα των Κουμπαράδων ανά Θέατρο μέχρι 31/12/2016:

		Υψος κατάθεσης €	Έξοδα θεάτρων	Υπόλοιπο €
1	Αρχαίο Θέατρο Σικυώνος	13.000,00	2.583,00	10.417,00
2	Αρχαίο Θέατρο Αρκαδικού Ορχομενού	43.918,76	43.598,85	319,91
3	Αρχαίο Θέατρο Δήλου	105.162,28	96.745,39	8.416,89
4	Αρχαίο Θέατρο Δελφών	105.904,79	104.790,15	1.114,64
5	Αρχαίο Θέατρο Κασσώπης	14.802,56	12.351,08	2.451,48
6	Αρχαίο Θέατρο Αβδήρων	780,00	550,00	230,00
7	Αρχαίο Θέατρο Σπάρτης	19.000,00	18.824,10	175,90
8	Αρχαίο Θέατρο Καρθαίας Κέας	16.850,00	16.824,61	25,39
9	Αρχαίο Θέατρο Χερσονήσου	200,00		200,00
10	Αρχαίο Θέατρο Γόρτυνας	1.414,90	0,00	1.414,90

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΔΙΑΖΩΜΑ

11	Αρχαίο Θέατρο Απτέρας	650,00		650,00
12	Αρχαίο Θέατρο Βεργίνας	420,00		420,00
13	Αρχαίο Θέατρο Μακύνειας	19.360,00	16.057,29	3.302,71
14	Αρχαίο Θέατρο Καλυδόννας	15.275,00	13.915,91	1.359,09
15	Αρχαίο Θέατρο Νέας Πλευρώνας	350,00		350,00
16	Αρχαίο Θέατρο Οννιαδών	300,00		300,00
17	Αρχαίο Θέατρο Στράτου	346,00		346,00
18	Αρχαίο Θέατρο Αμφιλοχικού Άργους	320,00		320,00
19	Ωδείο Ηρώδου του Αττικού	102,00		102,00
20	Μικρό Θέατρο Αρχαίας Επιδαύρου	100,00		100,00
21	Ρωμαϊκό Ωδείο Επιδαύρου	2.501,00	2.470,32	30,68
22	Αρχαίο Θέατρο Φθιωτίδων Θηβών	7.850,00	5.000,00	2.850,00
23	Αρχαίο Θέατρο Γιτώνων	3.050,00	2.460,00	590,00
24	Αρχαίο Θέατρο στο Κουφονήσι Λεύκης	200,00		200,00
25	Αρχαίο Θέατρο Μυτιλήνης	785,00		785,00
26	Αρχαίο Θέατρο Αχαρνών	26.268,00	5.836,80	20.431,20
27	Αρχαίο Θέατρο Μεγαλόπολης	1.400,00		1.400,00
28	Αρχαίο Θέατρο Θήρας	200,00		200,00
29	Αρχαίο Θέατρο Ορχομενού Βοιωτίας	188.767,75	188.649,90	117,85
30	Αρχαίο Θέατρο Θορικού	600,00		600,00
31	Αρχαίο Θέατρο Μεσσήνης	19.490,80	19.373,76	117,04
32	Αρχαίο Θέατρο Αιγείρας	200,00		200,00
33	Αρχαίο Θέατρο Τραζώνων	1.370,00		1.370,00
34	Ελληνιστικό Θέατρο Άργους	3.293,00	2.640,40	652,60
35	Αρχαίο Θέατρο Μήλου	3.000,00	2.152,50	847,50
36	Αρχαίο Θέατρο Φερών	3.110,00		3.110,00
37	Αρχαίο Θέατρο Ερέτριας	32.930,00	32.631,00	299,00
38	Αρχαίο Θέατρο Νικόπολης	24.218,60	23.608,60	610,00
39	Αρχαίο Θέατρο Αμφιαραείου	1.230,10		1.230,10
40	Αρχαίο Θέατρο Δωδώνης	1.060,00		1.060,00
41	Αρχαίο Θέατρο Διονύσου	3.787,41	300,00	3.487,41
42	Αρχαίο Θέατρο Λευκάδας	200,00		200,00
43	Αρχαίο Θέατρο Αμφίπολης	6.200,00	5.842,53	357,47
44	Αρχαίο Θέατρο Ικαρίας Αττικής	5.364,69	2.406,69	2.958,00
45	Αρχαίο Θέατρο Πλατιάνας	4.000,00		4.000,00
46	Αρχαίο Θέατρο Μιέζας	350,00		350,00
47	Αρχαίο Θέατρο Λίνδου	150,00		150,00
48	Αρχαίο θέατρο Καβρείου	3.590,00		3.590,00
49	Αρχαίο Θέατρο Γυθείου	500,00		500,00
50	Αρχαίο Θέατρο Σάμου	400,00		400,00
51	Αρχαίο Θέατρο Ιεράπετρας	100,00		100,00
52	Αρχαίο Θέατρο Λάρισας (Μικρό	100,00		100,00
53	Αρχαίο Θέατρο Σαμοθράκης	5.000,00	4.981,80	18,20
54	Αρχαίο Θέατρο Αμβρακίας	100,00		100,00
55	Αρχαίο Θέατρο Λάρισας Α΄	2.718,58	2.702,16	16,42
56	Αρχαίο θέατρο Δημητριάδος	1.200,00	1.109,00	91,00
57	Αρχαίο θέατρο Ασκληπιείου Επιδαύρου	49.550,00	15.148,68	34.401,32
58	Τελεστήριο Ελευσίνας	100,00		100,00
59	Αρχαίο Ωδείο Πάτρας	100,00		100,00
60	Αρχαίο Ωδείο Κορίνθου	100,00		100,00
	Τόκοι καταθέσεων, φόροι-τραπεζικά έξοδα	4.452,51	3.741,40	711,11
	Αδιευκρίνιστες καταθέσεις	385,00	375,00	10,00

	Προκαταβολές φόρου	1.058,26		1.058,26
	Σ Υ Ν Ο Λ Ο	768.253,73	648.729,18	119.524,55

Τα τραπεζικά διαθέσιμα των θεάτρων την 31/12/2016 έχουν ως εξής:

(ποσά σε €)

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	7.030,67 €
ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΗ	85.000,00 €
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	888,71 €
EUROBANK	4.031,60 €
ALPHA BANK	9.474,45 €
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	11.121,12 €
ALPHA-ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1.978,00 €
ΣΥΝΟΛΑ	119.524,55 €

Η Ελεγκτική Επιτροπή ενέκρινε ομόφωνα τον οικονομικό απολογισμό του Δ.Σ. του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ και πρότεινε την πλήρη απαλλαγή του Δ.Σ. για τη θητεία από 01.01.2016 έως 31.12.2016.

Επιπροσθέτως, εκφράζει τα θερμά της συγχαρητήρια στον πρόεδρο, τον ταμία και τα υπόλοιπα μέλη του διοικητικού συμβουλίου για την άψογη οικονομική διαχείριση.

Η ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- **Μαίρη Μπελογιάννη**
- **Ιωάννης Μαριόλης**
- **Βασίλης Μαυριδόγλου**

Μετά την παρουσίαση της Έκθεσης της Ελεγκτικής Επιτροπής ακολούθησε ο κύκλος των ομιλητών. Ο πρόεδρος προχώρησε σε μια παρέμβαση διαδικαστικού χαρακτήρα και ζήτησε από τους παριστάμενους που επιθυμούν να λάβουν το λόγο να το δηλώσουν εγγράφως ή προφορικά. Αμέσως μετά ενημέρωσε το κοινό πως θα ακολουθήσουν οι ομιλίες των τριών Αρχαιολόγων που εργάζονται για την προστασία και ανάδειξη των μνημείων της περιοχής, δίνοντας το λόγο αρχικά, στην Προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ροδόπης, την κ. Χρύσα Καραδήμα.

I. Γνωριμία με τα μνημεία της περιοχής

Ομιλία από την κ. Χρύσα Καραδήμα, Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Ροδόπης

Η κ. Καραδήμα πήρε το λόγο και ο τίτλος της ομιλίας της ήταν *«Η Κομοτηνή και οι αρχαιότητες της περιοχής της»*. Η Έφορος της Ε.Φ.Α. Ροδόπης είπε περίπου τα ακόλουθα: *«Βλέποντας το χάρτη της Ροδόπης, μπορούμε να μιλήσουμε για τρεις ευδιάκριτες ζώνες: τον όγκο της ορεινής Ροδόπης στον οποίο εντοπίζονται ακροπόλεις της ύστερης εποχής του χαλκού, της πρώιμης εποχής του σιδήρου, θρακικές ακροπόλεις αλλά και περιοχές όπου αργότερα συναντάμε τις βυζαντινές οχυρώσεις, τη μεγάλη πεδιάδα της Κομοτηνής, η οποία φτάνει μέχρι τη θάλασσα, επάνω στον άξονα αυτόν της Κομοτηνής περνούσε η Εγνατία Οδός. Και τέλος τη ζώνη της παραλίας όπου βλέπουμε τη θέση των ελληνικών αποικιών: από τα δυτικά τη Δίκαια στη μυχό της Βιστωνίδας, τη θέση στη Χερσόνησο της Μολυβωτής όπου ο αείμνηστος Γιώργος Μπακαλάκης ανέσκαψε την πόλη που θεωρούσε ότι είναι η αποικία της Θάσου, η Στρώμη και ανατολικότερα τη Μαρώνεια»*.

Η κ. Καραδήμα συνέχισε την παρουσίασή της περιγράφοντας την παράλια ζώνη, όπου εντοπίζεται ο σημαντικός αρχαιολογικός χώρος του Ισμάρου: *«Στην παράλια αυτή ζώνη, ξεχωριστός είναι ο όγκος του Ισμάρου Όρους στον οποίο εντοπίζονται, ευρήματα από την παλαιολιθική εποχή, εργαλεία δηλαδή, θέση ενός λατομείου πυριτολίθου, νεολιθική κατοίκηση σε οικισμούς όπως είναι η θέση Παπά-Αμπέλια αλλά και σε δυο σπήλαια, της Μαρώνειας και ουσιαστικά Ίντερε και βέβαια θέσεις Ιερά Κορυφής, οχυρώσεις της ύστερης εποχής του χαλκού, της εποχής του σιδήρου, διότι πρόκειται για ένα πάρα πολύ σημαντικό μεγάλο και πολύ σημαντικό χώρο της αρχαιότητας, την περιοχή του Ισμάρου»*.

Η κ. Καραδήμα ενημέρωσε το κοινό πως στη χερσόνησο της Μολυβωτής είναι σε εξέλιξη ένα πενταετές ερευνητικό πρόγραμμα, αποτέλεσμα της συνεργασίας του Πανεπιστημίου του Princeton με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ροδόπης και πρόσθεσε πως τα πορίσματα της ανασκαφικής έρευνας είναι στο στάδιο δημοσίευσής τους.

Συνέχισε την παρουσίασή της λέγοντας περίπου τα εξής: *«Η Μαρώνεια, είναι η περιοχή του πυρήνα της βυζαντινής πόλης κοντά στο λιμάνι του Αγίου Χαραλάμπους και την ακρόπολη της ύστερης εποχής του χαλκού και ανασκάφηκε από τον Ευάγγελο Πεντάζο τη δεκαετία του '70 αποκαλύπτοντας πολύ σημαντικά ευρήματα»*

Η κ. Καραδήμα συνέχισε με την παρουσίαση των σημείων αρχαιολογικού ενδιαφέροντος στην Κομοτηνή: *«Στην πεδιάδα της Κομοτηνής, οι πιο σημαντικές θέσεις της νεολιθικής εποχής είναι η θέση των Υφαντών στη δυτική έξοδο της πόλης, που είναι γνωστή από επιφανειακά ευρήματα και η Τούμπα της Παραδημής στην οποία έγιναν ανασκαφές και είναι η καλύτερα δημοσιευμένη, πιο γνωστή θέση από την ελληνική Θράκη των προϊστορικών χρόνων. Εντοπίζεται μια σειρά φρουριακών περιβόλων, όπως τα κατάλοιπα της οχύρωσης στη Δύμη, που βρίσκεται βορειότερα από*

την Κομοτηνή. Στην περιοχή αυτή είναι και ο τάφος συμβόλων, είναι η περιοχή ανάμεσα στον ορεινό όγκο της Ροδόπης, στις παρυφές της Ροδόπης και στην παράλια περιοχή, η χώρα των ελληνικών πόλων αλλά και αργότερα στα ρωμαϊκά χρόνια, οι θέσεις αγροικιών, νεκροταφείων, ιερών, που είτε από επιφανειακά ευρήματα και παραδόσεις, μπορούμε ν' αναγνωρίσουμε κάποιες πολύ ενδιαφέρουσες περιοχές. Κοντά στην Κομοτηνή βρίσκεται η Μαξιμιανούπολη, η οποία είναι πόλη των μέσων του 3^{ου} αιώνα μ.Χ. που στη συνέχεια μετονομάστηκε σε Μυσυνόπολη. Είναι η πιο σημαντική πόλη στη Ροδόπη από αυτές τις οποίες διέρχεται η Εγνατία Οδός, μετά την Αναστασιούπολη. Τα εντυπωσιακά ερείπια της πόλης έχει πλέον καλύψει η βλάστηση. Στην Μαξιμιανούπολη έκανε ο κ. Ζήκος τις ανασκαφές σε σημαντικό περίκεντρο ναό του 11^{ου} αιώνα μ.Χ.. Αρχιτεκτονικά ευρήματα και σπαράγματα τοιχογραφιών εκτίθενται στο Μουσείο της Κομοτηνής και στο Μουσείο Διδυμοτείχου».

Στην Κομοτηνή η οποία μέχρι πρόσφατα ήταν γνωστή για το βυζαντινό της κάστρο. Το κάστρο σωζόταν σε εντυπωσιακό βαθμό, μέχρι σχεδόν τις αρχές του 20^{ου} αιώνα όταν χρειάστηκε να κατεδαφιστεί τμήμα του για τη διάνοιξη οδού. Θεωρείται έργο του αυτοκράτορα Θεοδοσίου του Α', και τοποθετείται χρονικά στα τέλη του 4^{ου} ή κατά άλλους του 2^{ου}, σύμφωνα με αναφορά του ο Στίλπονα Κυριακίδη. Συγκεκριμένα αναφέρει πως ως φοιτητής είδε την ακόλουθη επιγραφή κεραμική: «Θεοδοσίου του κτίσμα».

Η κ. Καραδήμα παρουσίασε στο κοινό καρτ ποστάλ της εποχής όπου διακρινόταν η καλή κατάσταση διατήρησης του μνημείου, καθώς και το εσωτερικό του περιβόλου του ναού της Παναγίας, ενός μεταβυζαντινού ναού που κτίστηκε στη θέση παλαιότερης εκκλησίας, καθώς και την εβραϊκή συναγωγή στο εσωτερικό του περιβόλου, η οποία κατεδαφίστηκε τη δεκαετία του '90 και πλέον σώζονται μόνο τα θεμέλιά της.

Στη συνέχεια η κ. Καραδήμα περιέγραψε την αρχιτεκτονική δομή του φρουρίου της Κομοτηνής, λέγοντας περίπου τα εξής: «Η σχεδόν τετράγωνη κάτοψη του φρουρίου της Κομοτηνής, με 4 κυκλικούς πύργους στις γωνίες, παραπέμπει σε ρωμαϊκό στρατόπεδο και πρέπει να ιδρύθηκε τη ρωμαϊκή περίοδο σε σταθμός σε μια κομβική θέση της διαδρομής της Εγνατίας Οδού, όπως προκύπτει εξάλλου από τα τυχαία ευρήματα σε δυο οικόπεδα της σημερινής Εγνατίας Οδού μέσα στην πόλη. Μέχρι τώρα, πρόκειται για κάποια μιλιάρια. Τα μιλιάρια είναι οδοδείκτες στη ρωμαϊκή οδό. Μέχρι τώρα ξέραμε μόνο ένα μιλιάριο στην περιοχή του Αετόλοφου, το οποίο ήταν μιλιάριο της πόλης του Πύρρου. Τότε είχε θεωρηθεί τυχαίο εύρημα, απ' τον τόπο γιατί η πόλη βρίσκεται στη δυτική πλευρά του Νέστου. Στην ίδια θέση με τα έργα τώρα που γίνονται με τον αγωγό ΤΑΡ εντοπίζεται και βρήκαμε και κάποια αρχιτεκτονικά κατάλοιπα της υστερορωμαϊκής εποχής. Υπάρχει κοντά σε αυτό και ένα μικρό φρούριο και θεωρούμε ότι βρισκόμαστε κοντά στη θέση ενός ρωμαϊκού σταθμού της Εγνατίας».

Η κ. Καραδήμα σχολίασε πως είναι εντυπωσιακό πως όλη η Εγνατία Οδός φαίνεται να διατήρησε το ίδιο όνομα ως τη σύγχρονη εποχή από την αρχαιότητα και κατά τη

διάρκεια της οθωμανικής αυτοκρατορίας και συνέχισε την ομιλία με την παρουσίαση των μυλιαρίων κατά μήκος της οδού: *«Το ένα είναι του Νέρωνος και έχουμε ανάλογο εύρημα απ' τις Φέρρες, που αναφέρεται σε επισκευές που έγιναν από το στρατηγό Τίτο Ιούλιο Γιούστο κατ' εντολή του Νέρωνος στην Εγνατία Οδό, έχουμε μάλιστα και ένδειξη μιλίων, - το Σέντουμ 100, το "L" 50, 150 και δυο δεκάδες, 170 μίλια. Είναι η απόσταση πιθανότατα από την Πέρινθο, την πρωτεύουσα της επαρχίας της Θράκης. Άλλα σημαντικά μυλιάρια είναι της πόλης της Τοπείρου που τιμούν εδώ τον αυτοκράτορα Σεπτίμιο Σεβήρο και τον Καρακάλλα καθώς και το γιο του το Γέτα, και σύμφωνα με επιγραφή, αφού ο Καρακάλλας σκότωσε τον αδερφό του, διέγραψε το όνομα και αυτό γίνεται ευκρινές από τη ραζούρα, το σβήσιμο, στην επιγραφή.*

Το άλλο μυλιάριο είναι του αυτοκράτορα Γονδιανού που ξέρουμε ότι πέρασε στην εκστρατεία εναντίον των Σκυθών. Έτσι λοιπόν με αυτά τα ευρήματα, το ίδιο αυτό μυλιάριο το ξαναχρησιμοποίησαν, το γύρισαν ανάποδα και τίμησαν δυο ακόμη αυτοκράτορες, τον Ουλεριανό και τον Καλιγνό, στα μέσα του 3^{ου} αιώνα. Έχουμε ένα τεκμήριο για τη διέλευση της Εγνατίας Οδού μέσα από την πόλη της Κομοτηνής. Δεν ξέρουμε τ' όνομά του, ο κ. Μπακαλάκης είχε προτείνει ότι η Μαξιμιλιανούπολη είχε το θρακικό όνομα Πεσούλε, από αυτή την τιμητική επιγραφή στο Δία Πεσουλινό και ξέρουμε ότι στα ρωμαϊκά δρομολόγια αναφέρεται ως Πορσουύλης, Πορσουύλε, οπότε είναι νομίζω πολύ σωστή η απόδοση του τοπωνυμίου αυτού από το Μπακαλάκη στη θέση.

Η κ. Καραδήμα συνέχισε την τεκμηρίωση του πρώιμου ρωμαϊκού παρελθόντος της Κομοτηνής αναφερόμενη σε αρχαιολογικά ευρήματα όπως όπως μια ιματιοφόρος μορφή στο Μουσείο της Κομοτηνής, αλλά και σε σαρκοφάγο που αποκαλύφθηκε την περίοδο που Έφορος της ΙΘ' Εφορείας, διατελούσε η κα Κοκοτά, η οποία κι έχει αναλάβει τη μελέτη του. Η κ. Καραδήμα περιέγραψε το εύρημα ως εξής: *«Πρόκειται για μια σαρκοφάγο μικρασιατικού τύπου του 3^{ου} αιώνα μ.Χ., που βρέθηκε και αυτή σε θεμέλια οικοδομής στη σημερινή Εγνατία, σ' ένα βάθος 4 μέτρων. Πρόκειται για κάποιο ταφικό μνημείο πολύ σημαντικό, που κατασχέθηκε στα χέρια κάποιου κατοίκου εδώ κι έτσι έχουμε ένα πολύ σημαντικό μνημείο που άμεσα θα το εκθέσουμε στον κήπο του Μουσείου της Κομοτηνής».*

Σχετικά με την προέλευση του τοπωνυμίου πρόσθεσε τα ακόλουθα: *«Το φρούριο της Κομοτηνής έμεινε για αρκετούς αιώνες στην αφάνεια μέχρις ότου η γειτονική Μαξιμιανούπολη καταστράφηκε από τους Βουλγάρους. Το όνομα το οποίο αντιστοιχεί αναφέρεται στους βυζαντινούς συγγραφείς, στον Κατακουζηνό είναι «Κουμουτσινά» ή «Κομοτηνά» ή «Κομοτηνή» στο Γρηγορά, μετά την οθωμανική κατάκτηση της πόλης το 1363 από το Γαζή Εβρενός Πασά. Ακολούθησε ο εποικισμός της από τους Οθωμανούς της Μικράς Ασίας, κατά την περίοδο 1371-1838 οπότε και οικοδομήθηκαν κτίρια κοινής ωφέλειας όπως το Πτωχοκομείο και το παλαιό Τέμενος, που βρίσκονται έξω από την ανατολική πλευρά του κάστρου, το Ιμαρέτ σε σχήμα «T» με τρεις θολωτούς χώρους».*

Η κ. Καραδήμα ολοκλήρωσε την ομιλία της αναφερόμενη στο σπουδαίο έργο της Υπηρεσίας: *«Οι εργασίες αποκατάστασης στερέωσης του Βυζαντινού Τείχους της Κομοτηνής, ξεκίνησαν από τη 15^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων και συνεχίστηκαν από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ροδόπης. Πρόκειται για ένα έργο που έχει ενταχθεί στο νέο πρόγραμμα του ΕΣΠΑ 2014-2020, το Via Egnatia και θα συνεχιστεί με τη στερέωση και ανάδειξη των υπολοίπων τμημάτων του τείχους με τη διαμόρφωση ειδικών πολιτιστικών διαδρομών, σταθμών, θέσεων στάσης».*

Η Προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ροδόπης έδειξε στο κοινό εικόνες από το τείχος της Κομοτηνής, το προσκάλεσε να επισκεφτεί το Ιμαρέτ, και το ευχαρίστησε για την προσοχή του. Αμέσως μετά, ο πρόεδρος κάλεσε στο βήμα την αρχαιολόγο κ. Πολυξένη Τσατσοπούλου, τονίζοντας το σημαντικό της ρόλο στην ανάδειξη της Αρχαίας Εγνατίας Οδού.

Ομιλία από την κ. Πολυξένη Τσατσοπούλου, Επίτιμη Έφορος Αρχαιοτήτων

Η κ. Τσατσοπούλου αφού αρχικά καλησπέρισε το κοινό, παρουσίασε τη ομιλία με θέμα *«VIA EGNATIA. Ιστορία και διαδρομή ενός 'σύγχρονου' αρχαίου δρόμου»* και είπε περίπου τα ακόλουθα: *«Η κατασκευή και συντήρηση ενός εκτεταμένου οδικού δικτύου αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα του ρωμαϊκού κόσμου. Στην ακμή του, το δίκτυο των ρωμαϊκών οδών σε Ευρώπη και Ασία, κάλυπτε απ' άκρη σ' άκρη τα εδάφη της αυτοκρατορίας. Υπολογίζεται ότι σε μήκος ξεπερνούσε συνολικά τα 400.000 χιλιόμετρα, από τα οποία περισσότερα από 80.000 ήταν πλακοστρωμένα αρκετά για να περιβάλλουν δυο φορές τον πλανήτη. Το κύριο οδικό δίκτυο, η Via Magiores, αυτό που θα λέγαμε σήμερα «εθνικό δίκτυο», αποτελείτο από 29 μεγάλες αρτηρίες. Επέτρεπαν την ταχύτατη μετακίνηση των λεγεόνων κι εξασφάλιζαν την προστασία των συνόρων και τη συνοχή της αυτοκρατορίας.*

Η Via Egnatia ήταν μία από τις κύριες ρωμαϊκές οδικές αρτηρίες και μάλιστα ήταν ο πρώτος δημόσιος δρόμος που κατασκευάστηκε από τους Ρωμαίους έξω από την Ιταλία. Αποτελούσε προέκταση της Απίας Οδού που ένωνε το σημερινό Πρίντεζι με τη Ρώμη κι εξασφάλιζε στη Βόρεια Ιταλία την πρόσβαση στο Αιγαίο, την Ανατολική Μεσόγειο, τον Εύξεινο Πόντο και την Ασία.

Η Via Egnatia ήταν ένας από τους σημαντικότερους στρατιωτικούς και εμπορικούς δρόμους του αρχαίου κόσμου. Για περισσότερα από 2.000 χρόνια υπήρξε ο μοναδικός καλός δρόμος σ' αυτή την περιοχή και έπαιξε σημαντικό ρόλο στην τύχη της Ρώμης, του Βυζαντίου και της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Αναφορές για την Εγνατία βρίσκουμε σε αρχαίους συγγραφείς, σε κάποια βυζαντινά και άλλα μεσαιωνικά κείμενα και σε περιγραφές ταξιδιωτών πιο πρόσφατων εποχών».

Για την χρονολόγηση της Οδού ανέφερε πως πιστεύεται ότι κατασκευάστηκε ανάμεσα στο 146 π.Χ. - οπότε η Μακεδονία έγινε επαρχία του ρωμαϊκού κράτους - και στο 120 π.Χ. και πως σύμφωνα με τις πληροφορίες του Πολύβιο που διασώζει ο

Στράβων, «η Εγνατία ήταν «βεβηματισμένη κατά μίλιον» και «κατεστηλωμένη μέχρι Κυψέλων και Έβρου ποταμού» και ορίζει το μήκος της από το Δυρράχιο μέχρι τα Κύπελα σε 535 μίλια».

Πρόσθεσε ακόμη πως το ρωμαϊκό μίλι αποτελείται από 1.000 διπλά βήματα και αντιστοιχεί σε 1.482 μέτρα, τα αποτελέσματα των μετρήσεων αναγράφηκαν σε μιλιάρια. Και πως σε δύο από τα παλαιότερα σώζεται και το όνομα του κατασκευαστή του δρόμου, ο Ανθύπατος Γναίος Εγνάτιος, Διοικητής της επαρχίας της Μακεδονίας τα πρώτα χρόνια της κατάκτησής της από τους Ρωμαίους.

Η κ. Τσατσοπούλου αναφέρθηκε στην συνέχεια σε μια πολύτιμη πηγή πληροφοριών, τα οδοιορικά: «Ήταν ένα είδος περιγραφικού ταξιδιωτικού οδηγού της αυτοκρατορίας και διαθέτουμε συγκριτικό πίνακα με όλα τα γνωστά οδοιορικά που αφορούν στην περιοχή της Ανατολικής Μακεδονίας και της Θράκης. Από τα οδοιορικά λίγα διασώθηκαν. Ένα από αυτά είναι το οδοιορικό του Αντωνίνου που συντάχθηκε κατά τα πρώτα χρόνια της Διοίκησης του Διοκλητιανού και περιέχει αρκετές χιλιάδες γεωγραφικές ονομασίες με εκτίμηση των μεταξύ τους αποστάσεων. Λίγο μεταγενέστερο είναι το ιερουσαλημιτικό η βορδινάλιο οδοιορικό και συντάχθηκε το 333 μ.Χ. Αυτό περιγράφει το δρομολόγιο από τα Βουρδίνγαλα, τη σημερινή Μπορντώ δηλαδή μέσω Ρώμης στα Ιεροσόλυμα για χρήση των προσκυνητών των Αγίων Τόπων».

Αναφορικά με την ύπαρξη χαρτών, η ομιλήτρια, ανέφερε πως ο μόνος σωζόμενος αρχαίος χάρτης, είναι ο Πευτιγγεριανός Πίνακας, ένα αντίγραφο του 12^{ου} αιώνα, παλαιότερου ρωμαϊκού πρωτότυπου, που έχει τη μορφή ενός συνεχόμενου στενόμακρου χάρτη 0,34 μ. πλάτους και 6,80 μ. μήκους και δείχνει τον τότε γνωστό κόσμο από τη Βρετανία ως την Ινδία.

Η κ. Τσατσοπούλου στη συνέχεια περιέγραψε τη χάραξη και το μήκος της Αρχαίας Εγνατίας Οδού: «Η απεικόνιση του εδάφους γίνεται εντελώς σχηματικά και με πολύ παραμορφωμένη προοπτική. Είναι περισσότερο ένα σχηματικό διάγραμμα για τον ταξιδιώτη και καταγράφει τις πόλεις, τις αποστάσεις μεταξύ τους και τη θέση τους μέσα σ' ένα εξαιρετικά ανεπτυγμένο οδικό δίκτυο του ρωμαϊκού κόσμου. Η χάραξη και το μήκος λοιπόν της Εγνατίας, μας είναι σε σημαντικό βαθμό γνωστά. Ξεκινούσε από δύο κλάδους, από το Δυρράχιο και την Απολλωνία και έφτανε στη Θεσσαλονίκη όπου συνδεόταν με το Αιγαίο Πέλαγος. Στη συνέχεια περνούσε από την Αμφίπολη και μέσω των Φιλίππων έφτανε, τη σημερινή Καβάλα. Συνέχιζε ακολουθώντας τις νότιες πλαγιές της οροσειράς της Ροδόπης, για ν' αποφύγει τις εκτεταμένες ελώδεις εκτάσεις που περιβάλλανε τις λιμνοθάλασσες της πεδιάδας Ξάνθης και Ροδόπης. Η Εγνατία Οδός κατέληγε στα Κύπελα του ποταμού Έβρου. Αργότερα επεκτάθηκε και μέχρι το Βυζάντιο. Η ταυτότητα της χάραξης εντυπωσιάζει κι επιβεβαιώνει την ικανότητα των Ρωμαίων τοπογράφων. Γκρομάτικοι, δηλαδή γεωμέτρες, είναι οι τοπογράφοι στα λατινικά.

Ο όρος «Γκρομάτικοι», προέρχεται από τη λέξη «Γκρόμα», το τοπογραφικό όργανο που χρησιμοποιούσαν και το οποίο φαίνεται και στην αναπαράσταση. Άλλη ονομασία γι'

αυτούς είναι οι «αγκριμενσόρες», Αγρονόμοι – Τοπογράφοι. Στη Ρώμη προτιμούσαν τις ευθείες χαράξεις, όπως συμβαίνει και με τους σύγχρονους αυτοκινητοδρόμους. Η Εγνατία απέφευγε τα δύσκολα και ασταθή εδάφη, τις κλειστές στροφές και τις μεγάλες κλίσεις, απέφευγε επίσης τα χαμηλά σημεία των κοιλάδων και ακολουθούσε τις ομαλές κορυφογραμμές χαμηλών λόφων ή τις προσήλιες πλαγιές, παραμένοντας κατά το δυνατό μακριά από τη ροή των υδάτων. Όταν όμως έπρεπε να διασταυρωθεί με ρέματα και με ποτάμια, δεν υπήρχε δισταγμός, όπως μαρτυρούν τα πολλά υπολείμματα μικρών και μεγάλων λιθόκτιστων γεφυρών».

Η κ. Τσατσοπούλου αναφέρθηκε στη συνέχεια στην οδοποιία αλλά και τους σταθμούς εξυπηρέτησης της αρχαίας Εγνατίας Οδού: «Για την κατασκευή του δρόμου, το χώμα απομακρυνόταν και τη θέση του έπαιρναν στρώματα από κροκάλες, αμμοχάλικο και ακατέργαστους λίθους που συνδέονταν μεταξύ τους με συμπιεσμένο αμμώδες χώμα ή ασβεστοκονίαμα. Το οδόστρωμα αποτελείτο από πολύ καλά τοποθετημένες κροκάλες, με ποικιλία υποστρωμάτων. Η πληροφορία αυτή προέκυψε από μια ανασκαφική έρευνα που κάναμε από κοινού με το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης και τον κ. καθηγητή κ. Ξυδάκη. Το συνολικό πάχος του υποστρώματος έφτανε το 1,20 μ. Το πλάτος του δρόμου κυμαινόταν από 4 έως 9 μέτρα ανάλογα με το υπέδαφος και τις ανάγκες της κυκλοφορίας. Η πορεία γινόταν από τ' αριστερά ώστε οι οδηγοί των αρμάτων που κρατούσαν τα ηνία με το δεξί χέρι και το μαστίγιο με το αριστερό, να μην τραυματίζουν τον αντιθέτως διερχόμενο. Όλοι οι ρωμαϊκοί δρόμοι είχαν πορεία από το αριστερό ρεύμα και το σύστημα αυτό διατηρείται ακόμη και σήμερα σε χώρες αγγλοσαξονικής επιρροής που δεν άλλαξαν κατεύθυνση στα χρόνια του Ναπολέοντα όπως ο υπόλοιπος κόσμος. Η Εγνατία Οδός προοριζόταν κυρίως για χρήση από το στρατό και τους κυβερνητικούς υπαλλήλους.

Ήταν στην ακμή της αυτοκρατορίας μια πολυσύχναστη αρτηρία και απαιτούσε καλή οργάνωση για να είναι παράλληλα και λειτουργική. Υπήρχαν διάφορες εγκαταστάσεις κατά μήκος του δρόμου. Οι σταθμοί ανεφοδιασμού απείχαν μεταξύ τους 7 έως 14 μίλια, 10 ως 20 χιλιόμετρα δηλαδή. Εκεί υπήρχαν εφεδρικά ζώα καθώς και προσωπικό για την περιποίησή τους (κτηνίατροι, ιπποκόμοι, πεταλωτές).

Επίσης υπήρχε και προσωπικό για την εξυπηρέτηση των ταξιδιωτών καθώς και τα *Mutations*, τα αντίστοιχα των σημερινών ΣΕΑ, των σταθμών εξυπηρέτησης αυτοκινητιστών. Ερείπια από το *Mutatio Purdis* εντοπίστηκε ανατολικά της Καβάλας. Μέχρι στιγμής, η σύγχρονη Εγνατία διαθέτει μόλις ένα σταθμό ΣΕΑ. Για την εξυπηρέτηση των ταξιδιωτών υπήρχαν επίσης, τα *Mansiones*, τα πανδοχεία».

Στο σημείο αυτό η ομιλήτρια αναφέρθηκε στην κατασκευή χώρων διαμονής για τους ταξιδιώτες κατά μήκος της Εγνατίας Οδού αλλά και σε θέματα διοικητικής οργάνωσης: «Τα πανδοχεία ήταν εγκατεστημένα σε σημεία σύμφωνα με το τέλος μιας πλήρους ταξιδιωτικής ημέρας, ανά 30 έως 40 μίλια ή 45 ως χιλιόμετρα. Αυτό το γεγονός επηρέασε βαθύτατα τη χωροταξική οργάνωση της Μακεδονίας και της Θράκης, αφού ακόμη και σήμερα οι μεγαλύτερες πόλεις που βρίσκονται πάνω στον άξονα της

Εγνατίας απέχουν μεταξύ τους από 45 έως 60 χιλιόμετρα (Εδεσσα, Γιαννιτσά, Θεσσαλονίκη από Λαμία αλλά και Καβάλα, Ξάνθη, Κομοτηνή, Αλεξανδρούπολη).

Υπήρχαν επίσης μοτέλ και πανδοχεία, εκτός του επίσημου συστήματος. Τέλος υπήρχαν και στρατόπεδα και φυλάκια, σε ποτάμια, σε στενά και σε ορεινά περάσματα. Το φρούριο στο κέντρο της Κομοτηνής είναι μια τέτοια περίπτωση. Βρίσκεται στην άκρη μιας ορεινής διαδρομής που οδηγεί στην ενδοχώρα της Θράκης και επίσης στις όχθες ενός ποταμού, ο ρους του οποίου έχει σήμερα μετατοπισθεί τεχνητά.

Οι κρατικές Υπηρεσίες που χρησιμοποιούσαν κατά προτεραιότητα την Εγνατία ήταν οι αγγελιοφόροι του αυτοκρατορικού ταχυδρομείου και οι μεταφορείς αυτοκρατορικών αγαθών. Επιβάλλονταν μάλιστα και όρια βάρους στη μεταφορά, ώστε να αποφεύγονται τα παραφορτωμένα οχήματα και ζώα. 1.000 λίβρες, περίπου 328 κιλά ήταν το μέγιστο επιτρεπτό.

Οι κυβερνητικοί υπάλληλοι έφεραν διαβατήρια, γνωστά ως διπλώματα, που έδιναν τη δυνατότητα σε κάποιον να χρησιμοποιεί αυτοκρατορικά οχήματα και άλογα. Τα ταξίδια γίνονταν με άλογο ή μουλάρι ενώ μπορούσαν να ενοικιαστούν και οχήματα με 2 ή 4 τροχούς, ανάλογα με το φορτίο. Από πολλές απόψεις η αρχαία Εγνατία Οδός ήταν τόσο κοντά στους σύγχρονους αυτοκινητόδρομους, που οι συγκρίσεις εκπλήσσουν.

Στους αιώνες που ακολούθησαν τίποτε παρόμοιο δεν κατασκευάστηκε. Έπρεπε να φτάσουμε στις αρχές του 20^{ου} αιώνα για να εμφανιστούν οδικοί άξονες με ανάλογο σχεδιασμό. Οι ραγδαίες αλλαγές στην εκμετάλλευση της γης κατά τα τελευταία 10 χρόνια, υπήρξαν καταλυτικές για τον αρχαίο δρόμο.

Η ιστορία ξεχάστηκε, τ' αρχαία οδοστρώματα σκεπάστηκαν ή καταστράφηκαν. Όχι όλα, ευτυχώς. Στον ορεινό αυχένα που ενώνει τα Ζωνέα Όρη με το Όρος Ισμαρος, σώζονται σε απρόσμενο βαθμό εκτεταμένα Τμήματα της Αρχαίας Εγνατίας. Η χάραξη θεωρείται υπόδειγμα για τους οδοποιούς κάθε εποχής».

Στο σημείο αυτό η κ. Γσατσοπούλου αναφέρθηκε στις σύγχρονες προσπάθειες για την ανάδειξη της αρχαίας Εγνατίας Οδού: «Πινακίδες τοποθετήθηκαν με τρόπο ώστε να καθοδηγούν τον περιπατητή κατά μήκος όλης της γνωστής πορείας στην ορεινή διάβαση των Ζωνέων, επιτρέποντάς του να νιώσει τη συγκίνηση της ανακάλυψης, βαδίζοντας πάνω στο αρχαίο οδόστρωμα. Παράλληλα σχεδιάσαμε και κατασκευάσαμε με την Εγνατία Α.Ε. ενημερωτικές πινακίδες με κείμενα και χάρτες που πληροφορούν τον επισκέπτη για την ευρύτερη περιοχή και την ιστορία της. Η διάβαση του αυχένα των Ζωνέων ιδιαίτερη και διαχρονική σημασία καθώς συνέδεε τις πεδιάδες της Ροδόπης και του Έβρου και επίσης το Θρακικό Πέλαγος με τη Θρακική ενδοχώρα.

Το σημείο αυτό που εμφανίζει ίχνη ζωής και εμπορικής δραστηριότητας ήδη από τον 12^ο π.Χ. αιώνα, επέλεξαν στα μέσα του 6^{ου} π.Χ. αιώνα άποικοι από τη Σαμοθράκη, σαν το καταλληλότερο για την επέκτασή του στη θρακική ακτή. Ήταν μια καίρια επιλογή η

οποία είχε σχεδόν 2 αιώνες απέφερε πλούτο και δύναμη, όπως επιβεβαιώνουν τα ευρήματα από την ανασκαφική έρευνα στη ζώνη, τη σημαντικότερη από τις πόλεις της σαμοθρακικής Περαίας».

Αμέσως μετά η κ. Τσατσοπούλου προχώρησε σε μια σύντομη γνωριμία του κοινού με έναν από καλύτερα αξιοποιημένους αρχαιολογικούς χώρους της Θράκης: «Η πόλη ανασκάπτονταν ήδη από το 1966 από τον αείμνηστο Έφορο Αρχαιοτήτων Ανδρέα Μαυρίτση. Από το 1983 ανέλαβα την ευθύνη της έρευνας και της ανάδειξής του μέχρι το τέλος του 2015 οπότε και ολοκλήρωσα τη διαδρομή μου στο Υπουργείο Πολιτισμού. Ο αρχαιολογικός χώρος είναι σήμερα εύκολα προσβάσιμος με αποθήκες, εργαστήρια, φυλάκιο, εκδοτήριο με χώρους υγιεινής για τους επισκέπτες, που μπορεί να εξυπηρετεί και ΑμΕΑ. Ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να προμηθευτεί ενημερωτικό υλικό και αντίγραφα αντιπροσωπευτικών ευρημάτων της ανασκαφής που ήδη εκτός του αρχαιολογικού χώρου της ζώνης, πωλούνται και σε άλλα πωλητήρια, το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων σε όλη την Ελλάδα. Για την πληρέστερη ενημέρωση και πιο ξεκούραστη περιήγηση του επισκέπτη χαράχτηκαν διαδρομές σε όλη την έκταση του χώρου. Κατασκευάστηκαν επίσης ξύλινοι διάδρομοι συνολικού μήκους 1.500 μέτρων που σε συνδυασμό με πλατώματα και ράμπες, διευκολύνουν την πρόσβαση και την επισκεψιμότητα. Κατά μήκος των διαδρομών αυτών τοποθετήθηκαν πληροφοριακές πινακίδες με δίγλωσσα κείμενα και σχεδιαστικές αναπαραστάσεις. Το 1988 αποκαλύφθηκε στο κέντρο περίπου της πόλης ένα Ιερό Απόλλωνα, το παλιότερο σε ολόκληρη τη Θράκη. Ο πλούτος, η ποικιλία και η ποιότητα των ευρημάτων του εκπλήσσουν. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και αρχιτεκτονική του Ιερού.

Προέκυψε ότι το βασικό κτίριο του Ιερού, ο ναός του Απόλλωνα αλλά και ο κεντρικός αύλειος χώρος καθώς και η θέση του θυσιαστήριου βωμού, καθορίζονται από ευρεία εφαρμογή της γεωμετρικής αναλογίας που αργότερα έγινε διάσημη ως χρυσή τομή. Αυτό το γεγονός καθιστά το Ιερό του Απόλλωνα το παλαιότερο μέχρι τώρα γνωστό κτιριακό συγκρότημα στο οποίο τεκμηριώνεται χρήση της χρυσής τομής ως βασικής αρχής σχεδιασμού, όχι μόνο μεμονωμένου κτιρίου αλλά και διάταξης οικοδομικού συνόλου.

Εκείνο όμως το εύρημα που καθιστά απολύτως ξεχωριστό το Ιερό της Ζώνης, είναι το σύνολο των επιγραφικών μαρτυριών της γλώσσας που μιλούσε μια πολύ σημαντική συνιστώσα του πληθυσμού της και που χρησιμοποιείτο όχι μόνο ως θρησκευτική, τελετουργική ιερή γλώσσα αλλά και στα επίσημα δημόσια κείμενα της κοινότητας. Η μελέτη τους έδειξε ότι περιλαμβάνουν τη μεγαλύτερη συγκέντρωση θρακικών επιγραφών που έχει βρεθεί μέχρι σήμερα σε ολόκληρη τη Βαλκανική. Το γεγονός αυτό σηματοδοτεί την ιδιαιτερότητα της αρχαίας ζώνης και την πολιτική και κοινωνική της ταυτότητα. Η χρήση ελληνικού αλφαβήτου στη χάραξη αναθηματικών επιγραφών με γραπτή απόδοση για πρώτη φορά της μέχρι τότε μόνο ομιλούμενης θρακικής γλώσσας και η παράλληλη χρήση της μαζί με την ελληνική σε ψηφίσματα της πόλης όπως αυτό το δίγλωσσο που βλέπετε στην εικόνα, αποτελούν μοναδικά παραδείγματα πολιτικής ενσωμάτωσης που δεν έχουν ακόμη τουλάχιστον ανάλογά τους πουθενά σε ολόκληρη την ευρύτερη περιοχή της Θράκης».

Αμέσως μετά ο πρόεδρος ευχαρίστησε την κ. Τσατσοπούλου για την ενδιαφέρουσα παρουσίασή της και έδωσε το λόγο στην κα Κωνσταντίνα Καλλιντζή, Προϊσταμένη της Εφορείας Ξάνθης.

Ομιλία από την κ. Κωνσταντίνα Καλλιντζή, Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Ξάνθης

Ο τίτλος της ομιλίας της κ. Καλλιντζή ήταν «*Το έργο της ΕΦΑ Ξάνθης για την ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων Αβδήρων και Πόρων*». Η Προϊσταμένη της Εφορείας Ξάνθης αφού πήρε το λόγο είπε περίπου τα εξής: «*Αγαπητέ Πρόεδρε και μέλη του Διαζώματος, αγαπητοί συνάδελφοι και συμπολίτες μας, χαίρετε. Στο πανόραμα της παρουσίασης του κ. Τριαντάφυλλου είδαμε το βόρειο τμήμα του νομού Ξάνθης. Εγώ θα σας παρουσιάσω το νοτιοανατολικό τμήμα του νομού που βρίσκεται στο χώρο του Δήμου Αβδήρων. Οι αρχαιολογικοί χώροι που βρίσκονται σε αυτό, είναι τα Αβδηρα, το Ποδίστυλον και οι Πόροι και βέβαια το Αρχαιολογικό Μουσείο των Αβδήρων.*

Τα Αρχαία Αβδηρα, ιδρύθηκαν το 7^ο αιώνα π.Χ. και επέζησαν μέχρι τον 4^ο αιώνα μ.Χ. στη διάρκεια των οποίων δημιουργήθηκαν δυο οχυρωματικοί περίβολοι με ισάριθμες πόλεις, πολεοδομικά συγκροτήματα, λιμενικές εγκαταστάσεις, ακρόπολη, νεκροταφεία και οδικό δίκτυο εκτός των τειχών.

Η διάδοχη πόλη είναι το Πολύστυλον που αναπτύχθηκε στο λόφο της Αρχαίας Ακρόπολης με τις ανασκαφές. Είναι γνωστός ο Επισκοπικός Ναός, Κοιμητηριακοί Ναοί και μεγάλο μέρος της οχύρωσης. Οι Πόροι από τους οποίους περάσατε ερχόμενοι προς τα δω, βρίσκονται στο Πόρτο Λάγος, κοντά στο εκκλησάκι του Αγ. Νικολάου το οποίο σίγουρα το είδατε».

Η κ. Καλλιντζή στη συνέχεια παρουσίασε το έργο το οποίο προτείνει η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ξάνθης για την επόμενη προγραμματική περίοδο και με το οποία η Εφορεία επιχειρεί με συστηματικό τρόπο να φέρει τους αρχαιολογικούς χώρους στο ευρύ κοινό: «*Αποτελεί συνέχεια των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων του 1^{ου} και 2^{ου} ΠΕΠ, του 3^{ου} ΚΠΣ και του ΕΣΠΑ. Στη διάρκεια αυτών, ο αρχαιολογικός χώρος των Αβδήρων, κατέστη οργανωμένος και επισκέψιμος για το ευρύ κοινό με υποδομές, εκθεσιακούς χώρους και περιηγήσεις επισκεπτών. Και βέβαια συντήρηση και αποκατάσταση των μνημείων.*

Το επιπλέον που θα προσφέρει το έργο αυτό, είναι η προβολή και η απόδοση στο κοινό μη αναδεδειγμένων μνημείων και χώρων, όπως για παράδειγμα το Πολύστυλον το οποίο παρ' όλο που δεν είναι αναδεδειγμένο, είναι προσιτό στους κατοίκους της περιοχής καθώς τελούνται διάφορες εκδηλώσεις, όπως είναι συναυλίες για παράδειγμα ή ο υπαίθριος εσπερινός, αποθήκες κοντά στο ανατολικό λιμάνι σε περιοχές δίπλα σε χωματόδρομους ή σε επαρχιακούς δρόμους ή σε οργανωμένες παραλίες.

Οι Πόροι βρίσκονται εκατέρωθεν της εθνικής οδού, χώροι δίπλα σε οικισμούς, χώροι μέσα στο αγροτικό δίκτυο των χωματόδρομων που περιβάλλουν όλη την αγροτική περιοχή των Αβδήρων. Περιοχές δηλαδή που ενώ είναι ορατές, είναι άγνωστες στο κοινό ή που ενώ τις συναντά κάθε μέρα, δεν ξέρει τί είναι αυτές.

Όλες αυτές οι περιοχές πρόκειται να ενταχθούν σ' ένα δίκτυο διαχρονικής περιήγησης με κυριότερη δράση τη σχεδίαση και υλοποίηση διαδρομών. Η αυτοκινητιστική διαδρομή είναι η μεγαλύτερη, θα υπάρχει όμως και ποδηλατική διαδρομή όπως και πεζοπορικές διαδρομές σε διάφορα μνημεία. Η σήμανση των διαδρομών με πινακίδες κατεύθυνσης θέσης και ενημερωτικές είναι επιβεβλημένη, έχουν σχεδιαστεί 98 πινακίδες και θα παρακολουθήσουμε τώρα τις 17 στάσεις της αυτοκινητιστικής διαδρομής προσπαθώντας να σας βάλω στο πνεύμα του έργου πριν καν ξεκινήσει αυτό.

Η μελέτη έχει ολοκληρωθεί, έχει εγκριθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού και βρισκόμαστε στο τελικό στάδιο της σύνταξης του Τεχνικού Δελτίου το οποίο θα κατατεθεί στην επόμενη εβδομάδα. Ο επισκέπτης θα ξεκινά από τον κόμβο της Εγνατίας Οδού και ακολούθως θα πηγαίνει στο σύγχρονο οικισμό όπου θα βλέπει το Αρχαιολογικό Μουσείο Αβδήρων. Θα κατευθύνεται μετά στον αρχαιολογικό χώρο, με πρώτο σταθμό την περιοχή στο βορειοδυτικό άκρο του αρχαιολογικού χώρου. Είναι ένας χώρος που ανέσκαψε παλιά η κα Κουκούλη, που αποτελεί τον πυρήνα των πρώτων αποίκων των Κλαζομενίων. Στην ουσία αποτελεί τμήμα της πόλης του Δημόκριτου και περιλαμβάνει οχυρώσεις, Ιερό, Νεώσοικο και άλλες τέτοιες περιοχές.

Η δεύτερη στάση είναι μια προβλήτα και καταστήματα δίπλα σε αυτήν, εκατέρωθεν του οχυρωματικού περιβόλου. Τα λιμάνια είναι σε χερσαίες σήμερα περιοχές όπως και το δεύτερο, στην 4^η στάση και το νοτιοδυτικό λιμάνι της πόλης, είναι υποθαλάσσιο.

Συνεχίζουμε την ίδια την πόλη την οποία σας περιέγραψα και συγκεκριμένα το νότιο περίβολο, αλλά και το Πολύστυλο. Στο ανατολικό τμήμα της πόλης θα δούμε το θέατρο, ό,τι κατάλοιπα υπάρχουν σε αυτό, τις αποθήκες του λιμανιού και το ανατολικό λιμάνι της πόλης.

Συνεχίζοντας θα δούμε το τείχος το οποίο είναι ένα συνεχόμενο έξαρμα γης τα κατάλοιπα του οποίου βρίσκονται θαμμένα, αλλά υπάρχει χωματόδρομος αγροτικός που ρέει παράλληλα με αυτό και βέβαια νεκροταφεία γεμάτα ταφικούς τύμβους, μνημεία και έναν δρόμο που τα διασχίζει.

Ακολούθως πηγαίνουμε ανατολικά και θα συναντήσουμε τα λατομεία της Μάνδρας και του Πετρόλοφου. Είναι διάφορες περιοχές λατόμησης, από τις οποίες οι αρχαίοι Αβδηρίτες πορίζονταν το οικοδομικό υλικό τους, ένα είδος ψαμμίτη ή παρόλιθου. Και καταλήγουμε στους Πόρους, το σημερινό Πόρτο Λάγος από το οποίο ένα τμήμα είναι απαλλοτριωμένο, ενώ ένα άλλο, αυτό που έχει το τείχος όχι. Η ποδηλατική διαδρομή αποτελεί τμήμα της αυτοκινητιστικής. Βλέπουμε τα ίδια περίπου πράγματα, εκτός από

δυο περιοχές. Η μία είναι συστάδες, πολύ πυκνές συστάδες ταφικών τύμβων γύρω από μια οικοπεδοποιημένη σήμερα λίμνη και αγροτικές επαύλεις, ρωμαϊκών χρόνων με τρικλίνια, λουτρά και άλλους χώρους.

Οι πεζοπορικές διαδρομές βρίσκονται γύρω από τα μνημεία αυτά και αξιοποιούν μέσα στον αρχαιολογικό χώρο το δίκτυο που είχε σχεδιαστεί με το ΕΣΠΑ ενώ στις υπόλοιπες περιοχές, αξιοποιούν το υπάρχον αγροτικό δίκτυο το οποίο είναι πολύ καλής βατότητας.

Στο Αρχαιολογικό Μουσείο των Αβδήρων, στον κήπο του, θα διαμορφώσουμε μικρό καθιστικό καθώς εκεί γίνονται δράσεις επιστημονικές, κοινωνικές, όπως βλέπετε εδώ πέρα ένα κουρμπάνι (θρακιώτικο έθιμο) που γίνεται στις 30 Ιανουαρίου, κατά την ημέρα των Τριών Ιεραρχών, εκπαιδευτικά προγράμματα και άλλες τέτοιες δράσεις. Μέσα στον αρχαιολογικό χώρο θα διαμορφωθεί χώρος εκπαιδευτικών προγραμμάτων, στον οποίο θα σχεδιαστεί ένα σκάμμα όπου οι μικροί αρχαιολόγοι θα μπορούν να παρακολουθήσουν όλοι την ανασκαφική διαδικασία συμμετέχοντας σε αυτήν. Θα γίνουν διάφορες περιφράξεις και αντικαταστάσεις τμημάτων παλαιών περιφράξεων, καθαρισμοί και αποψιλώσεις όπου απαιτείται, ενώ το έργο θα έχει και άλλες δράσεις βέβαια, όπως είναι η έκδοση χάρτη για τις διαδρομές αυτές, φυλλαδίων, σε διάφορες γλώσσες αλλά και με σύστημα γραφής Μπράι, μακέτες για εκπαιδευτικά προγράμματα και για άτομα με προβλήματα όρασης, στο τέλος θα κάνουμε κάποια ημερίδα στην οποία από τώρα είστε καλεσμένοι.

Το έργο αυτό θεωρούμε ότι θα ενταχθεί στις δραστηριότητες της περιοχής πάρα πολύ εύκολα. Στην άμεση περιοχή του αρχαιολογικού χώρου των Αβδήρων, γίνονται ποικίλες δράσεις από διάφορους φορείς, όπως είναι η έναρξη και η λήξη εκδηλώσεων. Υπάρχουν μαθητικές κατασκηνώσεις, Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βιστωνίδας, τα ιαματικά λουτρά της Ποταμιάς, ο Ναός του Αγίου Νικολάου στο Πόρτο Λάγος, τα οποία ελκύουν κατ' έτος χιλιάδες επισκεπτών.

Η περιοχή αποτελεί τμήμα του Εθνικού Πάρκου Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης που περιλαμβάνει τις λίμνες της Βιστωνίδας, της Λάφρης και της Λαφρούδας. Τέλος, το έργο αναμένεται να ενταχθεί σε μια ευρύτερη σφαίρα δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα στην Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης με πλήθος επισκεπτών, όπως είναι το Καρναβάλι, οι γιορτές Παλιάς Πόλης και τα θερινά Φεστιβάλ των πεδινών οικισμών. Θα ενταχθεί επίσης στις ποικίλες δραστηριότητες της Εφορείας, όπως είναι αυτές του Μουσείου Αβδήρων, το οποίο έχει πολλούς επισκέπτες, τα νούμερα μπορεί να φαίνονται μικρά σε όσους είναι συνηθισμένοι στους αρχαιολογικούς χώρους της Νότιας Ελλάδας, η περιοχή όμως αυτή δεν είναι τουριστική και έτσι περίπου 110.000 επισκέπτες μέσα σε μια 10ετία, θεωρούμε ότι είναι πάρα πολλοί».

Σχετικά με το πλούσιο έργο του Μουσείου η ομιλήτρια είπε ως παρέχει πλούσιο ενημερωτικό υλικό για τους επισκέπτες και πλήθος εκδηλώσεων κοινωνικομορφωτικού χαρακτήρα, εκπαιδευτικά προγράμματα, και ειδικά

προγράμματα για την πρόσβαση ατόμων με αναπηρίες, στο φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον του Μουσείου και των αρχαιολογικών χώρων.

Καταλήγοντας η Προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ξάνθης ενημέρωσε το κοινό πως προγραμματίζεται η εκκίνηση του έργου «Συντήρηση και ανασκαφή συμπληρωματικών χώρων Αβδήρων», εκφράζοντας την ικανοποίησή της για τη σχετική ανακοίνωση του Περιφερειάρχη Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Ολοκλήρωσε την ομιλία της ευχαριστώντας το κοινό.

Στη συνέχεια ο πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης εισήγαγε το κοινό στην επόμενη θεματική ενότητα που αφορούσε τη συνάντηση των μνημείων με την ψηφιακή εποχή και καλωσόρισε στο βήμα τον κ. Πρόδρομο Τσιαβό, που είναι Υπεύθυνος Ψηφιακής Ανάπτυξης στη ΣΤΕΓΗ Γραμμάτων και Τεχνών, του Ιδρύματος Ωνάση.

II. Η συνάντηση των μνημείων με την ψηφιακή εποχή

Ομιλία από τον κ. Πρόδρομο Τσιαβό, Υπεύθυνος Ψηφιακής Πολιτικής στη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση

Η ομιλία του κ. Τσιαβού είχε τίτλο: «Ανοιχτή Καινοτομία και Πολιτιστική Κληρονομιά: Το “ΔΙΑΖΩΜΑ” για τους πολίτες του κόσμου» και αφού έλαβε το λόγο ο ομιλητής είπε περίπου τα εξής:

«Να πω ότι μετά την ομιλία του κ. Μπολέτη δεν ξέρω κατά πόσο τα δικά μου έχουν να πουν πράγματα τόσο συναρπαστικά, γιατί μερικές φορές τα ίδια τα μνημεία είναι πιο συναρπαστικά απ’ οτιδήποτε μπορούμε να πούμε, πολύ περισσότερο όταν ασχολούμαστε με την ψηφιακή τεχνολογία.

Θα κάνω μια προσπάθεια ξεκινώντας λέγοντας ότι ο τίτλος μου στο Ίδρυμα για τη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση, είναι Υπεύθυνος Ψηφιακής Πολιτικής και συνήθως όταν το λέω αυτό, όταν λέμε ότι κάνω ψηφιακή ανάπτυξη παίρνω δυο αντιδράσεις. Η μία αντίδραση όταν με κοιτάνε περίπου όπως με κοιτάζει ο Πρόεδρος, «τί κάνει τούτος;». Η δεύτερη αντίδραση είναι αυτή που υπάρχει όταν φτιάχνεις έναν υπολογιστή όταν χαλάει.

Πρέπει να πω όμως ότι η ψηφιακή ανάπτυξη δεν αφορά τόσο πολύ την τεχνολογία. Και γενικά ή ψηφιακή τεχνολογία σήμερα δεν αφορά τόσο πολύ την τεχνολογία. Αυτό που αφορά είναι κυρίως ανθρώπους, διασυνδέσεις, σχέσεις, επικοινωνία, καινοτομία, εκπαίδευση και όλα αυτά που λέμε εμείς πολιτισμό.

Και για να σας δώσω να το καταλάβετε με ένα καθημερινό παράδειγμα, σκεφτείτε το facebook. Πόσοι από δω έχουν facebook ή χρησιμοποιούν κοινωνικά δίκτυα; Αρκετοί. Δεν το σκέφτεσαι ως τεχνολογία, το σκέφτεσαι ως μέσο που βλέπεις τί έγινε σήμερα ή τι έκανε κάποιος που εν πάση περιπτώσει παρακολουθεί.

Η τεχνολογία έχει το χαρακτήρα σήμερα όπως εφαρμόζεται, ότι είναι αόρατη. Και αυτό που προσπαθούμε να κάνουμε στην ψηφιακή ανάπτυξη είναι να την κάνουμε λίγο ακόμα πιο αόρατη και να προσπαθήσουμε να συνδέσουμε τα κομμάτια μεταξύ τους. Αυτό λοιπόν που θα ήθελα να κάνω σήμερα είναι να συνδέσω κάποια κομμάτια που φαίνονται λίγο ασύνδετα. Ας προσπαθήσουμε να τα δούμε ένα-ένα.

Πρώτα απ' όλα είναι η Εύα Πάλμερ, η γυναίκα του Σικελιανού. Και γιατί τη θυμήθηκα: Προσπαθούσα να σκεφτώ για την παρουσίαση, για την ανοιχτή καινοτομία τί μπορώ να πω για την ανοιχτή καινοτομία και τί μπορώ να πω για το μνημείο και θυμήθηκα πριν από 10 χρόνια περίπου, ένα project μου με το αρχείο του Σίμωνος Καρρά. Τότε είχα ακούσει για πρώτη φορά μετά το σχολείο, τη δουλειά της Εύας Πάλμερ, η οποία εκτός από τη δουλειά που έκανε με το Σικελιανό για τις Δελφικές εορτές, είχε δώσει πολύ μεγάλη έμφαση σ' αυτό που στα Αγγλικά λέμε «crafts», στα κομμάτια τα οποία έχουν να κάνουν με τη χειροτεχνία, που έχουν να κάνουν με το ένδυμα, που έχουν να κάνουν με τη χορογραφία, τη δραματουργία, αυτές που είναι λίγο πιο δεύτερες συνήθως τέχνες.

Αλλά είναι αυτές όλες οι οποίες μας δίνουν κάτι παραπάνω από την απλή υλικότητα ενός μνημείου. Είναι όλο αυτό το γνωσιακό κεφάλαιο που ενσωματώνεται σ' ένα μνημείο. Κι αν είναι κάτι το οποίο μπορώ να πω με μια λέξη που κατάλαβα από τη δουλειά της Εύας Πάλμερ, ήταν ότι μας θύμισε ότι το Αρχαίο Θέατρο δεν είναι αρχαίο και δεν είναι μόνο για το Θέατρο.

Αυτοδιοίκηση είναι ένα μικρό απόσπασμα από το βιβλίο της, καταλαβαίνετε ότι είναι μετάφραση από τ' Αγγλικά, αλλά το έχω πάρει ακριβώς όπως είναι. Αυτό που βρίσκω ότι είναι ενδιαφέρον σ' αυτό το κομμάτι, είναι η πρακτικότητα. Τη ρώτησαν για τις Δελφικές εορτές και τον Σικελιανό και είπε «εγώ δεν είμαι τίποτα, έχω ένα πρακτικό που μου επιτρέπει να πραγματοποιώ, να υλοποιώ επειδή είμαι Αμερικανίδα».

Με αυτόν τον τρόπο, αυτό που βλέπουμε είναι ότι βλέπουμε το μνημείο πέρα απ' το μνημείο, δηλαδή βλέπουμε όλα τα στοιχεία που βρίσκονται γύρω απ' αυτό. Για αυτό το λόγο, στις Δελφικές εορτές το μνημείο είχε για τους πολίτες του κόσμου μια εικόνα πέρα από τα στενά εθνικά μας σύνορα - κάτι το οποίο το κάνουμε διαρκώς κι εμείς εδώ - το μνημείο ως συνέχεια στο χώρο και το χρόνο, δηλαδή τον λαϊκό πολιτισμό και την παράδοση.

Θ' αφήσω το πρώτο σημείο, και θα πάω σ' ένα κομμάτι πολλά χρονιά μετά, γύρω στα 100 περίπου, για να πάμε σ' αυτό που λέμε «ανοιχτή καινοτομία». Ένα πράγμα που βλέπουμε πάρα πολύ συχνά όταν έχουμε ν' αντιμετωπίσουμε σήμερα ένα περίπλοκο πρόβλημα, είναι ότι δε μπορούμε να το αντιμετωπίσουμε μεμονωμένα. Δεν υπάρχει ο μεμονωμένος ερευνητής, υπάρχουν ερευνητικές ομάδες.

Και πολύ συχνά αυτό που συμβαίνει και το βλέπουμε πάρα πολύ στον εταιρικό κόσμο, είναι ότι δε λύνουμε ένα πρόβλημα, μια εταιρεία. Συνεργάζονται πολλαπλές μεταξύ τους. Αλλά ακόμα και αν σκεφτούμε ποια είναι η πιο επιτυχημένη εγκυκλοπαίδεια

σήμερα, το μυαλό μας πάει τη Wikipedia, τουλάχιστον για τη γενικά τη δική μου και τις πολύ μικρότερες, δεν ξέρουν εγκυκλοπαίδειες όπως είναι η Britannica, ξέρουν τη Wikipedia, η οποία δεν έχει γραφτεί από ειδικούς μόνο, έχει γραφτεί από πολλούς ειδικούς σε διάφορα σημεία και με απλό κόσμο που έκανε το κείμενο κατανοητό.

Εμείς στο ΔΙΑΖΩΜΑ έχουμε ασχοληθεί, και μιλάω εμείς στο ΔΙΑΖΩΜΑ γιατί αισθάνομαι, έχω έρθει εδώ με αυτό τον τίτλο, εγώ είμαι ένας εθελοντής του Διαζώματος και ως ΔΙΑΖΩΜΑ μιλάω σήμερα και ως ΔΙΑΖΩΜΑ έχουμε δουλέψει πολύ με τη Wikipedia κι έχουμε δουλέψει πολύ με το να φέρουμε αυτή τη γνώση που υπάρχει στους ειδικούς επιστήμονες, να είναι κάτι το οποίο όταν κάποιος το ανοίγει στον υπολογιστή του να μπορεί να καταλάβει τι είναι.

Αυτό λοιπόν που βλέπουμε είναι ότι η καινοτομία συμβαίνει όπως έχει πει ένας Αμερικάνος συγγραφέας για την καινοτομία, στη βάση της πυραμίδας, δηλαδή είναι μικρά πραγματάκια που συμβαίνουν από πάρα πολλούς. Και αυτό ακριβώς είναι η ιδέα της ανοιχτής καινοτομίας. Για να σας δώσω ένα παράδειγμα λίγο πιο «διαστημικό», είναι ένα παιχνίδι που βγήκε πολύ πρόσφατα από τη Βασιλική Εταιρεία του Λονδίνου, το «Stall Catchers» το οποίο είναι το εξής: βάζουν να εντοπίσουν αφού δώσουν οδηγίες, διάφορες δυσμορφίες οι οποίες δεν είναι κανονικές. Και με αυτό τον τρόπο προσπαθούν να μειώσουν το πρόβλημα του Αλτσχάιμερ. Είναι ένα παιχνίδι online και προσπαθείς να βρεις πού υπάρχει πρόβλημα. Τί σημαίνει αυτό; Πολλοί άνθρωποι μπορεί να κάνουν μια απλή εργασία και να βρουν μια λύση, δηλαδή είναι αυτό που λέμε **crowd sourcing** ή **πληθοπορισμός**. Αυτό γίνεται επειδή οι άνθρωποι είναι συνδεδεμένοι μ' ένα Πληροφοριακό Σύστημα. Και αυτή είναι η ουσία της ανοιχτής καινοτομίας.

Αντίστοιχα, εάν δούμε στην περίπτωση του Act For Greece που κατάφερε το ΔΙΑΖΩΜΑ μέσα από τη δράση αυτή και μάζεψε κάποια χρήματα από διαφόρους μικρούς συνεισφέροντες, υπήρχε μεν μια ψηφιακή πλατφόρμα, αλλά ήταν το ανθρωποδίκτυο πάλι που έκανε αυτό που έκανε! **Αυτό που βλέπουμε λοιπόν είναι η τεχνολογία, έρχεται να συμπληρώσει το ανθρωποδίκτυο και υπό αυτή την έννοια είπα στην αρχή ότι η τεχνολογία είναι απλά και μόνο ένα μέσο.**

Ένα από τα πράγματα που λέμε στην οικονομία την ψηφιακή, είναι το περίφημο θεώρημα του Μόγκρεν ότι αν πάρεις όλο τον πλανήτη και τον δέσεις με τηλεπικοινωνιακό καλώδιο και μετά το τραβήξεις σα σβούρα, θα παραχθεί περιεχόμενο. Αυτό είναι το διαδίκτυο σήμερα. Και όλο αυτό το κουβάρι είναι η σύνδεση που έχουμε με αυτό.

Παίρνοντας αυτά τα δυο στοιχεία και πηγαίνοντας στο μνημείο, πρέπει να καθίσουμε να δούμε πώς μπορούμε να διασυνδέσουμε το μνημείο μεταξύ μας, πώς μπορούμε δηλαδή να συνδέσουμε με αυτό το ψηφιακό καλώδιο τα διάφορα σημεία, πώς μπορούμε να κάνουμε τις δικές μας μικρές συνεισφορές;

Όταν βλέπουμε ένα μνημείο στην Πληροφορική, σκεφτόμαστε τα προβλήματα του τί δεν κάνει το κράτος καλά στα ψηφιακά, αλλά δεν καθόμαστε να δούμε όλα αυτά τα πράγματα τα οποία συμβαίνουν γύρω από το μνημείο και είναι πολύ πιο σημαντικά. Δεν καθόμαστε να δούμε όλα τα πράγματα που εμείς ως μέλη του Διαζώματος βλέπουμε στις Γενικές Συνελεύσεις: βλέπουμε τα εκπαιδευτικά που γίνονται γύρω από αυτό, βλέπουμε εφαρμογές όπως είναι αυτή που θα δούμε, που κάνει η Clio Muse, βλέπουμε διαφόρους ανθρώπους οι οποίοι γράφουν στη Wikipedia γι' αυτό. Βλέπουμε ερευνητές που γράφουν γι' αυτό και δημοσιεύουν και υπάρχουν ψηφιακά.

Άρα υπάρχει μια πολύ έντονη δραστηριότητα γύρω από το μνημείο που ουσιαστικά ανταποκρίνεται σε αυτό που αποτελεί σήμερα το κεντρικό ευρωπαϊκό αναπτυξιακό πρότυπο, αυτό που η Ευρωπαϊκή Ένωση ονομάζει **τετραπλή έλικα** και αποτελείται από 4 κομμάτια. Είναι η συνεργασία της Δημόσιας Διοίκησης, της κοινωνίας των πολιτών, της έρευνας και του ιδιωτικού τομέα. Το είπε ο κ. Λαμπρινουδάκης όταν αναφερόταν στο Δημόσιο, είναι μια πολύ παλιά έννοια και άμα καθίσουμε και την αναλύσουμε είναι ακριβώς μια πάρα πολύ σύγχρονη έννοια γιατί αυτή είναι η ευρωπαϊκή μας πολιτική για την ανάπτυξη και είναι ο μόνος τρόπος να βγούμε έξω από τα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουμε. Πώς τα συνθέτουμε όλα αυτά, τί μπορούμε να κάνουμε εμείς και πώς μπορούμε να δούμε ένα ψηφιακό όραμα που νομίζω και ως Ίδρυμα και ως ΔΙΑΖΩΜΑ μοιραζόμαστε;

Για να πάμε σ' αυτό το κομμάτι, πρέπει ν' αναζητήσουμε και να φτιάξουμε πλατφόρμες οι οποίες έχουν 5 στοιχεία: Πρέπει να είναι παγκόσμια, δεν είναι κάτι το οποίο αφορά μόνο τα όσα γίνονται μέσα στον ελλαδικό χώρο και να πω ότι και οι Έλληνες επιστήμονες είναι παγκόσμιοι επιστήμονες, εμείς ως Ίδρυμα έχουμε δώσει χιλιάδες υποτροφίες τα τελευταία 40 χρόνια και υποστηρίζουμε πάρα πολλές έδρες με Έλληνες επιστήμονες από διάφορες επιστήμες σε όλο τον κόσμο. Αυτό το δίκτυο, με το παγκόσμιο δίκτυο των θεάτρων και των μνημείων, πρέπει να έρθουν σε μια επαφή, πρέπει να συνδέσουμε λίγο αυτή τη γνώση που υπάρχει διάσπαρτη.

Δεύτερον, χρειαζόμαστε ψηφιακά εργαλεία που μπορούν να πουν στους ανθρώπους μερικά πολύ απλά πράγματα, ελπίζω ότι θα έχουμε την ευκαιρία λίγο να δούμε και τα εργαλεία της Clio Muse γιατί είναι πάρα πολύ σημαντικό να καταλάβουμε ότι στην περίπτωση που κάποιος θέλει να επισκεφθεί πλέον ένα μνημείο δεν το κάνει χωρίς ψηφιακή διαμεσολάβηση. Άρα όταν η ζωή σου διαμεσολαβείται συνέχεια από αυτό εδώ το πράγμα, θα πει ότι είναι απαραίτητο να έχεις την πληροφορία, για να κάνεις τη δουλειά την οποία χρειάζεσαι, να μπορείς να δεις το μνημείο. Άρα τα μνημεία μας πρέπει ν' αποκτήσουν μία ψηφιακή πληροφορία για το πού βρίσκονται, τότε ανοίγουν, τότε κλείνουν, τί μπορώ να βρω εκεί, υπάρχει μια τουαλέτα, υπάρχει ένας φύλακας και γύρω απ' αυτό, ποιες δράσεις υπάρχουν.

Στο ΔΙΑΖΩΜΑ έρχονται πολύ συχνά ομάδες όπως αυτές που βλέπουμε σήμερα και έχουμε δει κι άλλες φορές, οι οποίες παράγουν δραστηριότητα γύρω από αυτή. Πώς τους διασυνδέουμε όλους αυτούς; Και όταν μιλάμε για ένα Σύμφωνο Ποιότητας όπως

αυτό το οποίο έχουμε δει στις μελέτες, πώς αυτό το Σύμφωνο Ποιότητας όταν εγώ πηγαίνω στο μαγαζί μπορώ να το δω πριν μπω μέσα; Ίσως μ' ένα QR Code, βλέποντάς το απλά ως ένα σημάδι, ή όπως παίρνεις τ' αστέρια που σου λένε «ναι, καλό ή κακό», να μπορείς να ξέρεις τί είναι αυτό το οποίο βλέπω, μου δίνει το ίδιο αισθητικό αποτέλεσμα;

Είναι αυτό που καμιά φορά μου λέει ο Πρόεδρος του Διαζώματος, είναι η πολιορκία ποιότητας. Αντί να προσπαθούμε, και το λέω αυτό επειδή έχουμε κάνει πάρα πολλές συζητήσεις κατηγορώντας συνέχεια το κράτος το οποίο λειτουργεί μ' ένα πολύ στενό μανδύα, για να μην το πω όπως το λένε οι Άγγλοι, ζουρλομανδύα, πρέπει να δούμε πώς μπορούμε να φτιάξουμε τα πράγματα τα οποία ελέγχουμε εμείς, είναι στο δικό μας χέρι ως ιδιώτες, ως πολίτες, για να κάνουμε μια πολιορκία ποιότητας που τελικά θ' αλλάζει και θ' αναγκάσει και τον ίδιο το δημόσιο τομέα ν' αλλάξει.

Τα μέσα τα οποία χρησιμοποιούμε για να κάνουν αυτά, δε θα πάω σε όλα αυτά γιατί αρκετά είναι τεχνικά, τα κάλυψα λίγο πολύ, το μόνο που θα ήθελα να πω είναι ότι τα **μνημεία πρέπει να είναι ανοιχτά και προσβάσιμα και ο ποιοτικός έλεγχος, πρέπει να έχουμε τα τεχνικά μέσα ώστε να γίνεται με τον πολίτη**. Ένα απλό rating να μπορώ να κάνω με το κινητό μου, να μπορώ να κάνω μια εξουσιοδότηση και να βάλω 1 αστέρι, 2 αστέρια, να μπορώ να πω γι' αυτό το μνημείο δυο πράγματα.

Αυτές οι απλές λύσεις οι οποίες δεν είναι βαριές, μπορούν να μας βοηθήσουν να πάμε τα πράγματα ένα βήμα παραπέρα. Και μην ξεχνάμε ότι τα μνημεία δεν απευθύνονται μόνο στους Έλληνες, αλλά απευθύνονται στους πολίτες του κόσμου».

Ο κ.Τσιαβός ολοκλήρωσε την ενδιαφέρουσα ομιλία του λέγοντας τα εξής: «Θα κλείσω με την επόμενη μέρα: Το δίκτυο το οποίο θέλουμε να φτιάξουμε και πάνω στο οποίο δουλεύουμε και ελπίζω μεταγενέστερα να έχω να σας δώσω κάτι πιο συγκεκριμένο, είναι ένα δίκτυο το οποίο προσπαθεί να κάνει το μνημείο πιο μεγάλο. Και ένα μνημείο επειδή ακριβώς είναι σχέσεις, μεγαλώνει όταν το βλέπουμε ως κάτι το οποίο είναι παγκόσμιο. Μεγαλώνει όταν το βλέπουμε όχι ως κάτι το οποίο παραμένει στατικό αλλά έχει διάρκεια και συνέχεια. Μεγαλώνει όταν βλέπουμε ότι δεν αφορά μόνο τη Διοίκηση αλλά την έρευνα, την ανάπτυξη και την κοινωνία των πολιτών. Και μεγαλώνει όταν καταλαβαίνουμε ότι όλος αυτός ο υλικός πολιτισμός που είναι από τα πραγματάκια που μπορείς ν' αγοράσεις σε σχέση μ' αυτό, μέχρι τη χειροτεχνία και την αγροδιατροφή, όλος αυτός ο υλικός πολιτισμός γύρω από το μνημείο είναι αυτά που τελικά το μεγαλώνουν.

Πάνω απ' όλα όμως νομίζω ότι το μνημείο πρέπει να μεγαλώνει στη συνείδησή μας, γιατί με τον τρόπο αυτό καταλαβαίνουμε και μπορούμε να αυξήσουμε την καινοτομία, που συμβαίνει στη βάση της πυραμίδας και για να μπορούμε όλοι εμείς που είμαστε στη βάση της πυραμίδας να βάλουμε αυτή τη μικρή καινοτομία, χρειαζόμαστε να βλέπουμε τα μνημεία μ' ένα τεκμήριο ανοιχτότητας που λέει πάλι και ο Πρόεδρος. Το μνημείο, η βασική του κατάσταση, η φυσική του κατάσταση, είναι ότι είναι ανοιχτό σε όλους μας.

Και μαζί ελπίζω να μπορέσουμε να βρούμε τί ακριβώς σημαίνει αυτό και πώς θα το κάνουμε. Ευχαριστώ πολύ».

Ο πρόεδρος ευχαρίστησε τον κ. Τσιαβό και κάλεσε στο βήμα τον κ. Γιάννη Κωνσταντινίδη Chief Officer Στρατηγικής, Μετασχηματισμού & Παρόχων του Ομίλου ΟΤΕ.

Ομιλία από τον κ. Γιάννη Κωνσταντινίδη, Chief Officer Στρατηγικής, Μετασχηματισμού & Παρόχων του Ομίλου Ο.Τ.Ε.

Η ομιλία του κ. Κωνσταντινίδη είχε τίτλο: «*Από την Εγνατία οδό στις σύγχρονες ψηφιακές λεωφόρους*». Ο κ. Κωνσταντινίδης καλησπέρασε το κοινό, ευχαρίστησε τον πρόεδρο του Διαζώματος και είπε περίπου τα εξής:

«Να ξεκινήσω ότι είναι ιδιαίτερη χαρά και τιμή μου που βρίσκομαι εδώ φέτος για μια δεύτερη χρονιά να μιλήσω στις εκδηλώσεις της Γενικής Συνέλευσης του Διαζώματος, και ευχαριστούμε πάρα πολύ κ. Μπένο για την ευκαιρία που μας δίνετε, να πούμε και ποια είναι η δική μας άποψη ως όμιλος ΟΤΕ, όσον αφορά τον ψηφιακό μετασχηματισμό του πολιτισμού μας.

Θα σταθώ στην εκπληκτική εικόνα που μας έδωσε ο Πρόδρομος Τσιαβός πριν, πώς με τα καλώδια οπτικών ινών, μπορούμε να δέσουμε την υδρόγειο γύρω-γύρω, να τη στροβιλίσουμε και αυτό να παράζει αξία. Και νομίζω ότι αυτό μαζί με κάποιες άλλες βασικές προϋποθέσεις, είναι τα βασικά θέματα της ομιλίας μου σήμερα.

Θα προσπαθήσω να περιγράψω ποιες είναι εκείνες οι αναγκαίες συνθήκες, δε μιλάω για ικανές ακόμα, οι αναγκαίες συνθήκες προκειμένου να προχωρήσουμε στην επόμενη μέρα όσον αφορά το τεράστιο πολιτιστικό απόθεμα που έχουμε, την τεράστια πολιτιστική κληρονομιά και πώς μπορούμε να πάμε ένα βήμα παραπέρα τον πολιτισμό μας προκειμένου να γίνει ανοιχτός σε όλους, να γίνει ενδιαφέρον σε όλους, ειδικότερα στη νέα γενιά και να προβληθεί σε παγκόσμιο επίπεδο.

Πέρυσι, από το αντίστοιχο βήμα είχαμε δει την εκθετική επιτάχυνση, όπως είπαμε, που ουσιαστικά είναι η ραγδαία εξέλιξη, η αλματώδης ανάπτυξη της τεχνολογίας που το διάβα της συμπαρασύρει τα πάντα, όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας. Είναι αυτό που αποκαλούμε «4^η Βιομηχανική Επανάσταση».

Στο μεσοδιάστημα που μεσολάβησε, στους 12 μήνες, πράγματι έχουμε δει πολύ σημαντικές εξελίξεις. Μία από αυτές βέβαια είναι ότι έγινα κι εγώ Διαζωματικός, έγινα ένας από σας. Εμπνεύστηκα πραγματικά από το όραμά σας και θέλω κι εγώ να είμαι μέρος κα με την προσωπική μου συμβολή σ' αυτό το πολύ όμορφο ταξίδι που έχετε ξεκινήσει.

Σε τεχνολογικό επίπεδο θα πω μόνο ότι το κεντρικό σημείο των εξελίξεων όσον αφορά την έρευνα και την τεχνολογία, έχει να κάνει με το πώς θα κατασκευάσουμε ολοένα και

πιο έξυπνες συσκευές. Μιλάμε για έξυπνες πόλεις. Σαν όμιλος ΟΤΕ υποστηρίζουμε δυο πιλοτικά, στη Χαλκίδα και στην Πάτρα, όπου έχουμε αναπτύξει εφαρμογές που βοηθούν τους πολίτες να βρίσκουν πιο εύκολα θέσεις parking, επίσης βοηθούν τους Δήμους να κάνουν εξοικονόμηση ενέργειας, μιλάμε για έξυπνους βοηθούς οι οποίοι είναι λογισμικό που το κάθε έξυπνο κινητό έχει σήμερα.

Μαθαίνουν τα λογισμικά αυτά από τη συμπεριφορά μας. Ξέρουν ποιες είναι οι προτιμήσεις μας, ξέρουν τί μας αρέσει, ξέρουν τις συνήθειές μας και είναι σε θέση να μας προτείνουν διάφορα ενδιαφέροντα πράγματα που δεν υποπίπτουν στην αντίληψή μας, όπως για παράδειγμα εκδηλώσεις, μουσικά κονσέρτα, θέατρα και ούτω καθ' εξής.

Γίνονται πάρα πολλά την ώρα που μιλάμε και ξέρετε, είναι αυτό που λένε, «τα καλύτερα έπονται», έρχονται ακόμα πιο σπουδαία και θαυμαστά πράγματα και εξελίξεις στο χώρο της τεχνολογίας και φτάνουμε στο σημείο να πούμε αυτό που κάποτε λέγαμε, ότι αποτελεί πρόβλημα και αποτελεί τεχνολογικούς περιορισμούς, πια όλοι οι τεχνολογικοί περιορισμοί θα λέγαμε ότι αίρονται. Αυτό που αποκαλούσαμε επιστημονική φαντασία, γίνεται πια επιστημονική πραγματικότητα.»

Στη συνέχεια ο κ. Κωνσταντινίδης αναφέρθηκε στους τρόπους με τους οποίους η εξέλιξη της τεχνολογίας μπορεί να βοηθήσει στον πολιτισμό, ξεκλειδώνοντας την κρυμμένη υπεραξία του: «Κι εδώ όπως είπαμε, κατά την άποψή μας υπάρχουν 4 βασικές προϋποθέσεις, τέσσερις ψηφίδες, που συνθέτουν την εικόνα της επόμενης μέρας: η πρώτη είναι **η ψηφιοποίηση** των μνημείων μας, η δεύτερη η **ευρυζωνικότητα** και τα δίκτυα νέας γενιάς, η τρίτη **τα μεγάλα δεδομένα**, εδώ περιλαμβάνονται και τα ανοιχτά υπό συνθήκες και τα προσβάσιμα δεδομένα και τέλος, τέταρτο είναι **τα οικοσυστήματα** που μπορούν ν' αναπτυχθούν και οι συνέργειες, μια λέξη που την είπε και ο κ. Μπένος, την ακούσαμε και πολλές φορές σήμερα.

Πάμε στην πρώτη βασική προϋπόθεση: **Ψηφιοποίηση των μνημείων**. Τί εννοούμε ψηφιοποίηση; Πολύ απλά, το φυσικό αντικείμενο αποκτά μια ψηφιακή υπόσταση, μια ηλεκτρονική υπόσταση. Αυτό μπορεί να είναι μια ψηφιακή φωτογραφία που βγάζουμε με το κινητό μας ή μπορεί να είναι ένα σκανάρισμα που κάνουμε με ειδικά μηχανήματα, κάτι που κάνουμε εμείς σήμερα σαν όμιλος ΟΤΕ στο Άγιο Όρος.

Το καλό με τα ψηφιακά δεδομένα είναι πρώτον, ότι η ψηφιακή τους υπόσταση μένει αναλλοίωτη στο χρόνο, έχουμε δηλαδή την ψηφιακή οντότητα αναλλοίωτη διαχρονικά. Το δεύτερο καλό με τα ψηφιακά δεδομένα είναι ότι μπορούν πάρα πολύ εύκολα να μεταδοθούν μέσα από δίκτυα τηλεπικοινωνιακά. Μπορούμε δηλαδή να στείλουμε με ένα e-mail μια φωτογραφία ή ν' αναρτήσουμε στο site του Μουσείου ένα έκθεμα.

Το πραγματικά ενδιαφέρον κομμάτι αρχίζει όταν μιλάμε για την **ευρυζωνικότητα**. Τί είναι η ευρυζωνικότητα; Είναι η εκθετική αύξηση των δυνατοτήτων των τηλεπικοινωνιακών δικτύων, των χωρητικότητων ή των ταχυτήτων όπως λέμε εμείς στη γλώσσα μας. Αυτό τί σημαίνει; Ότι τεράστιος όγκος δεδομένων μπορούν πια να

διακινηθούν μέσα από τα τηλεπικοινωνιακά δίκτυα, απλά πατώντας ένα κουμπί. Θυμηθείτε την εποχή που δεν είναι μακρινή, όταν περιμέναμε στην οθόνη του υπολογιστή μας να κατέβει μια εικόνα. Σήμερα κάλλιστα μπορούμε να δούμε ένα ψηφιακό ντοκιμαντέρ για τον Αριστοτέλη μέσω του Cosmote TV και μάλιστα να το κάνουμε εν κινήσει. Καταλαβαίνετε λοιπόν ότι αυτή η εξέλιξη της τεχνολογίας ουσιαστικά καταργεί χρόνους και αποστάσεις. Μπορούμε να καθόμαστε στον καναπέ του σπιτιού μας και ν' απολαμβάνουμε μια ξενάγηση στον αρχαιολογικό χώρο της Σαμοθράκης άνετα, εύκολα και απλά. Και αυτό δημιουργεί μια πολλαπλασιαστική δυνατότητα για τον πολιτισμό μας, γιατί φανταστείτε ότι μπορούμε να τον προβάλλουμε όχι μόνο στα 20 εκατομμύρια τουρίστες περιηγητές, αλλά στα πάνω από 2 δισεκατομμύρια ηλεκτρονικούς περιηγητές. Και αυτό είναι μια αύξηση κλίμακας πια, εκθετικής κλίμακας.

Για να δουλέψει όμως η ευρυζωνικότητα, χρειάζονται τα δίκτυα νέας γενιάς. Αυτά είναι οι οπτικές ίνες που απλώνουμε στους δρόμους, ή τα δίκτυα της κινητής τηλεφωνίας, το 4^{ης} γενιάς που λέμε και 5^{ης} γενιάς που θα έρθει οσονούπω. Αυτά, πιστέψτε με, είναι το θεμέλιο πάνω στο οποίο βασίζεται η ψηφιακή μας εποχή. Όλη η μετάβαση στην ψηφιακή κοινωνία του μέλλοντος, βασίζεται σ' αυτές εδώ τις υποδομές. Είναι ό,τι ήταν οι Εγνατίες για την εποχή τη ρωμαϊκή, αντίστοιχα σήμερα είναι αυτά τα δίκτυα νέας γενιάς. Ό,τι ήταν οι σιδηρόδρομοι θα μπορούσαμε να πούμε για τον 19^ο αιώνα ή ο εξηλεκτρισμός της χώρας στον 20^ο και οι μεγάλες εθνικές οδοί.

Εβλεπα, κάποια Αρχαιολόγος πριν παρουσίαζε έναν χάρτη με τις ρωμαϊκές οδούς. Ακριβώς ο ίδιος χάρτης, θα σας το στείλω μάλιστα, υπάρχει για να καταγράψει τα τηλεπικοινωνιακά δίκτυα που ζευγνύουν την Ευρώπη σήμερα. Εμείς στον ΟΤΕ, αντιλαμβανόμαστε το βάρος της ευθύνης που έχουμε για ν' αναπτύξουμε αυτά τα δίκτυα, αποτελεί για μας κορυφαία στρατηγική προτεραιότητα αυτή τη στιγμή που μιλάμε.

Και δεν ξέρω αν το έχετε αντιληφθεί αλλά σήμερα σκάβουμε όλη σχεδόν την Ελλάδα. Είμαι σίγουρος ότι αρκετοί αρχαιολόγοι εδώ στην αίθουσα το ξέρουν, καθώς συνεργαζόμαστε προκειμένου να το κάνουμε αυτό με τη λιγότερη δυνατή όχληση στα μνημεία μας. Και μάλιστα ξεκινήσαμε αυτό το πολύ φιλόδοξο πλάνο της ευρυζωνικότητας και των δικτύων νέας γενιάς, από δω, από αυτό το μέρος, από την Κομοτηνή όπου στήσαμε τις πρώτες καμπίνες VDSL. Μετά από 2,5 περίπου χρόνια σκληρής δουλειάς, είμαστε στο σημείο τις επόμενες μέρες να ολοκληρώσουμε ένα πολύ μεγάλο έργο ΣΔΙΤ, να εδώ που καταφέραμε κ. Μπένο σ' αυτή την περίπτωση να γεφυρώσουμε τον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα, το έργο των αγροτικών δικτύων, με το οποίο σε πάνω από 2.250 οικισμούς, τους πιο απομακρυσμένους, τους ακροτελεύτιους οικισμούς της χώρας μας, φέρνουμε σήμερα γρήγορο internet. Αν θυμάμαι καλά είναι 225 στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και μέσα σ' αυτούς είναι και οι Δήμοι που άκουσα πριν από κάποια κυρία Αρχαιολόγο. Συνεπώς η δεύτερη συνθήκη της ευρυζωνικότητας πληρείται, πάμε καλά.

Ας δούμε τώρα πάρα πολύ γρήγορα χωρίς να μπούμε σε τεχνικές λεπτομέρειες, πώς μπορούν αυτές οι δυο ψηφίδες να πάνε ένα βήμα παραπέρα τον πολιτισμό μας. Και θ' αναφέρω πάρα πολύ απλά παραδείγματα: μπορούμε να είμαστε στον αρχαιολογικό χώρο των Φιλίππων, να βλέπουμε με την κάμερα του κινητού μας, με επαυξημένη πραγματικότητα όπως λένε οι ειδικοί, να μπορούμε να βλέπουμε εκείνη τη στιγμή το πώς ήταν το αρχαίο Θέατρο της εποχής της ακμής του. Είναι ένα πολύ σημαντικό πράγμα για τους νέους ανθρώπους.

Άλλα παραδείγματα: Μπορούμε να είμαστε σ' έναν αρχαιολογικό χώρο, σ' ένα Μουσείο για παράδειγμα, να σκανάρουμε όπως είπε και ο Πρόδρομος μ' ένα QR Code ένα άγαλμα και να βλέπουμε τα χαρακτηριστικά του αγάλματος και να κάνουμε και μια συγκριτική μελέτη, να βλέπουμε δηλαδή αντίστοιχα αγάλματα του ιδίου δημιουργού που βρίσκονται χιλιόμετρα μακριά, σ' ένα άλλο μουσείο και με τον τρόπο αυτό να καταλαβαίνουμε καλύτερα και την ταυτότητα του δημιουργού και το στίγμα της εποχής.

Δε λέω κάποια πράγματα που δε γίνονται σήμερα, όλα αυτά γίνονται. Όλα αυτά υπάρχουν διαθέσιμα σήμερα. εκτός από τα ψηφιοποιημένα δεδομένα του πολιτισμού μας όμως, η ίδια η ευρυζωνικότητα παράγει από μόνη της δυναμικά δεδομένα. Τί είναι αυτά; οτιδήποτε κάνουμε στο διαδίκτυο σήμερα, παράγει δεδομένα. Το πού βρισκόμαστε, ποιες είναι οι προτιμήσεις μας, το πώς κινούμαστε, όλα αυτά είναι δεδομένα. Και καταλαβαίνετε ότι ο όγκος είναι ασύλληπτος. Αν δε βάλετε στην εξίσωση μάλιστα και τα δεδομένα που παράγουν οι συνδεδεμένες μηχανές, όχι μόνο οι άνθρωποι, οι ευρυζωνικοί χρήστες αλλά και οι μηχανές, τότε το πράγμα είναι πραγματικά εκθετικό. Οι ειδικοί μιλάνε το 2020, πέρα από τους 5 δισεκατομμύρια διασυνδεδεμένους χρήστες, θα έχουμε πάνω από 25 δισεκατομμύρια διασυνδεδεμένες συσκευές και αισθητήρες. Εδώ τώρα, το άρθρο του Economist παραφράζει τον κ. Μπένο, λέγοντας ότι το πραγματικό πετρέλαιο, ο πολύτιμος πόρος του 21^{ου} αιώνα, είναι τα δεδομένα.

Όμως τα δεδομένα στη μορφή που βρίσκονται, είναι ακατέργαστα. Θα λέγαμε ότι είναι κάτι σαν το αργό πετρέλαιο. Χρειάζονται δυο βασικές προϋποθέσεις για να γίνουν αξιοποιήσιμα: Η μία, να είναι προσπελάσιμα, προσβάσιμα και υπό συνθήκες ανοιχτές, με τις κατάλληλες διαβαθμίσεις τους και η δεύτερη ν' αναπτυχθούν εκείνοι οι αλγόριθμοι, big data analytics τους λένε οι ειδικοί, που μπορούν να δώσουν μορφή, σχήμα και περιεχόμενο σε όλη αυτή την πληθώρα των δεδομένων που υπάρχει και να το μετατρέψουν σε κάτι χρηστικό. Κι όταν λέμε κάτι χρηστικό, να πούμε ένα παράδειγμα, ακούστηκε και πρωτύτερα: Βρίσκομαι στην εθνική οδό, στην Εγνατία με το αυτοκίνητό μου, περνάω κοντά από τον αρχαιολογικό χώρο της Μαρώνειας και παίρνω ένα notification, μια ειδοποίηση στο κινητό μου ότι αυτή τη στιγμή ο αρχαιολογικός χώρος είναι διαθέσιμος για τις επόμενες 3 ώρες και μάλιστα μπορώ να κλείσω και το εισιτήριό μου ηλεκτρονικά εκείνη τη στιγμή ενώ κινούμαι με το αυτοκίνητό μου.

*Αν τώρα βάλουμε και την 4^η ψηφίδα, στο παζλ μας, δηλαδή τις **συνέργειες** με άλλους τομείς, εδώ πραγματικά οι δυνατότητες είναι άπειρες, εδώ το πράγμα πραγματικά*

απογειώνεται. Εδώ έχουμε βάλει ενδεικτικά τα τουριστικά δεδομένα. Μπορούμε να βάλουμε οποιοδήποτε απόθεμα δεδομένων. Δεδομένα από τις τοπικές κοινωνίες, από τα ήθη και έθιμα, από οτιδήποτε μπορεί να φανταστεί κανείς.

Η σύγκληση όλων αυτών των δεδομένων δημιουργεί τα οικοσυστήματα όπως λέμε, δημιουργεί τις συνέργειες που τόσο πολύ τονίστηκαν σήμερα και δημιουργεί στο τέλος αυτές που λέμε ολιστικές πολιτιστικές εμπειρίες. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι οι πολιτιστικές διαδρομές, ολιστικών, πολιτιστικών εμπειριών.

Δε θα πω περισσότερα σ' αυτό το κομμάτι, όλα αυτά περιγράφονται εδώ, σ' αυτό το «Ψηφιακή Στρατηγική για την Ελλάδα» που σαν όμιλος ΟΤΕ χορηγήσαμε και το ΔΙΑΖΩΜΑ ανέθεσε την εκπόνησή της στην εταιρεία Post Scriptum και επίσης, έχουμε πολύ ενδιαφέροντα πράγματα να δούμε από τους πραγματικούς startapers, την Clío Muse που ακολουθεί στη συνέχεια.

Από τη δική μου την πλευρά θα ήθελα να πω ότι, καλά όλα αυτά, είναι βασικές προϋποθέσεις, βασικές ψηφίδες, αλλά τίποτε δε γίνεται χωρίς την αντίστοιχη κουλτούρα, διάθεση για καινοτομία και αλλαγή. Και πράγματι, ο καιρός μας είναι πάρα πολύ δύσκολος, οι εξελίξεις είναι ραγδαίες. Δε μπορούμε σε ανθρώπινο επίπεδο να τις αφομοιώσουμε.

Όμως η εξέλιξη είναι κάτι το οποίο είναι διαχρονικό. Κι η εξέλιξη είναι ένα ζητούμενο πια στην εποχή μας όπως και παλαιότερα. Ο Ηράκλειτος είχε πει «πάντα ρει». Ποτέ δε μπαίνουμε δυο φορές στο ίδιο ποτάμι.

Έτσι λοιπόν και σήμερα, η Δια Βίου Μάθηση είναι μια έννοια πιο επίκαιρη παρά ποτέ. Δε χρειαζόμαστε λοιπόν μόνο ανοιχτά μνημεία, χρειαζόμαστε και μία ανοιχτή διάθεση προκειμένου να αξιοποιήσουμε όλα αυτά τα εργαλεία που η τεχνολογία δίνει στα χέρια μας σήμερα.

Ο κ. Κωνσταντινίδης ολοκλήρωσε την ομιλία του ευχαριστώντας το κοινό για την προσοχή του και λέγοντας πως η ψηφιακή εποχή, ανοίγει ένα παράθυρο ευκαιρίας στον πολιτισμό μας και πως οι πολίτες έχουν την ευθύνη να το αξιοποιήσουν ορθά, καθώς η «η τεχνολογία είναι απλά ένα εργαλείο, δεν είναι τίποτε περισσότερο, δεν έχει ηθική, δεν έχει σχήμα. Το σχήμα και το περιεχόμενο στην τεχνολογία όπως σε όλα τα εργαλεία στην ιστορία της ανθρωπότητας, το δίνει ο άνθρωπος».

Ο πρόεδρος συνεχάρη τον κ. Κωνσταντινίδη για την πολύ ενδιαφέρουσα ομιλία του και κάλεσε στο βήμα τους δύο επόμενους ομιλητές τον κ. Γιάννη Νικολόπουλο συνιδρυτή της Clío Muse και την κα Εύη Παπαδοπούλου, Αρχαιολόγο του Διαζώματος.

Ομιλία από τον κ. Ιωάννη Νικολόπουλο, συνιδρυτή της Clio Muse και τη Δρ Αρχαιολόγο, κα Εύη Παπαδοπούλου

Ο τίτλος της ομιλίας του κ. Γιάννη Νικολόπουλου ήταν «Ψηφιακό πανόραμα των μνημείων της Κομοτηνής» και αφού καλησπέρασε το κοινό είπε περίπου τα εξής:
«Είμαι συνιδρυτής της Clio Muse και Τεχνικός Διευθυντής της. Χαίρομαι πάρα πολύ που είμαι σήμερα εδώ, πιστεύω ότι αν μπορούσα να είμαι Πρόεδρος του Διαζώματος για μια ημέρα, θα απένειμα σε όλους εσάς ένα χρυσό μετάλλιο για τις αντοχές σας.

Πριν ξεκινήσω να πω ότι η Clio Muse δίνει πάρα πολύ σημασία στις ιστορίες, δηλαδή τί βλέπουμε, πιστεύουμε ότι αυτό είναι πολύ πιο σημαντικό από επαυξημένες πραγματικότητες, πρέπει να σου πει κάποιος τί βλέπεις, τί είναι αυτό και συνήθως είναι οι κρυφές ιστορίες, αυτές που δείχνουν ότι συγκινούν τον κόσμο. Η Clio Muse είναι μια πλατφόρμα δημιουργίας ψηφιακών ξεναγήσεων. Δίνουμε πάρα πολύ μεγάλη σημασία στις ιστορίες και η πλατφόρμα αυτή από δυο εργαλεία:

Το πρώτο είναι το Clio Muse Create. Είναι ένα συγγραφικό εργαλείο που βρίσκεται στο internet και μπορεί ο καθένας να γραφτεί και να δημιουργήσει μια ψηφιακή ξενάγηση. Το δεύτερο εργαλείο είναι μια εφαρμογή για κινητά. Και τώρα θα σας δείξω πώς λειτουργούν αυτά τα δυο μεταξύ τους.

Εδώ έχουμε μουσεία, παρόχους περιεχομένου, ταξιδιωτικούς πράκτορες, ξενοδοχεία ή άλλους διακεκριμένους επαγγελματίες από το χώρο της τέχνης και του πολιτισμού, οι οποίοι δημιουργούν μια ψηφιακή ξενάγηση και την καταθέτουν το Clio Muse Create, το εργαλείο. Ύστερα η ομάδα μας στο Τμήμα Περιεχομένου ελέγχει την ορθότητα, τη σαφήνεια, αν όλα αυτά είναι σωστά και τα δημοσιεύει σε μια εφαρμογή.

Στη συνέχεια αυτοί οι φορείς μπορούν να πουλήσουν ή να χαρίσουν, όπως θέλουν αυτοί εκμεταλλεύονται, αξιοποιούν τη διαδρομή τους, εκδίδουν εισιτήρια μέσα από το Clio Muse Create και τα δίνουν σε χρήστες ή ταξιδιώτες. Αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό πράγμα που θα το κρατήσουμε για μετά.

Οι χρήστες – ταξιδιώτες ανοίγουν την εφαρμογή τους και βρίσκουν αυτή την ξενάγηση. Είμαστε 3 ή 4 εταιρείες στον κόσμο που έχουμε πλατφόρμα για να δημιουργήσει κάποιος μόνος του μια ξενάγηση και αυτή να δημοσιευθεί σε μια εφαρμογή. Για το λόγο αυτό, υπάρχει ανταγωνισμός. Αυτό που διαφοροποιεί την Clio Muse είναι ότι έχουμε πολύ συγκεκριμένες προδιαγραφές περιεχομένου. Είναι σα να βάζουμε ένα σύστημα σε όλα αυτά που σας έλεγε νωρίτερα ο Πρόδρομος Τσιαβός, παίρνουμε την πληροφορία από την πυραμίδα. Οι προδιαγραφές περιεχομένου που έχουμε και μια μεθοδολογία παρουσίασης αυτής της πληροφορίας είναι αυτό που μας ξεχωρίζει κι έχουμε πάρει περίπου 10 βραβεία διεθνή, τόσο για την αξιοποίηση του πολιτιστικού περιεχομένου όσο και για το εμπορικό μας μοντέλο. Έχουμε αναφερθεί από κάποια πολύ μεγάλα μέσα, μεταξύ των οποίων είναι η New York Times και η USA Today. Ταυτόχρονα

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΔΙΑΖΩΜΑ

έχουμε αναπτύξει το δίκτυό μας εκτός Ελλάδας σε Ιταλία και Βραζιλία και ψήνουμε και κάτι για Κίνα, αλλά ανεπίσημα αυτό ακόμα.

Όμως πιο περήφανος δεν είμαι για τα βραβεία που πήραμε ούτε για τις δουλειές, πιο περήφανος είμαι γιατί το 2012 ξεκινήσαμε τρεις άνθρωποι, ήταν η Δάφνη Τσεβρένη, Οικονομολόγος από την ΑΣΟΕΕ, ο Ανδρέας Φατούρος, Συντηρητής Έργων Τέχνης και εγώ, ένας Ηλεκτρολόγος Μηχανικός, οι οποίοι εντοπίζαμε το 2012 μέσα στην κρίση, ότι η οικονομική κρίση είναι αποτέλεσμα κοινωνικής κρίσης, δηλαδή κρίσης στις αξίες μας.

Και θελήσαμε σαν άλλοι τρελοί, να βρούμε έναν τρόπο να προτείνουμε μια λύση. Η λύση που σκεφτήκαμε ήταν η Δια Βίου Μάθηση. Όμως εμείς δεν είμαστε ικανοί να λύσουμε αυτό το πρόβλημα, δεν έχουμε αυτές τις γνώσεις. Συνδυάζουμε τις γνώσεις μας και παρέχουμε μια ολιστική εμπειρία, μια πλατφόρμα η οποία θα έπαιρνε τη γνώση, θα έφερνε τον κόσμο και θα μπορούσε μάλιστα να έχει και εμπορικό αποτέλεσμα για όσους δίνουν τη γνώση τους και δημιουργούν τις ξεναγήσεις τους.

Έτσι, το 2016, εξασφαλίσαμε μια πολύ καλή χρηματοδότηση από ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα αναγνωριζόμενοι ως ειδήμονες στις πλατφόρμες διαχείρισης πολιτιστικού περιεχομένου και αυτό για το οποίο είμαι πιο περήφανος απ' όλα είναι ότι οι τρεις άνθρωποι απ' το μηδέν έχουμε φτιάξει σήμερα 8 θέσεις εργασίας για παιδιά που δουλεύουν και ζουν εδώ, στην Ελλάδα. Αυτό είναι κάτι για το οποίο είμαι περήφανος και θα ήθελα στο μέλλον, και γι' αυτό παλεύουμε, πραγματικά συγκινούμαι γι' αυτό που σας λέω, και όσο χαρούμενος είμαι για τα παιδιά που έχουμε, που είναι Ιστορικοί, Αρχαιολόγοι, είναι Προγραμματιστές, είναι Γραφίστες, είναι παιδιά από την ΑΣΟΕΕ, Marketing, είναι όλες οι ειδικότητες, όσο πολύ χαρούμενος είμαι γι' αυτή την ομάδα που έχουμε σήμερα στα γραφεία μας, τόσο πολύ στενοχωριέμαι για παιδιά που έβλεπα βιογραφικά κι έπρεπε ν' απορρίψω.

Στο ΔΙΑΖΩΜΑ λοιπόν κάποια στιγμή, μέσα από τη Γεωργία Μανωλοπούλου, βρήκαμε έναν τρόπο πώς θα αυξήσουμε ακόμα περισσότερο το περιεχόμενό μας και πώς θα γίνουμε ένα εργαλείο για να βάλει τα πανοράματα που έχει με τους αυτοκινητοδρόμους που συνεργάζεται. Γίναμε κι εμείς ένας συνεργάτης του Διαζώματος και με όλες μας τις δυνάμεις έχουμε δουλέψει ένα χρόνο τώρα κι έχουμε φτιάξει 5 διαδρομές για την Ιονία Οδό και την εταιρεία, τη Νέα Οδό.

Αυτές οι διαδρομές είναι αυτές που βλέπετε πάνω, από τις Θερμοπύλες, το Γοργοπόταμο και την Υπάτη, Βοιωτία βγαλμένη από το μύθο, Δελφοί και Ιερά Χώρα, Σκαλοπάτια Παρνασσού, η Κάρυστος, τα φαράγγια και τα δρακόσπιτα, από την Αρεθούσα στην Ερέτρια και αυτές τις μέρες. Το ΔΙΑΖΩΜΑ ήρθε φέρνοντας ένα δώρο στην Περιφέρεια εδώ, το νέο δρομολόγιο, «Κομοτηνή: Σταυροδρόμι πολιτισμών».

Ο κ. Νικολόπουλος ολοκλήρωσε την ομιλία του καλώντας το κοινό να επισκεφτεί το site της Clío Muse. Ενημέρωσε πως στο σάκο που προσέφερε το ΔΙΑΖΩΜΑ υπάρχει κουπόνι με αναλυτικές οδηγίες για να αποθηκεύσει όποιος επιθυμεί τη σχετική

εφαρμογή στο κινητό του. Αμέσως μετά ευχαρίστησε το κοινό για την προσοχή του και κάλεσε στο βήμα την κ. Εύη Παπαδοπούλου, Δρ. Αρχαιολογίας για να παρουσιάσει το περιεχόμενο της εφαρμογής.

Με την ολοκλήρωση της ομιλίας του κ. Νικολόπουλου, ανέβηκε στο βήμα η κ. Εύη Παπαδοπούλου, η οποία ευχαρίστησε τους κατοίκους για την φιλοξενία και τη βοήθειά τους στη δημιουργία του περιεχομένου της εφαρμογής που παρουσίασαν. Η κ. Παπαδοπούλου είπε περίπου τα εξής:

«Καλησπέρα κι από μένα. Ήρθαμε να προσφέρουμε αυτό το δώρο στην πόλη που μας φιλοξενεί.. Συναντήσαμε πραγματικά φιλόξενους και γενναιόδωρους κατοίκους που μας βοήθησαν πάρα πολύ για να προσφέρουμε και να δημιουργήσουμε αυτό που μπορείτε κι εσείς να δείτε στα κινητά σας πλέον.

Σε αυτό το σημείο θα μου επιτρέψετε να ευχαριστήσω το Δήμαρχο της πόλης, τον κ. Γιώργο Πετρίδη και το σύμβουλό του, το Δήμο Ισπικούδη, την Έφορο Αρχαιοτήτων, την κα Χρύσα Καραδήμα, την κα Νάγια Δαλακούρα, Αρχαιολόγο, την κα Κική Χριστοδούλου, Μουσειολόγο και Ιστορικό Τέχνης, τον κ. Θανάση Πανδρευμένο, την Άρτεμη Τσολάκη φυσικά, το Γιώργο Ευφραιμίδη και τον κ. Μαστραντώνη, ο οποίος αν και δεν κατάγεται από την Κομοτηνή, πιστεύω ότι την αγαπά πάρα πολύ σα να είναι και κάτοικός της».

Η κ. Παπαδοπούλου ξεκίνησε την περιγραφή της εφαρμογής της Clio Muse αναφέροντας ότι περιλαμβάνει δεκαοκτώ μνημεία. Πρόσθεσε ακόμη πως ο Δήμος Κομοτηνής έχει εκδώσει ένα πολιτιστικό χάρτη με πληροφορίες με θεματικές διαδρομές, θρησκευτικού και ιστορικού περιεχομένου, από τις οποίες επέλεξε με την ομάδα που συνεργάζεται τις τέσσερις, με δεκαοκτώ (18) σταθμούς.

«Δε θέλω να σας κουράσω λέγοντάς σας πληροφορίες γι' αυτούς τους 18 σταθμούς. Αυτό που θέλω να σας πω όμως είναι το πώς με μάγεψε αυτή η πόλη. Με μάγεψε όταν περπατώντας την και παίρνοντας τις πληροφορίες για τα μνημεία και τους σταθμούς αυτούς, ήρθαν και οι διηγήσεις των κατοίκων της να μου μεταφέρουν εικόνες από μια αλλοτινή πόλη. Μια αλλοτινή πόλη μ' ένα ποτάμι και πολλές γέφυρες ξύλινες ή πέτρινες, μικρές ή μεγάλες, ανοιχτές ή σκεπαστές. Με πολλά μαγαζάκια που γέμιζαν από μπαχάρια και υφάσματα ή τα Χριστούγεννα, από παιχνίδια και γιρλάντες.

Να σας μιλήσω επίσης για όσους μένετε στο ξενοδοχείο «ANATOLIA», όπου κάποτε ήταν το υπαίθριο παζάρι που έλεγαν Χαλβάν Παζάρ, εκεί που έπλεκε στα δίχτυα της η Κομοτηνή την Ανατολή και τη Δύση με τους πλανόδιους πωλητές, με το ραβανί, το σαλέπι, το μαλεμπί, με ατέλειωτα παζάρια και με τα караβάνια με τις καμήλες που έρχονταν φορτωμένα μέσα την πόλη της Κομοτηνής. Λένε πως τα πιτσιρίκια έτρεχαν να περάσουν από κάτω, με κίνδυνο να τα πατήσουν, (γιατί αυτό θα βοηθούσε) να έχουν γερά και δυνατά μαλλιά.

Τα ίδια πιτσιρίκια που σκαρφάλωναν στο κάστρο της Κομοτηνής κρατώντας στα χέρια τους κεριά παρμένα από το εκκλησάκι της οδού Βενιζέλου και πήγαιναν και ανέβαιναν στην ζύλινη στέγη της εβραϊκής συναγωγής όταν υπήρχε, τώρα αν πάτε θα δείτε μόνο την κάτοψη της και εκεί, κάτω από το μάτι το μεγάλο που υπήρχε στην κορυφή της, έπαιρναν για λίγο το ρόλο των μεγάλων.

Με τις μικροσκοπικές αυτές φλογίτσες συνέχιζαν το παιχνίδι και στα υπόγεια των αρχοντικών της οδού Μιχαήλ Καραολή, ή αλλιώς της οδού Μακκαβαίων, εκεί που βρίσκονταν τα παλιά αρχοντικά των Εβραίων, όπου η βιασύνη του ξεριζωμού και της λήθης είχε αφήσει ανέγγιχτες τις θύμισες πάνω στα έπιπλα, στους πίνακες, στις κουπαστές.

Αυτά τα πιτσιρίκια μεγάλωσαν και έκαναν σπίτια με όμορφες αυλές γεμάτες ορτανσίες, ζουμπούλια, μπιγόνιες, αυλές που έζησαν γενιές ολόκληρες στο πέρασμά τους. Έζησαν διαφορετικούς ανθρώπους, διαφορετικούς λαούς αλλά και τόσο ίδιους συνάμα. Λαούς που χαιρετιόντουσαν με μια καλημέρα από τις στριφτές σιδερένιες σκάλες που οδηγούσαν στην ταράτσα κι έβλεπε η μία αυλή την άλλη.

Αυτές που έχουν να διηγηθούν τις ερασιτεχνικές βιοτεχνίες που στήθηκαν από μια Καστοριανή όταν ήρθε στην Κομοτηνή κι έφερε στη μόδα τις κουρελούδες και λένε ότι γέμισαν οι δρόμοι της πόλης με χρώμα από τα παλιά υφάσματα που υπήρχαν στα σεντούκια και βγήκαν έξω για να μεταποιηθούν.

Αυλές επίσης που έχουν να διηγηθούν ζεστά καλοκαίρι. Καλοκαίρι που οι κάτοικοι ανυπομονούσαν να πάνε στο εξοχικό κέντρο «Θασισ» ή αλλιώς στο εξοχικό κέντρο του Σαλιαμπάλια. Και το όνομα Σαλιαμπάλιας είναι λέει από το γαλλικό Σαλ ντε Μπαλ.

Οπότε μπορείτε να φανταστείτε ότι το μαγαζί γέμιζε από τους θαμώνες που χόρευαν αλλά και από τους κατοίκους απ' έξω από το χαμηλό τοιχάκι του, που μαζεύονταν εκεί ταΐζοντας τα παιδιά τους, πλέκοντας, τρώγοντας ντονέρ, περιμένοντας ν' αρχίσει η παράσταση του μεγάλου τότε μάγου και ταχυδακτυλουργού της εποχής, Χαμάρ Χαμάρατου.

Θέλησα να σας δώσω εικόνες μιας άλλης πόλης, μιας πόλης που το 1960 χτυπήθηκε από μια πολύ μεγάλη πλημμύρα, που κατέστρεψε τις γειτονιές της και γι' αυτό οι κάτοικοι κατά κάποιον τρόπο εκδικήθηκαν τον ποταμό, το Μπουκλουτζά, που τη διέτρεχε κάποτε, κλείνοντάς τον.

Αν έχετε το χρόνο, γιατί ξέρω ότι είναι πολύ σφιχτό το πρόγραμμα, περπατήστε στην Κομοτηνή με την εφαρμογή μας ή ελάτε να την επισκεφθείτε ξανά, είναι μια πανέμορφη πόλη και θα ήθελα να μη διστάσετε περπατώντας να μπειτε στους καφενέδες, να μπειτε στα ατέλειωτα μαγαζάκια με τις αντίκες, στα σοκάκια με τις πέργκολες και να ρωτήσετε τους κατοίκους για την πόλη που θυμούνται και την πόλη που ζουν.

Γιατί, ας μην ξεχνάμε ότι μια πόλη, ένα μνημείο, ένας άνθρωπος, αποζητά πάντα το μοίρασμα, τη συνέχεια, την αφήγηση της προσωπικής του ιστορίας για να μπορέσει να κρατήσει ζωντανό το χνάρι του στο χρόνο. Σας ευχαριστώ πολύ, ελπίζουμε ν' απολαύσετε τη διαδρομή!».

Ο πρόεδρος ευχαρίστησε τους ομιλητές για την παρουσίασή τους. Πριν προχωρήσει στην επόμενη θεματική ενότητα, ο πρόεδρος έδωσε το λόγο στον κ. Γιάννη Ζηρίνη για μια σύντομη παρέμβαση.

Παρέμβαση, κυρίου Γιάννη Ζηρίνη, Ηλεκτρολόγο-Μηχανολόγο / Μηχανικό – Εμπειρογνώμονα σε θέματα Ανάπτυξης και Ευρωπαϊκών πόρων

Ο κ. Ζηρίνης, ηλεκτρολόγος – μηχανολόγος και τακτικό μέλος του Διαζώματος, ανέβηκε στο βήμα προκειμένου να μιλήσει για το μνημόνιο συνεργασίας που υπέγραψε η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης με το Σωματείο ΔΙΑΖΩΜΑ. Ο κ. Ζηρίνης, είπε περίπου τα εξής:

«Θα ήθελα μόνο να σας πω με πολύ απλά λόγια, πως για όλα αυτά τα υπέροχα πράγματα που ακούμε απ' το πρωί και όλο αυτό τον πλούτο των αρχαίων πολιτισμών αλλά και αυτές τις δυνατότητες που μας έδωσαν οι τελευταίοι ομιλητές τόσο γλαφυρά, συνεργαστήκαμε με την Περιφέρεια και υπογράψαμε αυτό το μνημόνιο συνεργασίας.

Τί προβλέπει το μνημόνιο συνεργασίας; Είναι ένα λίγο τεχνικό κείμενο που ευελπιστούμε ότι θα βοηθήσει την Περιφέρεια να κάνει πράξη όλα αυτά τα ωραία που ακούμε, ώστε να μπορέσει να παντρέψει, να γεφυρώσει την πολύ καλά σχεδιασμένη διαδρομή που έχει ετοιμάσει ήδη η Περιφέρεια.

Εμείς τη βρήκαμε έτοιμη τη διαδρομή. Ξεκίνησε από το Γιάννη Λασκαράκη πριν μερικά χρόνια, όμως η Περιφέρεια επεξεργάστηκε αυτή την αρχική ιδέα και ανέθεσε μελέτες με αρκετά κονδύλια, όπως αναφέρθηκε ήδη από τον Πρόεδρο και από τον Περιφερειάρχη. Σα ΔΙΑΖΩΜΑ επιθυμούμε να βοηθήσουμε όπου μας χρειάζεται η Περιφέρεια. Αυτό λέει το μνημόνιο, ότι μέσα από αυτή τη συνεργασία επιθυμούμε να γεφυρώσουμε όλες αυτές τις δυνάμεις που μπορούμε και κινητοποιούμε, όπως είναι τα εταιρικά μας μέλη, οι μεμονωμένοι εθελοντές, ώστε με τη συμβολή όλων, αυτό το όραμα της Εγνατίας Διαδρομής να γίνει πραγματικότητα.

Η έννοια που έχουμε εισαγάγει στο μνημόνιο είναι ότι θα βοηθήσουμε την Περιφέρεια σε ήπιες δράσεις (soft measures). Θεωρούμε δεδομένες τις υποδομές που έχουν δρομολογηθεί από την Περιφέρεια, η οποία και γνωρίζει πολύ καλά να τις υλοποιεί.

Το ΔΙΑΖΩΜΑ θα προσπαθήσει να συμβάλει τις Υπηρεσίες της Περιφέρειας σε αυτά που είναι τα λιγότερο απαιτητικά σε κονδύλια, αλλά είναι τα πιο δύσκολα να υλοποιηθούν, όπως είναι ο πλούτος των ψηφιακών και η κινητοποίηση της τοπικής οικονομίας, και ακόμη σε κάτι που είναι πολύ βασικό αλλά συνήθως υπάρχει μια

δυσκολία από φορείς της Διοίκησης να το χειριστούν, δηλαδή το θέμα της προβολής και του marketing».

Ο κ. Ζηρίνης κατέληξε λέγοντας πως το ΔΙΑΖΩΜΑ είναι στη διάθεση του Περιφερειάρχη προκειμένου να υλοποιηθεί το σημαντικό και πιλοτικό project της Πολιτιστικής Διαδρομής της Εγνατίας Οδού και ευχαρίστησε το κοινό για την προσοχή του.

Ο πρόεδρος ευχαρίστησε τον κ. Ζηρίνη και στη συνέχεια έδωσε το λόγο στον εκπρόσωπο της ομάδας, «Οψόμεθα εις Φιλίππους», μιας ομάδας νέων παιδιών, όπως είπε, που έχουν ένα πολύ ενδιαφέρον όραμα για το Αρχαιολογικό Πάρκο Φιλίππων.

III. Η ώρα των πολιτών

Ομιλία από την κ. Γεσθημανή Τσουρουκίδου, υπεύθυνη Επικοινωνίας και Marketing Επιστημονικής Ομάδας «Οψόμεθα εις Φιλίππους»

Το λόγο έλαβε η κ. Γεσθημανή Τσουρουκίδου, επικεφαλής της πρωτοβουλίας, η οποία παρουσίασε την ομιλία με τίτλο: *«Πάρκο Φιλίππων - ένα Όραμα που μετατράπηκε σε Δυναμική Πρωτοβουλία από Νέους Επιστήμονες που αρνούνται να εγκαταλείψουν τον αειφόρο τόπο τους»*. Η κ. Τσουρουκίδου είπε περίπου τα εξής:

«Ξεκινώ παρουσιάζοντάς σας την επιστημονική ομάδα που βρίσκεται πίσω από τον ολιστικό σχεδιασμό του Πάρκου Φιλίππων και ονομάζεται «Οψόμεθα εις Φιλίππους». Εγώ είμαι Οικονομολόγος και συνεχίζω την ειδίκευσή μου στο στρατηγικό σχεδιασμό περιοχών με πλούσια πολιτιστική κληρονομιά.

Οι «Οψόμεθα εις Φιλίππους» αποτελούνται από άτομα με ισχυρό ακαδημαϊκό υπόβαθρο, νέους επιστήμονες αλλά και μεγαλύτερους σε ηλικία, εμπειρότερους, οι οποίοι υποστηρίζουν την ομάδα σε διαφορετικά πεδία ενδιαφέροντος. Η επιστημονική ομάδα «Οψόμεθα εις Φιλίππους» στελεχώνεται από επιστήμονες με ειδίκευση στον τουρισμό, στην πολιτισμική ερμηνεία, τη διαχείριση πολιτισμού, την αρχιτεκτονική, τη γεωπονία, την αγροτική παραγωγή, τη μουσειολογία, την οικονομική ανάλυση, τη στρατηγική διοίκηση και ως με συγχωρέσει κάποιος αν ξέχασα την ειδικότητά του.

Ξεκινήσαμε σε μια μικρή παρέα με καταγωγή και αγάπη για το γενέθλιο τόπο μας, η οποία εξελίχθηκε σε μια ΑΜΚΕ που προσπαθεί αυτόβουλα να εργαστεί για τον τόπο της και να δώσει ευκαιρία σε ακόμη περισσότερους νέους, να βρουν αντικείμενο ενασχόλησης εντός αυτής, ώστε να μην αποταθούν στο εξωτερικό όπως κάνουν τα περισσότερα νέα μυαλά της χώρας μας.

Πριν από τρία χρόνια ξεκινήσαμε με μια όμορφη ιδέα που μας εμπύσησε ένας σημαντικός άνθρωπος της περιοχής, ο σημερινός μας Πρόεδρος, ο Χαράλαμπος Τσουρουκίδης και μετά από εντατική συνεργασία με τους Δήμους Καβάλας, Παγγαίου,

Προσοτσάνης, Αμφίπολης, Δοξάτου, καθώς και με όλους τους ερευνητικούς και αναπτυξιακούς φορείς της περιοχής όπως το ΙΝ.ΑΛ.Ε., το Σύλλογο Αρχιτεκτόνων, το ΤΕΕ, το ΓΕΩΤ.Ε.Ε., το Οικονομικό Επιμελητήριο αλλά και τις αναπτυξιακές εταιρείες Καβάλας, Δράμας και Σερρών, καταφέραμε το Πάρκο Φιλίππων, η πρόταση της ομάδας, ν' αποτελεί διατοπικό σχέδιο συνεργασία των τριών αναπτυξιακών, στρατηγικό σχεδιασμό του Δήμου Καβάλας και το μοναδικό ολιστικό σχεδιασμό για την περιοχή».

Στη συνέχεια η ομιλήτρια παρουσίασε αναλυτικά το όραμα της ομάδας «Οψόμεθα εις Φιλίππους»: *«Το όραμά μας είναι να μετατρέψουμε ένα αγροτοπολιτιστικό περιβάλλον μεγάλης ιστορικής και εθνικής σημασίας το οποίο βρίσκεται στα βορειοανατολικά της χώρας μας, σ' έναν προορισμό με παγκόσμια ακτινοβολία. Ο πανάρχαιος αυτός φυσικός τόπος όπως θα εξελιχθεί σ' έναν προορισμό αριστείας, όπως περιγράφει η Ευρωπαϊκή Ένωση, ο οποίος θα πλαισιώνεται από ένα ολιστικό μοντέλο που θα κινητοποιεί τους ανθρώπους και θα αξιοποιεί το σπάνιο περιβαλλοντικό και πολιτιστικό απόθεμα. Το όραμά μας αναφέρεται σ' έναν τόπο όμορφο, άξιο ν' αγαπηθεί και να γεννήσει πολύτιμα αγαθά και εξίσου πολύτιμους ανθρώπους. Αυτό το υπέροχο δυναμικό φύσης και ανθρώπου, μπορεί να δώσει πνοή στη νέα ελπίδα, σ' εμάς και ν' αναγεννήσει τον τόπο μας. Όταν λέμε λοιπόν Πάρκο Φιλίππων, δεν εννοούμε έναν κλειστό περιφραγμένο χώρο, αλλά μιλάμε για ένα ανοιχτό τοπίο με φυσικά όρια που τίθενται από τη μορφολογία της περιοχής. Μιλάμε για 2 νομούς, 5 Δήμους και 35 Δημοτικά Διαμερίσματα. Με αυτό τον τρόπο, ο βασιλιάς Φίλιππος της Αρχαίας Μακεδονίας, ο ένδοξος πατέρας του Μεγάλου Αλεξάνδρου, οργάνωσε διοικητικά τους Φιλίππους γύρω από την Πρασιάδα Λίμνη, σημερινή Κοιλιάδα των Φιλίππων και με λιμάνια του την Αμφίπολη και τη Νεάπολη.*

Πιάνοντας λοιπόν από το χέρι την ιστορία που δημιούργησαν οι παππούδες μας, κρατώντας δηλαδή γερά την ταυτότητα που μας παρέδωσαν, σκεφτήκαμε πως θα ήταν θεμιτό και λογικό, να οραματιστούμε ένα πάρκο μέσα στο οποίο θα παίζουν το δικό τους ρόλο η Τοπική Αυτοδιοίκηση, οι ερευνητικοί φορείς, οι επαγγελματίες, οι αγρότες, οι κάτοικοι, οι νέοι και θα δημιουργήσουν προϊόντα και υπηρεσίες για τα οποία θα είναι περήφανοι και θα ικανοποιούν τον επισκέπτη.

Το Πάρκο Φιλίππων είναι μια διαδικασία αυτογνωσίας. Ποιοι είμαστε, σε τί υστερούμε, σε τί είμαστε καλοί, τί πρέπει να βελτιώσουμε, τί οφείλουμε να προστατεύσουμε. Τί είναι αυτό που μας κάνει να ξεχωρίζουμε από όλες τις περιοχές του κόσμου, ποιο είναι το συγκριτικό μας πλεονέκτημα: Για να ξεχωρίσουμε λοιπόν, πρέπει πρώτα ν' αποκτήσουμε βαθιά γνώση του τόπου μας, να γνωρίσουμε όλα τα σημεία του, να τα ενώσουμε και να τ' αναδείξουμε δείχνοντας τον καλύτερό μας εαυτό.

Με αυτά τα βήματα, καταφέραμε ν' αναγνωρίσουμε τους τρεις πυλώνες που στηρίζουν το οικοδόμημα του Πάρκου Φιλίππων: Το αγροτοπεριβάλλον, δηλαδή την αγροτική παραγωγή και το μοναδικό φυσικό περιβάλλον, τον τουρισμό και τον πολιτισμό. Κάθε πυλώνας περιλαμβάνει διαφορετικά σημεία ενδιαφέροντος, τα οποία συνθέτουν το απόθεμα της περιοχής.

Η ομάδα μας μέσα από την έρευνά της για την περιοχή και κάθε ξεχωριστό πυλώνα, αναγνώρισε και τοποθέτησε στο χάρτη του αποθέματος του Πάρκου Φιλίππων, σημαντικά σημεία που ξεχωρίζουν και τα οποία αναδεικνύει μέσα από τις ώριμες δράσεις της. Στον πυλώνα του αγροτοπεριβάλλοντος έχουν αναγνωριστεί μέχρι στιγμής, διότι η διαδικασία είναι δυναμική, 40 σημεία χωρίς αυτά να περιλαμβάνουν τα κανάλια που διασχίζουν το κέντρο της κοιλάδας των Φιλίππων.

Στον πυλώνα του τουρισμού έχουν αναγνωριστεί 37 σημεία και στον πυλώνα του πολιτισμού έχουν αναγνωριστεί 202 σημεία αποθέματος σε μια έκταση 110.000 τετραγωνικών μέτρων. Δηλαδή είμαστε πλούσιοι και δεν το ξέραμε. Έχουν αναγνωριστεί συνολικά 279 σημεία ενδιαφέροντος, τα οποία η επιστημονική ομάδα «Οψόμεθα εις Φιλίππους» έξυπνα και μεθοδικά προσπαθεί να συνδέσει και να τ' αξιοποιήσει οργανωμένα και με όραμα για να συνθέσει ένα πλούσιο προϊόν».

Η ομιλήτρια στη συνέχεια αναφέρθηκε στην αξία των συνεργειών αλλά και στις δράσεις που έχει ήδη σχεδιάσει η ομάδα να υλοποιήσει το διάστημα 2017 - 2020 :
«Για να τα πετύχουμε αυτά, για να πετύχουμε το στόχο μας και να ολοκληρώσουμε το όραμά μας, αναπτύξαμε φιλίες στον τόπο μας με τις επιχειρήσεις, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τους ερευνητικούς και εκπαιδευτικούς φορείς. Οπότε σε αυτή τη θεματική θα σας παρουσιάσω τις δράσεις που τρέχουν το 2017, θα τρέξουν το 2018 αλλά και μερικές οι οποίες είναι κάποιες από τις οποίες θα θέλαμε να υλοποιηθούν μέσα στα επόμενα τρία χρόνια.

Πρώτη δράση, η δράση «Γνώρισε το πάρκο Φιλίππων», μια βιωματική δράση εκπαίδευσης ενηλίκων. Αυτή η δράση φιλοξενεί κάθε μήνα, με μια ημερήσια εκδρομή στο Πάρκο Φιλίππων κατοίκους και τους προσφέρει μια εμπειρία πέντε αισθήσεων που περιλαμβάνει σημεία του χάρτη του αποθέματος. Αξίζει να σημειωθεί ότι στη λειτουργία των πρώτων 8 μηνών, πάνω από 1.500 κάτοικοι της περιοχής έχουν φιλοξενηθεί με αυτή την εμπειρία.

Η επόμενη δράση ονομάζεται “See you at Filippi” και είναι η εκπαίδευση μαθητών Δευτεροβάθμιας για το μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς του αρχαιολογικού χώρου των Φιλίππων μέσω της διαδικασίας της πολιτιστικής ερμηνείας. Το πρώτο σχολείο που θα εκπαιδευόμαστε το 2018, είναι το Γυμνάσιο των Κρηνίδων, το οποίο είναι ακριβώς δίπλα από τον αρχαιολογικό χώρο.

Το Βαλκανικό Κέντρο Πολιτιστικής Συνάντησης και Συνεργασίας, ευελπιστούμε να αποτελέσει οικονομικό και πολιτιστικό κέντρο των Βαλκάνιων λαών. Οι δράσεις τρέχουν ανάλογα με τον πυλώνα που εργάζεται η κάθε ομάδα οπότε στον πυλώνα του τουρισμού, το πρώτο έργο που θα υλοποιηθεί τον Οκτώβριο για το 2017, είναι η ιστορική ποδηλατική διάσχιση του Πάρκου Φιλίππων που στόχο της έχει την ανάδειξη της μάχης των Φιλίππων.

Επίσης το πιστοποιημένο πεζοπορικό και πολιτιστικό μονοπάτι «Στα βήματα του Αποστόλου Παύλου», είναι μια δράση η οποία είναι αρκετά ώριμη πλέον. Τον Αύγουστο περπατήσαμε μαζί με το Πανεπιστήμιο της Βενετίας από την Κορμίθα μέχρι την Καβάλα, όλη την Εγνατία Οδό, που βρίσκεται στο Πάρκο Φιλίππων και αναγνωρίσαμε όλα τα σημεία ενδιαφέροντος που βρίσκονται πάνω σ' αυτήν.

Το Κέντρο Επισκεπτών, ευελπιστούμε ν' αποτελέσει ένα χώρο πληροφόρησης, ανάπαυσης και καλλιτεχνικής έκφρασης για το Πάρκο Φιλίππων. Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει κάτι ούτε στα όρια του νομού Καβάλας ούτε στα όρια του νομού Δράμας. Το μεγάλο στοίχημα του πυλώνα του αγροτοπεριβάλλοντος αλλά και όλης της ομάδος, είναι η αναβάθμιση του περιβάλλοντος των καναλιών.

Το Εργαστήριο Χαρτογραφίας ξεκινά τη δράση του τον επόμενο μήνα. Το Εργαστήριο Χαρτογραφίας για ανηλίκους και ενηλίκους, είναι κι αυτό ένα έργο του πυλώνα του αγροτοπεριβάλλοντος και φυσικά το καλάθι του Πάρκου Φιλίππων, μιας και τις γεύσεις του θα τις απολαύσετε και θα έχετε την ευκαιρία να τις πάρετε μαζί σας, από τον κήπο του αρχαιολογικού χώρου των Φιλίππων, μιας κι έχουμε ετοιμάσει μια εκδήλωση υποδοχής για όλους εσάς.

Βέβαια για το σχεδιασμό, τη χρηματοδότηση και την υλοποίηση των παραπάνω, αλληλεπιδρούμε καθημερινά με φορείς –μόνο φορείς έχω βάλει στους αρωγούς αυτή τη φορά- οι οποίοι μας στηρίζουν ή μας βελτιώνουν ή πολλές φορές μας δυσκολεύουν».

Η ομιλήτρια ολοκλήρωσε την ομιλία της τονίζοντας πόσο σπουδαίο επίτευγμα είναι η συσπείρωση νέων ανθρώπων μ' ένα κοινό όραμα και ευχαρίστησε τους παρευρισκόμενους για την προσοχή τους.

Ο Πρόεδρος της Συνέλευσης συνεχάρη την κ. Τσουρουκίδου για την ομιλία της και και έδωσε το λόγο στην κ. Κατερίνα Παππά, σύνεδρο της Γενικής Συνέλευσης για μια σύντομη παρέμβαση.

Παρέμβαση της συνέδρου κ. Κατερίνας Παππά

Η κ. Παππά αφού ανέβηκε στο βήμα είπε περίπου τα εξής: «*Αρχή πάντων, η των ονομάτων επίσκεψις*», έλεγαν στ' αρχαία χρόνια. «*Κι αν οι άνθρωποι ξεχνούν, αυτές πάντα θυμούνται*», λέει ο Παλαμάς. *Θα μπορούσαμε μήπως στις επόμενες Γενικές Συνελεύσεις να κάνουμε κάποια σύνδεση των όμορφων τόπων που συναντούμε μαζί με την ιστορία του λόγου των ονομάτων τους; Δηλαδή αναφέρομαι σε μια ετυμολόγηση των τοπωνυμίων. Ερώτημα. Ευχαριστώ πολύ».*

Ο Πρόεδρος του Διαζώματος ευχαρίστησε την κ Παππά για την πρότασή της, σχολιάζοντας πως σε κάθε Γενική Συνέλευση προτείνει ενδιαφέρουσες προς υλοποίηση ιδέες: *«Πέρυσι μας έβαλε τη βόμβα των Δικτύων και το ξεκινήσαμε. Και*

αυτό θα το ξεκινήσουμε Κατερίνα. Αυτό μας κάνει η Κατερίνα, ρίχνει μια βόμβα και φεύγει».

Ομιλία από την κ. Μίχα Μαρία, πρόεδρο της Κίνησης Πολιτών για την Ανάδειξη Αρχαίου Θεάτρου Αχαρνών

Αμέσως μετά, το λόγο έλαβε η τελευταία ομιλήτρια, η κα Μαρία Μίχα, Πρόεδρος της Κίνησης Πολιτών για την ανάδειξη του Αρχαίου Θεάτρου Αχαρνών, «Επισκήνιο» και επίτιμο μέλος του Διαζώματος. Η κ. Μίχα αφού ανέβηκε στο βήμα, είτε περίπου τα εξής:

«Καλησπέρα σας. Κατ' αρχάς, γιατί σήμερα μου δίνεται η ευκαιρία δημόσια, να ευχαριστήσω θερμά τον Πρόεδρό μας και το Διοικητικό Συμβούλιο για τη μεγάλη τιμή που μου έκανε, να με ανακηρύξει επίτιμο μέλος. Πραγματικά αυτό για μένα είναι ύψιστη τιμή και ύψιστη ευθύνη. Ο τίτλος της παρουσίασής μου η οποία θα είναι καθαρά βιοματική, είναι «ΕΠΙΣΚΗΝΙΟΝ - Ένας νέος Δικαιόπολις» και νομίζω ότι ο Δικαιόπολις αποτελεί κατ' εξοχήν παράδειγμα πολίτη – κράτους, όταν ο ίδιος αποφασίζει να παρακάμψει την πόλη-κράτος των Αθηνών και να πάει ο ίδιος να συνάψει ειρήνη με τη Σπάρτη κατ' αυτό τον τρόπο.

Η περιοχή από την οποία κατάγομαι και για την οποία θα σας μιλήσω είναι οι Αχαρνές. Είναι μια πόλη με πολύ πλούσια ιστορία πραγματικά. Η λέξη «Αχαρνές», για να κάνουμε και την ετυμολογία που λέμε των περιοχών, κατά μία ερμηνεία προέρχεται από την «Αχάρνα» που είναι το μεγάλο ψάρι, γιατί κατά την κλασική περίοδο της αρχαιότητας, ήταν ένας πολύ μεγάλος Δήμος. Ο Θουκυδίδης τον αναφέρει ως «μέγιστον Δήμο». Να φανταστείτε ότι τότε έστελνε στη Βουλή 22 Βουλευτές έναντι των υπολοίπων του κράτους πόλης Αθήνα, που ήταν περίπου 3 έως 7.

Υπήρξαν λοιπόν περίοδοι μεγάλης δόξας του Δήμου, είχε πολύ σημαντικά μνημεία όπως είναι ο Μυκηναϊκός Τάφος - έχει αναδειχθεί αυτό το μνημείο, ο Τύμβος του Σοφοκλή, το Αδριάνειο Υδραγωγείο, ο Αχαρνικός Οχετός, η Ρωμαϊκή Αγροικία, η Ρωμαϊκή Δεξαμενή και βεβαίως το μεγάλο εύρημα για το οποίο θα μιλήσουμε, το Αρχαίο Θέατρο των Αχαρνών.

Πολλά σημαντικά ευρήματα από τις Αχαρνές εκτίθενται στην αρχαιολογική συλλογή των Αχαρνών, στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, στο Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης, στο Βρετανικό Μουσείο, στο Μουσείο της Περγάμου, στη Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή και σε πολλά άλλα μέρη.

*Και ενώ ο Δήμος μας από τότε και μετά από χιλιάδες χρόνια σήμερα τότε, το 2007 τέλος πάντων που έγινε η αποκάλυψη, βρίσκεται σε πολύ κακή οικονομική και κοινωνική γενικά ανάπτυξη και θέση, έρχεται το μεγάλο και σπουδαίο δώρο που μας δόθηκε το Φεβρουάριο του 2007, όπου στο κέντρο του σημερινού Δήμου, την εκσκαφή θεμελίωση της πολυώροφης οικοδομής σε ιδιωτική ιδιοκτησία, αποκαλύφθηκε το Αρχαίο μας Θέατρο, το **Αρχαίο Θέατρο των Αχαρνών**, προκαλώντας τότε παγκόσμιο*

ενδιαφέρον και συγκίνηση, αφού η Αρχαιολογική Κοινότητα το αναζητούσε τα τελευταία 200 χρόνια.

Η αποκάλυψη του Θεάτρου στο σημερινό κέντρο του Δήμου, κατέδειξε και τη διαχρονική κατοίκηση του Δήμου επί χιλιάδες χρόνια στο ίδιο σημείο. Το Θέατρό μας βρίσκεται μέσα στον αστικό ιστό λοιπόν κι ένα μεγάλο του Τμήμα είναι κάτω από κτίρια και άλλο ένα από λεωφορειόδρομο».

Η κ. Μίχα πρόβαλε φωτογραφικό υλικό από την αποκάλυψη του Αρχαίου Θεάτρου το 2007 και πρόσθεσε τα εξής: «Έγινε παγκόσμια είδηση, πρωτοσέλιδο σε εφημερίδες στη Νέα Υόρκη, Σουηδία, Ιρλανδία, ακόμα και στο Μιανμάρ ή Μπαγκλαντές. Η σημερινή κατάσταση είναι αυτή που βλέπετε, δηλαδή έχει επικαλυφθεί αυτό το μέρος που αποκαλύφθηκε, ένα μικρό τμήμα του Θεάτρου, γιατί η κατασκευή του είναι από ένα πολύ εύθρυπτο υλικό και ευαίσθητο οπότε μέχρι την πλήρη αποκάλυψή του και συντήρησή του απαιτείται να προστατευθεί».

Η κ. Μίχα στο σημείο αυτό παρουσίασε στο κοινό το έργο του σωματείου «ΕΠΙΣΚΗΝΙΟΝ»: «Εδώ έρχεται το κομμάτι των πολιτών πλέον · πώς παρεμβαίνουν όταν διαπιστώνουν την πλήρη απραξία των αρμοδίων φορέων. Είναι γεγονός ότι όλοι μας στις Αχαρνές πιστεύαμε ότι για ένα τέτοιο σπουδαίο μνημείο και για μια τέτοια πόλη η οποία έχει τόσα πολλά προβλήματα σήμερα, αυτό θα αποτελούσε πραγματικά το κεντρικό σημείο αναφοράς και πολλές προσπάθειες για την ανάδειξή του.

Παρ' όλα αυτά, εντελώς τυχαία το Μάιο του 2010 κι ενώ πίστευα ότι γίνονταν τα δέοντα από τους αρμοδίους, διαπιστώνω ότι δεν έχει γίνει το παραμικρό. Το αντίθετο συνέβη, λόγω των προβλημάτων που θα προκαλούσε ενδεχομένως η αποκάλυψη μέσα στον κεντρικό ιστό. Ένα παρόμοιο παράδειγμα είναι του Θεάτρου της Λάρισας. Στο site του Δήμου να καταλάβετε, δεν υπήρχε καμία αναφορά για το αρχαίο μας Θέατρο ως μνημείο.

Τότε ήταν πολύ σημαντική στιγμή στη ζωή μου και επικοινωνήσα με τον Πρόεδρό μας για να τους διαμαρτυρηθώ, πώς και δεν είχε περιληφθεί ακόμα και στα θέατρα που το ΔΙΑΖΩΜΑ έχει καλύψει με την προστασία του. Και φυσικά πήρα την πολύ σωστή απάντηση, ότι όταν οι πολίτες μιας πόλης δεν ενδιαφέρονται, δε μπορεί να έρθει ένας εξωτερικός φορέας να καπελώσει μια ολόκληρη κοινωνία.

Κι εκεί, ήρθε ο Δικαιόπολις, ξύπνησαν αταβιστικές μνήμες και είπα, αν χρειάζεται ένας πολίτης είμαι εγώ. Έτσι έγινε. Αμέσως μετά λοιπόν άρχισε η μεγάλη μας συνεργασία με το ΔΙΑΖΩΜΑ, άνοιξε αμέσως ο κουμπαράς μας ο οποίος, μπορώ να σας πω, αυτή η υπογράμμιση που είναι τυχαία ενός σχολείου, γιατί πάρα πολλά σχολεία συμπράττουν και συμμετέχουν στον κουμπαρά μας, ο κουμπαράς μας, θα το επιβεβαιώσει ίσως ο Πρόεδρος, από άποψη συμμετοχής πολιτών είναι ο μεγαλύτερος.

Και πλέον ο Δικαιόπολις πήρε την κατάσταση στα χέρια του. Δεν υπήρχε καμία επιγραφή μέχρι τότε που να δείχνει τί μνημείο βρίσκεται σ' αυτό το χώρο οπότε τοποθετήσαμε με δικές μας δαπάνες την επιγραφή αυτή, την πληροφοριακή. Μετονομάσαμε την οδό Σαλαμίνας που βρέθηκε το Θέατρο, σε οδό Αρχαίου Θεάτρου.

Με τη μεγάλη βοήθεια του Διαζώματος καταφέραμε κι έγινε η παρακατάθεση της πρώτης αποζημίωσης απαλλοτρίωσης του οικοπέδου που βρέθηκε το Θέατρο κι αυτό ήταν κομβικό σημείο γιατί πλέον το Θέατρο θα σωθεί, εφ' όσον πλέον έγιναν οι ανασκαφές ανήκει ένα κομμάτι του στο Δημόσιο.

Στη συνέχεια, μετά από μερικούς μήνες καταφέραμε και κηρύξαμε την απαλλοτρίωση, με τις τυπικές διαδικασίες με το κράτος πάντα, για το τμήμα το οποίο βρίσκονται οι οικοδομές και έγινε μια παρέμβαση στο ρυθμιστικό της Αθήνας με μια τροπολογία η οποία πραγματικά έγινε την τελευταία στιγμή, με την αδιαφορία όλων των αρμοδίων παραγόντων που είναι ο Δήμος, που ήταν ακόμη και η Αρχαιολογική Υπηρεσία και εντάξαμε το Αρχαίο μας Θέατρο στο επίκεντρο πολιτιστικών διαδρομών στο Ρυθμιστικό Αθήνας, κάτι που θα το βοηθήσει να χρηματοδοτηθεί και να μπορέσει να αποκαλυφθεί συντομότερα.

Εξαιτίας αυτού του γεγονότος, δηλαδή ότι ενετάχθη στο Ρυθμιστικό Αθήνας, πάλι με τον Πρόεδρό μας, αποφασίσαμε να κάνουμε κάποια μελέτη και αναθέσαμε στον Καθηγητή Δημήτριο Οικονόμου μια μελέτη με θέμα «Ολοκληρωμένη χωρική οργάνωση πολιτιστικών διαδρομών με επίκεντρο το Αρχαίο Θέατρο Αχαρνών» το οποίο είναι κρυμμένο, δεν έχει σημασία, αλλά εμείς έτσι θα πιέσουμε, άλλον τρόπο δεν έχουμε.

Η πρώτη πολιτιστική διαδρομή που είχαμε από το 2011, είναι ο ποδηλατικός αρχαιολογικός γύρος Αχαρνών ο οποίος συνδέει το Αρχαίο Θέατρο του Διονύσου στην Ακρόπολη με το Θέατρο Αχαρνών μέσω της Αχαρνικής Οδού στην πλατεία Κοτζιά, τον Μυκηναϊκό Τάφο, τον Τύμβο του Σοφοκλέους και κάθε φορά γίνεται και μια παράσταση επάνω στη θεωρητική σκηνή του Θεάτρου που είναι στο λεωφορειόδρομο.

Εξωραΐσαμε την πρόσοψη του Θεάτρου που ήταν αυτή η άθλια κατάσταση, με επιγραφές χρυσού, με ό,τι θέλετε και τοποθετήσαμε έργα μαθητών από εικαστικό διαγωνισμό ζωγραφικής. Έχουμε διοργανώσει ημερίδες, έχουμε συμμετάσχει σε πανελλήνια συνέδρια, ακόμα έχουμε κάνει και μια μικρή έκδοση η οποία μ' έναν τρόπο αφηγηματικό περιγράφει την Αρχαία Ιστορία και πώς λειτουργούσε το θέατρό μας κατά την κλασική περίοδο.

Πολλές μουσικές εκδηλώσεις, πολύ μεγάλοι δημιουργοί όπως ο Χρήστος Λεοντής, ο Θάνος Μικρούτσικος, έχουν έρθει εθελοντικά κι έχουν προσφέρει την καλλιτεχνική τους δημιουργία για την ανάδειξη του μνημείου. Η Εθνική Λυρική Σκηνή και τοπικές μουσικές ορχήστρες. Όλοι οι Αχαρνείς ηθοποιοί ενώθηκαν και θα διακρίνετε (σε εικόνα) την πρόσφατα εκλιπούσα Καίτη Παπανίκα, τον Ηλία Μελέτη που είναι αρκετά

γνωστός τώρα και πολλά παιδιά, όλοι ενώθηκαν και κάνουν τακτικά παραστάσεις, εθελοντικά για το θέατρό μας.

Τα περισσότερα σχολεία των Αχαρνών έχουν προβεί ή είναι έτοιμα να προβούν σε «υιοθεσία του θεάτρου». Έχουμε πολλά εκπαιδευτικά προγράμματα όπως είναι και το «Συν-Επισκήνιον» που προβάλλουμε τακτικά ταινίες αρχαίου δράματος, «Οι μικροί Αχαρνείς Αρχαιολόγοι», κάτι παζλ, κατασκευή θεατρικού προσώπου και τακτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα με το Δήμο κάθε εβδομάδα, που απευθύνεται σε σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με θέμα την ανάπτυξη του Αρχαίου Θεάτρου.

Γιατί επιθυμία μας είναι η νέα γενιά να πάρει το θέμα στα χέρια της επειδή έχουμε χρόνια μπροστά μας. Το τέλος του προγράμματος αυτού είναι και το Μαθητικό Φεστιβάλ του Αρχαίου Θεάτρου.

Δυο μαθητικοί διαγωνισμοί, 8^{ος} τώρα θα είναι της Έκθεσης και 2^{ος} εικαστικός που τα έργα των παιδιών μπαίνουν μπροστά στο Θέατρο, δωρεά βιβλίων στη Δημοτική Βιβλιοθήκη για το Αρχαίο θέατρο και λέμε ότι η σημαντικότερη κατάκτηση είναι η καλλιέργεια του πνεύματος εθελοντισμού στον τόπο μας και του πνεύματος των συνεργειών μεταξύ των φορέων, και των θεσμικών όπως είναι Δήμος και η Εφορεία Αρχαιοτήτων μ' εμάς και το ΔΙΑΖΩΜΑ αλλά και όλων των πολιτιστικών Συλλόγων που όλοι μαζί καταφέραμε και γίναμε μια γροθιά και νομίζω σίγουρα το Θέατρό μας θα πάει καλά. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ».

Ο πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης ευχαρίστησε την κ. Μαρία Μίχα και στο σημείο αυτό προχώρησε σε μια σύντομη παρουσίαση ενός προσωπικού του βιώματος:

«Θα μου επιτρέψετε για 3 λεπτά, σαν ομιλητής του Διαζώματος να σας παρουσιάσω την πρώτη μου πολιτιστική διαδρομή που την έζησα σε ηλικία 6-7 ετών. Τότε ζούσα στην Καβάλα. Ήταν αρχές της δεκαετίας του '50. Ήταν μια πόλη όμορφη με χαμηλά σπιτάκια, κεραμοσκεπή και ήταν σαν ένα αρχαίο Θέατρο. Υπήρχε η ορχήστρα, η πλατεία, το κοίλο και οι σκάλες που ανέβαιναν στα διαζώματα, το άνω και το κάτω διάζωμα. Εμείς μπαίναμε στο άνω διάζωμα και ήταν η πόλη μπροστά μας και στο βάθος μια τεράστια απέραντη θάλασσα, με τη Θάσο και το Υψάριο με τα σπιτάκια και τα χωριουδάκια να φαίνονται το βράδυ και αριστερά μας υπήρχε η Παναγία, το Ιμαρέτ, οι Καμάρες και το Κάστρο.

Τότε μας πήγαινε το καλοκαίρι η μάνα μας στις Σέρρες που ήταν η πόλη που είχε γεννηθεί εκείνη και έμεναν οι γονείς της. Ανεβαίναμε λοιπόν με το λεωφορείο και φτάναμε στον Άγιο Σύλλα. Εκεί βλέπαμε τα παγώνια που είχαν μέσα στον αυλόγυρο και τα θαυμάζαμε και φυσικά δεν ήξερε να μας πει κανείς ότι αυτή η Εκκλησία ήταν του Αγίου Σύλλα που συνόδευε τον Απόστολο Παύλο όταν ήρθε από την Τροία μέσω Σαμοθράκης και της Εγνατίας οδού για να περάσει στην Ευρώπη και να διδάξει σοσιαλισμό και ότι δίπλα μετά, πήγε και βάφτισε τη Λυδία στον ποταμό Ζυγάκτη.

Καθώς κατεβαίναμε τώρα προς τον κάμπο των Φιλίππων που μας φάνταζε σαν μια απέραντη, πράσινη θάλασσα, δεν ξέραμε εμείς από κάμπους, ξέραμε μόνο θάλασσα και βουνό, αριστερά βλέπαμε ένα καλντερίμι που κατέβαινε δίπλα μας. Αργότερα μου εξήγησε ο πατέρας μου ότι αυτή είναι η Αρχαία Εγνατία Οδός κι από εκεί περνούσαν οι αντάρτες από το Παγγαίο που ήταν το αρχηγείο τους, απέναντι, στο Τσαρδάκ της Καβάλας που υπήρχε κι ένα άλλο αρχηγείο.

Φτάναμε στους Φιλίππους. Εκεί μας μάγευαν απ' τη μια μεριά οι κολώνες και η αγορά, με τις καμάρες των Φιλίππων και δεξιά το Αρχαίο Θέατρο. Η μάνα μας δε μπορούσε να μας εξηγήσει τί ήταν αυτό βέβαια, είχε γνώσεις φτωχές αλλά πού να φανταστώ ότι μετά από λίγα χρόνια θα έπαιζα εκεί μια παράσταση σαν ακόλουθος του Ιππόλυτου με το ΚΘΒΕ, με τον Παπαμιχαήλ, τη Διαμαντίδου, την Αλέκα Παϊζή και βέβαια με άλλους πολύ γνωστούς, όπως είναι ο Σωκράτης Καρυτινός, ο σκηνοθέτης, σε μετάφραση Βάρναλη, σκηνικά Εγγονόπουλου, χορογραφία Δώρας Τσάτσου Συνοδινού, τα ιερά τέρατα εκείνης της εποχής στην τέχνη. Φτάναμε στη Δράμα, μας ξεναγούσε στα νερά της Αγίας Βαρβάρας, εκεί αλλάζαμε λεωφορείο, μπαίναμε στο ΚΤΕΛ να πάμε για Σέρρες. Φτάναμε στη Νέα Ζίχνη κι εκεί σταματούσαμε για να πιούμε το «αθάνατο νερό» της Νέας Ζίχνης. Δίπλα ο καφετζής προσέφερε καφέ με αθάνατο νερό, βυσσινάδα με αθάνατο νερό, υποβρύχιο με αθάνατο νερό και είχε και μπουκαλάκια έτοιμα από γκαζόζες, που πουλούσε μια δραχμή το μπουκαλάκι για να πάρουν μαζί τους στο σπίτι αθάνατο νερό. Προχωρούσαμε στο Γάζωρο. Στο Γάζωρο υπήρχε ο Χριστός του Γαζώρου, ένας κομπογιαννίτης που έκανε θαύματα και θεράπευε πάσα νόσον».

**Κυριακή 10 Σεπτεμβρίου 2017,
Β' Μέρος εργασιών της 10ης Γενικής Συνέλευσης στο Αρχαίο Θέατρο
Μαρώνειας**

Οι εργασίες της 10^{ης} Γενικής Συνέλευσης του Διαζώματος ξεκίνησαν με τον χαιρετισμό που απηύθυνε ο Δήμαρχος Μαρώνειας – Σαπών, κ. Γιάννης Σταυρίδης. Ο κ. Σταυρίδης είπε τα εξής:

«Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι, μέλη της Γενικής Συνέλευσης του Διαζώματος, ως Δήμαρχος Μαρώνειας – Σαπών, του ιστορικότερου Δήμου της Περιφέρειάς μας, σας καλωσορίζω στον τόπο μου και στο ιερότερο και σημαντικότερο αρχαιολογικό χώρο της περιοχής μας, που δεν είναι άλλος από το Αρχαίο Θέατρο της Μαρώνειας. Της τρισημιετούς Μαρώνειας, του Ομήρου, των Κικόνων, του Ισμάρου, του Κύκλωπα Πολύφημου.

Η Μαρώνεια μας προσφέρει με το μοναδικό της τρόπο αυτή τη μέθεξη ιστορίας και πολιτισμού. Πορευόμενοι σ' ένα τοπίο αναλλοίωτο επί εκατοντάδες χρόνια, διαπιστώσατε κι εσείς πως η ιστορική αναπόληση μπορεί ν' αγγίξει και το σήμερα. Έχουν περάσει μόλις εννέα χρόνια από τη ιστορική εκείνη ημέρα που το Αρχαίο Θέατρο ξαναζωντάνεψε μέσα από αιώνες σιωπής, με την πολύτιμη συνεισφορά της σημερινής

Υπουργού πολιτισμού κας Λυδίας Κονιόρδου, θεμελιώνοντας έτσι ένα νέο ξεκίνημα για τον τόπο μας και τη Θράκη.

Μέσα από την επανάχρηση του ιστορικότερου μνημείου της Θράκης, έγινε ένα τεράστιο βήμα για μια ανάπτυξη που όλοι προσδοκούμε επί δεκαετίες και που τώρα αρχίζει να διαφαίνεται σοβαρά. Ο τόπος μας έχει ένα τεράστιο πλούτο που ωστόσο δε μπορεί να τον αναδείξει επαρκώς. Τα μέχρι τώρα ανασκαμμένα μνημεία όπως το γειτονικό του Θεάτρου, το Ιερό του Διονύσου, το ελληνιστικό ψηφιδωτό, οι βασιλικές στην Παλαιοχώρα και στη σύναξη, το Ρωμαϊκό Πρόπυλο, η αγορά, αποτελούν μόνο μερικά ίχνη μιας τεράστιας ιστορικής κληρονομιάς και ταυτόχρονα μαρτυρίας που πρέπει να προχωρήσει και να φέρει στο φως και άλλα πολύτιμα ευρήματα.

Στόχος είναι να καταστούν κτήμα των συμπολιτών μας και όχι όπως σήμερα κλειστά κι εγκαταλελειμμένα με εικόνα που δεν τιμά κανέναν μας. Η πολιτεία πρέπει ν' αναλάβει τις ευθύνες της και να δώσει στον τόπο μας εκείνα που δικαιούται. Να αντιληφθούμε τελικά ότι όλη η κληρονομιά αυτή είναι ένα συγκριτικό πλεονέκτημα για τη Θράκη και όχι ένα αναπτυξιακό εμπόδιο που καθηλώνει την περιοχή μας και δεν της επιτρέπει να κάνει βήματα μπροστά. Αυτή την εμπεδωμένη σε πολλούς αντίληψη πρέπει να αλλάξουμε και αυτό μπορεί να γίνει με έργα και μόνο».

Ο Δήμαρχος τόνισε πως ο Δήμος έχει θέσει το Θέατρο ως το νοηματικό επίκεντρο του Φεστιβάλ μας και την τελευταία τριετία έχει πραγματοποιηθεί μεγάλος αριθμός εκδηλώσεων, όπως: θεατρικές παραστάσεις αρχαίου δράματος, κονσέρτα κλασικής μουσικής, χορωδιακές συναντήσεις, λυρική ποίησης. Επιπλέον, έχει καθιερωθεί η συνεργασία με το ΔΗΠΕΘΕ Κομοτηνής. Συνέχισε την ομιλία του ως εξής:

«Χρέος όλων, της Πολιτείας ως κεντρική έκφανση βασικά της Περιφέρειας, του Δήμου, του Υπουργείου Πολιτισμού και της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας είναι να προχωρήσει τάχιιστα η παράλια οδική διασύνδεση των αρχαιολογικών χώρων της Ροδόπης και του Έβρου. Αυτή η σύνδεση της Μαρώνειας με τη Μεσημβρία και τα Δίκελλα θα προσφέρει τη δυνατότητα μίας εξαιρετικής αρχαιολογικής διαδρομής στον επισκέπτη μέσα σε ένα τοπίο που όμοιό του δεν έχει ξαναδεί. Η ολοκλήρωση της σχετικής μελέτης και η έγκριση των όρων από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο όπου και ο Δήμος μας έπαιξε ένα σημαντικό ρόλο, άνοιξε έναν δρόμο που νομίζω ότι πρέπει να σπεύσουμε να πορευτούμε με πρώτιστο έργο την διαμόρφωση του δρόμου προς το Αρχαίο Θέατρο. Και μετά από αυτό ίσως να εξετάσουμε την δυνατότητα αύξησης της χωρητικότητας του Θεάτρου, ώστε να μπορεί αυτό το πανέμορφο μνημείο να φιλοξενεί και μεγαλύτερες και πιο απαιτητικές παραστάσεις».

Η παρουσία όλων σας σήμερα καθιστά την ημέρα εξαιρετικά σημαντική και ξεχωριστή, σηματοδοτεί με τη συνεργασία που επισφραγίζεται, την απαρχή μιας νέας πορείας από την οποία ο τόπος αυτός μπορεί να ωφεληθεί ακόμα περισσότερο.

Ο Δήμαρχος της Μαρώνας στο σημείο αυτό ευχαρίστησε τους παρευρισκόμενους και πρόσθεσε πως θεωρεί πως η συνάντηση αυτή σηματοδοτεί την επισφράγιση της συνεργασίας με το ΔΙΑΖΩΜΑ και την απαρχή μιας νέας πορείας από την οποία ο τόπος θα ωφεληθεί. Αμέσως μετά, αναφέρθηκε στην αποκάλυψη της κεφαλής του Θεού Διονύσου που βρέθηκε στο γειτονικό Ιερό του Διονύσου και φυλάσσεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Κομοτηνής και αποτελεί το έμβλημα του Δήμου αλλά κι ένα από τα πολυτιμότερα εκθέματά του. Ο Δήμαρχος πληροφόρησε το κοινό, πως σε συνεργασία με την Αρχαιολογική Υπηρεσία, το εύρημα αναπαρήχθη σε περιορισμένο αριθμό αντιγράφων και πρόσφερε το πρώτο από αυτά, στον Πρόεδρο του Διαζώματος, κ. Σταύρο Μπένο, ως ένδειξη τιμής κι ευγνωμοσύνης για την πορεία και το ενδιαφέρον για το Θέατρό μας της Μαρώνας.

Ο πρόεδρος του Διαζώματος ευχαρίστησε τον Δήμαρχο της Μαρώνας για την συμβολικού χαρακτήρα προσφορά. Αμέσως μετά, ο πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης κάλεσε την αρχαιολόγο και προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ροδόπης κα Χρύσα Καραδήμα να ξεναγήσει τους παρευρισκόμενους στον αρχαιολογικό χώρο της Μαρώνας.

Ξεναγήση στο αρχαίο θέατρο της Μαρώνας από την Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Ροδόπης, κ. Χρύσα Καραδήμα.

Η προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ροδόπης, κα Χρύσα Καραδήμα, , είπε περίπου τα εξής:

«Είναι ιδιαίτερη τιμή και χαρά για μένα, να καλωσορίζω εδώ τα μέλη του Διαζώματος και να φιλοξενούμαι στη Μαρώνα, στο Θέατρό της, τη 10^η Γενική Συνέλευση του Διαζώματος.

Πραγματικά νιώθω συγκινημένη που σας βλέπω εδώ, καθισμένους στα καθίσματα του Θεάτρου της Μαρώνας και εύχομαι καλή συνέχεια στη συνέλευση και ν' απολαύσετε στη συνέχεια και το μουσικό κομμάτι. Πριν σας πω για το Θέατρο, τις ανασκαφές στη Μαρώνα, θα ήθελα να εξοφλήσω μια οφειλή. Η οφειλή είναι στο Σταύρο Μπένο. Εδώ και χρόνια, πριν από 8 χρόνια για την ακρίβεια, όταν έγινε εδώ η πρώτη εκδήλωση για τα εγκαίνια του Θεάτρου, του είχα ζητήσει μια χάρη. Ανταποκρίθηκε ολόθερμα, απλόχερα και δεν τον ευχαρίστησα παρά μόνο ιδιωτικά. Ήρθε η ώρα λοιπόν να του πω ευχαριστώ δημόσια και για τη στήριξη και σ' εμένα και στην Εφορεία και τότε στα εγκαίνια του Θεάτρου της Μαρώνας. Η παράκλησή είχε να κάνει με την παρουσία της Λυδίας Κονιόρδου στο μικρό απόσπασμα που παρουσιάστηκε από την Ηλέκτρα».

Στη συνέχεια η κ. Καραδήμα παρουσίασε τους παρευρισκόμενους την ιστορία της περιοχής: *«Τώρα θέλω να σας πω ότι πατάτε τα χόματα της χώρας των Κικόνων. Οι Κίκονες είναι ένα θρακικό φύλο από τον Όμηρο ξέρουμε ότι έφτασε εδώ, στο ακρογιάλι του Ισμάρου, του βουνού που βρίσκεται πίσω μας, ο Οδυσσεάς, στην Ίσμαρο, την πόλη του Μάρωνος, που ήταν ιερέας του Απόλλωνα, σ' ένα ιερό άλσος.*

Παρ' όλο που νίκησε τους Κίκονες, σεβάστηκε το Μάρωνα και την οικογένειά του και ο Μάρων σε ανταπόδοση του πρόσφερε δώρα αγλαά: Έναν κρατήρα πανάργυρο γεμάτο με τον περίφημο κρασί της Μαρώνιας, τον οίνο του Μάρωνος, που είναι «ηδύ, θείον ποτόν, μελιειδής οίνος». Αυτό το κρασί που του το έδωσε σε 12 αμφορείς, χρησίμευσε στη συνέχεια στον Οδυσσέα, όταν χρησιμοποίησε τη μικρή ποσότητα που είχε μαζί του σ' ένα ασκί κι όταν βρέθηκε στο σπήλαιο του Κύκλωπα μπόρεσε και τον μέθυσε και έτσι γλίτωσε τη ζωή του και τη ζωή των συντρόφων του. Η παράδοση λέει ότι το σπήλαιο αυτό του Κύκλωπα βρίσκεται εδώ κοντά στη Μαρώνεια, έτσι το λέμε εμείς. Φυσικά ήταν πολύ δύσκολο να ήταν εκεί ο Κύκλωπας και να έβλεπε τη θάλασσα μέσα από του «Κουφού» το πλάι, όπως είναι η ρεματιά που βρίσκεται το σπήλαιο, όμως είναι ένα πολύ σημαντικό αρχαιολογικά σπήλαιο με ευρήματα από τη νεολιθική εποχή όπου έκανε έρευνες ο αείμνηστος Βαγγέλης Πεντάζος.

Στον Ίσμαρο λοιπόν, στο ακρογιάλια του, κάποια στιγμή φτάνουν άποικοι από τη Χίο. Δεν ξέρουμε το ακριβές μέρος που ιδρύεται αυτή η αποικία, πρέπει μόνο να σημειώσουμε ότι υπάρχει μια σύνδεση και με τη λατρεία του Διονύσου και του Μάρωνα, της Χίου από τις πηγές, πέρα από έναν ελάχιστο γεωγράφο που αναφέρει ότι «Χίων εγένετο κτίσις η Μαρώνεια», ξέρουμε και φαίνεται ότι σε κάποιο σημείο των παραλίων ιδρύθηκε αυτή η πρώτη αρχαϊκή και στη συνέχεια κλασική πόλη.

Όσο για την Ίσμαρο, την πόλη του Μάρωνος, οι αρχαιολογικές έρευνες του Βαγγέλη Πεντάζου αφ' ενός, στην Ακρόπολη του Αγίου Γεωργίου που είναι ένα από τα υψώματα του Ισμάρου και του Διαμαντή Τριαντάφυλλου σε διάφορες άλλες οχυρωμένες θέσεις του Ισμάρου, κατατείνουν στην ταύτισή της, όπως σας είπα, με το ύψωμα του Αγίου Γεωργίου όπου έχουμε Κυκλώπεια Τείχη, μια μεγαλιθική πύλη πολύ εντυπωσιακή και το τοπίο είναι πραγματικά μαγευτικό, όπως σας ανέφερε νωρίτερα και ο Δήμαρχος.

Επειδή ακριβώς δεν έχουν βρεθεί, όπως σημειώνει και ο Γεώργιος Μπακαλάκης, είναι για εμάς ο πατέρας της Αρχαιολογίας στη Θράκη, στο βιβλίο του στις προανασκαφικές έρευνες, είναι πραγματικά άξιο απορίας πώς οποιοδήποτε σκάμμα της Μαρώνιας, οπουδήποτε κάνουμε ανασκαφές, δε βρίσκονται όστρακα, κεραμικοί, ευρήματα αρχαιότερα από τα μέσα του 4^{ου} αιώνα. Αυτό είναι ένα κενό της έρευνας, έγινε αφορμή να διατυπωθούν απόψεις από ερευνητές όπως η Λουίζα Λουκοπούλου και η Σελήνη Ψωμά ότι ίσως η αρχαϊκή και κλασική Μαρώνεια βρίσκεται εκεί που ο Μπακαλάκης ανέσκαψε στη Χερσόνησο της Μολυβωτής τη Στρώμη, απομένει πολύς δρόμος ακόμα να δούμε. Δε νομίζω ότι θα μας φοβίσει λίγη βροχή, τί λέτε; Εξάλλου δε μου φαίνεται ότι θα είναι διαρκείας. Και βλέπω ότι όλοι είστε εξοπλισμένοι. Έτσι λοιπόν απομένει να εντοπισθεί ανασκαφικά είτε στην πόλη που βρισκόμαστε τώρα, την υστεροκλασική ελληνιστική Μαρώνεια είτε ανατολικότερα, δυτικότερα, η πρώτη πόλη της Μαρώνιας. Υπήρξε μέλος της Αθηναϊκής Συμμαχίας, ήταν μια πόλη που ήκμασε στον 5^ο και τον 4^ο αιώνα, είχε εμπορικές σχέσεις με το Βασίλειο των Οδρυσών, ακολούθησε ο Φίλιππος, οι διάδοχοι του Μεγάλου Αλεξάνδρου, ο Πτολεμαίοι, οι Ρωμαίοι με τους οποίους συνήψε συμμαχία φιλίας.

Το κείμενο αυτό της συμμαχίας που είναι πολύ σημαντικό δημοσίευσε ο Διαμαντής Τριαντάφυλλος και βρίσκεται στο Μουσείο της Κομοτηνής και στη συνέχεια, μετά την κατασκαφή της πόλης, όπως αναφέρεται σε κάποια από τις επιγραφές που έχουν βρεθεί στο Ιερό της Σαμοθράκης, από τα στρατεύματα του Μιθριδάτη, η πόλη σιγά-σιγά συρρικνώνεται, περιορίζεται στην περιοχή του λιμανιού, στον Άγιο Χαράλαμπο όπου είναι στα παλαιοχριστιανικά χρόνια έδρα Επισκόπου. Εκεί δημιουργείται η οχύρωση των μεσοβυζαντινών χρόνων, γύρω από το λιμάνι και μέχρι περίπου τα τέλη του 13^{ου} αιώνα, παραμένουν εκεί, διατηρεί το ίδιο αρχαίο όνομα, ας πούμε στα Άβδηρα η βυζαντινή πόλη έγινε Πολύστηλον, η Μαρώνεια παραμένει Μαρώνεια και κάποια στιγμή οι κάτοικοι απ' το φόβο των πειρατών, εκεί γύρω στα τέλη του 13^{ου} αιώνα φαίνεται ότι μετακινούνται βορειότερα και κάνουν το σημερινό χωριό της Μαρώνειας».

Στη συνέχεια η κ. Καραδήμα αναφέρθηκε στο ιστορικό των ανασκαφών, λέγοντας περίπου τα ακόλουθα:

«Ο Βαγγέλης Πεντάζος είναι ο πρώτος που σκάβει το Ιερό του Διονύσου, βρίσκεται γύρω στα 200 μέτρα από δω στα δυτικά μας. Νησίδες της πόλης, μιας μεγάλης πόλης με περίμετρο τυχόν που ξεπερνά τα 10.000 μέτρα, νησίδες έχουν ανασκαφεί. Το σπίτι με το ψηφιδωτό δάπεδο στον άνδρωνα, στο οποίο συμμετείχε και ο αγαπητός μας φίλος ο Γιώργος Καραδέδος, το Ρωμαϊκό Πρόπυλο, τμήματα του Τείχους, του ελληνιστικού νεκροταφείου, αλλά η κύρια και η σημαντικότερη ανασκαφή είναι αυτή που Θεάτρου».

Για το ιστορικό της ανασκαφής του αρχαίου θεάτρου της Μαρώνειας, η κ. Καραδήμα είπε τα εξής:

«Ο χώρος επιλέχθηκε σύμφωνα με τις μαρτυρίες κάποιων Γάλλων Αρχαιολόγων που αναφέρουν ότι γύρω στις αρχές του αιώνα, κάτοικοι απ' το χωριό μεταφέρουν καθίσματα από κάποιο Θέατρο ή Ωδείο στο χωριό και χτίζουν το σημερινό σχολείο. Ο Μπακαλάκης χρησιμοποίησε αυτή την πληροφορία και επιπλέον είχε και την πληροφορία από κάτοικο του χωριού, ότι τουλάχιστον 17 σειρές καθισμάτων υπήρχαν πριν αρχίσει να γίνεται το σχολείο.

Και το τοποθετούσαν εδώ, σ' αυτή τη θέση, την καμπάνα που έχει να κάνει με το κοίλο, το σχήμα δηλαδή του Θεάτρου ή και με την ακουστική. Είναι κάτι που τουλάχιστον αυτό υπέθετε ο Μπακαλάκης. Έτσι λοιπόν, έχοντας το σκαρίφημα του Μπακαλάκη από τις προανασκαφικές έρευνες κατά νου και κάποια ένδειξη για τον αγωγό του Θεάτρου που περνά μέσα από το ρέμα, κάτω από το κοίλο και μπροστά σας καταλήγει εδώ, συναντά τον αγωγό της ορχήστρας της πεταλόσχημης. Έχοντας αυτές τις ενδείξεις ξεκίνησε η ανασκαφή», πρόσθεσε ακόμη πως ακολούθησε με τους συνεργάτες της τα βήματα του κ. Μπακαλάκη συνεχίζοντας ό,τι αυτός πρώτος εντόπισε.

Συνέχισε την ομιλία της λέγοντας τα εξής: *«Ξεκίνησε η ανασκαφή το 1981, όντως εντοπίστηκαν τρεις σειρές από το κοίλο και προχώρησε μέχρι το 1988 η ανασκαφή και με μια ακόμα ανασκαφική, τελευταία περίοδο το '94, λίγο πριν το θάνατο του ανασκαφέα. Στη συνέχεια από το 2000 και μετά, έγινε το πρόγραμμα. Το Θέατρο επειδή ακριβώς έχει τρεις φάσεις στην ουσία λειτουργίας, σκεφτείτε ότι χρησιμοποιήθηκε από*

τα τέλη του 4^{ου} αιώνα από την ελληνιστική εποχή δηλαδή, μέχρι και σχεδόν τα τέλη του 4^{ου} μ.Χ., σχεδόν 7 αιώνες. Εμείς λέμε τρεις φάσεις, είναι συμβατικό, είχε συνεχείς επεμβάσεις, βελτιώσεις, συντηρήσεις. Είναι το θέατρο ελληνιστικής εποχής. Ότι τομές χρειάστηκε να κάνουμε για την τεκμηρίωση τη χρονολογική, μας έδειξαν ότι εκεί γύρω στα τέλη του 4^{ου} εξάλλου, κάπου εκεί τοποθετούνται και τα υπόλοιπα τοποθετούνται και τα υπόλοιπα κτίρια, στα μέσα με τέλη του 4^{ου} που έχουν ανασκαφεί και στην περιοχή.

Το κοίλο έχει 9 κερκίδες, χωρίζονται από 10 ακτινωτές κλίμακες. Απ' αυτές σώζονται οι 8, δε σώζονται οι αναλημματικοί τοίχοι. Αν θέλετε μπορείτε ν' ανοίξετε στη σελίδα 20 που έχει μια αξονομετρική αναπαράσταση της ελληνιστικής φάσης. Μπροστά από την πρώτη σειρά των καθισμάτων, υπήρχαν οι θέσεις της Προεδρίας, οι μαρμάρινοι θρόνοι. Αυτό θα φανταστείτε ότι συνέβαινε σε όλες τις κερκίδες. Ήταν τριμερής συνήθως, δεν έχουμε βρει μεγαλύτερα τμήματα και η ορχήστρα είχε εκπληκτικό τρόπο συλλογής των ομβρίων, όπως σας είπα συνδεόταν με τον κεντρικό αγωγό. Εδώ μέσα, σ' αυτό το σημείο που είναι το γυάλινο κάλυμμα, καταλήγει ο αγωγός, έχει βάθος 1,30 μ., είναι κλιμακωτή η διαμόρφωση στο εσωτερικό του και έχει την κλίση που χρειάζεται για την απορροή του πετάλου της ορχήστρας. Και ήταν καλυμμένο με κάποια καλύμματα σφηνοειδή, ας τα πούμε, ορθογωνικά, ενώ είχαν μια εγκοπή στο πλάι, μπορείτε να το δείτε λίγο στην αναπαράσταση, απ' όπου υπήρχε ένα άνοιγμα για τη συλλογή των ομβρίων από την ορχήστρα. Έτσι λοιπόν, όταν κάποια στιγμή το θέατρο από τα ελληνιστικά χρόνια συνέχισε τη χρήση του και στα ρωμαϊκά, θέλησαν να διευρύνουν την ορχήστρα.

Η σκηνή που βλέπετε πίσω μας, είναι των ρωμαϊκών χρόνων και έγιναν οι επεμβάσεις, η πρώτη φάση της ρωμαϊκής ορχήστρας για να διευρυνθεί, απομακρύνθηκαν αυτά τα καλύμματα από τον αγωγό της ορχήστρας, αυτά που βλέπετε τώρα είναι πρόχειρα καλύμματα, μόνο ένα εκεί διασώζει κι αυτή την εγκοπή που σας λέω και όλα χρησιμοποιήθηκαν για να δημιουργηθεί αυτό το στηθαίο με τα καλύμματα του αγωγού, μπροστά από την πρώτη σειρά. Έτσι δημιουργήθηκε μεγαλύτερος χώρος, επάνω θα φανταστείτε ότι είχαν και κάγκελα για την προστασία, έχει κάνει πολύ καλές αναπαραστάσεις ο Γιώργος Καραδέδος και για το Θέατρο των Φιλίππων και της Μαρώνειας και της Θάσου, για το πώς υπήρχαν αυτά τα προστατευτικά είτε δίχτυα είτε κιγκλιδώματα για την προστασία των θεατών, δημιουργήθηκε λοιπόν η αρένα.

Η φάση αυτή στη συνέχεια, επειδή υπήρξαν καταστροφές, το ρέμα κάποια στιγμή υπερχειλίσει και φαίνεται ότι κατέστρεψε εδώ τον αγωγό γιατί βλέπουμε κάποια από τα σημεία έχουν φύγει από τη θέση τους, έγιναν κι άλλες επεμβάσεις, κάποια ανοίγματα που υπήρχαν σ' αυτή την 3η κλίμακα και στην 7^η για την επικοινωνία με το κοίλο, τα έφραζαν χτίζοντας ή τοποθετώντας άλλα σε δεύτερη χρήση αρχιτεκτονικά μέλη.

Το ίδιο έγινε και με τις παρόδους, τους δρόμους δηλαδή από τους οποίους έμπαινες στις εισόδους στο θέατρο, ανατολικά και δυτικά. Η δε σκηνή, πρέπει κάποια στιγμή αφού πλέον δε γίνονταν παραστάσεις, ούτε καν οι μίμοι και οι φάρσες των ρωμαϊκών χρόνων, εγκαταλείφθηκε, χρησιμοποιήθηκε το οικοδομικό υλικό, καλύφθηκε προφανώς

και γίνονταν εδώ, είτε μονομαχίες είτε ακόμα και θηριομαχίες θα μπορούσαμε να πούμε.

Μέχρι τουλάχιστον τα μέσα του 3^{ου}, που είναι τα περισσότερα τεκμήρια αρχαιολογικά που έχουμε από το προσκήνιο, δηλαδή την κιονοστοιχία που υπήρχε μπροστά στο κτίριο της σκηνής, τουλάχιστον μέχρι τον 3^ο αιώνα φαίνεται ότι γίνονται κάποιες επεμβάσεις, επισκευές κτλ., ενώ τα ευρήματα που έχουμε από την περιοχή του προστατευτικού στηθαίου και τις παρόδους, που όπως είπαμε έχουν πια καταστραφεί οι αναλημματικοί τοίχοι, δείχνουν ότι τουλάχιστον μέχρι τα χρόνια του Θεοδοσίου οπότε σίγουρα κλείνουν όλα τ' αρχαία μνημεία και τα θέατρα και τα Ιερά, το Θέατρο ήταν σε χρήση.

Για τη χρήση του θεάτρου την παλαιοχριστιανική περίοδο, η κ. Καραδήμα είπε πως υπάρχουν κάποιες ενδείξεις, χρήσης του ενδεχομένως ως χώρο συνάθροισης, διότι στο επίπεδο της ορχήστρας έχουν εντοπισθεί και αρχιτεκτονικά μέλη παλαιοχριστιανικά, τα οποία εκτίθενται στο αρχοντικό Ταβανιώτου στη Μαρώνεια, που λειτουργεί ως μουσείο.

Η κ. Καραδήμα αναφέρθηκε ακόμη στο Ιερό του Διονύσου που λειτούργησε ως λατρευτικός χώρος και άλλων θεοτήτων και ηρώων και ολοκλήρωσε την ομιλία της ευχαριστώντας τα μέλη του Διαζώματος, καθώς και το προσωπικό της Εφορείας για τη συμβολή του στη διοργάνωση της συνέλευσης.

Απονομή στην κ. Πολυτίμη Ανδριοπούλου της τιμητικής διάκρισης του Μέλους - Ευεργέτη του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ»

Στο σημείο αυτό το λόγο έλαβε ο πρόεδρος του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ», κ. Σταύρος Μπένος, ο οποίος απένειμε στην κ. Πολυτίμη Ανδριοπούλου, μεγάλη ευεργέτιδα του Σωματείου, την τιμητική διάκριση του Μέλους - Ευεργέτη του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ» και τόνισε πως η φετινή Γενική Συνέλευση ονομάστηκε τιμητικά **«ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΠΟΛΥΤΙΜΗΣ ΑΝΔΡΙΟΠΟΥΛΟΥ»** από το όνομα της μεγάλης χορηγού του Σωματείου. Η κα Πολυτίμη Ανδριοπούλου, μαζί με την αείμνηστη αδελφή της Θεοδώρα, διέθεσαν το ποσό των 100.000 ευρώ για την αποκατάσταση του αρχαίου θεάτρου των Δελφών. Επιπλέον, η κα Πολυτίμη Ανδριοπούλου διέθεσε φέτος το ποσό των 100.000 ευρώ στο Σωματείο, χάρη στη σπουδαία αυτή χορηγία καλύφθηκε το κόστος της Γενικής Συνέλευσης.

Ο κ. Μπένος ανέφερε τα εξής: *«Είμαι 40 χρόνια στη δημόσια ζωή, έχω δει κι έχω ζήσει πολλά πράγματα. Αλλά αυτό που λέμε, πολίτης με ό,τι εμπεριέχει η λέξη αυτή: πλούτο, εντάσεις και συμβολισμούς, δεν έχω γνωρίσει κανένα καλύτερο και πολυτιμότερο από την Τούλα μας.*

Τη γνώρισα μια μέρα που είχε έρθει στο γραφείο με την αείμνηστη αδερφή της, τη Ντόρα. Στην πρώτη κιόλας συνάντησή μας καθίσαμε και συζητήσαμε σε ποιο θέατρο

είναι καλύτερο να συνεισφέρουν. Εγώ τους πρότεινα τότε ένα σπουδαίο αρχαίο θέατρο, το θέατρο των Δελφών, το οποίο είχε γνωρίσει και μια μεγάλη ταλαιπωρία δεκαετιών σε διελκυστίνδες ανθρώπινων παθών και ανθρώπινων αδυναμιών. Εν συνεχεία, συνάψαμε μια σύμβαση επιστημονικής συνεργασίας με τη Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή και με το ποσό των 100.000 ευρώ που δώρισαν οι δυο αδερφές εκπονήθηκε γρήγορα η μελέτη αποκατάστασης του θεάτρου από τον κ. Παπαντωνόπουλο, πολιτικό – μηχανικό και τη κα Λιάνα Χλέπα, αρχιτέκτονα. Η μελέτη έχει εγκριθεί εδώ και πολλά χρόνια από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο και ήδη το θέατρο τω Δελφών ανακατασκευάζεται χάρις στη χορηγία των αδελφών Ανδριοπούλου. Ακολούθησαν πολλά άλλα χάρη στην αγαπημένη του Σωματείου μας, κα Τούλα Ανδριοπούλου.

Επίσης, δε θα μπορούσαμε να κάνουμε φέτος αυτό το προσκύνημα στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη αν η κα Ανδριοπούλου δεν πρόσφερε ως χορηγία το ποσό των 100.000 ευρώ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, λοιπόν, αποφάσισε, όπως προβλέπει και το καταστατικό μας, να της απονεύμουμε την ύψιστη τιμή, αυτή του ευεργέτη – μέλους».

Στο σημείο αυτό, ο κ. Μπένος παρέδωσε στην κα Ανδριοπούλου την τιμητική πλακέτα, στην οποία απεικονίζεται μια χορεύτρια σ' ένα θέατρο, λόγω της σχέσης της με το θέατρο.

Το λόγο έλαβε η κα Τούλα Ανδριοπούλου, η οποία ευχαρίστησε το Σωματείο για την τιμητική διάκριση και για την πλακέτα. Εν συνεχεία, η κα Ανδριοπούλου αναφέρθηκε στις δωρεές που έκαναν με την αδερφή της (π.χ. σε φοιτητές Νομικής στο Πανεπιστήμιο, στο Διεθνές Φεστιβάλ Χορού Καλαμάτα, σε δύο εκκλησίες που καήκαν στην πυρκαγιά του 2007 στην Αρκαδία κ.α.). Αναφερόμενη στο Σωματείο «ΔΙΑΖΩΜΑ» πρόσθεσε ότι η προσφορά τους σε αυτό είναι ένα μικρό βήμα, ενώ το μεγάλο βήμα το κάνει ο κ. Σταύρος Μπένος.

Η κ. Ανδριοπούλου ανέφερε τα ακόλουθα:

«Ευχαριστώ πάρα πολύ, είναι τέλεια φτιαγμένο. Με βλέπετε πώς περπατάω, λυπάμαι γι' αυτό, σας δίνω μια εικόνα διαφορετική, δε θα ήθελα αλλά η δασκάλα μου, επειδή το το σώμα ήταν το αντικείμενό μας, έλεγε «να σέβεστε το σώμα, προσέχετε το σώμα, ό,τι πάθει δε συγχωρεί, δεν επανέρχεται ό,τι πάθετε».

Όσο για τις δωρεές που κάναμε, πάντα με την αδερφή μου κάναμε στο Πανεπιστήμιο σε φοιτητές Νομικής οι οποίοι ήταν αριστούχοι, υποτροφίες, κάναμε στη Βίκυ Μαραγκοπούλου που ήταν η Διευθύντρια στην Καλαμάτα του Διεθνούς Φεστιβάλ Χορού, αρκετά χρόνια, χτίσαμε δυο εκκλησίες όταν έγινε η φωτιά του 2007 στην Αρκαδία, τώρα δε μπορώ να τα θυμηθώ όλα.

Εδώ, μια μικρή προσφορά κάναμε, καθώς το μεγάλο βήμα το κάνει ο Σταύρος Μπένος βεβαίως, ένα μεγάλο βήμα. Εγώ, κάνω ένα μικρότερο βήμα, για την Ελλάδα».

Συνέχιση των εργασιών της 10ης Γενικής Συνέλευσης στο αρχαίο θέατρο της Μαρώνειας

Στο σημείο αυτό η γραμματέας της Γενικής Συνέλευσης, κ. Άρτεμις Τσολάκη ανέγνωσε το χαιρετισμό του Αντιπεριφερειάρχη Ροδόπης, κ. Τσαρικήδη:
«Σας καλωσορίζω στην περιοχή της Ροδόπης με αφορμή τις εργασίες της 10^{ης} Γενικής Συνέλευσης του Σωματείου ΔΙΑΖΩΜΑ που συμπίπτουν χρονικά με την προετοιμασία για της διεξαγωγή του καινοτόμου προγράμματος Πολιτιστική Διαδρομή της Εγνατίας Οδού.

Η Ροδόπη είναι φημισμένη για δυο στοιχεία: Αφ' ενός για την αρμονική συμβίωση διαφορετικών πολιτισμών, δηλαδή την πολυπολιτισμικότητα και αφ' ετέρου για το έντονο φοιτητικό στοιχείο. Ωστόσο, αυτό που δεν έχει αξιοποιηθεί αρκετά και όσο το αξίζει, είναι το πλούσιο ιστορικό παρελθόν της καθώς αποτελεί ένα μωσαϊκό διαφορετικών πολιτισμών και μνημείων.

Έτσι λοιπόν, σε μια κουβέντα που είχα με τον Πρόεδρο κ. Μπένο, είχα τονίσει τη σημασία της ανάδειξης του σπηλαίου της Μαρώνειας αλλά και του Αρχαίου Θεάτρου μέσα από μια σειρά δραστηριοτήτων με στόχο την προσέλκυση πλήθους κόσμου, τη διεξαγωγή δράσεων και εκδηλώσεων χωρίς ν' αλλοιωθεί η ιστορικότητα αυτών των χώρων.

Είμαι πεπεισμένος πως με το πέρας του συνεδρίου όλοι θα έχουμε βγάλει χρήσιμα συμπεράσματα, τα οποία θα ωφελήσουν τα ιστορικά μας μνημεία, αλλά κατ' επέκταση και την περιοχή μας, καθώς δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να χαθεί αυτή η ιστορικότητα του τόπου μας. Καλή συνέχεια και καλή επιτυχία στις εργασίες του συνεδρίου».

Αμέσως μετά, ο πρόεδρος της Συνέλευσης ενημέρωσε τους παρευρισκόμενους πως ακολουθεί στη συνέχεια η τελευταία θεματική ενότητα της Γενικής Συνέλευσης.

IV. Η συνάντηση των μνημείων με τον αγροδιατροφικό πολιτισμό

Θοδωρής Μπένος, εθελοντής Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ»

Την εισαγωγική ομιλία με τίτλο «*Η συνάντηση των μνημείων με τον αγροδιατροφικό πολιτισμό*», είχε ο κ. Θοδωρής Μπένος, ιδρυτικό μέλος του Σωματείου Διάζωμα. Ο κ. Μπένος είπε τα εξής:

«Γεια σας. Είμαι μέλος και απλώς εθελοντής του Σωματείου και ερευνητής στο χώρο της αγροδιατροφής. Χαίρομαι που βρισκόμαστε σήμερα εδώ, αλλά επιτρέψτε μου να έχω ένα λόγο παραπάνω να είμαι χαρούμενος, γιατί ξέρετε, είμαι κατά το ήμισυ Θρακιώτης, η μητέρα μου γεννήθηκε στη Θράκη και μεγάλωσε σ' αυτή την ευλογημένη

Περιφέρεια και είναι λίγο συγκινητικό και για μένα να βρίσκομαι σήμερα εδώ και να έχω το βήμα λόγου.

Σήμερα, θα δούμε μαζί με τη βοήθεια τριών εξαιρετικών δημιουργών, τί σημαίνει αυτή η συνάντηση των μνημείων με τον αγροδιατροφικό πολιτισμό και πώς θα μπορούσε να συνδεθεί με το μεγάλο και οραματικό σχέδιο που υπηρετεί το Σωματείο για τις Πολιτιστικές Διαδρομές και τα Αρχαιολογικά Πάρκα.

Όσοι από σας λάβατε το πουγκί που με πολύ μεράκι ετοίμασε το Σωματείο μας, ίσως θ' αναρωτηθήκατε κι εσείς όπως κι εμείς, τί μπορεί να χωρέσει σ' ένα πουγκί. Η απάντηση είναι σχετικά απλή: Σίγουρα δε μπορεί να χωρέσει όλη η ομορφιά και όλος ο πλούτος των προϊόντων μιας ακαταμάχητης πραγματικά περιοχής όπως είναι η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

Μπορεί όμως να χωρέσει τουλάχιστον ένα μέρος της άφθονης και ανεκτίμητης ιστορίας τους. Γι' αυτό κι εμείς διαλέξαμε πέντε προϊόντα υψηλής διατροφικής αξίας μεν, ένα από τον κάθε νομό, από τους 5 νομούς, που το καθένα προσφέρει μια ιστορία συμβίωσης και αναβίωσης, ιστορία αφοσίωσης και συντροφικότητας, καινοτομίας και διαφορετικότητας, αναγέννησης και τελικά νέας ζωής.

Γιατί αν θέλετε αυτή ίσως είναι και η μεγάλη αρετή των καρπών της γης και των ανθρώπων της χώρας μας, αυτό είναι ίσως και το συγκριτικό πλεονέκτημα των μνημείων της χώρας μας, φυσικών και μη. Είναι δηλαδή κάτι άυλο, είναι η ανεξάντλητη πραγματικά δυνατότητά τους να παράγουν ιστορίες και θέματα, να προσφέρουν στον επισκέπτη συναρπαστικές αφηγήσεις, να τον μεταφέρουν.

Αυτό λοιπόν που μπορούμε να κάνουμε, θα δανειστώ έναν όρο από τον Πρόδρομο Τσιαβό που μίλησε το πρωί, είναι να ενισχύσουμε τον πολιορκητικό κριό της ποιότητας. Ο Πρόδρομος μίλησε για μια πολιορκία ποιότητας.

Αυτό ακριβώς μπορούμε να πετύχουμε ενισχύοντας τον αγροδιατροφικό πολιτισμό γιατί ξέρετε, είναι πολύ καλό το μίνιμουμ που μπορούμε να δημιουργήσουμε με τις ποιοτικές, τις τεχνικές προδιαγραφές, αυτό που μπορεί να δώσει όμως φτερά πραγματικά στον πολιορκητικό κριό της ποιότητας, είναι αυτές οι ιστορίες που μπορούμε να δημιουργήσουμε με όχημα και άξονα αυτά τα προϊόντα και τους παραγωγούς που δημιουργούν.

Αυτό που χρειάζεται πρώτα απ' όλα να κάνουμε είναι, που έχουμε χρέος μάλλον να κάνουμε, το είπε και ο κ. Κουτσιανάς το πρωί, είναι να χτίσουμε συνέργειες και σχέσεις εμπιστοσύνης. Πριν απλώσουμε στα δειπνοτράπεζα, στα τραπέζια των επισκεπτών το απόθεμα των πολιτιστικών μας επιτευγμάτων έχουμε χρέος πρώτα οι ίδιοι να συνηθίσουμε να καθόμαστε στο ίδιο τραπέζι όλοι: Πολίτες, Περιφερειακή Διοίκηση, Κεντρική Διοίκηση, παραγωγοί, επιστήμονες, δημόσιοι λειτουργοί, επαγγελματίες της εστίασης και του τουρισμού.

Κατόπιν, αυτό που μπορούμε να κάνουμε είναι να συμφωνήσουμε σε κάποιες προδιαγραφές, σε κάποιες ενέργειες όπως αυτές μπορούν μετά να ορίζονται σ' ένα Σύμφωνο Ποιότητας, προκειμένου να μπορούν όλοι οι πιθανοί συντελεστές, όλοι οι δημιουργοί, είτε του πρωτογενούς είτε του τριτογενούς τομέα, ν' αποτελέσουν μέρος της ιστορίας και να λαμπρύνουν πραγματικά την πολιτιστική διαδρομή. Ξέρετε, με αυτό τον τρόπο θα μπορέσουμε ν' ανοίξουμε το δρόμο σε περισσότερους επισκέπτες.

Και θα επανέλθω σ' αυτό που είπα πριν: Είναι πραγματικά μεγάλη ευκαιρία, γιατί η χώρα μας έχει ήδη μεγάλη παραγωγή, αλλά μπορεί να παράγει ακόμα περισσότερες ιστορίες οι οποίες αν συνδυαστούν και με τα σύγχρονα τεχνικά μέσα που είδαμε πρωτύτερα στην Κομοτηνή από τις παρουσιάσεις που έγιναν στην ενότητα για τα ψηφιακά, μπορούμε να τις κάνουμε γνωστές σε όλο τον κόσμο, και έτσι ν' ανοίξουμε το δρόμο ακόμα περισσότερο και για περισσότερους επισκέπτες που ο ένας θα φέρει τον άλλον.

Κι έτσι αν θέλετε, θα μπορέσουμε να κάνουμε αυτό που νομίζω ίσως μόνο εμείς μπορούμε να κάνουμε καλύτερα απ' όλους, να ξανασυνδέσουμε ουσιαστικά την Ανατολή με τη Δύση όπως έκανε και η Αρχαία Εγγατία».

Στη συνέχεια ο κ. Μπένος έδωσε το λόγο στον κ. Δημήτρη Καρακούση η οικογενειακή επιχείρηση του οποίου ασχολείται με την αναβίωση της αρχαίας καλλιέργειας του δίκοκκου σιταριού. Προηγουμένως, ευχαρίστησε θερμά την κ. Άρτεμη Τσολάκη, για την συμβολή της στην προετοιμασία της Γενικής Συνέλευσης, τους εθελοντές από την Κομοτηνή και συγκεκριμένα τις Βασιλική Τόδη, Λίτσα Αργυροπούλου, Εύα Κόττη και Άννυ Μαχαιροπούλου, καθώς και την κ. Εύη Παπαδοπούλου που επιμελήθηκε τα κείμενα των φυλλαδίων. Τέλος, ευχαρίστησε για την πολύτιμη βοήθειά στους τους κ.κ. Ευδόκιμο Φρέγκογλου και Κώστα Τσιρίκο.

Δημήτρης Καρακούσης, παραγωγός, οικογενειακή επιχείρηση «Από τη γη»

Ο κ Καρακούσης είπε τα εξής:

«Είμαι Κομοτηνιός, εκπροσωπώ την τοπική και οικογενειακή επιχείρηση που λέγεται «Από τη γη», μια επιχείρηση που βασίζεται στις γνώσεις του παππού, στη δουλειά τη δική μου, του αδερφού του και του πατέρα μου. Ένα πρόβλημα υγείας του πατέρα μας, μας έκανε να στραφούμε σε νέα προϊόντα, να ξεφύγουμε από την καθημερινότητά μας και να πάμε σ' αυτά που έκαναν κάποτε, πιο παλιά οι άνθρωποι.

Το δίκοκκο στάρι, όπως έχετε φαντάζομαι ακούσει πολύ τον τελευταίο καιρό, που έχει γίνει λίγο trend, είναι το επόμενο στάδιο της υγιεινής διατροφής. Δεν πάμε σε προϊόντα φαρμακείου, είναι ένα προϊόν το οποίο το γνωρίζει ο ελληνικός κόσμος αρκετά χρόνια, δεν είναι επομένως κάτι καινούργιο.

Επειδή τα πράγματα έχουν αλλάξει πολύ βάσει τεχνικών και τεχνολογιών, προϊόντα όπως είναι το δίκκοκο σιτάρι, που πιο παλιά τα είχαν για να ταΐζουν τα ζώα, βλέπουμε ότι τελικά μας έκανε πολύ καλό. Κάποιες αναλύσεις τώρα και κάποιες άλλες τακτικές και τεχνολογικά μέσα, βλέπουμε ότι τελικά ο τρόπος των παλαιών, τους έκανε αυτό το κάτι παραπάνω.

Πάνω στην όλη κατάσταση αυτή, θα πρέπει λίγο ν' αρχίσουμε ν' αναβιώνουμε κάποια έθιμα, κάποια πράγματα τα οποία έφεραν οι προπαππούδες μας από τον τόπο που ήρθαν, γιατί αρκετοί στον τόπο εδώ πέρα είναι πρόσφυγες από Ανατολική Ρωμυλία, από την Πόλη που ήρθαν όλοι τέλος πάντων από κει κατευθείαν, πράγματα τα οποία τα έκαναν όπως σας είπα και πριν και χάθηκαν στο χρόνο.

Καλό θα ήταν εφ' όσον έχουμε ξανά την ευκαιρία να τα ξαναφέρουμε στο προσκήνιο. Θα πρέπει ν' αρχίσουμε ν' αναβιώνουμε ξανά αυτά τα πράγματα και ταυτόχρονα να προωθούνται και στους ξένους της περιοχής όπως είστε εσείς.

Κάποιοι από σας φαντάζομαι ότι έρχεστε πρώτη φορά εδώ πέρα και δεν είναι καθόλου παράλογο να έρχεστε πρώτη φορά. Γι' αυτό λοιπόν πέφτει σ' εμάς τις νέες γενιές, να ξεφύγουμε από τη νοοτροπία των πατεράδων μας και να τραβήξουμε ξανά τον κόσμο εδώ πέρα, να σας ξαναφέρουμε πίσω. Έχουμε να σας δώσουμε τόσα πολλά πράγματα εδώ πέρα και αντίστοιχα να πάρουμε όμως κι από σας. Να δείτε την καθημερινότητα τη δική μας, η οποία εντάξει, είναι διαφορετική από του καθενός έτσι κι αλλιώς, όπως και η δική σας είναι διαφορετική από τη δική μας.

Προσωπικά ασχολούμαι με το προϊόν κοντά στα 5 χρόνια, μπορεί και παραπάνω. Εμείς ασχολούμαστε σαν οικογενειακή επιχείρηση από την καλλιέργεια, χωράφι, μέχρι τη μεταποίηση, είναι όλο το στάδιο, εκτός από το στάδιο των ζυμαρικών. Το σιτάρι αυτό το συγκεκριμένο πιο μπροστά χρησιμοποιείται σα ζωοτροφή, δεν το χρησιμοποιούσαν για να το τρώνε οι άνθρωποι. Σύμφωνα με τις ιστορίες πιο παλαιών ανθρώπων, το μαύρο ψωμί το θεωρούσαν το ψωμί των φτωχών, κάτι το οποίο βέβαια είναι τελείως λάθος και η νοοτροπία αυτή σταδιακά αλλάζει».

Ο κ. Καρακούσης ολοκλήρωσε την ομιλία του και ευχαρίστησε τους παρευρισκόμενους.

Αμέσως μετά, ο πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης ευχαρίστησε τον ομιλητή, που φώτισε πολλές πλευρές, όπως είπε και προσκάλεσε τους παρευρισκόμενους να διαβάσουν το φυλλάδιο όπου θα δουν πως το αρχαίο αυτό δημητριακό, πέρα από την αδιαμφισβήτητη υψηλή θρεπτική και διατροφική αξία των προϊόντων του, πέρα από τα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά, κουβαλάει ως προϊόν και μια ιστορία. Συνεχάρη τέλος τον ομιλητή που ενσάρκωσε το όραμα που παππού του, αναβιώνοντας την εκμετάλλευση του καρπού που είχε εγκαταλειφθεί και προσφέροντάς του νέα πνοή και νέα ζωή.

Αμέσως μετά, κάλεσε τον τελευταίο ομιλητή, που προέρχεται από το νομό Καβάλας, τον κ. Γιάννη Γκίκα, για να παρουσιάσει το «Κτήμα Ερείκη», που ασχολούνται με την καλλιέργεια θυμαριού, λεβάντας και ρίγανης. Η βασική ιστορία, είτε ο πρόεδρος, είναι ότι ο Γιάννης και οι γονείς του πήγαν επέλεξαν να ζήσουν σε μια πλαγιά που άλλοτε ζούσαν Μουσουλμάνοι και επέλεξαν να της δώσουν νέα ζωή.

Γιάννης Γκίκας, παραγωγός, οικογενειακή επιχείρηση «Κτήμα Ερείκη»

Ο κ. Γκίκας αφού ανέβηκε στο βήμα είτε περίπου τα εξής:

«Χειροκρότημα πρώτα για τους γονείς και μετά για μένα. Είναι το τρίτο χρέος του μεγάλου φιλοσόφου, ο σεβασμός στους προγόνους.

Τώρα θ' απορείτε, πώς από τις Πολιτικές Επιστήμες βρέθηκα στο χωράφι. Ναι, πριν από κάποιον καιρό φορούσα μόνο πουκάμισα και μπαινόβγαινα μέσα σε γραφεία. Όμως, ας γυρίσουμε κάποια χρόνια πίσω, ας τηλεμεταφερθούμε κάποια χρόνια πίσω, όταν αυτό το θέατρο ήταν απλά η συνέχεια μιας πλαγιάς. Κάπως έτσι έμοιαζε και η δική μας καλλιέργεια, το δικό μας κτήμα, μια πλαγιά. Με κάποιες μικρές ξερολιθιές στη μέση, τρεις, οι οποίες υποδείκνυαν πως πριν κάποια χρόνια υπήρχε κάποια καλλιέργεια. Σημειωτέον, η τελευταία καλλιέργεια στο χωράφι ήταν σιταριού και την είχε αλωνίσει ο παππούς μου πριν από περίπου 40 χρόνια.

Όταν το όραμα των γονέων να δημιουργήσουμε, ν' αλλάξουμε επαγγελματικό προσανατολισμό και να δημιουργήσουμε κάτι δικό μας εξαρχής, μας έβγαλε ν' αναζητήσουμε ένα νέο τόπο παραγωγής, το μυαλό μας καθ' ότι η παραγωγή των αρωματικών φυτών προϋποθέτει να υπάρχει κάποιο υψόμετρο και κάποιες ιδιαίτερες συνθήκες, πήγε αυτόματα σ' εκείνα τα παλιά κτήματα τα οποία ήταν, όπως είπε κι ο Θεοδωής, Μουσουλμάνων οι οποίοι με την ανταλλαγή πληθυσμών πήγαν πίσω στη Μικρά Ασία, τα παρέλαβαν οι πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία οι οποίοι τα παρέλαβαν με κλήρο και τ' άφησαν για ευφορότερες καλλιέργειες στην κοιλάδα, έτσι νόμιζαν, είτε για τα κάλλη της πόλης.

Πάνω εκεί λοιπόν χτίσαμε, σπείραμε και σιγά-σιγά θερίζουμε τα όνειρα, τα σχέδια και τη ζωή μας. όπως σας είπα, η δουλειά μου ήταν εντελώς διαφορετική ένα χρόνο πριν. Εγώ ασχολούμαι ένα χρόνο συστηματικά με τη δουλειά, πριν βοηθούσα στις σπορές, βοηθούσα στις συγκομιδές, αλλά σπασμωδικά.

Για μένα υπάρχουν τρία σημαντικά χαρακτηριστικά τα οποία υποδηλώνουν τον επαγγελματικό προσανατολισμό που θα διαλέξει ένας νέος, νέος είτε σε ηλικία είτε πνευματικά: Το πρώτο είναι η δημιουργία, το αίσθημα της δημιουργίας. Σαφώς το μυαλό μας πηγαίνει προς το χωράφι, η πρώτη φάση δημιουργίας είναι όταν πιάνεις το χώμα το βρεγμένο, το σφίγγεις στη γροθιά σου και του δίνεις άλλη μορφή.

Κάπως έτσι είναι και όλη η δουλειά εξελικτικά. Πρέπει να δημιουργήσεις από το τί σπορά θα βάλεις του χρόνου, το τί θα φυτέψεις του χρόνου, πού θα τα διαρρυθμίσεις

μέσα στο χωράφι, τί προσανατολισμό θα τους δώσεις μέχρι το τί ετικέτες, τι πολιτική marketing θα ακολουθήσεις, τι χρήση των social media θα κάνεις, όπως ακούσαμε το πρωί στις εργασίες της Γενικής Συνέλευσης. Ένα μεγάλο εύρος δημιουργικών προοπτικών τα οποία εμένα εξαρχής με είχαν μαγέψει.

Το δεύτερο χαρακτηριστικό στοιχείο το οποίο θεωρώ πως πρέπει να πάρει ως κριτήριο κάποιος είναι οι προοπτικές μιας δουλειάς. Ξέρετε, αποτελεί για μένα κινητήριο δύναμη το γεγονός ότι την προοπτική πρέπει να τη φτιάχνεις κι όχι να μη βρέχει και να τη μαζεύεις με τη βροχή. Είναι άλλωστε η χαμένη λέξη των ημερών η «προοπτική» και το μεγαλύτερο στοίχημα όλων των νέων. Το τρίτο χαρακτηριστικά είναι το εισόδημα». Ο κ. Γκίκας ολοκλήρωσε την ομιλία του και ευχαρίστησε το κοινό.

Ξενοφών Κάππας, Γενικός Διευθυντής στο Ίδρυμα «Καπετάν Βασίλη»

Ο κ. Κάππας είναι Γενικός Διευθυντής στο Ίδρυμα «Καπετάν Βασίλη» και η ομιλία του είχε θέμα *«Η συνάντηση των μνημείων με τον αγροδιατροφικό πολιτισμό»*. Ο κ. Κάππας, εξήγησε στους παρευρισκόμενους πως ο αγροδιατροφικός πολιτισμός έχει μια αυταξία αλλά αποτελεί και εργαλείο σύνδεσης του πρωτογενούς με τον τριτογενή τομέα καθώς και εργαλείο ανάδειξης άλλων πολιτιστικών πτυχών. Για τη σημασία του αγροδιατροφικού πολιτισμού και την άυλη πολιτιστική κληρονομιά, είπε τα εξής: *«Ο αγροδιατροφικός πολιτισμός είναι μια έννοια η οποία μας καθορίζει. Από τις τοπικές ποικιλίες, την εργασία την ίδια για την παραγωγή της τροφής στο χωράφι, μέχρι τη μαγειρική, τα έθιμα, τις γιορτές, τα ψώνια, όλα αυτά καθορίζουν τη ζωή μας και αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της, δημιουργώντας παράλληλα, συνήθειες, τάσεις, τεχνογνωσία, πολιτισμό. Εκεί ακριβώς έγκειται η σύνδεση του αγροδιατροφικού πολιτισμού με τα μνημεία. Ο αγροδιατροφικός πολιτισμός έρχεται ως μια συνέχεια από τα βάθη των αιώνων να συμπληρώσει, να συνδεθεί και να ζωντανέψει τα ιστορικά μνημεία.*

Για αυτό άλλωστε και έχει αναγνωριστεί από την Unesco ως άυλη πολιτιστική κληρονομιά η μεσογειακή διατροφή. Ακριβώς γιατί αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της κουλτούρας, της ζωής των λαών της Μεσογείου. Στην Μεσσηνία μάλιστα έχουμε την τιμή να έχουμε την Ελληνική πρωτεύουσα της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της Μεσογειακής Διατροφής στην Κορώνη.

Ο αγροδιατροφικός πολιτισμός βέβαια διαφέρει από κουλτούρα σε κουλτούρα, η δική μας αντίληψη για τη διατροφή δεν σημαίνει ότι ταιριάζει ή είναι αποδεκτό από όλους. Η λογική του «καλύτερου» μπορεί ίσως να υπάρχει υγειονομικά, αλλά δεν υπάρχει όσον αφορά τις προτιμήσεις, την ευρύτερη έννοια της διατροφής ως πολιτιστικού αγαθού.

Ο αγροδιατροφικός πολιτισμός λοιπόν έχει μια αυταξία, αλλά ταυτόχρονα αποτελεί και εργαλείο σύνδεσης του πρωτογενούς τομέα με τον τριτογενή καθώς και εργαλείο ανάδειξης άλλων πολιτιστικών πτυχών σε μια περιοχή.

Σε κάθε περίπτωση αποτελεί μια εμπειρία και έρχεται να συμπληρώσει την ευρύτερη πολιτιστική εμπειρία που δέχεται κάποιος σε μια ιστορική περιοχή. Πρέπει να συμμετέχει κανείς σε όλη τη διαδικασία ώστε να την αντιληφθεί και να τη νιώσει, δεν αρκεί η γνώση, οφείλει κανείς να το ζήσει. Αυτή τη δυνατότητα δίνει ο αγροδιατροφικός πολιτισμός. Και φυσικά όσο περισσότερο το ζει τόσο πιο έντονη η εμπειρία. Το να γευτείς ένα καλό ελαιόλαδο είναι μια δυνατή εμπειρία, το να πάς και σε ένα ελαιώνα ακόμη περισσότερο, το να επισκεφθείς το παλάτι του Νέστορα και να δεις τις αποθήκες λαδιού και τα εργαστήρια αρωματικών ελαίων είναι μια συνολική πολιτιστική εμπειρία που ζωντανεύει το μνημείο.

Εκεί έρχεται και ο ρόλος του Ιδρύματός μας. Δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση στην σύνδεση από την πλευρά του αγρότη προς τον πολιτισμό αλλά και ανάποδα, σύνδεση του πρωτογενούς με τον τριτογενή τομέα. Προσπαθούμε ο αγρότης να είναι ζωντανό στοιχείο αυτού του πλούτου και να έχει επίγνωση της αξίας του προϊόντος του ώστε να μπορεί αντίστοιχα να την διεκδικήσει, αλλά παράλληλα ο τριτογενής τομέας να αντιληφθεί και να αναδειξεί τα τοπικά προϊόντα και τον τοπικό αγροδιατροφικό πολιτισμό.

Ορισμένα παραδείγματα σύνδεσης των μνημείων με τον πολιτισμό:

-Το πρώτο σουβλάκι: 1300π.Χ. Ο Νέστορας υποδέχεται τον Τηλέμαχο που ψάχνει τον πατέρα του και τον φιλοξενεί σε ένα υπέροχο συμπόσιο (τσιμπούσι): “Και τα ψαχνά σαν έβγαλαν ψημένα πια απ' τις σούβλες, σε μερδικά τα χώρισαν και κάθισαν να φάνε”. Χαρακτηριστικός για τον τρόπο μαγειρέματος του κρέατος στα κάρβουνα είναι ο πήλινος κρατευτής που βρέθηκε στην αποθήκη του οίνου του ανακτόρου του Νέστορα, ένα παραλληλόγραμμο ρηχό σκεύος με εγκοπές για να ακουμπούν τις μικρές σούβλες που μπορεί κανείς να δει στο μουσείο. Ακόμη και το «εύκολο» και παρεξηγημένο σουβλάκι, έχει μια ιστορία να πει στον επισκέπτη και πολλά πράγματα να του δείξει.

-Ελαιόλαδο και κριτές:

Στην Αθήνα, το 2016 έγινε ένας διεθνής διαγωνισμός ελαιολάδου. Ο διαγωνισμός ήταν επιτυχημένος, αλλά οι διεθνείς κριτές αυτό που ξεχώρισαν ως κύριο δυνατό σημείο ήταν να κάνουν τις γευσιγνωσίες τους με θέα την Ακρόπολη, “εκεί που ξεκίνησαν όλα”, και το ελαιόλαδο θεωρήθηκε θείο δώρο.

Γιατί αυτή η συγκίνηση των κριτών; Γιατί τελικά, συνδέουμε την καθημερινή μας συνήθεια με τα μνημεία, γινόμαστε μέρος αυτού που ήταν και αυτού που είναι, ο Σταύρος Μπένος που είναι πιο γλαφυρός ίσως να έλεγε “κερδίζουμε λίγη αθανασία” και τι καλύτερο από αυτό;»

Ο κ. Κάππας συνέχισε την ενδιαφέρουσα ομιλία του δίνοντας κάποια χαρακτηριστικά παραδείγματα μέσω των οποίων το Ίδρυμα καινοτομεί στη σύνδεση των μνημείων με τον πολιτισμό. Συγκεκριμένα, το Ίδρυμα εστιάζει στους άξονες της αγροτικής, πολιτιστικής ανάπτυξης και κοινωνικής υποστήριξης. Στη Μεσσήνη το Ίδρυμα υποστηρίζει αρχαιολογικές δράσεις, συμβάλλει στην προσέλκυση και

υποστήριξη πολιτιστικών δρώμενων αλλά και στην υποστήριξη διαμόρφωσης προσβάσεων στα μνημεία. Στον τομέα της αγροδιατροφής, το Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη έχει αναπτύξει μια καινοτόμα ηλεκτρονική πλατφόρμα που φιλοξενεί κατάλογο των τοπικών παραγωγών της Μεσσηνίας, εικονικό μουσείο για τη μεσσηνιακή διατροφή με σκοπό την καταγραφή, μελέτη, διάσωση και παρουσίαση της γαστρονομικής κληρονομιάς της Μεσσηνίας, και ακόμη διοργανώνει τακτικά, σεμινάρια τοπικής γαστρονομίας.

Ο κ. Κάππας μίλησε τέλος για τη συνεργασία του Ιδρύματος με το ΔΙΑΖΩΜΑ και ευχαρίστησε το κοινό. Αμέσως μετά, ο πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης αφού ευχαρίστησε τον ομιλητή για την ενδιαφέρουσα ομιλία του, προχώρησε στη διαδικασία της ψηφοφορίας.

Ψηφοφορίες

Στη συνέχεια ο πρόεδρος της γενικής συνέλευσης, κ. Γιάννης Λασκαράκης ζήτησε από το Σώμα την έγκριση των παρακάτω θεμάτων που ετέθησαν στην 10η Γενική Συνέλευση:

1. Έγκριση του απολογισμού δράσης του Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2017.
2. Έγκριση οικονομικού και διαχειριστικού απολογισμού για το έτος 2016 και μέχρι σήμερα.
3. Έγκριση του προγραμματισμού δράσεων για το έτος 2018.
4. Έγκριση του προϋπολογισμού για το έτος 2018.
5. Έγκριση της Έκθεσης της Ελεγκτικής Επιτροπής για το έτος 2016.

Ακολούθησε ψηφοφορία, υπό βροχή, δι' ανατάσεως της χειρός, οπότε προέκυψε η ομόφωνη έγκριση των:

1. Απολογισμού δράσης του Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2017.
2. Οικονομικού και διαχειριστικού απολογισμού για το έτος 2016 και μέχρι σήμερα.
3. Προγραμματισμού δράσεων για το έτος 2018.
4. Προϋπολογισμού για το έτος 2018.
5. Έκθεσης της Ελεγκτικής Επιτροπής για το έτος 2016.

Στο σημείο αυτό ο πρόεδρος της γενικής συνέλευσης, κ. Γιάννης Λασκαράκης ζήτησε από το Σώμα την έγκριση των παρακάτω προτάσεων που ετέθησαν στην 10η Γενική Συνέλευση από τον Πρόεδρο και τα μέλη του Διαζώματος:

- Σύνδεση των τόπων που επισκέπτονται τα μέλη του Σωματείου με την ιστορία του λόγου των ονομάτων τους - ετοιμολογία των τοπωνυμίων.

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΔΙΑΖΩΜΑ

Ακολούθησε ψηφοφορία δι' ανατάσεως της χειρός, οπότε προέκυψε η ομόφωνη έγκριση των παρακάτω προτάσεων:

- Σύνδεση των τόπων που επισκέπτονται τα μέλη του Σωματείου με την ιστορία του λόγου των ονομάτων τους - ετοιμολογία των τοπωνυμίων.

Στη συνέχεια ο πρόεδρος της γενικής συνέλευσης ανακοίνωσε στα παρόντα μέλη το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας και κήρυξε τη λήξη των εργασιών της Ι΄ Γενικής Συνέλευσης του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ». Η βραδιά ολοκληρώθηκε με ένα Μουσικό οδοιπορικό στην ανθρωπογεωγραφία και τα ακούσματα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, σε επιμέλεια, του συνθέτη και τραγουδιστή, κ. Θανάση τον οποίο προλόγισε ο κ. Γιώργος Μονεμβασίτης, κριτικός μουσικής και τακτικό μέλος του Σωματείου «ΔΙΑΖΩΜΑ».

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Γιάννης Λασκαράκης

Άρτεμη Τσολάκη

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΠΟ 01/09/2008 ΕΩΣ 31/08/2017									
Εσοδα	ΧΡ 2008-16	ΧΡΗΣΗ 2017	31/08/2017	Εσοδα	ΧΡ 2008-16	ΧΡΗΣΗ 2017	31/08/2017		
Τακτικές Εισφορές Μελών	318.854,64 €	29.012,00 €	347.866,64 €	Εξοδα Ίδρυσης	139,02	0,00	139,02		
Εισφορές Τακτικών Μελών	318.854,64 €	29.012,00 €	347.866,64 €	Εξοδα Ίδρυσης & πρώτης εγκατάστασης	139,02		139,02		
Μια Δωρεά για το ΔΙΑΖΩΜΑ	51.672,93 €	1.400,00 €	53.072,93 €						
Δωρεές Μελών-Φίλων	51.672,93 €	1.370,00 €	53.042,93 €						
Δωρεές Μελών-Φίλων του μήνα				Πάγια	10.285,29	3.498,58	13.783,87		
ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΜΑΡΙΑ		30,00 €	30,00 €	Η/Υ και Εξοπλισμός	9.855,69	3.498,58	13.354,27		
				Σύστημα ηλεκτρονικών καταχωρήσεων	429,60	0,00	429,60		
				Εξοδα μίσθωσης ακινήτων	70.733,94	4.530,49	75.264,43		
				Μίσθωση ακινήτων (έδρα)					
				Ενοίκια	62.972,20	4.000,00	66.972,20		
Εσοδα από Ετήσια Συνδρομή Εταιρικών Μελών-Χορηγίες	1.133.253,16 €	222.914,00 €	1.356.167,16 €	Κοινόχρηστα	6.260,74	530,49	6.791,23		
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΧΟΡΗΓΗΣ	87.822,95 €		87.822,95 €	Εγγυήσεις (Ενοικίων-ΔΕΗ κλπ)	1.501,00		1.501,00		
ΑΝΑΡΘΙΟΛΟΓΟΥ ΠΟΛΥΤΙΜΗ	2.150,00 €	100.000,00 €	102.150,00 €						
ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ	51.940,21 €		51.940,21 €	Εξοδα λειτουργίας	177.399,16	14.673,03	192.072,19		
ΕΙΡΕΝΙΑ Ε ΤΡΥΦΩΝ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	71.500,00 €	5.000,00 €	76.500,00 €	Εξοδα λειτουργίας					
ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	44.600,00 €	6.200,00 €	50.800,00 €	Δ.Ε.Η	13.984,00	1.108,00	15.092,00		
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ ΑΕ	40.000,00 €	12.400,00 €	52.400,00 €	Ο.Τ.Ε	22.434,02	1.526,50	23.960,52		
ΣΙΜΕΝΤΑ ΠΙΛΑΝ ΑΕ	40.000,00 €	10.000,00 €	50.000,00 €	COSMOTE	3.990,50	286,31	4.276,81		
TEMES-COSTA NAVARINO	45.000,00 €	5.000,00 €	50.000,00 €	Ε.Υ.Δ.Α.Π	348,00	63,00	411,00		
FOURLIS Α.Ε	35.000,00 €	5.000,00 €	40.000,00 €	Επισκευές Συντήρησης	3.191,42	591,46	3.782,88		
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	23.680,00 €	6.200,00 €	29.880,00 €	Εξοδα Υποδοχής & φιλοξενίας	10.591,54	1.138,08	11.729,62		
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	40.000,00 €	0,00 €	40.000,00 €	Γραφική Ύλη- Αναλώσιμα, χαρτικά, υλικά	20.489,07	1.123,59	21.612,66		
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ	12.350,00 €	6.200,00 €	18.550,00 €	Εγύπτια -Φωτοαντίγραφα-βιβλία-Φωτογραφίες	11.450,16	1.478,35	12.928,51		
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	23.500,00 €	6.200,00 €	29.700,00 €	Ταχυδρομικά -Μεταφορικά	17.874,70	1.992,27	19.866,97		
ΚΟΣΜΟΤΕ	33.600,00 €	0,00 €	33.600,00 €	Διάφορα Εξοδα λειτουργίας	10.293,14	1.520,70	11.813,84		
ΒΙΚΟΣ Α.Ε	20.000,00 €	5.000,00 €	25.000,00 €	Λογιστικά προγράμματα-ετήσια συνδρομή	3.903,47	142,60	4.046,07		
ZARA	20.000,00 €	0,00 €	20.000,00 €	Παρακατούμενοι φόροι - τέλη	48.789,60	2.702,17	51.491,77		
ΑΛΦΑ ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ	24.000,00 €	0,00 €	24.000,00 €	Συνδρομές σε συλλόγους	8.284,95	1.000,00	9.284,95		
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΙΑ	29.000,00 €	5.000,00 €	34.000,00 €	Νομικές Υπηρεσίες-Εγγυητικές Επιστολές	1.774,59	0,00	1.774,59		
ΝΕΑ ΟΔΟΣ	18.400,00 €	0,00 €	18.400,00 €			0,00	0,00		
ΑΘΗΝΑΙΚΗ ΣΥΝΟΡΘΙΑ	9.000,00 €	0,00 €	9.000,00 €			0,00	0,00		
INTERAMERICAN	12.000,00 €	0,00 €	12.000,00 €	Αμοιβές Συνεργατών & Τρίτων	515.912,41	57.929,56	573.841,97		
ΟΛΥΜΠΙΑ ΟΔΟΣ	24.840,00 €	0,00 €	24.840,00 €	Κόστος μισθοδοσίας	406.959,02	39.103,13	446.062,15		
ΑΤΡΕΥΣ ΕΠΕ	40.000,00 €	0,00 €	40.000,00 €	Ασφαλιστικά Ταμεία (ΙΚΑ)	108.953,39	18.826,43	127.779,82		
ΙΔΡΥΜΑ ΩΔΑΗ	10.000,00 €	0,00 €	10.000,00 €			0,00	0,00		
ΙΔΡΥΜΑ ΜΠΟΔΟΣΑΚΗ	15.000,00 €	5.000,00 €	20.000,00 €	Φ.Π.Α.	10.810,32	0,00	10.810,32		
Σ.Ε.Β.	5.000,00 €	0,00 €	5.000,00 €	Φ.Π.Α.	10.810,32	0,00	10.810,32		
ΣΑΝΗ Α.Ε	3.000,00 €	0,00 €	3.000,00 €				0,00		
ΑΡΙΝΓΚΑ	3.000,00 €	0,00 €	3.000,00 €	Καταθέσεις Διαζώματος σε κομπιραβδες Αρχαίων Θεάτρων	71.650,00	7.030,00	78.680,00		
ΣΕΤΕ	3.000,00 €	0,00 €	3.000,00 €	Καταθέσεις Διαζώματος σε κομπιραβδες Αρχαίων Θεάτρων	71.650,00	7.030,00	78.680,00		
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΟΔΟΣ	4.000,00 €	0,00 €	4.000,00 €						
ΕΛΑΔ	18.000,00 €	0,00 €	18.000,00 €	Μεταβιβατικές πληρωμές	87.298,63	160.778,61	248.077,24		
ΗΠΕΡΙΟΣ	3.690,00 €	3.038,00 €	6.728,00 €	Μεταβιβατικές πληρωμές			0,00		
ΟΠΤΙΜΑ ΑΕΒΕ	3.690,00 €	3.038,00 €	6.728,00 €	Ψηφιακή στρατηγική για τον Πολιτισμό - COSMOTÉ	31.000,00	31.000,00	62.000,00		
ΜΕΤΡΟ ΑΕΒΕ	3.690,00 €	3.038,00 €	6.728,00 €	Αρχαίο θέατρο Λάρισας - Ίδρυμα Π. & Α. Κανελλοπούλου	25.161,30	49.738,70	74.900,00		
ΕΚΔΟΣΕΣ ΚΕΡΚΥΡΑ	6.000,00 €	3.000,00 €	9.000,00 €	Αρχαίο θέατρο Κασσώπης - Crowd Funding	17.333,74	45.744,37	63.078,11		
ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε.		12.400,00 €	12.400,00 €	Ψηφιακά Προγράμματα - ΝΕΑ ΟΔΟΣ	0,00	5.043,20	5.043,20		
ΜΟΡΕΑΣ ΑΕ		6.200,00 €	6.200,00 €	Μελέτη συμμετοχής τοπικής οικονομίας Ηπείρου - ΝΕΑ ΟΔΟΣ	2.080,00	9.200,00	12.000,00		
ΕΥΡΩΒΑΝΚ ERGASIAS		5.000,00 €	5.000,00 €	Μελέτη Τελεστηρίου Ελευσίνας - Ελληνικά Πετρέλαια	3.349,60	12.000,00	15.349,60		
Mc CAIN HELLAS	15.600,00 €	2.000,00 €	17.600,00 €	Πολιτιστική Διαδρομή Ηπείρου Μελέτη Υποβόθρου-ΝΕΑ ΟΔΟΣ	8.373,99	728,35	9.102,34		
ΚΕΡΑΜΙΔΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ		3.000,00 €	3.000,00 €	Μελέτη Β.Α.Α. Ηρακλείου Κρήτης		2.604,00	2.604,00		
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΖΕΛΟΣ Α.Ε.		5.000,00 €	5.000,00 €	Ντοκιμαντέρ Αρχαίου Θεάτρου Λάρισας		3.999,99	3.999,99		
		0,00 €	0,00 €	Οδοπορικά αντιπροσωπεύουν του Διαζώματος	44.664,04	9.046,40	53.710,44		
		0,00 €	0,00 €	Οδοπορικά ομικών εργασιών Διαζώματος	44.664,04	9.046,40	53.710,44		
		0,00 €	0,00 €			0,00	0,00		
				Εξοδα προβολής & διαφήμισης	27.968,59	576,35	28.544,94		
Μεταβιβατικές εισροές	145.600,00 €	165.000,00 €	310.600,00 €	Διαδραστικές εφαρμογές	2.525,65		2.525,65		
Μεταβιβατικές εισροές	29.900,00 €		29.900,00 €	Ανάπτυξη ιστοσελίδας	16.430,59	455,45	16.886,04		
ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΥΛΟΥ @ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ	29.900,00 €	45.000,00 €	74.900,00 €	Προβολή Διαζώματος	9.012,35	120,90	9.133,25		
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΙΑ	20.000,00 €		20.000,00 €			0,00	0,00		
ΝΕΑ ΟΔΟΣ	34.800,00 €		34.800,00 €			0,00	0,00		
CROWD FUNDING ΕΤΕ - ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΣΣΩΠΗΣ		80.000,00 €	80.000,00 €			0,00	0,00		
COSMOTÉ	31.000,00 €	31.000,00 €	62.000,00 €	ΕΞΟΔΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ	246.159,51	24.714,60	270.874,11		
GOLF RESID SA AGAPI		2.500,00 €	2.500,00 €	Γενικές Συνελεύσεις έως και 2016	246.159,51		246.159,51		
GOLF RESID SA MALIA		2.500,00 €	2.500,00 €	Γ' Γεν. Συνέλευση στη Κομοτηνή		24.714,60	24.714,60		
ANIMUS ΑΕ		4.000,00 €	4.000,00 €						
				Παραγωγικές Διαδικασίες -Ντοκιμαντέρ-εκδόσεις	163.918,11	13.940,68	177.858,79		
Διάφορα εσοδα	6.249,00 €	14,64 €	6.263,64 €	Παραγωγικές Διαδικασίες Ντοκιμαντέρ - εκδόσεις -μεταφράσεις	143.144,81	200,00	143.344,81		
Τόκοι καταθέσεων		14,64 €	14,64 €	1.Εκδηλώσεις για τη προώθηση των Πολιτιστικών Διαδρόμων	14.945,80	1.915,60	16.861,40		
				2.Εκδόσεις	5.827,50	6.520,48	12.347,98		
Επιστροφές διαθεσίμων	22.893,78 €	0,00 €	22.893,78 €	3.Συμμετοχή στο πρόγραμμα κοινωνικής ανάπτυξης		186,00	186,00		
		0,00 €	0,00 €	4.Συμμετοχή στο πένταθλο στην Αρχαία Μεσσήνη		2.622,60	2.622,60		
				5.Αρχαίο θέατρο Θάσου Α΄όση τοπογραφικής μελέτης		2.496,00	2.496,00		
Σύνολο Εσόδων	1.532.923,51 €	418.340,64 €	1.951.264,15 €			0,00	0,00		
Χρηματικά Διαθέσιμα		Υπόλοιπο	658,65 €			0,00	0,00		
Ταμείο στο Διαζώμα			658,65 €			0,00	0,00		
Λογαριασμοί Καταθέσεων		0,00 €	131.672,81 €			0,00	0,00		
Τράπεζα	ΥΠΟΛΟΙΠΑ	ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΕΣ		Λοιπές Εκδηλώσεις	50.315,07	42.196,97	92.512,04		
ALPHA BANK	20.475,44 €		20.475,44 €	Τέταρτη συνάντηση του Διαζώματος με τα Εταιρικά του Μέλη	0,00	36.546,77	36.546,77		
Eurobank Ergasias	42.740,68 €		42.740,68 €	Τρίτη συνάντηση Άνω Διαζώματος	0,00	5.650,20	5.650,20		
Εθνική Τράπεζα	40.616,49 €		40.616,49 €	Διάφορα Εξοδα	2.319,44	443,29	2.762,73		
Τράπεζα Αττικής	7.350,93 €		7.350,93 €	Φόροι Πιστωτικών τόκων-τραπέζικά έξοδα	1.579,44	343,29	1.922,73		
Τράπεζα Πειραιώς	19.498,28 €		19.498,28 €	Επιστροφή αρευστήτων καταβληθέντων ποσών	740,00	100,00	840,00		
TAX.TAMIEYTHPIO EUROBANK	100,58 €		100,58 €	Σύνολο Εσόδων	1.479.573,53	339.358,56	1.818.932,09		
ΡΑΥ ΡΑΛ	890,41 €		890,41 €						
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ			132.331,46 €						
Το μεταφερόμενο διαθέσιμο υπόλοιπο της 31/12/2016 ανέρχεται στο ποσό των ευρώ .			53.349,98 €						

ΣΥΝ. 2

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΗ
Υ.Ε.Α.Θ ΤΗΝ 31/8/2017**

		Ύψος κατάθεσης	Μελέτες Εξοδα Θεάτρων	Αδιάθετο Υπόλοιπ ο
1	Αρχαίο Θέατρο Σικυώνος	13.000,00 €	8.781,60	4.218,40
2	Αρχαίο Θέατρο Αρκαδικού Ορχομενού	43.918,76 €	43.598,85	319,91
3	Αρχαίο Θέατρο Δήλου	105.192,28 €	96.745,39	8.446,89
4	Αρχαίο Θέατρο Δελφών	105.904,79 €	104.861,15	1.043,64
5	Αρχαίο Θέατρο Κασσώπης	21.88356 €	17.419,48	4.464,08
6	Αρχαίο Θέατρο Αβδήρων	780,00 €	550,00	230,00
7	Αρχαίο Θέατρο Σπάρτης	19.000,00 €	18.824,10	175,90
8	Αρχαίο Θέατρο Καρθαίας Κέας	16.850,00 €	16.824,61	25,39
9	Αρχαίο Θέατρο Χερσονήσου	200,00 €		200,00
10	Αρχαίο Θέατρο Γόρτυνας	1.414,90 €	0,00	1.414,90
11	Αρχαίο Θέατρο Απτέρας	650,00 €		650,00
12	Αρχαίο Θέατρο Βεργίνας	420,00 €		420,00
13	Αρχαίο Θέατρο Μακύνειας	19.360,00 €	18.057,29	1.302,71
14	Αρχαίο Θέατρο Καλυδώνας	15.275,00 €	13.915,91	1.359,09
15	Αρχαίο Θέατρο Νέας Πλευρώνας	350,00 €		350,00
16	Αρχαίο Θέατρο Οινιάδων	400,00 €		400,00
17	Αρχαίο Θέατρο Στράτου	346,00 €		346,00
18	Αρχαίο Θέατρο Αμφιλοχικού Άργους	320,00 €		320,00
19	Ωδείο Ηρώδου του Αττικού	102,00 €		102,00
20	Μικρό Θέατρο Αρχαίας Επιδαύρου	100,00 €		100,00
21	Ρωμαϊκό Ωδείο Επιδαύρου	2.501,00 €	2.470,32	30,68
22	Αρχαίο Θέατρο Φθιωτίδων Θηβών	7.950,00 €	5.000,00	2.950,00
23	Αρχαίο Θέατρο Γιάνων	3.050,00 €	2.460,00	590,00
24	Αρχαίο Θέατρο στο Κουφονήσι / Λεύκης	200,00 €		200,00
25	Αρχαίο Θέατρο Μυτιλήνης	785,00 €		785,00
26	Αρχαίο Θέατρο Αχαρνών	26.486,60 €	5.938,48	20.548,12
27	Αρχαίο Θέατρο Μεγαλόπολης	1.400,00 €		1.400,00
28	Αρχαίο Θέατρο Θήρας	200,00 €		200,00
29	Αρχαίο Θέατρο Ορχομενού Βοιωτίας	194.067,75 €	194.028,70	39.05
30	Αρχαίο Θέατρο Θορικού	600,00 €		600,00
31	Αρχαίο Θέατρο Μεσσήνης	19.490,80 €	19.373,76	117,04
32	Αρχαίο Θέατρο Αιγείρας	200,00 €		200,00
33	Αρχαίο Θέατρο Τραχωνων	1.370,00 €		1.370,00
34	Ελληνιστικό Θέατρο Άργους	3.293,00 €	2.640,40	652,60
35	Αρχαίο Θέατρο Μήλου	3.000,00 €	2.152,50	847,50
36	Αρχαίο Θέατρο Φερών	3.110,00 €		3.110,00
37	Αρχαίο Θέατρο Ερέτριας	33.780,00 €	33.751,00	29,00

38	Αρχαίο Θέατρο Νικοπόλης	24.218,60 €	23.608,60	610,00
39	Αρχαίο Θέατρο Αμφιαρείου	1.270,10 €		1.270,10
40	Αρχαίο Θέατρο Δωδώνης	1.060,00 €		1.060,00
41	Αρχαίο Θέατρο Διονύσου	3.787,41 €	300,00	3.487,41
42	Αρχαίο Θέατρο Λευκάδας	200,00 €		200,00
43	Αρχαίο Θέατρο Αμφίπολης	6.210,00 €	5.842,53	367,47
44	Αρχαίο Θέατρο Ικαρίας Αττικής	5.364,69 €	2.406,69	2.958,00
45	Αρχαίο Θέατρο Πλατιάνας	4.000,00 €		4.000,00
46	Αρχαίο Θέατρο Μιέζας	350,00 €		350,00
47	Αρχαίο Θέατρο Λίνδου	250,00 €		250,00
48	Αρχαίο Θέατρο Καβιρείου	3.690,00 €		3.690,00
49	Αρχαίο Θέατρο Γυθείου	500,00 €		500,00
50	Αρχαίο Θέατρο Σάμου	400,00 €		400,00
51	Αρχαίο Θέατρο Ιεράπετρας	100,00 €		100,00
52	Αρχαίο Θέατρο Λάρισας (Μικρό).	100,00 €		100,00
53	Αρχαίο Θέατρο Σαμοθράκης	5.000,00 €	4.981,80	18,20
54	Μικρό Θέατρο Αμβρακίας	100,00 €		100,00
55	Αρχαίο Θέατρο Λάρισας Α΄	6.438,58 €	2.702,16	3736,42
56	Αρχαίο Θέατρο Δημητριάδος	1.340,00 €	1.109,00	231,00
57	Αρχαίο Θέατρο Ασκληπείου Επιδαύρου	49.600,00 €	15.148,68	34.451,32
58	Τελεστήριο Ελευσίνας	108,00 €		108,00
59	Αρχαίο Ωδείο Πάτρας	100,00 €		100,00
60	Αρχαίο Ωδείο Κορίνθου	125,00 €		125,00
61	Αρχαίο θέατρο Μαρώνειας	1.000 €		1.000,00
62	Αρχαίο θέατρο Τανάγρας	100 €		100,00
	Τόκοι καταθέσεων-Τραπεζικά έξοδα, φόρος καταθέσεων	4.821,61	4.068,26	753,35
	Αδιευκρίνιστες καταθέσεις	485,00	410,00	75,00
	Προκαταβολές φόρου		1.058,26	-1.058,26
	ΣΥΝΟΛΟ	787.670,35 €	669.029,51	118.640,91
	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΥΠΟΛΟΙΠΑ	ΠΡΟΘΕΣΜΙ ΑΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΑ
	ALPHA BANK	6.922,13		6.922,13
	ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	6.558,57	85.000,00	91.558,58
	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	5.599,50		5.599,50
	EUROBANK	2.388,12		2.388,12
	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	10.194,59		10.194,59
	ALPHA -ΕΜΠΟΡΙΚΗ	1.978,00		1.978,00
	ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΔΡΑΣΗ ΕΥΑΘ	33.640,84	85.000,00	118.640,91

ΣΥΝ. 3**ΠΡΟΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ ΕΤΟΥΣ 2018**

ΕΞΟΔΑ		
Έξοδα Η/Υ και εξοπλισμός		3.000,00 €
Έξοδα μίσθωσης ακινήτων:		9.000,00€
Ενοίκια	6.000,00€	
Κοινόχρηστα	3.000,00€	
Έξοδα λειτουργίας:		30.000,00€
Δ.Ε.Η.	2.000,00€	
Ο.Τ.Ε.	3.000,00€	
COSMOTE	500,00€	
ΕΥΔΑΠ	200,00€	
Γραφική ύλη, αναλώσιμα	4.000,00€	
Έντυπα-Βιβλία	900,00€	
Έξοδα ταξιδιών ομάδας εργασίας	10.000,00€	
Διάφορα έξοδα (έξοδα φιλοξενίας, καθαριότητας, φλουρι Πρωτοχρονιάς, συνδρομές, εγγυητικές επιστολές κ.λ.π.)	6.000,00€	
Ταχυδρομικά – Μεταφορικά	3.000,00€	
Τραπεζικά έξοδα	400,00€	
Μισθοδοσία και Αμοιβές Τρίτων:		102.0000 €
Υπάλληλος πολυμεσικών εφαρμογών	19.000,00€	
Αρχαιολόγος	19.000,00€	
Αρχαιολόγος	15.000,00€	
Γραμματειακή υποστήριξη	13.000,00€	
Γενικών καθηκόντων	13.000,00€	

Γενικών καθηκόντων	13.000,00€	
Λογιστής	5.000,00€	
Υπάλληλος καθαριότητας	5.000,00€	
Έξοδα ΙΑ' Γενικής Συνέλευσης		50.000,00€
Έξοδα Δ' Συνάντησης Εταιρικών Μελών		30.000,00€
Έξοδα Δ' Συνάντησης Άνω Διαζώματος		5.000,00€
Παραγωγικές Διαδικασίες – Ντοκιμαντέρ - Εκδόσεις		20.000,00€
Μεταβιβαστικές πληρωμές*		135.000,00€
(* Οικονομικές εισροές από χορηγίες και δωρεές οι οποίες μεταβιβάζονται μέσω της οικονομικής διαχείρισης του Διαζώματος σε συγκεκριμένα έργα και μελέτες π.χ. ΟΤΕ - μελέτη ψηφιακής στρατηγικής, Ελληνικά Πετρέλαια –μελέτη αποκατάστασης για το Τελεστήριο Ελευσίνας, Ολυμπία Οδός - μελέτη συγκρότησης φακέλου Πολιτιστικής Διαδρομής Ολυμπίας Οδού, Νέα Οδός, μελέτη για τη Πολιτιστική Διαδρομή της Ηπείρου).		
Ενίσχυση κουμπαράδων Διαζώματος		10.000,00€
Απρόβλεπτα έξοδα		6.000,00€
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ		<u>400.000,00€</u>

Ε Σ Ο Δ Α		
Συνδρομές μελών		40.000,00€
Συνδρομές μελών 2018	30.000,00€	
Νέα Μέλη 50	5.000,00€	
Καθυστερούμενες οφειλές μελών 2017	5.000,00€	
Χορηγοί – Δωρεές – Εταιρικά μέλη		225.000,00€
Μεταβιβαστικές εισροές		135.000,00€
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ		<u>400.000,00€</u>

ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ 31/12/2018 (ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΧΡΗΣΗΣ 2017 και μεταφερόμενου ποσού προηγούμενων χρήσεων περίπου 80.000 ευρώ).

Γεώργιος Κουρουπός